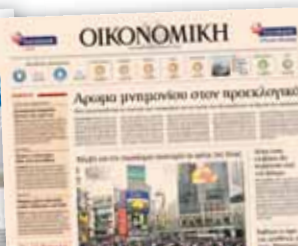

€2,00

ΒΑΣΙΚΗ
ΕΚΔΟΣΗ

Πέφτουν οι τόνοι

Οι Ελβετοί επιμένουν σε πιο διακριτικά, πιο προστά ρολόγια

€3,50

ΠΑΡΗΣ
ΕΚΔΟΣΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, Κυριακή 20 Αυγούστου 2017 • Έτος 9^ο • Αρ. φύλλου 464

Κυριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

www.kathimerini.com.cy | €2,00 (Βασική) €3,50 (Παρή)

Προφάσεις για εγκλήματα κατά αγνοουμένων

Διάτρητη η απάντηση του Μ. Ακιντζί στην έκκληση της «Κ» για σχετική διάσκεψη και για τη 18μηνη καθυστέρηση στην Ασία

Εμφανής είναι η τακτική κωλυσιεργίας και πολιτικής συγκάλυψης που ξεδιπλώνεται στην γραπτή απάντηση του Μουσταφά Ακιντζί διά του εκπροσώπου του Μπαρίς Μπουρτζού, σχετικά με την έκ-

κληση την περασμένη Κυριακή, της «Κ», όπως οι δύο ηγέτες προχωρήσουν σε διεθνή διάσκεψη για το αμιγώς ανθρωπιστικό ζήτημα των αγνοουμένων. Μια πληγή που ταλανίζει ακόμα 942 ε/κ και τ/κ οι-

κογένειες αλλά και μια προσπάθεια που θα λειτουργήσει ως καταλύτης στο τέλμα που έχει περιπέσει σήμερα το Κυπριακό, δοκιμάζοντας ουσιαστικά τα όποια αποθέματα καλής θέλησης. Η έκκλησή μας

κατέληγε ως εξής: «Κύριοι, οι ηγέτες φαίνονται στα δύσκολα. Απαιτήστε από τον ΟΗΕ ένα Κρανς Μοντάνα για τους 942 εναπομείναντες αγνοούμενους ή έστω για τα 79 αγνοούμενα παιδιά μας. Σχε-

φτείτε να ήταν εγγονάκια σας. Πείτε στον Γκουτέρες ότι έτσι θα οικοδομηθεί ουσιαστική εμπιστοσύνη και για τη λύση». Οι αντιδράσεις υπήρξαν αναπάντεχα απογοητευτικές. **Σελ. 4**

ΕΡΑΤΩ ΜΑΡΚΟΥΛΛΗ

Αδικη η επιρριψη ευθυνών και στη δική μας πλευρά

Η πρώην Υπουργός Εξωτερικών και μέλος της διαπραγματευτικής ομάδας Ερατώ Μαρκουλλή μιλάει στην «Κ» για το αδιέξοδο στο Κυπριακό, για το οποίο αισθάνεται ότι θα είναι παρατεταμένο, απορρίπτει τις προσπάθειες επιρριψης ευθυνών στην πλευρά μας, τονίζοντας πως η τ/κ πλευρά επέδειξε μια βουλιμική στάση και ότι τον τελευταίο λόγο όσον αφορά την όλη προσπάθεια θα τον αναλάβει το ίδιο το ΣΑ μετά την δημοσιοποίηση της έκθεσης του ΓΓ για τις καλές του υπηρεσίες. **Σελ. 7**

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΗΝΩΝ

Πλήρως θωρακισμένη η ΑΟΖ της Κύπρου

Σε μια εφ' όλης της ύλης ανασκόπηση των ενεργειακών της Δημοκρατίας προβαίνει στην συνέντευξή του στην «Κ» ο Αλέξανδρος Ζήνων. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εξωτερικών θεωρεί ότι η ΑΟΖ έχει θωρακιστεί νομικά και πολιτικά απέναντι στις τουρκικές προκλήσεις και εξηγεί γιατί η Άγκυρα δυσκολεύεται να εξεύρει για να ανοικιάσει πλατφόρμα. **Σελ. 8**

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

- ✓ **ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΘΕΟΦΙΛΟΥ** Σελ. 6
Εισηγήση για υποβολή νέας πρότασης για την Αμμόχωστο
- ✓ **ΠΕΤΡΟΣ ΖΑΡΟΥΝΑΣ** Σελ. 7
Κλιμακώνουν εκβιασμούς για να πετύχουν το σχέδιο Α'
- ✓ **ΝΙΚΟΣ ΚΑΤΣΟΥΡΙΑΔΗΣ** Σελ. 8
Πυρηνικός κίνδυνος - πυρηνικός αφοπλισμός
- ✓ **ΙΜΠΡΑΪΜ ΑΖΙΖ** Σελ. 14
Αγωνιστές της ανεξαρτησίας της Κύπρου

Ο τρόμος δεν γνωρίζει σύνορα

Μετά από αριθμό ευρωπαϊκών πρωτεουσών που θρήνησαν θύματα στο βωμό της τρομοκρατικής παράνοιας, στη μακάβρια λίστα μπήκε και η Βαρκελώνη. Μια πόλη που έσφυζε από ζωή, βρέθηκε από τη μια στιγμή στην άλλη με δάκρυα στα μάτια, παραδομένη και αυτή στο ευάλωτο του τρόμου που έχει καταβάλει όλη την Ευρώπη. Ο κόσμος όμως δεν το βάζει κάτω και δεν ακύβει το κεφάλι. Από τις πρώτες στιγμές και η Βαρκελώνη φώναζε πως στέκει απέναντι στην τρομοκρατία, μήνυμα που διαπερνάει τη ραχοκοκαλιά της γηραιάς Ηπείρου. **Σελ. 22**

ΚΥΠΡΙΑΚΟ

Χαρτογράφηση της εκλογικής αναμέτρησης στα κατεχόμενα

Την ώρα που διπλωματικές πηγές λένε στην «Κ» ότι αν υπάρξει κάποια κινητικότητα αυτή θα είναι στα άλλα πλην της ασφάλειας και των εγγυήσεων κεφάλαια, στα κατεχόμενα ετοιμάζονται για την περίοδο των εκλογών του 2018 από τώρα, με τον Κουντρέτ Όζερσαί και το κόμμα του να ανακατεύουν την τράπουλα. Η Άγκυρα παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και τάσσεται υπέρ της ανάδυσης νέων δυνάμεων.

✓ **Τι λέει η Συμφωνία Γ' Βιέννης**
Η επανάληψη του να μην πάει χαμένη η δουλειά που έγινε. **Σελ. 4, 6**

Ρεκόρ επιβατικής κίνησης η Κύπρος

Διακίνηση 10 εκατ. επιβατών

Νέο ιστορικό ρεκόρ αναμένεται να καταγράψει φέτος η επιβατική κίνηση. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, από τα δύο αεροδρόμια της χώρας θα διακινηθούν περισσότεροι από 10 εκατ. επιβάτες. Η αεροπορική αγορά της χώρας ενισχύθηκε από πολλές αεροπορικές εταιρείες. **Οικονομική σελ. 6**

Σε πολιτική каранτινα ο Τραμπ

Σενάρια για παραιτήσή του

Σε πολιτική каранτινα οδηγείται ο Τραμπ ύστερα από τη στάση του απέναντι στη φονική βία ρατσιστών στο Σάρλοτσβιλ. Κορυφαία στελέχη των Ρεπουμπλικανών διαχωρίζουν τη θέση τους. Τα σενάρια περί παραπομπής ή εξαναγκασμού του σε παραιτήση αναθερμαίνονται. **Σελ. 21**

Αρωμα μνημονίου στον προεκλογικό

Επί ποδός τα επιτελεία των υποψηφίων για το αφήγημα της οικονομίας

Τα οικονομικά προβλήματα των πολιτών πριν, κατά και μετά την εποχή του μνημονίου, αναμένεται να απασχολήσουν τους υποψήφιους για την Προεδρία της Δημοκρατίας. Τα κομματικά επιτελεία άρχισαν ήδη να προετοιμάζονται για τον τρόπο με

τον οποίο θα προβάλουν τα θέματα της οικονομίας. Η πορεία της οικονομίας, το μνημόνιο, τα ΜΕΔ, οι εκποιήσεις, η ανάπτυξη και η ανεργία, θα είναι ορισμένα μόνο από εκείνα τα οποία θα εμπεριέχονται στην προεκλογική εκστρατεία. **Οικονομική σελ. 4**

Αλλαξε απλώς ο αέρας και γλιτώσαμε

«Αλλαξε απλώς ο αέρας και γλιτώσαμε για δεύτερη φορά. Αυτό είναι το ρίσκο όταν ζεις μέσα στο δάσος και μάλιστα μέσα στο δάσος με πεύκα. Τα δάσος πάσχει επειδή δεν το χρησιμοποιούμε αρκετά». Συγκλονιστικές μαρτυρίες από άτομα που έζησαν τον εφιάλτη των πυρκαγιών στην Ελλάδα. **Σελ. 18, 19**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Κυπριακό και αγνοούμενοι

Το εθνικό θέμα είναι συνδεδεμένο με τους αγνοούμενους και εν έτει 2017, το να λείπει οποιοσδήποτε όσο ψηλά ή χαμηλά βρίσκεται στην πολιτική ιεραρχία αφενός ότι δεν το καταλαβαίνει, αφετέρου ότι «δεν ξέρει», δεν αποτελεί τίποτα άλλο παρά εμπαιγμό. Σε ένα καθόλα ανθρωπιστικό θέμα που θα μπορούσε να δώσει το έναυσμα για συνεργασία και αποτέλεσμα, αν υπήρχε θέληση. Επειδή όμως τελικά όλα καταλήγουν στο επίπεδο του «αν», καλό είναι να μην κυκλοφορεί η πεποίθηση πως ο κόσμος έχει ξεχάσει ή ότι πέρασαν τόσα χρόνια και δεν υπάρχει κάτι άλλο να γίνει επί του θέματος. Και μπορούν και πρέπει να γίνουν πολλά, με συγκεκριμένες κινήσεις, οπότε είναι μετά από τόσα χρόνια καιρός να το καταλάβουν τόσο οι εντός όσο και οι εκτός χώρας επαίοντες.

Mineralize Your Life

LOUNIC
since 1965
Αφούσηση στην Ποιότητα!
www.lounic.com.cy
www.facebook.com/lounicltd

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΕΝΘΕΤΟ «ΖΩΗ»

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Η παραλία της αγωνίας

Η νέα ταινία του Κρίστοφερ Νόλαν αφηγείται τη μάχη της Δουνκέρκης του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, όταν την άνοιξη του 1940, περίπου 400 χιλιάδες στρατιώτες εγκλωβίστηκαν στις ακτές της Μάγχης.

ΒΙΒΛΙΟ

Ο Στίβεν Κινγκ ξαναδιαβάζεται

Οι εκδόσεις Κλειδάριθμος απέκτησαν τα πνευματικά δικαιώματα του Στίβεν Κινγκ και πρόκειται να εκδώσουν όλα του τα βιβλία σε νέες, πιο φροντισμένες εκδόσεις με καινούργιες μεταφράσεις.

ΠΡΟΣΩΠΑ

Χρειάζεται «Αίσθηση του παραλόγου!»

Ο γενικός διευθυντής της Μετροπόλιταν Οπερας, Πίτερ Γκελμπ, μιλάει στην «Κ» και λέει τι εφόδια χρειάζεται να έχει κάποιος για να γίνει διευθυντής ενός μεγάλου λυρικού θεάτρου.

MONTBLANC
Inspired by performance
TIMEWALKER
Hugh Jackman and the new TimeWalker Chronograph
Crafted for New Heights.
Official Timing Partner of the Goodwood Festival of Speed.
Vassos Eliades Accessories Ltd
Nicosia - Limassol
Tel.: 22 897 361

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Αγνοούμενες απαντήσεις

Όταν η γραμμή κατά-
πauσης του πυρός έσπα-
σε το πρωί της 14ης Αυ-
γούστου 1974, η δύναμη
πυρός του τουρκικού
στρατού ήταν συντριπτι-
κή, προέλαυσε με τα τανκς. Κάπου με-
ταξύ Παλαϊκουθρου και Τύμπου ένα
φορτηγό έμφορτο εφέδρους και πυρο-
μαχικά βρέθηκε ενώπιον ενός τανκ
που άνοιξε πυρ με τα δύο πολυβόλα
του. Ελάχιστοι σώθηκαν. Μεταξύ τους
και ο Κυριάκος. Όταν είδε το άρμα να
φεύγει σπκώθηκε τρέμοντας, ήπια δύο
γουλιές από το παγούρι του, όταν
άκουσε ομιωγές από την καρότσα του
φορτηγού. Ανάμεσα στους νεκρούς
ένας βαριά τραυματίας με την κοιλιά
ανοικτή και τα πόδια του διαλυμένα.
«Ρε φίλε, μεν με αφήσεις, να χαρείς,
έχω δύο μικρές κοροούδες». Του έδωσε
νερό κι έφυγε να βρει αυτοκίνητο.
Έτρεξε, προσπάθησε, σε κάποιο χωριό
βρήκε αυτοκίνητο αλλά επιστρέφοντας
είδε απέναντι τα τανκς... Ο Κυριάκος
έφυγε από την Κύπρο. Επέστρεψε το
2004. Τον βρήκε η αδελφική φίλη μου
η Κατερίνα, που αναζητούσε τον αγνο-
ούμενο αδελφό της από εκείνο το
φορτηγό. Με βρήκε όμως εμένα και η
μία από τις δύο ορφανές κοροούδες, κο-
πέλα πια με τα δικά της παιδιά, ζούσε
μετά από τόσα χρόνια στον κόσμο εκεί-
νο της Αθεράπειτης Πληγής. Αυτή
που κλείνει θεραπευτικά μόνο με την
επιστροφή των λειψάνων και το πέν-
θος της σκληρής αλήθειας. Δυο χιλιά-
δες τέτοιες τραγικές ιστορίες αγνοου-
μένων που σημάδεψαν δεκάδες χιλιά-
δες ζωές των συγγενών από το 1963
και μέχρι το 1974. Γι' αυτές τις ζωές
που χάθηκαν και τις γενιές που άδικα
μαρτύρησαν, έκαμα την περασμένη
Κυριακή από τούτη τη στήλη την έκ-
κληση προς τους Ν. Αναστασιάδη και
Μ. Ακιντζί, τώρα που ναυάγησε το
Κρανς Μοντάνα στο Κυπριακό να επι-
χειρήσουν ένα δεύτερο για τους αγνο-
ούμενους. Διότι απλά το ζήτημα των
αγνοουμένων είναι το ίδιο το Κυπρια-
κό. Αν για τους 942 (Ε/Κ και Τ/Κ) ενα-
πομεινέντες αγνοουμένους, μεταξύ
των οποίων και 79 παιδιά, δεν μπορούν
να βρουν ουσιαστική γλώσσα συνεν-
νόησης οικοδομώντας σχέσι εμπιστο-
σύνης, πώς θα οικοδομηθεί έδαφος
για άρση των πολυπλοκών ζητημάτων
στο Κυπριακό. Ζητημάτων που και να

συμφωνηθούν, θα πρέπει να δοκιμα-
στούν από τη ζωή και τους ανθρώπους
και άνθρωποι που ψάχνουν ακόμα
τους αγνοούμενους τους πώς θα εμπι-
στευτούν «τους απέναντι φρονιάδες».
Το έγγραφο πολλές φορές τα τελευταία
20 χρόνια ότι το ζήτημα των αγνοουμέ-
νων το έπληξαν πρώτοι οι πολιτικοί
που για 50 χρόνια το διαστρέφουν από
άμβωνες και μπαλκόνια στοχεύοντας
κυρίως στην έξαψη παθών, αντί στην
αναζήτηση της αλήθειας. Επί της οποί-
ας να οικοδομηθεί παιδεία που ανα-
τρέχει στο παρελθόν αποφεύγοντας τα
λάθη από το αρχικό σημείο της κοινω-
νίας με ενσυνείδηση, σε μια πολιτεία συντε-
ταγμένη, σε μια πατρίδα απαλλαγμένη,
αντανάκλαση της ομορφιάς του τόπου
μας. Την Παρασκευή στην έκκληση
μου ήρθε η γραπτή απάντηση από
πλευράς του κ. Ακιντζί (βλ. σελ. 4), με
διάχυτη την τετριμμένη πια πολιτική
επιχειρηματολογία, χωρίς απάντηση
ουσίας. Ιδιαίτερα για το ζήτημα των 70
Ασιατιών που αναμνηστές από τον
Φεβρουάριο του 2016 να γίνει εκκαφή
στον χώρο που υποδείχθηκε από Τ/Κ
μάρτυρα ότι μεταφέρθηκαν τα οστά
από το αρχικό σημείο ταφής στο Ορνί-
θι. Τα περί άρσης εμποδίων από πλε-
υράς του κ. Ακιντζί και στρατιωτικών ζω-
νών είναι προφάσεις εν αμαρτίαις. Η
18μηνη καθυστέρηση οφείλεται στο
γεγονός ότι πρόκειται περί εγκλήματος
πολέμου του τουρκικού στρατού και
πολύ αμφιβάλλω αν ποτέ βρεθούν τα
άλλα λείψανα. Αγαπητέ κ. Ακιντζί, δεν
είμαστε μόνοι στον πλανήτη γη. Σύμ-
φωνα λοιπόν με την αποκτηθείσα διε-
θνώς εμπειρογνώμοσύνη του Ερυ-
θρού Σταυρού, η «σπαγγώη» ή η «λη-
στεια» ομαδικών τάφων κατά κύριο
λόγο γίνεται από το κράτος αυτουργό.
Στην προκειμένη περίπτωση από την
Τουρκία. Γι' αυτό και οι «καθυστερή-
σεις» σε Άσσια, Κερύνεια, Σύσκληπο
και αλλού. Σε ό,τι αφορά την προτρο-
πή σας προς εμένα να βοηθήσω για
εντοπισμό μαρτύρων και στοιχείων,
αυτό αν και ενίοτε το πράττουμε και οι
δημοσιογράφοι (βλ. Σεβγκιούλ Ου-
λουτά), είναι καθήκον των πολιτικών
και της ΔΕΑ. Τέλος θα πρέπει να πω
μετά λύπης, ότι στην έκκληση μας ου-
δεμία αντίδραση υπήρξε από τον Πρό-
εδρο Αναστασιάδη.

paraschos@kathimerini.com.cy

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ / Γράφει ο ΟΝΑΣΙΑΓΟΡΑΣ

Τα παρατράγουδα, η Χρυστάλλα και το ξεκαθάρισμα...

Ενώ όλοι σχεδόν τον Δεκαπενταύγουστο έκα-
ναν διακοπές, κάποιοι έκαναν... προγραμματι-
σμό! Δύσκολος καιρός για πρίγκιπες και για...
υποψήφιους ο προεκλογικός! Δύο τουλάχισ-
τον από τους υποψήφιους για την Προεδρία
δεν έκατσαν στιγμή "τρέχοντας για τις ανά-
γκες του προεκλογικού ακόμα και στις 15 Αυ-
γούστου, απλώνοντας το χέρι σε όποιον έβρι-
σκαν μπροστά τους", όπως μου ανέφερε πο-
λιτικός συντάκτης που γνωρίζω. Σύμφωνα με
τον ίδιο, εκτός από τις εμφανίσεις τους στην
Πάφο και σε χώρους που δεν ανέμενε κανείς
να τους δει, είχαν και σύσκεψη με τους πολύ
έμπιστους του επιτελείου τους. Μάλιστα ένας
από τους επιτελείους φέρεται να διαμαρτυ-
ρήθηκε και για την κρεβατομουμούρα στην
οποία υποβλήθηκε εξαιτίας της ματαίωσης
των οικογενειακών διακοπών...!

Στην Πάφο, απ' όσα ακούω, υπήρξαν και ορι-
σμένα... παρατράγουδα στην κυριολεξία από
την εμφάνιση δύο υποψηφίων στο κοινό
τους χωριό. Ο ένας μάλιστα προσπάθησε να
δείξει και τις φωνητικές του ικανότητες συμ-
μετέχοντας σε συναυλία... Με όλο το πολιτι-
κό πανηγύρι και τις περιουσίες των υποψη-
φίων προέδρων ένας κοινοτάρχης δεν συγ-
κρατήθηκε και είπε φωναχτά τη σκέψη του:
"Ευτυχώς που υπάρχουν και οι εκλογές και
θυμήθηκαν ότι υπάρχει και το χωριό μας και
μας επισκέφθηκαν!"

Από αυτή την εβδομάδα πάντως αρχίζει η
επιστροφή στις οργανωμένες εξορμήσεις
των υποψηφίων, μια και οι εκστρατείες τους
των τελευταίων ημερών κάθε άλλο από ορ-
γάνωση είχαν... Πηγές μου αναφέρουν ότι
σχεδόν όλοι οι υποψήφιοι έχουν προγραμμα-
τίσει συσκέψεις με τους επιτελείς τους εντός
της εβδομάδας.

Η ανάλυση ειδικής θέσης στο επιτελείο επι-
κοινωνίας του Τραμπ από την Χόουσι Χικς,
μιας 28χρονης πρώην μοντέλας η οποία είναι
από τους έμπιστους του Αμερικανού προ-
έδρου, προκάλεσε σκόλια και κειράγματα
ανά το παγκόσμιο. Ένα πουλάκι από το Τρό-
δος μου ανέφερε πώς σύμβουλος του Ανα-
στασιάδη του είπε μεταξύ σοβαρού και
αστειού πως πια "μόνο τέτοια άτομα μπο-
ρούν να πάνε μπροστά τον προεκλογικό" για
να λάβει ως απάντηση ένα αιγνιωματικό χαμό-
γελο από τον Πρόεδρο.

Πάντως από άλλη πηγή μου ακούω πως όσο
πλησιάζουμε στην εντατικοποίηση του προ-
εκλογικού τόσο περισσότερο θα βλέπουμε
και γυναικείες παρουσίες να στηρίζουν τους

«Επαναλαμβάνω πως δεν φοβάμαι κανένα και καμία. Τα καθήκοντά μου τα εκτελώ απροσω-
πόληπα, εάν διαβάζω σωστά τη λέξη».

κύριους υποψήφιους, διεκδικητές της προ-
εδρίας. Όπως χαρακτηριστικά μου ανέφερε:
"Δεν αναφέρομαι μόνο στην Ειρήνη Χαρα-
λαμπίδου, η οποία ζήτησε από τον Μαλά να
ανακοινώσουν επίσημα την συνεργασία τους
αυτή ή το πολύ την ερχόμενη εβδομάδα. Ανα-
φέρομαι και στον Νικόλα Παπαδόπουλο, ο
οποίος σύντομα θα βγάλει στην καμπάνια του
επίσης γυναίκα "βαρύ πυροβόλο".

Όπως ακούω από πηγή μου που γνωρίζω τις
κινήσεις του Κωνσταντίνου Χριστοφίδη, σύν-
τομα ο πρύτανης του Πανεπιστημίου θα ανα-
κοινώσει επίσημα την απόφασή του για τις
προεδρικές εκλογές. Όπως χαρακτηριστικά
μου ανέφερε η πηγή μου: "Η περίοδος των
διακοπών τον έκαναν να το σκεφτεί πολύ κα-
λά και να καταλήξει στο κατά πόσον θα ανα-
κοινώσει υποψηφιότητα ή όχι εντός Σεπτεμ-
βρίου". Σύμφωνα με όσα πληροφορούμαι, ο
Χριστοφίδης φέρεται να έχει πει πως και αρ-
νητική να είναι η απόφασή του προτίθεται να
την ανακοινώσει...

Μεγάλη... μάχη κατά της Διοικήτριας Χρυ-
στάλλας προανήγγειλαν τρεις βουλευτές δια-
φορετικών μάλιστα κομμάτων.
Πολιτικός, που ασχολείται ιδιαίτερα με τα οι-
κονομικά και πολιτικά πράγματα και τις δρα-
στηριότητες της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής
Οικονομικών, σχολίαζε προχθές ότι "μία βου-
λευτίνα είναι πυρ και μανία με την Χρυστάλλα
και την αναμένει στην Βουλή για... ξεκαθάρι-
σμα". Σύμφωνα με τον ίδιο, η βουλευτίνα
έχει εκτοξεύσει βαριά επίθετα για την Διοι-
κήτρια με αφορμή το νομοσχέδιο που θα συ-
ζητηθεί έκτακτα αύριο στη Βουλή και αφορά
τον Συνεργατισμό (την μετοχοποίηση του, την
κατάργηση καταστημάτων αλλά και την συμ-
φωνία με την Altamira για την πώληση δανεί-
ων). Όπως υποστηρίζει ο συγκεκριμένος πο-
λιτικός, η θυμωμένη βουλευτίνα τα βάζει με
την Διοικήτρια η οποία προσπαθεί ξανά να
απαλλάξει τον εαυτό της από ευθύνες που
έπρεπε να αναλάβει ως επικεφαλής της Κεν-
τρικής Τράπεζας, κάτι που συνθηάζει, όπως
επισημαίνει"... Οι άλλοι δύο βουλευτές
έχουν ξεκαθαρίσει πως στο θέμα της πώλη-
σης δανείων θα "δοθεί μεγάλη μάχη". "Για να
καταλάβετε είναι με τα μανίκια σπικωμένα
από τον Μάιο", επεσήμανε.

ΚΟΪΖ: Ποιος μεγαλόσχημος που κέρδισε την
μάχη κατά τηλεοπτικού καναλιού για δυσφή-
μιση και άδικη συμπεριφορά εναντίον του
ετοιμάζεται να εκστρατεύσει και κατά άλλων;

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή: ΜΙΧΑΗΛΗΣ Ν. ΚΑΤΣΙΓΕΡΑΣ

80 χρόνια πριν στην «Κ»
20.VIII.1937

Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΣΑΓΚΑΗΣ: Λονδίνο, 19-
Σχετικώς με την επίθεση των Κινέζων κατά
της Σαγκάης ο εν τη πόλει ταύτη απεσταλμέ-
νος των «Τάιμς» αποστέλλει την κάτωθι αντα-
πόκριση: «Ο,τι συνέβη εις την Σαγκάην χθες
εντός ολίγων λεπτών της ώρας δεν έχει ίσως
το προηγούμενόν του εις κανένα πόλεμον εν
τη ιστορία. Ητο μία επίδειξις της δολοφονι-
κής δυνάμεως των νεωτέρων εναερίων βομ-
βών. Είκοσι βόμβαι ερρίφθησαν υπό κινεζι-
κών αεροπλάνων φονεύσασα 1.047 πρόσωπα
και τραυματίσασα 1.000, τα περισσότερα των
οποίων βαρέως. Η επιτυχεστέρα βόμβα έπεσεν
εις απόστασιν 600 υαρθών από του στόχου
της. Την προΐταν ενεφανίσθησαν τρία κινεζικά
αεροπλάνα, τα οποία επέταξαν δις υπεράνω
της ιαπωνικής ναυαρχίδος "Ίζούμο". [...] Το
"Ίζούμο" και εν άλλο ιαπωνικόν πολεμικόν
εξετόξευσαν αεροπλάνα εις τον αέρα, ενώ
συγχρόνως τα αντιαεροπορικά πυροβόλα των
ήρχισαν να δρόσι. [...] Αι συνοικίαι των ξέ-
νων της Σαγκάης είχαν υπερπληρωθή υπό
εκατοντάδων χιλιάδων προσφύγων της κινε-
ζικής συνοικίας. Πολλοί τούτων ήσαν άστεγοι
και κατεσκήνωσαν εις τους δρόμους. [...] Εις
τας 4 μ.μ. στολίσκος κινεζικών αεροπλάνων
προερχόμενος εκ νότου διέσχισε την γαλλικήν
παρὰχώρησιν και την διεθνή εγκατάστασιν.
[...] Ηκολούθησε τρομερός βομβαρδισμός εκ
μέρους των ιαπωνικών αντιαεροπορικῶν τη-
λεβόλων. [...] Τα δύο μικρά ιαπωνικά αερο-
πλάνα παρέμειναν καθ' όλον το διάστημα εις
τον αέρα, αλλά δεν ηδύναντο ν' αναπτύξουν
την απαιτουμένη ταχύτητα όπως φθάσουν τα
μεγάλα κινεζικά βομβαρδιστικά.

ΕΝΩΝΟΥΜΕ ΔΥΝΑΜΕΙΣ / Γράφει ο ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ

Με άριστα
το 10

1 Στα λάθη. Μάτωση η Βαρκελώνη, μα-
τώνει κάθε φορά και η καρδιά μας.
Ζούμε στο πλέον ανισόρροπο κομμάτι της
ιστορίας, με πολεμικές σκηνές εν πλη-
κονται στην ειρηνική καθημερινότητα των
πολιτών της Ευρώπης που πια δεν πολε-
μάει με τον εαυτό της ή με άλλους, αλλά
πληρώνει λάθη της και λάθη άλλων.

2 Στο νέο Άρκων. Από το... μακρινό Τρό-
δος φάνηκε να βρει τον επόμενο επι-
κεφαλής μαθαίνω, της Αρχής Ραδιοηλεό-
ρασης ο Healthy Πρόεδρος μας. Ανάμεσα
σε αστέρια και αστέρια όλο και κάτι θα
βρεθεί...

3 Στις διακοπές. Ένας μήνας και κάτι
χωρίς συνομιλίες. Ποιος τα έχει βιάσει
μαύρα; Ο Άντε που πήγε εκεί που θα πή-
γαινε; Οι πολιτικοί αρχηγοί με ταβλάκι, ου-
ζάκι και φραπέδάκι; Η μήπως ο Ακιντζί
που απέδειξε πόσο υπάκουος είναι;

4 Στα σκουπίδια. Αγαπητοί συμπατριώ-
τες. Μην ξεχάσετε να πάτε μια φορά
στο Blue Lagoon και να μην το κάνετε χά-
λια. Έτσι είναι. Η θάλασσα για μας δείχνει
πόσο όμορφη είναι και εμείς στη στεριά
να δείχνουμε πόσα μπορούμε να της κά-
νουμε. Ντροπή ρε πια! Ντροπή!

5 Στις ατάκες. Που έρχονται και αναμένε-
ται να πέσουν σαν τα μπαλκόνια που πέ-
φτουν κάθε τρεις και λίγο στη Λεμεσό. Κι αν

Το καραφλό κεφάλι, μας έφυγε, τα άλλα δυο κεφάλια θα αργήσουν να ξαναβρεθούν, και αν. Τελικά τα πάντα βρωμάνε από το κεφάλι...

εκεί ευτυχώς δεν υπάρχουν θύματα, τι να
πει κανείς για τα εγκληματικά μας κύτταρα
που θα καούν οπωσδήποτε από Σεπτέμβρη;

6 Στο αστεροσχολείο. Που θα γίνει και
αυτό πραγματικότητα, είναι δέσμευ-
ση έτσι (;), αλλά αστεροσχολείο χωρίς
Άντε ρε παιδιά; Και τόσο καιρό που τον
είχαμε στα πόδια μας γιατί δεν τον εκμε-
ταλλευτήκαμε σιρό; Τα καλύτερα μυαλά,
μας φεύγουν...

7 Στα από εκεί. Η «πρόεδρος» της ψευ-
δοβουλής, Σιμπέλ Σιμπέρ, κατηγορεί-
ται από τ/κ ΜΜΕ ότι αγόρασε έκταση γης

κοντά στο οδόφραγμα του Αγίου Δομετί-
ου σε προνομιακή τιμή, προτού αυτό γίνει
ευρέως γνωστό. Είτε κατεχόμουν είτε
όχι, αυτή η γη είναι προορισμένη για να
φυτρώνουν σκάνδαλα!

8 Στον Ταγίν. Που είπε στον Γερμα-
νούς να μην ψηφίσουν ούτε Μέρκελ
ούτε Σουλτς. Κι ύστερα τον θέλω με να
μην ανακατεύεται στα εσωτερικά της Κύ-
πρου. Ας αλλάξουμε πλευρό, Μουσταφά
κι εσύ αγόρι μου, για να μην πιαστούμε.

9 Στο fake. Έγινε χαμός για την παύση
των τεχνικών επιτροπών την Πέμπτη

στο Facebook, βγαίνει εφημερίδα με πρω-
τοσέλιδο πως κόπηκαν οι τεχνικές Επιτρο-
πές με εντολή του Προεδρικού, βγαίνει ο
«Θύρα 7» Βικτωρας και λέει τα δημοσιεύ-
ματα είναι αβάσιμα, τέτοιο πράγμα δεν
υπάρχει. Όταν η έλλειψη ειδήσεων τον
Αύγουστο χτυπάει... «θύρας 7» κόκκινο.

10 Στο ευχαριστώ. Φαντάζομαι τον
Πετριδί, στα γόνατα και με τα χέρια
σταυρωμένα, να ευχαριστεί με δάκρυα
στα μάτια τον... Θεό των airconditions, τον
Willis Carrier! Όσα ευχαριστώ και να του
πεις Υπουργέ, αφού έμεινες Αύγουστο
μέσα, δεν είναι αρκετά....

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΑΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΚΩΣΤΑΣ ΙΩΡΔΑΝΙΔΗΣ • Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Αρχισυντάκτης: ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΤΣΙΚΑΛΛΑΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρασιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή
ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε
τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

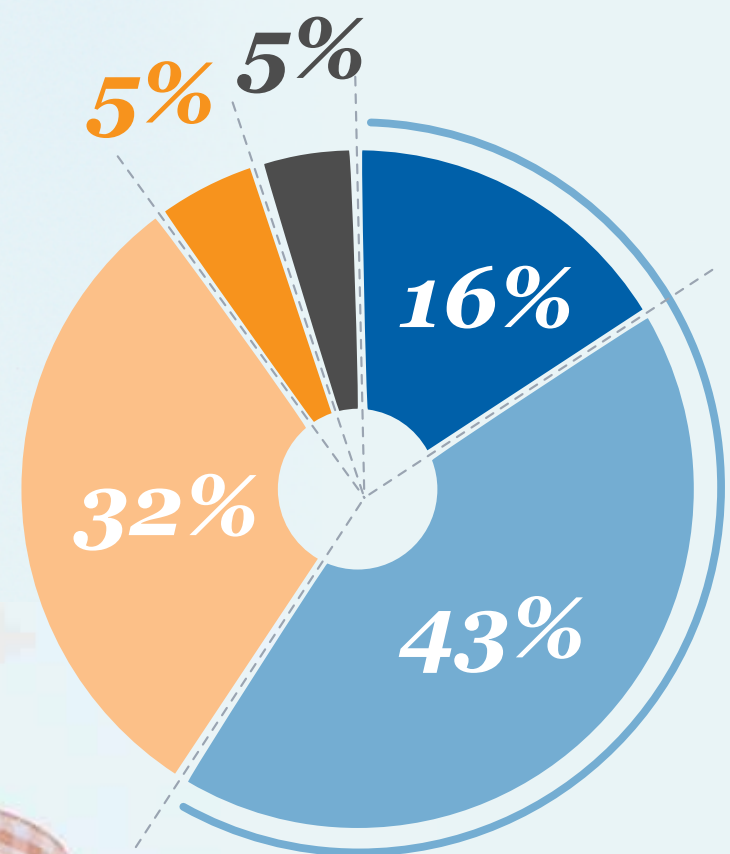
Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΑΛΑΣ • Διευθύνση συντάξεως: ΝΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ - ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΝΤΕΛΑΣ

Έρευνα “Λιανικό Εμπόριο” από την Ελληνική Τράπεζα

Διατίθεται δωρεάν

στο <https://businessblog.hellenicbank.com>

6 στους 10 θεωρούν ότι οι τιμές των καταναλωτικών προϊόντων είναι αυξημένες σε σχέση με πέρσι

- Αυξήθηκαν πολύ
- Αυξήθηκαν κάπως
- Παρέμειναν ίδιες
- Μειώθηκαν κάπως / πολύ
- ΔΓ/ΔΑ

5% Αναφέρουν ότι οι τιμές ΜΕΙΩΘΗΚΑΝ κάπως / πολύ

59% Αναφέρουν ότι οι τιμές ΑΥΞΗΘΗΚΑΝ κάπως / πολύ

HELLENIC BANK
BUSINESS

Ολόκληρη η έκθεση και η ταυτότητα της έρευνας βρίσκονται στο:
<https://businessblog.hellenicbank.com>

8000 9999

Hellenic Bank Official

@HellenicBank

Hellenic Bank

HellenicBank

Διάρρηξη η απάντηση Ακιντζι για αγνοούμενους

Προφάσεις εν αμαρτίαις τα επιχειρήματα της τ/κ πλευράς στην έκκληση της «Κ» προς τους ηγέτες για σχετική διάσκεψη

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΡΑΣΧΟΥ**

Δεκαοκτώ μήνες μετά από την αποκάλυψη σχετικής πληροφορίας Τ/Κ μάρτυρα, ότι τα λείψανα των 70 Ασιαστών αιχμαλώτων που εκτελέστηκαν το 1974 από τον κατοχικό στρατό, μετακινήθηκαν στην Άσσια, από τον αρχικό χώρο ταφής στο Ορνίθι προκύπτει τώρα η πληροφορία ότι περί τα τέλη Σεπτεμβρίου αναμένεται να ξεκινήσει η ανασκαφή. Αυτό δήλωσε στο ΚΥΠΕ το ε/κ μέλος της Διερευνητικής Επιτροπής για τους Αγνοούμενους (ΔΕΑ), Νέστορας Νέστορας, με αφορμή δήλωσή του κ. Μπαρής Μπουρτζού, εκπροσώπου του Τ/Κ ηγέτη Μουσταφά Ακιντζι. Ο κ. Μπουρτζού απαντούσε εκ μέρους του κ. Ακιντζι στο άρθρο του γράφοντος, της περασμένης Κυριακής με τίτλο: «Κύριοι ηγέτες, περιμένω απάντηση!», στο οποίο έκανα προς τους δύο ηγέτες την εξής έκκληση: «Απαιτήστε από τον ΟΗΕ ένα Κρανς Μοντάνα για τους 942 εναπομείναντες αγνοούμενους ή έστω για τα 79 αγνοούμενα παιδιά μας. Σκεφτείτε να ήταν εγγονάκια σας. Πείτε στον Γκουτέρες ότι έτσι θα οικοδομηθεί ουσιαστική εμπιστοσύνη και για τη λύση. Περιμένω απάντηση!». Παρενθετικά υπενθύμιζα τον Τ/Κ ότι (Κύριε Ακιντζι το Φεβρουάριο του 2015 μου υποσχέθηκαν δημοσίως ότι θα ανοίξετε τον τάφο των Ασιαστών. Πέρασαν δύο χρόνια. Περιμένω απάντηση!). Αυτό έγινε σε σχετικό άρθρο μου στις 28 Φεβρουαρίου 2016, και όχι το 2015, όπως εκ παραδρομής έγραφα.

Δυστυχώς η απάντηση του κ. Ακιντζι της περασμένης Παρασκευής είναι διάρρηξη καθώς αποτελεί τη συνέχεια της τακτικής της Τουρκίας για συγκάλυψη εγκλημάτων πολέμου που διαπράχθηκαν το '74, όπως ήταν οι εν ψυχρώ εκτελέσεις αιχμαλώτων, στην περίπτωση μας των Ασιαστών. Στην γραπτή δήλωση Μπουρτζού σημειώνονται μεταξύ άλλων τα εξής ενδεικτικά: «Ο Πρόεδρος, από την

ανάληψη των καθηκόντων του τον Μάιο του 2015, ανέλαβε όλη την οικονομική και ηθική υποστήριξη για την επιτάχυνση των εργασιών που διεξήχθησαν από την Διερευνητική Επιτροπή Αγνοουμένων (ΔΕΑ)». Οικονομική υποστήριξη κ. Ακιντζι χρειάζονται προβληματικές εταιρείες ή τράπεζες, οι οικογένειες των αγνοουμένων χρειάζονται έργα. Εξάλλου τα δικά σας λεφτά, μπροστά στα εκατομμύρια που έχει επενδύσει η ΕΕ στο ζήτημα, είναι κόκκος άμμου στον ωκεανό. Σε ό,τι αφορά την ηθι-

Η ανακοίνωση Μπουρτζού για τους 70 Ασιαστές αποτελεί συνέχεια της τακτικής της Τουρκίας για συγκάλυψη εγκλημάτων πολέμου που διαπράχθηκαν το '74, όπως προκύπτει και από τη 18μηνη καθυστέρηση για ανασκαφή του χώρου.

κή υποστήριξη, όταν αναφέρεστε στη μετακίνηση λειψάνων από μαζικούς τάφους είναι προφάσεις εν αμαρτίαις. Οι 70 Ασιαστές, βάσει δεκάδων μαρτυριών, συνελήφθησαν από το χωριό τους μεταφέρθηκαν στη Λευκωσία και στη συνέχεια σε στρατόπεδο του τουρκικού στρατού κοντά στην Αφάνεια. Εκεί στη βάση μαρτυριών Τ/Κ αλλά και Τούρκων στρατιωτών εκτελέστηκαν και τάφηκαν στο Ορνίθι. Μετά από είκοσι και πλέον χρόνια, στο πλαίσιο επιχειρήσεων του τουρκικού στρατού, στην οποία μετείχαν δεκάδες άτομα που χρησιμοποιούν εκσκαφείς και φορτηγά, τα οστά μεταφέρθηκαν αλλού. Το 2009 έγιναν ανασκαφές στο Ορνίθι και βρέθηκαν μόνο επτά σκελετοί και εκατοντάδες μικρά οστά από άλλους σκελετούς, σε λαγούμι όπου δεν μπορούσε να φτάσει

Ο περιφραγμένος χώρος με την ένδειξη «νάρκες», δίπλα στο αλιευτικό καταφύγιο και στο ξενοδοχείο Celebrity, ήταν ομαδικός τάφος Ε/Κ. Σύμφωνα μάλιστα με μαρτυρίες Τ/Κ στην «Κ» από το χώρο, φοιτητές της ιατρικής έβρισκαν οστά που μελετούσαν στις σπουδές τους...

η κούφια του εκσκαφέα. Για την επιχείρηση μπορείτε να ρωτήσετε εκτός από τον τουρκικό στρατό και τον αρχηγό τότε της λεγόμενης αστυνομίας σας. Ζει στην Κυθρέα και ο γιος του ήταν μέλος του τ/κ γραφείου της ΔΕΑ. Η Τ/Κ μέλος της ΔΕΑ κ. Γκιουλτέν Κιουτσιούκ στα διαβήματα των συγγενών των Ασιαστών για υπόδειξη του χώρου όπου μεταφέρθηκαν τα υπόλοιπα λείψανα, τους απάντησε ψυχρά ότι δεν υπάρχουν άλλες πληροφορίες και η υπόθεση πρέπει να κλείσει. Ήρθε όμως στις αρχές του 2016 ο Τ/Κ αυτόπτης μάρτυρας και έδωσε πληροφορίες που χάλασαν το αφήγημα που θα έκλειναν αβρόχοι ποσειδέως. Το 2009 έγιναν ανασκαφές στο Ορνίθι και βρέθηκαν μόνο επτά σκελετοί και εκατοντάδες μικρά οστά από άλλους σκελετούς, σε λαγούμι όπου δεν μπορούσε να φτάσει

στην γραπτή δήλωση Μπουρτζού σημειώνεται ακόμα ότι, «ο Πρόεδρος

Ακιντζι, ως αποτέλεσμα αυτών των ισχυρισμών, ανέλαβε πρωτοβουλία και ήρθαν όλα τα εμπόδια στις εκσκαφές που θα πραγματοποιηθούν στην περιοχή, όπου υπάρχει ανάγκη προσδιορισμού του χώρου που στη βάση των πληροφοριών των μαρτύρων καταλαμβάνει έκταση 40 εκταρίων». Σας πήρε 18 ολόκληρους μήνες, αγαπητέ κ. Ακιντζι, για να πείσετε τον τουρκικό στρατό να επιτρέψει εκταφή στην Άσσια, ενώ στο άρθρο μου 28/2/2016, απαντήσατε αυθιμέρον με δήλωση ότι επικοινωνήσατε με την Τ/Κ εκπρόσωπο στη ΔΕΑ κ. Κιουτσιούκ, δεσμευόμενος να κάνετε το παν για να πραγματοποιηθεί η εκταφή, αλλά και να ανευρεθούν όλων των αγνοουμένων το συντομότερο. Πέντε βδομάδες μετά ρώτησα τον εκπρόσωπο του γ.γ. του ΟΗΕ στη ΔΕΑ κ. Αρνί και

μου απάντησε ότι συζητούν για υλοποίηση εκταφής εντός των προσεχών εβδομάδων... Σε ό,τι δε αφορά την έκταση 40 εκταρίων, είναι θεωρούμε πονηρό επιχείρημα από τη στιγμή που τα οστά μετακινήθηκαν από τον τουρκικό στρατό στην Άσσια. Εκτός κι αν έβρισκαν επιπρόσθετα «μεταχειρισμένα», στους 18 μήνες που διέρρησαν...

Στρατιωτικές ζώνες

Ένα δεύτερο επιχείρημα του κ. Ακιντζι είναι το εξής: «Ως αποτέλεσμα μιας πρωτοβουλίας που ανέλαβε η προεδρία της ΤΑΒΚ, 30 στρατιωτικές περιοχές της ΤΑΒΚ, όπου βρίσκονται τα απομεινάρια αγνοουμένων, συμπεριλήφθηκαν στο πρόγραμμα και ξεκίνησαν οι ανασκαφές». Εγκλήματα πολέμου έχει στο παθητικό της και η πλευρά μας. Οι 80 Τ/Κ αι-

μάλωτοι της περιοχής της Τόκνης που δολοφόνησαν εν ψυχρώ μέλη της ΕΟΚΑ Β'. Ωστόσο, η Κυπριακή Δημοκρατία δεν κήρυξε στρατιωτικές ζώνες ούτε τη Γεράσα ούτε την Παρεκκλησιά. (Το λάθος ήταν ότι δεν οδήγησε ενώπιον της δικαιοσύνης τους φονιάδες). Πώς είναι δυνατόν στην αναζήτηση αγνοουμένων, να τίθεται σαν επιχείρημα ότι οι περιοχές είναι στρατιωτικές ζώνες; Τι έχετε να κρύψετε; Να σας πω τι. Ομαδικούς τάφους! Εκτός από τις Άσσιας θα αναφέρω άλλους δύο για τους οποίους είμαι σίγουρος. Τον ομαδικό τάφο περισυλλογής στο ξενοδοχείο Celebrity Κερύνειας για τον οποίο έχω γράψει πολλές φορές βάσει μαρτυριών Τ/Κ, που με οδήγησαν στο χώρο. Επίσης τον ομαδικό τάφο 14 ε/κ γυναικόπαιδων στον Σύσκληπο της Κερύνειας. Είναι γνωστό ποιος τους δολοφόνησε και πού είναι θαμμένοι. Σε ό,τι αφορά δε το επιχείρημα ότι δώσατε επιπρόσθετα χρήματα στη ΔΕΑ για την έρευνα των αρχείων εντός και εκτός της Κύπρου, αυτό ήταν περιττό. Μόνο τα αρχεία του τουρκικού στρατού αν τους δίνετε η συμβολή σας θα ήταν κορυφαία. Στην κατακλείδα της ανακοίνωσης Ακιντζι σημειώνεται: «Είναι η μεγαλύτερη επιθυμία μας, κάθε ένας που ισχυρίζεται ότι υπάρχουν αγνοούμενοι στην περιοχή (Άσσιας), περιλαμβανομένου του Παράσχου, να βοηθήσει τη ΔΕΑ να βρει μάρτυρες που θα δώσουν μαρτυρίες». Ένα τάφο που μετακίνησε σε συντονισμένη επιχείρηση ο τουρκικός στρατός, ποια χρεία μαρτύρων υπάρχει;

Τέλος περί της έκκλησης που κάμαμε προς τους δύο ηγέτες για μία διεθνή διάσκεψη για τους αγνοούμενους, ο κ. Ακιντζι ποσώς απάντησε. Ομοίως και ο Πρόεδρος Αναστασιάδης!..

Σ.Ε.: Σε ό,τι αφορά τη συγκεκριμένη αναφορά του κ. Μπουρτζού στο πρόσφατό μου για στο άρθρο της περασμένης Κυριακής, απαντώ στη στήλη μου στη σελ. 2.

Σε τροχιά «δημοτικών» και «βουλευτικών» τα κατεχόμενα

Οι κινήσεις Οζερσαϊ, οι σχεδιασμοί των κομμάτων της δεξιάς και της αριστεράς και η Αγκυρα να παρατηρεί για δικούς της λόγους

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Σε τροχιά κρίσιμων «εκλογικών αναμετρήσεων» εισέρχεται η τ/κ κοινότητα. Την άνοιξη του 2018 οι Τουρκοκύπριοι θα κληθούν να αποφασίσουν για τις νέες τοπικές αυτοδιοικήσεις, ενώ θα ακολουθήσουν οι «βουλευτικές εκλογές», το αποτέλεσμα των οποίων φέρει ιδιαίτερη σημασία και βαρύτητα ε όψει των «προεδρικών εκλογών» του 2020. Μέχρι στιγμής, το Δημοκρατικό Κόμμα του Σερντάρ Ντενκτάς κλείνει την πόρτα στο ενδεχόμενο πρόωγων «βουλευτικών εκλογών» και προτείνει την πραγματοποίηση πρώτα των «δημοτικών» και στη συνέχεια των «βουλευτικών» εκλογών. Την ίδια άποψη φαίνεται να έχει και το Κόμμα Εθνικής Ενότητας, ο μεγάλος συνέταρος της «συγκυβέρνησης», το οποίο δεν διαφωνεί με τον εν λόγω χρονοδιάγραμμα. Με αυτό τον τρόπο, την περίοδο ανοιχτο-καλοκαίρι 2018 ενδέχεται να σηματοδοτηθεί η ανάδυση ενός νέου πολιτικού πεδίου στα κατεχόμενα, με το σχετικά νεαρό Κόμμα του Λαού του τέως διαπραγματευτή της τουρκοκυπριακής κοινότητας, Κουντρέτ Οζερσαϊ να διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στο τ/κ πολιτικό προσκήνιο. Από την επίδοση του εν λόγω κόμματος θα εξαρτηθεί η πορεία των πολιτικών εξελίξεων.

Οζερσαϊ: Ο επικρατέστερος

Ο τέως διαπραγματευτής της τουρκοκυπριακής κοινότητας σημειώνει αξιοσημείωτη εκλογική επιτυχία στις «προεδρικές εκλογές» του 2015. Επωφελομένους στο έπακρον από αυτή προχώρησε μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα στην ίδρυση του Κόμματος του Λαού και άρχισε να ασκεί πίεση στα υφιστάμενα πολιτικά κόμματα και στο πολιτικό κατεστημένο της τουρκοκυπριακής κοινότητας. Σήμερα, το

κόμμα του Οζερσαϊ έχει οργανωθεί και ο ίδιος πραγματοποιεί συσκέψεις και συναντήσεις με εκπροσώπους κοινότητων σε όλες διαδοχικά τις επαρχίες. Την ίδια περίοδο, οι δημοσκοπήσεις εμφανίζουν το Κόμμα του Λαού μόλις μια ανάσα πριν από την επίτευξη του στόχου της αυτοδυναμίας «κυβέρνησης». Ακόμη και στο πιο απαισιόδοξο σενάριο, το Κόμμα του Λαού ενδέχεται να είναι μετά το Καλοκαίρι του 2018 το μεγαλύτερο κόμμα της νέας «συγκυβέρνησης». Παρά την επιτυχημένη εισοδή του στην πολιτική, ο Κουντρέτ Οζερσαϊ παρουσιάζει όμως και μια σειρά αδυναμιών αντιμετώπιζοντας σημαντικές προκλήσεις. Πρώτα από όλα, οι δομές και οι οργανώσεις του Κόμματος του Λαού δεν εμπνέουν εμπιστοσύνη σε μεγάλες μερίδες της τ/κ κοινότητας. Αυτές στελεχώνουν προσωπικότητες, οι οποίες δεν διατηρούν αποτελεσματικές οδοὺς επικοινωνίας με την τ/κ κοινότητα, όπως οι αντίστοιχες των λοιπών υφιστάμενων μεγάλων τ/κ κομμάτων. Επίσης, μεγάλα ερωτηματικά δημιουργεί και το πολιτικό πρόγραμμα. Ο ίδιος και οι συνοδοιπόροι του υπόσχονται στους Τουρκοκύπριους τη ριζική ανασυγκρότηση των βασικών υποδομών της διακυβέρνησης και το τέλος του κράτους του ρουσφετιού και της ασυδοσίας. Θέτοντας αυτή την υπόθεση ο κ. Οζερσαϊ αποφεύγει να αναφερθεί και να κατονομάσει το σημείο εκκίνησης των μεγάλων δεινών και προβλημάτων της κοινότητας του, δηλαδή τη μη αναγνώριση της «ΤΑΒΚ» και τη μεγάλη εξάρτησή της από την Τουρκία, η οποία αποτελεί την πηγή των συγκεκριμένων επιλογών του και των συνεργατών του προβληματιζέ μεγάλες μερίδες της τ/κ κοινότητας, οι οποίες αντιλαμβάνονται το Κόμμα του Λαού ως ένα νέο «τέχνασμα»

Οι δημοσκοπήσεις εμφανίζουν το Κόμμα του Λαού μόλις μια ανάσα πριν από την επίτευξη του στόχου της αυτοδυναμίας «κυβέρνησης».

της Αγκυρας στην προσπάθεια να προετοιμαστούν οι Τ/Κ για την επόμενη ημέρα της κατάρρευσης των συνομιλιών στο Κυπριακό.

Ρουσφέτια της τ/κ Δεξιάς

Τη μεγαλύτερη πίεση από το γχείρημα του Κουντρέτ Οζερσαϊ δέχονται τα κόμματα της τ/κ Δεξιάς, τα οποία βλέπουν να χάνουν το μονοπώλιο του εθνικιστικού, πολιτικού, λόγω την επόμενη ημέρα των «εκλογών». Για πρώτη φορά, ένας νέος φορέας με κεντρικό προφίλ θέτει υπό αμφισβήτηση τα θεμέλια και τους λόγους ύπαρξης του Κόμματος Εθνικής Ενότητας (ΚΕΕ) και του Δημοκρατικού Κόμματος. Αντιμέτωπα με τη νέα πρόκληση, τα δυο κόμματα της «συγκυβέρνησης» στηρίζουν τις ελπίδες τους για ένα καλό αποτέλεσμα στις επικείμενες «εκλογές» στις δυνατότητες του

«κρατικού» μηχανισμού. Έτσι παρέχονται διευκολύνσεις και πρόνοια σε επιχειρηματικούς κύκλους και στελέχη της τ/κ Δεξιάς σε διάφορα πεδία του οικονομικού βίου της τ/κ κοινότητας. Η συγκεκριμένη κίνηση παρουσιάζει αυξητικές τάσεις το τελευταίο διάστημα παρά το γεγονός ότι η Αγκυρα έχει περιορίσει την οικονομική βοήθεια που παρέχει στους Τουρκοκύπριους. Την ίδια ώρα η τ/κ Δεξιά στηρίζει ελπίδες και στις προαναφερόμενες αδυναμίες του κινήματος του Οζερσαϊ, στα πεδία κομματικών δομών και πολιτικού προγραμματισμού, κάτι που αναπερνάει το ηθικό των δυο κομμάτων της τ/κ Δεξιάς.

Δύσκολα για την Αριστερά

Η τ/κ Αριστερά στο σύνολό της κατεβαίνει στις επικείμενες εκλογικές αναμετρήσεις παρουσιάζον-

τας σημαντικές αδυναμίες και ελλείψεις σε πολλά πεδία. Το μεγαλύτερο κόμμα της τ/κ Αριστεράς αδυνατεί να αντιμετωπίσει με αποτελεσματικό τρόπο τη φθορά που άφησε πίσω το αποτυχημένο γχείρημα της συνεργασίας σε «κυβερνητικό» επίπεδο με τα κόμματα της τ/κ Δεξιάς. Την ίδια στιγμή, σημαντικές ελλείψεις παρουσιάζουν και τα μικρότερα κόμματα της τ/κ Αριστεράς. Η νέα ηγεσία του καθηγητή Τουφάν Έρκιουμian έχει κατορθώσει να επιδιορθώσει μερικώς τις ζημιές που προκάλεσαν η ηγεσία του Μεχμέτ Αλί Ταλάτ και η συνεργασία με την τ/κ Δεξιά κατά την προηγούμενη περίοδο. Με αλλοιωμένο το κεντροαριστερό προφίλ του, το Ρεπουμπλικανικό Τουρκικό Κόμμα (ΡΤΚ) δίνει μάχη με τον χρόνο για να παρουσιάσει στην κοινωνία το νέο πρόσωπό λίγο πριν τις «εκλογές». Οι τελευταίες ενδείξεις από τις δημοσκοπήσεις για τον βαθμό επιτυχίας αυτού του γχειρήματος εξακολουθούν να είναι αποκαρδιωτικές, εφόσον δείχνουν το ΡΤΚ να έχει οπισθοχωρήσει στην τρίτη θέση, ακολουθώντας από «απόσταση ασφαλείας» το ΚΕΕ και το πρώτο κόμμα, το Κόμμα του Λαού. Εικόνα αποσυντονισμού εκπέμπουν και τα υπόλοιπα κόμματα της τ/κ Αριστεράς, με το Κόμμα Κοινοτικής Δημοκρατίας να αναζητεί έναν νέο οδικό χάρτη μετά την πρόσφατη διάσπαση της εκλογικής του βάσης και το ναυάγιο στο Κυπριακό και με τους υπόλοιπους σχηματισμούς να επενδύουν τις ελπίδες τους για ένα καλό αποτέλεσμα στις επικείμενες εκλογές, σε εφήμερους, περιστασιακούς συνασπισμούς.

Οργανώνονται οι έποικοι

Ακόμη ένας παράγοντας ο οποίος αναμένεται να διαδραματίσει ση-

μαντικό ρόλο είναι οι έποικοι. Για πρώτη φορά μετά από μεγάλο χρονικό διάστημα, οργανώνονται πολιτικά και διεκδικούν δυναμικά την ενίσχυση της θέσης τους στο τ/κ πολιτικό προσκήνιο.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια θα συμμετέχουν στις επικείμενες «εκλογικές» αναμετρήσεις με τον δικό τους σχηματισμό, το Κόμμα της Αναγέννησης. Στις πρόσφατες συφυγομετρήσεις τα ποσοστά του κόμματος καταγράφουν ανοδική πορεία παρά το γεγονός ότι η είσοδος του κόμματος στην «Βουλή» εξακολουθεί να αποτελεί ένα απομακρυσμένο σενάριο.

Οι εκτιμήσεις της Αγκυρας

Η Αγκυρα παρακολουθεί τις πολιτικές εξελίξεις και τις ζυμώσεις στην τ/κ κοινότητα υπό το πρίσμα των δικών της προτεραιοτήτων. Καλά ενημερωμένες πηγές επισφαιμούν ότι στα πλαίσια των επικείμενων «εκλογικών» αναμετρήσεων, η Αγκυρα θέτει δυο βασικούς στόχους. Πρώτον, την ανάδυση νέων πολιτικών δυνάμεων που θα συνδράμουν στην ανασυγκρότηση της «ΤΑΒΚ» με βάση τις επιταγές και τις συνθήκες της επόμενης ημέρας του ναυαγίου στο Κυπριακό.

Δεύτερον, απαιτείται μια νέα «συγκυβέρνηση», η οποία θα αναλάβει την αποτελεσματική υλοποίηση του περιφημου οικονομικού πακέτου που εφαρμόζεται από τις αρχές αυτής της δεκαετίας. Από την ίδια σκοπιά, με βάση την προβολή των προαναφερόμενων δυο στόχων, θα σχηματιστεί το σκηνικό για τις «προεδρικές εκλογές» του 2020. Με άλλα λόγια, ο νέος ηγέτης της τ/κ κοινότητας θα φέρει την ευθύνη της ολοκλήρωσης της ανασυγκρότησης της «ΤΑΒΚ» και την τελική επιβολή του τουρκικού οικονομικού πακέτου.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Εκπαίδευση

& Επαγγέλματα με μέλλον στην Κύπρο

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Κώστας Καδής

Υπουργός Παιδείας

Ανάγκη η στροφή

**στα πράσινα
επαγγέλματα**

**Έντονο το
ενδιαφέρον
για την Τεχνική
Εκπαίδευση**

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 27 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»

Κεφάλαια πλην ασφάλειας και εγγυήσεων ίσως ανοίξουν δρόμο

Το χάσμα που έχει καταγραφεί και η περίοδος μέχρι τον Σεπτέμβριο, δύσκολα θα επιφέρουν εξελίξεις

Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Το πώς η επιχειρηματολογία του Προέδρου της Δημοκρατίας Νίκου Αναστασιάδη περί της ετοιμότητας του θα βρει ευχόκονους στην τ/κ πλευρά, είναι ερώτημα που για την ώρα δεν φαίνεται να βρίσκει απάντηση. Ειδικά εφόσον έχει ξεκινήσει και βρίσκεται σε εξέλιξη το λεγόμενο «Σχέδιο Β'», έστω κι αν διπλωματικές πηγές που μίλησαν στην «Κ» τόνισαν πως οι κινήσεις με τα Μαρινίτικα χωριά είναι κινήσεις εντυπωσιασμού τώρα, εφόσον «αν πραγματικά ήθελαν οι Τ/Κ και η Τουρκία τόσα χρόνια πρόοδο, θα είχαν εφαρμόσει τη συμφωνία της Βιέννης από χρόνια». Παράλληλα, όμως, οι ίδιες πηγές επισημαίνουν πως για την ώρα δεν πρόκειται να υπάρξει καμία κίνηση αποκλειστικά από τη Λευκωσία, ειδικά όταν όλες οι προσκλήσεις για επαναφορά στο τραπέζι

Μια διέξοδος θα μπορούσε να είναι συνάντηση μεταξύ των μερών για τα άλλα θέματα, σε ορισμένα εκ των οποίων βρίσκονται κοντά και σε άλλα μακριά, λέει στην «Κ» διπλωματική πηγή.

του διαλόγου πέφτουν στο κενό, και τουλάχιστον μέχρι τον Σεπτέμβριο. «Βλέπουμε όμως πως παρά τις διαφωνίες που είναι παγιωμένες για το κεφάλαιο της ασφάλειας και των εγγυήσεων, όσο κι αν επικεντρωθήκαμε εκεί, μια διέξοδος θα μπορούσε να είναι συνάντηση μεταξύ των μερών για τα άλλα θέματα, σε ορισμένα εκ των οποίων βρίσκονται κοντά και σε άλλα μακριά. Η διαφανεί αν μπορεί βάσει αυτών να γίνει μια προσπάθεια επανέναρξης του διαλόγου», τόνισαν στην εφημερίδα οι ίδιες πηγές. Δημοσιογραφικές πληροφορίες και από την Αθήνα πάντως, και από κύκλους του ΥΠΕΞ, όπως είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε, μετατοπίζουν χρονικά

Ε/κ πηγές με υψηλή γνώση των διαπραγματεύσεων τόνισαν πως πιθανές εξελίξεις είναι στο χέρι της Τουρκίας να συμβούν, αλλά δεν το έχει πράξει παρά τις όσες τόσες ευκαιρίες και δεν δείχνει διατεθειμένη να το κάνει τώρα.

τις όποιες νέες εξελίξεις για το Κυπριακό μετά την εκλογική διαδικασία στην Κύπρο. Κάτι που φαίνεται βάσει του ρεπορτάζ να ασπάζονται και πηγές των ΗΕ στις ΗΠΑ.

«Να μην πάει χαμένη η δουλειά»: Που είναι και το μόνιμο αφήγημα μπροστά σε κάθε μικρή ή μεγάλη δυσκολία που αντιμετωπίσαν οι συνομιλίες για το κυπριακό, εντός και εκτός χώρας, και που επαναλαμβάνεται και πάλι από διπλωματικές πηγές οι οποίες προσθέτουν ότι αυτό που πρέπει να γίνει κατανοητό, και από την πλευρά της Τουρκίας, είναι πως δεν κινδυνεύει από την Κύπρο. Σε ερώτηση της «Κ» για το αν προτίθεται να αλλάξει στάση η Τουρκία για να υπάρξει άλλο απο-

τέλεσμα, διπλωματικές πηγές δεν το απέκλεισαν. «Κανείς δεν μπορεί να αποκλείσει το ενδεχόμενο έκπληξης από πλευράς Τουρκίας, με ενδεχόμενες παραχωρήσεις, που ίσως φέρουν νέα δεδομένα στην ε/κ πλευρά. Και είναι ζήτημα μετά ποια θα είναι η αντίδραση της τελευταίας. Αν έλεγε για παράδειγμα η Τουρκία να δείξει κάτι στην Ευρώπη. Θα μπορούσε να το πράξει μέσω της Κύπρου», τόνισαν σχετικά διπλωματικές πηγές. Παράλληλα όμως ε/κ πηγές με υψηλή γνώση των διαπραγματεύσεων τόνισαν πως αυτό είναι στο χέρι της Τουρκίας να συμβεί, δεν το έχει πράξει παρά τις όσες τόσες ευκαιρίες και δεν δείχνει διατεθειμένη να το κάνει

τώρα. «Αυτά που μεταφέρονται από διπλωματικές πηγές του εξωτερικού, για το Κυπριακό, ίσως εκτός από χώρες που έχουν άμεσο ενδιαφέρον, να μην είναι και ακριβώς έτσι. Ενδείξεις για το ότι θα μπορούσε να κάνει βήματα η Τουρκία υπήρχαν και πριν το Κρανς Μοντάνα. Τι έκανε τελικά;», πρόσθεσε η ίδια πηγή.

Το βέτο

Πρέπει σε αυτό το σημείο να σημειωθούν τα εξής. Και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας συνέδεσε τα όποια πιθανά επόμενα βήματα με τον ευρώ-τουρκικό διάλογο που είναι σε εξέλιξη. Άλλωστε, συμπληρωματικά, εκ των βασικών θεμάτων που ανέκυψε εκ μέρους της

Τουρκίας μέσα στις συνομιλίες για το Κυπριακό, αυτό των τεσσάρων ελευθεριών, είναι θέμα των 27 της ΕΕ. Όπως και η επικαιροποίηση της τελωνειακής ένωσης της Ευρώπης με την Τουρκία, που ακόμη κι αν διπλωματικές πηγές παραδέχονται πως αυτή η διαδικασία αφήνει στην άκρη την ενταξιακή πορεία της Τουρκίας, εντούτοις είναι και εκεί ο ρόλος της Κύπρου σημαντικός. Κάτι που δεν αρνούνται και πολιτικές πηγές με τις οποίες μίλησε η «Κ», θέλοντας να τονίσουν την ευχέρεια του βέτο που έχει η χώρα, αλλά και η Ελλάδα, ως μοχλό πίεσης για βήματα από την Τουρκία. Η οποία, τόνισαν και πηγές στις Βρυξέλλες, δεν πρέπει να περιμένει ανταλλάγματα από την ΕΕ για να κάνει κινήσεις για την Κύπρο, κάτι που ήταν γνωστό και πριν το Κρανς Μοντάνα. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο όμως, προκύπτει και το ερώτημα του γιατί δεν έκανε η Τουρκία βήματα ακριβώς στο Κρανς Μοντάνα που είχε την ευκαιρία να αποδείξει τη θέλησή της, με την απάντηση να έγκειται σε αυτή την περίπτωση και πάλι στο ότι η Άγκυρα αναμένει τα αποτελέσματα των εκλογών στη Γερμανία για να πάρει αποφάσεις, εφόσον είναι η σχέση που θα έχει με την ΕΕ που την ενδιαφέρει, και από οικονομικής (κυρίως) αλλά και από άλλες απόψεις.

Επεμβατικά δικαιώματα

Ένα από τα βασικά σημεία διαφωνίας, και στο Κρανς Μοντάνα, ήταν το ότι η τουρκική πλευρά επέμενε στην παραμονή στρατού στην Κύπρο, που αποτελούσε κόκκινη γραμμή για την ε/κ πλευρά, αλλά και με επεμβατικά δικαιώματα. «Κάτι που δεν υπήρχε καμία περίπτωση να γίνει αποδεκτό. Πόσο μάλλον με επεμβατικά δικαιώματα» τόνισε αρμόδια διπλωματική πηγή προσθέτοντας επίσης στη μεγάλη εικόνα πως ουδέποτε συζητήθηκε το θέμα της οικονομικής πτυχής της λύσης. «Όσο και να είναι το ποσό, που ακούγεται από 7 μέχρι 24δισ., εκείνοι που εναντιώνονται στη λύση θα το κάνουν χρήση, εφόσον σαφώς απάντηση για το ερώτημα αυτό δεν δόθηκε ποτέ».

Συμφωνία Γ' Βιέννης

Γλαύκος Κληρίδης και Ραούφ Ντενκτάς βρίσκονται για συνομιλίες στη Βιέννη, υπό την αιγίδα του ΓΓ των ΗΕ Κουρτ Βαλτχάιμ, για να συζητήσουν το μέλλον των κατοίκων που έχουν παραμείνει στη χερσόνησο της Καρασίας μετά τη δεύτερη εισβολή των Τούρκων, και οι οποίοι έχουν υποστεί βάναισες διώξεις και καταπατήσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι Κληρίδης-Ντενκτάς έφτασαν σε συμφωνία στις 2 Αυγούστου 1975, (έγγραφο των Ηνωμένων Εθνών S/11789) που περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

1. Είς τους Τουρκοκυπρίους τους επί του παρόντος διαμείνοντας εις το νότιο τμήμα της νήσου θα επιτραπεί, εάν επιθυμούν, να μετακινηθούν εις τον βορράν μετά των υπαρχόντων των, επί τη βάσει οργανωμένου προγράμματος και με την βοήθειαν της Ειρηνευτικής Δυνάμεις.
2. Ο κ. Ντενκτάς επανέλαβε, και συμφωνήθη, ότι οι Ελληνοκύπριοι οι επί του παρόντος διαμείνοντες εις το βορειο τμήμα της νήσου είναι ελεύθεροι να παραμείνουν και ότι θα παρασχεθί εις αυτούς πάσα βοήθεια διά να δύνανται να διάγουν μίαν ομαλήν ζωήν, περιλαμβανομένων διευκολύνσεων εις τον εκπαιδευτικόν τομέα και διά την άσκησιν της θρησκείας των, ως επίσης και ιατρικής περιθάλψεως υπό ειδικών των ιατρών και ελευθέρας διακινήσεως εις τον βορράν.
3. Οι Ελληνοκύπριοι οι επί του παρόντος διαμείνοντες εις τον βορράν, οι οποίοι κατόπιν αιτήσεως των και χωρής να υποστούν οποιασδήποτε φύσεως πίεσιν, θα εκδηλώσουν την επιθυμίαν να μεταβούν εις τον νότον θα δύνανται να πράξουν τούτο.
4. Η Ειρηνευτική Δύναμις των Ηνωμένων Εθνών θα έχει ελευθέρων εισόδον εις τα Ελληνοκυπριακά χωρία και τόπους διαμονής των Ελληνοκυπρίων εις τον βορράν.
5. Προς εφαρμογήν της ανωτέρω συμφωνίας θα δοθή προτεραιότης εις την επανασύνδεσιν οικογενειών, πράγμα το οποίον δύνανται ιωσαύτως να συνεπείγεται την μεταφοράν αριθμού Ελληνοκυπρίων επί του παρόντος διαβιούντων εις το νότιον τμήμα, εις τον βορράν.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ / Του ΘΕΟΦΙΛΟΥ Β. ΘΕΟΦΙΛΟΥ

Εισήγηση για υποβολή νέας και εμπλουτισμένης πρότασης για την Αμμόχωστο

Στο πρώτο μέρος του άρθρου μου που δημοσιεύτηκε την περασμένη Κυριακή, είχα επαναλάβει τη σταθερή άποψή μου ότι η επιστροφή των κατοίκων της Αμμοχώστου κάτω από την προσωρινή διοίκηση των ΗΕ θα ανοίξει το δρόμο για τη λύση του Κυπριακού. Παρά τη μέχρι τώρα αρνητική στάση της Τουρκίας και της υποτελής της τ/κ ηγεσίας, εξακολουθώ να έχω την πεποίθηση ότι μια τέτοια εξέλιξη, σε συνδυασμό με τη νόμιμη επαναλειτουργία του λιμανιού, θα ήταν το πιο αποτελεσματικό μέτρο οικοδόμησης εμπιστοσύνης μεταξύ των δυο κοινοτήτων. Η εφαρμογή των σχετικών προνοιών της Συμφωνίας Υψηλού Επιπέδου της 19ης Μαΐου 1979 και των Ψηφισμάτων 550 και 789 του Συμβουλίου Ασφαλείας θα δημιουργούσε ένα μεγάλο και ανοιχτό εργαστήριο όπου θα εσφυρηλατούντο καθημερινά η φιλία, η επανασυνομιλία και η συνεργασία σε πολλούς τομείς και σε πολλά επίπεδα μεταξύ Ε/Κ και Τ/Κ. Θα ήταν η δοκιμασία, η καλλιέργεια και η εφαρμογή στην πράξη του πνεύματος και της νοοτροπίας της ειρηνικής συνύπαρξης, συνεργασίας και δημιουργίας από την οποία θα αποκομίζαμε πολύτιμες εμπειρίες και χρήσιμα συμπεράσματα γι' αυτά που χρειάζεται και πρέπει να γίνουν στο πλαίσιο της εφαρμογής μιας συνολικής λύσης. Η αρνητική κατάληξη του τελευταίου κύκλου διαπραγματεύσεων που οδήγησε τα πράγματα σε μια αδιέξοδη κατάσταση, επιβάλλει την επανεξέταση και επαναφορά του θέματος με πρωτοβουλία

και ενέργειες της κυβέρνησης της προς όλες τις κατευθύνσεις. Στόχος θα είναι η υιοθέτηση, έστω και τώρα, αυτού του καταλυτικού μέτρου οικοδόμησης εμπιστοσύνης που θα αποφέρει πολύ σημαντικά οφέλη και στις δυο κοινότητες και θα συμβάλει αποφασιστικά στην επίτευξη συμφωνίας συνολικής λύσης. Αν όμως, παρ' ελπίδα, δεν επιτευχθεί ούτε αυτή τη φορά ο στόχος της επιστροφής και του ανοίγματος της Αμμοχώστου λόγω ενδεχόμενης νέας άρνησης της άλλης πλευράς, θα αποφευχθεί, αν μη τι άλλο, η επικίνδυνη στασιμότητα, η δημιουργία νέων τετελεσμένων και η διολίσθηση του θέματος της Αμμοχώστου εκτός του πλαισίου που έχουν προδιαγράψει η Συμφωνία της 19.5.1979 και τα προαναφερθέντα ψηφίσματα του ΣΑ. Η κρισιμότητα των καιρών και η σημασία του θέματος απαιτούν τη λήψη μιας μελετημένης και σοβαρής πρωτοβουλίας που θα έχει σαν πρώτο βήμα την ετοιμασία και υποβολή μιας νέας, ολοκληρωμένης και εμπλουτισμένης πρότασης που θα συγκεντρώνει κάποιες ελαχίστες προϋποθέσεις υποστήριξης της από τη διεθνή κοινότητα και αποδοχής της από την άλλη πλευρά. Νέα στοιχεία που θα μπορούσαν να προστεθούν στο υφιστάμενο πακέτο και να το καταστήσουν πιο ελκυστικό και ενδεχόμενα αποδεκτό είναι τα ακόλουθα:

1. Η πρόωπη από την κυβέρνηση της Δημοκρατίας της εισήγηση για περίληψη της παλαιάς πόλης της Αμμοχώστου (εντός των τειχών) στον κατάλογο της παγκόσμιας πολιτι-

Την ολοκληρωμένη πρόταση πρέπει να παρουσιάσει ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας πρώτα στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και ακολούθως στα Η.Ε.

Η αρνητική κατάληξη του τελευταίου κύκλου διαπραγματεύσεων επιβάλλει την επανεξέταση του θέματος με ενέργειες της κυβέρνησης προς όλες τις κατευθύνσεις.

στικής κληρονομιάς της ΟΥΝΕΣΚΟ.

2. Η επιδίωξη/εξασφάλιση από την κυβέρνηση ουσιαστικής οικονομικής/χρηματοδοτικής συμμετοχής της ΕΕ στην ανοικοδόμηση της Αμμοχώστου παράλληλα και πέραν της συμμετοχής της στην αναβάθμιση και λειτουργία του λιμανιού της πόλης.

3. Η συμμετοχή τ/κ εταιρειών και Τ/Κ επιχειρηματιών, τεχνικών και

επαγγελματιών όλων των ειδικοτήτων στην ανοικοδόμηση των Βαρωσίων.

4. Η διενέργεια από την κυβέρνηση της Δημοκρατίας των αναγκαίων διαβημάτων προς την ΕΕ για την εγκατάσταση στην ευρύτερη περιοχή της Αμμοχώστου ενός σημαντικού Οργανισμού (Agency) της Ένωσης ως προικοδοτήση/κίνητρο προς τις δυο κοινότητες στο πλαίσιο της μεταβίβασης των Βαρωσίων στα ΗΕ και της επιστροφής των κατοίκων στην πόλη τους.

5. Η περίληψη της παλαιάς Αμμοχώστου, του λιμανιού της πόλης και της εκτός των τειχών έκτασης μέχρι τον Καραόλο, τις Κλαψίδες, τη Σαλαμίνα και τον Απ. Βαρνάβα σε περιοχή που θα συμψηφισθεί/χαρακτηρισθεί ως Ομοσπονδιακή Περιοχή στο πλαίσιο της λύσης Δικονομικής-Διζωνικής Ομοσπονδίας. Με συμφωνία των δυο κοινοτήτων,

η Ομοσπονδιακή Περιοχή μπορεί να διευρυνθεί/επεκταθεί προς την Καρασία με τρόπο που να διευκολύνει τη διευθέτηση του εδαφικού και της ακτογραμμής που θα είναι κάτω από τη διοίκηση κάθε κοινότητας.

6. Η λειτουργία του λιμανιού της Αμμοχώστου ως ομοσπονδιακού λιμανιού που θα το διαχειρίζονται και οι δυο κοινότητες προς όφελος και των δυο ομοσπονδιακών κρατιδίων και κοινοτήτων. Μέσα στο ίδιο πλαίσιο, θα μπορούσε να εξετασθεί/συμφωνηθεί και η μετατροπή/λειτουργία του πανεπιστημίου της Ανατολικής Μεσογείου ως Ομοσπονδιακού Πανεπιστημίου με έμφαση στη διδασκαλία/καλλιέργεια/εμπέδωση του φεντεραλισμού και της ειρηνικής συνύπαρξης και συνεργασίας διαφορετικών θρησκειών, γλωσσών, πολιτισμών.

7. Η εγκατάσταση και λειτουργία στην Ομοσπονδιακή Περιοχή της Αμμοχώστου σημαντικών θεσμών του Ομοσπονδιακού κράτους, όπως για παράδειγμα το Ομοσπονδιακό Δικαστήριο, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα, η Ομοσπονδιακή Αστυνομία, η Ομοσπονδιακή Ποδοσφαιρική/Αθλητική Αρχή, η Ομοσπονδιακή Αρχαιολογική Υπηρεσία κ.α.

Επισημαίνεται ιδιαίτερα σε σχέση και συμπληρωματικά προς τα πιο πάνω ότι η ανοικοδόμηση των Βαρωσίων θα είναι μεγαλεπήβολο έργο πρωτοφανών διαστάσεων για την Κύπρο με συνολική επένδυση/δαπάνη αρκετών δισεκατομμυρίων ευρώ. Ολόκληρη η πόλη θα μετατραπεί σε ένα απέραντο εργοτάξιο,

από τα μεγαλύτερα στην Ευρώπη, που θα λειτουργήσει για πολλά χρόνια και στο οποίο θα απασχοληθούν χιλιάδες Ε/Κ και Τ/Κ όλων των ηλικιακών. Το όφελος για τους Ε/Κ και Τ/Κ κατοίκους της πόλης και επαρχίας Αμμοχώστου αλλά και για την οικονομία του τόπου σαν σύνολο θα είναι τεράστιο και χωρίς προηγούμενο στην ιστορία της Κύπρου.

Την ολοκληρωμένη πρόταση/πακέτο της κυβέρνησης για την Αμμοχώστο πρέπει να παρουσιάσει ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας πρώτα στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και ακολούθως στα Ηνωμένα Έθνη από του βήματος της Γενικής Συνέλευσης των ερχόμενο Σεπτέμβριο. Στη συνέχεια να την αναπτύξει και προωθήσει σε κατ' ιδίαν συναντήσεις του με ομολόγους του σημαντικών κρατών μελών της ΕΕ και των μόνιμων μελών του ΣΑ των ΗΕ. Επιδίωξη μας θα πρέπει να είναι η ενεργός και σε ψηλό πολιτικό επίπεδο ενεργοποίηση και εμπλοκή της ΕΕ στην πρόωπη και υλοποίηση της πρότασής μας. Από το Μάη του 2004 είμαστε μέλος της ΕΕ και πρέπει επιτέλους να αξιοποιήσουμε πλήρως την ιδιότητα αυτή λαμβάνοντας υπόψη τις σχέσεις της Τουρκίας με την ΕΕ, την ένταξη (αν και καλά καμουφλαρισμένη) επιθυμία της να γίνει μέλος της ΕΕ και τα πολλά εργαλεία που διαθέτει και μπορεί να χρησιμοποιήσει η τελευταία έναντι της Τουρκίας, (που δεν διαθέτουν τα ΗΕ).

Ο κ. Θεοφίλος Β. Θεοφίλου είναι δικηγόρος από την Αμμόχωστο, Πρέσβης ε.ε.

Η ΕΡΑΤΩ ΜΑΡΚΟΥΛΛΗ ΣΤΗΝ «Κ»

Αδίκη η προσπάθεια επίρριψης ευθυνών και στην ελληνοκυπριακή πλευρά

Αισθάνομαι ότι η πλευρά μας έχει καταβάλει το μέγιστο των προσπαθειών της για εξεύρεση συμβιβαστικών λύσεων

Συνέντευξη στον ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Η πρώην Υπουργός Εξωτερικών και μέλος της διαπραγματευτικής ομάδας Ερατώ Μαρκουλλή μιλάει στην «Κ» για το αδιέξοδο στο Κυπριακό, για το οποίο αισθάνεται ότι θα είναι παρατεταμένο, ενώ την ίδια ώρα απορρίπτει τις προσπάθειες επίρριψης ευθυνών στην πλευρά μας, τονίζοντας πως η τουρκοκυπριακή πλευρά επέδειξε μια βουλιμική και άπληστη στάση. Κατάληγει δε στο ότι τον τελευταίο λόγο όσον αφορά την όλη προσπάθεια θα τον αναλάβει το ίδιο το ΣΑ μετά την δημοσιοποίηση της έκθεσης του ΓΓ για τις καλές του υπηρεσίες.

-Τα δεδομένα δεν είναι θετικά για επανέναρξη του διαλόγου στο άμεσο μέλλον για το Κυπριακό. Πιστεύετε ότι υπάρχει πεδίο συνεννόησης μετά και το Κρανς Μοντάνα, ειδικά με την απόσταση που χωρίζει τις πλευρές στην ασφάλεια και τις εγγυήσεις;

-Αποτελεί αναντίρρητο γεγονός ότι μετά τη διάσκεψη στο Κρανς Μοντάνα η ουσία και το όλο κλίμα των διαπραγματεύσεων πήραν μια αιφνίδια αρνητική τροπή, που ανέτρεψε την μέχρι τότε συγκρατημένα αισιόδοξη εικόνα για τη δυνατότητα επίτευξης προόδου σε όλα τα εκκρεμούντα θέματα. Εδώ και αρκετούς μήνες, όμως, είχα την έντονη αίσθηση, αλλά και πεποίθηση, ότι για ένα τόσο σοβαρό θέμα όπως η ασφάλεια και οι εγγυήσεις, το οποίο δεν έτυχε μέχρι σήμερα οποιασδήποτε ουσιαστικής διαπραγματεύσεως, δεν θα ήταν δυνατό μέσα σε λίγα εικοσιτετράωρα να τύχει επιτυχούς ολοκλήρωσης. Εξάλλου, ήταν έκδηλο από δημόσιες δηλώσεις και τοποθετήσεις της Τουρκίας, ότι οι πάγιες θέσεις της για συνέχιση των εγγυήσεων, δια-

“

Δεν θα έπρεπε να είχαμε υποκύψει στις πιέσεις για επανασύγκληση της διάσκεψης σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα, χωρίς μάλιστα περισσότερη προετοιμασία από πλευράς ΗΕ και κυρίως χωρίς τις όποιες ενδείξεις ότι η Τουρκία είχε μεταβάλει τις πάγιες θέσεις της.

τήρηση λεγόμενων επεμβατικών δικαιωμάτων και μόνιμης τουρκικής στρατιωτικής παρουσίας στην επανωμένη Κύπρο, ποσώς είχαν μεταβληθεί. Από την άλλη, υπήρχαν πολλές και ουσιαστικές εκκρεμότητες και σε άλλα κεφάλαια οι οποίες δεν ήταν δυνατό να γεφυρωθούν σε ένα τόσο σύντομο χρονικό διάστημα, ενώ το κλίμα είχε ήδη παγώσει και η εμπιστοσύνη τρωθεί με την πολιτική περιπέτεια που διαδραματίστηκε στη Βουλή με το θέμα του ενωτικού δημοψηφίσματος και με μια Τουρκία, μάλιστα, να παραμένει τόσο αδιάλλακτη στις θέσεις της. Είναι η πρώτη φορά στην πολυχρόνη εμπειρία μου με το Κυπριακό πρόβλημα που αισθάνομαι την απειλή ενός παρατεταμένου αδιεξόδου, το οποίο κινδυνεύει να σφραγίσει και τον τεματισμό των προσπαθειών για λύση, όπως ήταν προδιαγεγραμμένη όλα αυτά τα χρόνια μέσα από τα ψηφίσματα των ΗΕ.

-Υπάρχουν ευθύνες στη δική μας πλευρά για το αδιέξοδο στο

θεωρώ ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα έπρεπε να μην είχε συναινέσει στην ανακοίνωση του Γενικού Γραμματέα για κλείσιμο της διάσκεψης, αλλά να επιμείνει, αν όχι για άμεση συνέχιση, τουλάχιστο για μια αναβολή λίγων εβδομάδων μέχρις ότου υπάρξει διαφοροποίηση ή πλήρης ξεκαθάρισμα της τουρκικής στάσης, λέει η Ερατώ Μαρκουλλή στην «Κ».

Κρανς Μοντάνα και αν ναι ποιος;

-Την κύρια και πρωταρχική ευθύνη για την αρνητική τροπή στο Κρανς Μοντάνα την έχει ανατίλεικτα η Τουρκία λόγω της στάσης της στο θέμα της ασφάλειας και

των εγγυήσεων και είναι άδικο και αυτοκαταστροφικό να συντηρείται μια προσπάθεια ανίχνευσης και επίρριψης ευθυνών και στη δική μας πλευρά. Έχοντας εμπλακεί στην όλη διαδικασία τα τελευταία

χρόνια, αισθάνομαι ότι η πλευρά μας έχει καταβάλει το μέγιστο των προσπαθειών της για εξεύρεση όλων εκείνων των συμβιβαστικών λύσεων που αφορούν τόσο την εσωτερική όσο και την διεθνή πτυχή που, όμως, πρέπει να κινούνται στα όρια ασφαλείας που θα επέτρεπαν σε ένα σχέδιο λύσης να υιοθετηθεί από την πλειοψηφία της ελληνοκυπριακής κοινότητας και να πληρούνται, ταυτόχρονα, οι ασφαλιστικές δικλίδες που αφορούν τη λειτουργικότητα του κράτους, το αίσθημα ασφάλειας των Κυπρίων και τις ευρωπαϊκές παραμέτρους της λύσης. Δυστυχώς, όμως και η τουρκοκυπριακή πλευρά επέδειξε μια βουλιμική και άπληστη στάση μη ικανοποιούμενη από τις όποιες κινήσεις καλής θέλησης της δικής μας πλευράς.

-Τι θα μπορούσαμε να είχαμε κάνει αλλιώς;

-Αν κάτι θα έπρεπε να είχε γίνει διαφορετικά από την δική μας πλευρά, θα έλεγα ότι δεν θα έπρεπε να είχαμε υποκύψει στις πιέσεις για επανασύγκληση της διάσκεψης σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα, χωρίς μάλιστα περισσότερη προετοιμασία από πλευράς των Ηνωμένων Εθνών και κυρίως χωρίς τις όποιες ενδείξεις ότι η Τουρκία είχε μεταβάλει τις πάγιες θέσεις της. Θα έπρεπε επίσης να ασκηθούν περισσότερες πιέσεις στην Τουρκία για μεγαλύτερη εμπλοκή της ΕΕ, αλλά και των πέντε μονίμων μελών του ΣΑ στην όλη διαδικασία της διάσκεψης. Τέλος, ο κόσμος κρατήθηκε μακριά από την όλη διαδικασία μέσα σε ένα πέπλο ασκότης, που άφηνε τεράστια περιθώρια επηρεασμού από τις δυνάμεις και στις δύο πλευρές που βολεύονται από τη διατήρηση του στάτους κβο. Με το σενάριο όπως τελικά εξελίχθηκε, η Τουρκία είχε τη δυ-

νατότητα να μπλοκάρει την όποια θετική εξέλιξη, φέρνοντας την κατάληξη που η ίδια επιθυμούσε. Οι πρόσφατες δηλώσεις Τούρκων αξιωματούχων περί τερματισμού και όχι παγώματος της διαδικασίας είναι αρκούτσως αποκαλυπτικές των προθέσεων της Άγκυρας.

-Θα έπρεπε να πείσει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να συνεχιστεί ο διάλογος παρά την ανακήρυξη του ναυαγίου από τον ΓΓ των ΗΕ;

-Από την πρώτη στιγμή της δόλωσης του Γενικού Γραμματέα στις 7 Ιουλίου για κλείσιμο της διάσκεψης χωρίς την επίτευξη συμφωνίας, άσκησα έντονη κριτική για το ότι ο ρόλος του Γενικού Γραμματέα δεν μπορεί να εκτείνεται σε μια τόσο σοβαρή απόφαση, που αποτελεί βασικά αρμοδιότητα του Συμβουλίου Ασφαλείας, το οποίο θα έπρεπε πρώτα να ενημερωθεί από τον Γενικό Γραμματέα και να εκφράσει στη συνέχεια το ίδιο την θέση του με σχετικό ψήφισμα. Την εντολή για την άσκηση των καλών του υπηρεσιών ο Γενικός Γραμματέας την παίρνει από το ΣΑ, που αποτελεί το κατ'εξοχήν όργανο για αποφάσεις που αφορούν την ειρήνη και την ασφάλεια. Θεωρώ επίσης ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα έπρεπε να μην είχε συναινέσει στην ανακοίνωση του Γενικού Γραμματέα για κλείσιμο της διάσκεψης, αλλά να επιμείνει, αν όχι για άμεση συνέχιση, τουλάχιστο για μια αναβολή λίγων εβδομάδων μέχρις ότου υπάρξει διαφοροποίηση ή πλήρης ξεκαθάρισμα της τουρκικής στάσης. Έχω την αίσθηση ότι τον τελευταίο λόγο όσον αφορά την όλη προσπάθεια θα τον αναλάβει το ίδιο το ΣΑ μετά την δημοσιοποίηση της έκθεσης του ΓΓ για τις καλές του υπηρεσίες.

Η επιδίωξη επισφράγισης της διχοτόμησης είναι πλέον ορατή

-Αν και η προσπάθεια αλλά και η κορύφωση αφορούσε την ασφάλεια και τις εγγυήσεις, εντούτοις δεν υπάρχει βάση, δεν υπάρχει ένα κλειστό από τα υπόλοιπα κεφάλαια του Κυπριακού. Τι λέτε γι' αυτό;

-Σε όλα τα κεφάλαια υπήρχαν εκκρεμότητες, σε άλλα περισσότερες και σε άλλα λιγότερες, όλες όμως ήταν σοβαρές και άγγιζαν, άμεσα ή έμμεσα, τον ίδιο τον πυρήνα του Κυπριακού. Είναι γι' αυτό που παρόλη την μεγάλη πρόοδο που είχε επιτευχθεί, η δική μου προσέγγιση ήταν ότι υπήρχε ακόμα πάρα πολλά δουλειά να γίνει, τόσο όσον αφορά την διευθέτηση των σοβαρών εκκρεμοτήτων στα διάφορα κεφάλαια, αλλά και την προ-

ετοιμασία για την επόμενη μέρα της λύσης, όπως για παράδειγμα την ετοιμασία του Ομοσπονδιακού συντάγματος, των συνταγμάτων των συνιστώσων πολιτειών και των ομοσπονδιακών νόμων, την οικονομική στήριξη της λύσης και πολλών άλλων προϋποθέσεων που θα επέτρεπαν την ομαλή μετεξέλιξη του πολιτειακού συστήματος και τη λειτουργικότητα του κράτους. Δυστυχώς, υπήρχε μια συνεχής πίεση για ολοκλήρωση της όλης διαδικασίας μέσα σε πολύ στενά χρονικά διαγράμματα, άγραφα μεν αλλά καθόλα αισθητά, που δημιουργούσαν τα αντίθετα αποτελέσματα. Αφηνόταν δε να κυριαρχήσει μια υπεραισιόδοξη εικόνα στην διαμόρφωση της οποίας πολλοί είχαν

“

Υπήρχε μια συνεχής πίεση για ολοκλήρωση της όλης διαδικασίας μέσα σε πολύ στενά χρονικά διαγράμματα, άγραφα μεν αλλά καθόλα αισθητά, που δημιουργούσαν τα αντίθετα αποτελέσματα.

ευθύνη, η οποία, όμως, πόρρω απέιχε από την πραγματικότητα και που συνέβαλε να ανεβάσει αδικαιολόγητα τις προσδοκίες του κόσμου.

-Η τ/κ πλευρά προχωρεί στο σχέδιο Β' με συγκεκριμένα βήματα. Τι επιπτώσεις έχει αυτό στο Κυπριακό;

-Η Τουρκία από την επομένη του ναυαγίου στο Κρανς Μοντάνα προχώρησε με την εφαρμογή των σχεδίων που είχε εδώ και καιρό προετοιμάσει και προδιαγράψει, που δεν είναι τίποτα άλλο από τη συνέχιση της δημιουργίας τετελεσμένων με στόχο την πλήρη τουρκοποίηση της κατεχόμενης Κύπρου. Είναι πραγματικά λυπηρό το ότι η Τουρκοκυπριακή ηγεσία μπήκε αγόγγυστα σε αυτό το επικίνδυνο

και για την ίδια την επιβίωση της τουρκοκυπριακής κοινότητας παγιώνει της Τουρκίας, ανατινάζοντας γέφυρες που με τόση προσπάθεια κτίστηκαν τα τελευταία χρόνια. Η επιδίωξη επισφράγισης της διχοτόμησης είναι πλέον ορατή, ενώ ο εποικισμός και ο σφετερισμός των ελληνοκυπριακών περιουσιών συνεχίζονται αδιάλειπτα με τραγικές και μη ανατρέψιμες συνέπειες για το Κυπριακό.

-Είναι εφικτό να υπάρξει μια διέξοδος τον Σεπτέμβριο στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ;

-Επειδή πάντα θέλω να μιλώ με τη γλώσσα της αλήθειας, θεωρώ ότι είναι εξαιρετικά δύσκολο να επιτευχθεί άρση του αδιεξόδου μέσα σε τόσο σύντομο χρονικό διά-

στημα, ενόσω μάλιστα δεν υπάρχει καμία πίεση προς την πλευρά της Τουρκίας. Αυτό που θα πρέπει να επιδιωχθεί μέσα από τις επαφές και διαβουλεύσεις στη Νέα Υόρκη, είναι η υιοθέτηση ενός ισχυρού ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας, που να επιβεβαιώνει και επισφραγίζει τη συνέχιση της διαδικασίας. Το γεγονός ότι η διαδικασία είναι κυπριακής ιδιοκτησίας δεν μπορεί να δίνει στην όποια πλευρά τη δυνατότητα να την μπλοκάρει. Όλοι οι μοχλοί πίεσης προς την Τουρκία θα πρέπει εν τω μεταξύ να χρησιμοποιηθούν, ούτως ώστε να καταβληθεί σε εύθετο χρόνο μια συντονισμένη και στοχευμένη προσπάθεια που να φέρει αποτελέσματα.

ΑΡΘΡΟ / Του ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑ*

Κλιμακώνουν εκβιασμούς για να πετύχουν το σχέδιο Α'

Το τουρκικό σχέδιο Α', δηλαδή μια διζωνική δικονομική ομοσπονδία όπως αυτή που συζητάμε τα τελευταία χρόνια, ήταν και εξακολουθεί να παραμένει η πρώτη προτεραιότητα (σχέδιο Α') της Τουρκίας στο Κυπριακό. Η Τουρκία θεωρεί ότι μέσα από μια τέτοια λύση μπορούν να διασφαλιστούν καλύτερα τα συμφέροντά της στην Κύπρο. Με την αποτελεσματική συμμετοχή των Τ/Κ στα ομοσπονδιακά όργανα και τα βέτο του Τ/Κ αντιπροέδρου, η Τουρκία θα είναι σε θέση να παρεμποδίζει την άσκηση πολιτικών από την Ενωμένη Κυπριακή Ομοσπονδία που θα αντικεινται στα δικά της συμφέροντα. Επιπρόσθετα, με ειδικές ρυθμίσεις που αφορούν τα δικαιώματα των Τούρκων πολιτών στην Ενωμένη Ομοσπονδιακή Κύ-

προ, θα μπορεί να αποτρέψει την σε βάθος χρόνου απόλυση του στρατηγικού ελέγχου της Κύπρου έστω και αν η ίδια απομακρύνεται από την ΕΕ. Αντίθετα, τα σχέδια Β' (χωριστά κράτη) και Γ' (προσάρτηση) δίνουν στην Κυπριακή Δημοκρατία πλήρη ανεξαρτησία κινήσεων να ακολουθεί πολιτικές και να συνάπτει σχέσεις σε βάρος των τουρκικών συμφερόντων π.χ. τριμερείς συνεργασίες. Στον Κρανς Μοντάνα η Τουρκία πλησίασε πάρα πολύ στο στόχο της, κάτι που μόνο το 2004 είχε καταφέρει. Εκτιμώ ότι η Τουρκία θα επικιρήσει να εξαντλήσει το σχέδιο Α' πριν κινηθεί προς το σχέδιο Β'. Δεν έχει κανένα λόγο να βιαστεί αφού πιθανότατα σε 6 μήνες ο επόμενος Πρόεδρος της ΚΔ θα είναι έτοιμος να συζητήσει τις δικές της προτάσεις. Αλλά

ακόμα και στην περίπτωση εκλογής του Νικόλα Παπαδόπουλου η Τουρκία αναμένει ότι με την απόσυρση συγκλίσεων που δεσμεύτηκε να κάνει θα της δώσει τις απαιτούμενες δικαιολογίες για να κινηθεί προς το σχέδιο Β'. Προς τον σκοπό αυτό η Τουρκία έχει ήδη ξεκινήσει μια συστηματική προσπάθεια ψυχολογικού πολέμου κατά της ε/κ ηγεσίας και των Ε/Κ, χρησιμοποιώντας ως μαμηπούλα στοιχεία του σχεδίου Β'. Ακόμει συνέχεια δηλώσεις για το τέλος των διαπραγματεύσεων (Τσελικ), για τις σχέσεις καλής γειτονίας και τη λύση των δύο χωριστών κρατών (Ακιντζι) κλπ. Παράλληλα διοχετεύονται πληροφορίες για σχέδια επιστροφής των Μαρωνιτών στα χωριά τους και των Αμμοχωστιανών στην πόλη τους. Η πίεση αυξάνει με ετοιμασία νέων

νόμων για φορολογίες που θα ενισχύσουν και διευρύνουν το έργο της επιτροπής αποζημιώσεων για τις ε/κ περιουσίες στα κατεχόμενα ώστε να επιλυθεί μονομερώς το περιουσιακό. Ενδεχόμενη γεώτρηση στο οικόπεδο 6 θα αποτελέσει και αυτή κομμάτι της στρατηγικής του πολιτικού εκβιασμού. Ειδικότερα σε ό,τι αφορά την περιφραγμένη περιοχή της Αμμοχώστου είναι φανερό ότι είναι πρακτικά αδύνατη η άμεση επιστροφή των κατοίκων της υπό το όποιο καθεστώς λόγω της πολύ κακής κατάστασης των οικιών και της απουσίας βασικών υποδομών. Αντίθετα η επιστροφή των Μαρωνιτών, υπό τ/κ διοίκηση, είναι πρακτικά εφικτή σε σχετικά σύντομο διάστημα. Υπάρχει δε και το προηγούμενο των εγκλωβισμένων της Καρπασίας

που είχαν αρχικά παραμείνει στις εστίες τους μάλιστα κάτω από πολύ δυσμενέστερες συνθήκες με βάση τη συμφωνία της Γ' Βιέννης του 1975. Μία τέτοια επιστροφή θα κάνει την εξαγγελθείσα πρόθεση για την Αμμοχώστη πιο πειστική. Να σημειωθεί ότι εντός των Τ/Κ υπάρχουν ισχυρές πολιτικές (αναζήτηση ανταλλαγμάτων σε ό,τι αφορά την Τύμψου) και νομικές ενστάσεις (τροποποίηση «δικαστικών αποφάσεων» για περιουσίες ΕΒΚΑΦ) σε ένα τέτοιο εγχείρημα. Βέβαια, στην περίπτωση της Αμμοχώστου, επιπρόσθετα θα απαιτηθούν τεράστια ποσά για την ανοικοδόμηση της πόλης. Αναγκαία είναι και η συναινέση ή τουλάχιστον η ανοχή του διεθνούς παράγοντα, αφού το καθεστώς της περιοχής καθορίζεται από το ψή-

φισμα 550 του Συμβουλίου Ασφαλείας. Ψύχραμα θα πρέπει να αξιοποιήσουμε την αναγκαστική περίοδο περισυλλογής η οποία αναμένεται να λήξει τον Μάρτιο του 2018 έτσι ώστε να διαχειριστούμε τα υπό εφαρμογή τμήματα του τουρκικού σχεδίου Β'. Θα πρέπει επίσης να ετοιμαζόμαστε για σκληρή διαπραγμάτευση εντός του πλαισίου Γκυότερες με στόχο μία λύση που θα περιορίζει δραστικά την τουρκική επιρροή στην Ενωμένη Ομοσπονδιακή Κύπρο. Τέλος υπάρχει ανάγκη να είμαστε έτοιμοι και για την περίπτωση ενός πλήρους και οριστικού αδιεξόδου.

* Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι διεθνολόγος και Γραμματέας του Γεωστρατηγικού Συμβουλίου. Οι απόψεις που εκφράζει είναι αυστηρά προσωπικές.

Η ΑΟΖ έχει θωρακιστεί νομικά και πολιτικά

Ο ΓΔ του ΥΠ.ΕΞ Αλέξανδρος Ζήνων αποτιμά τους ενεργειακούς σχεδιασμούς

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΤΟΜΑΡΑ

Μια ξεκάθαρη εικόνα στο τι πραγματικά επιδιώκει η Τουρκία με τις προκλητικές κινήσεις εντός της κυπριακής ΑΟΖ και τι έχει πετύχει μέχρι σήμερα δίνει στην συνέντευξη του στην «Κ» ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εξωτερικών. Ο Αλέξανδρος Ζήνων πιστεύει ακράδαντα ότι η Οικονομική Ζώνη Εκμετάλλευσης της Δημοκρατίας είναι θωρακισμένη τόσο σε νομικό όσο και πολιτικό επίπεδο. Ο διπλωμάτης θεωρεί ότι πολύ δύσκολα η Τουρκία θα εξεγύρει πλατ-

τα οποία καθ' όλα νόμιμα κάνουμε. Θεωρώ ότι τα πράγματα θα προχωρήσουν κανονικά. Αυτό που έχει αξία είναι το τι θα προκύψει από τις έρευνες.

-Σε διπλωματικό επίπεδο, η τουρκική συμπεριφορά κατά την έναρξη των ερευνών αλλά και κατά την πορεία τους, πώς αποκωδικοποιείται;

-Η Τουρκία επιδιώκει να υποδολώσει και να καταθέσει, όπως θα λέγαμε παλιά στα νομικά, να εγγράψει προσποιησέ, ότι διεκδικεί και έχει δικαιώματα στην κυπριακή ΑΟΖ. Αυτό βέβαια, όπως ξέρουμε, είναι εντελώς εκτός της Σύμβασης του Δικαίου της Θάλασσας. Παρόλα αυτά η Τουρκία, πολιτικά, θέλει να "επιδείξει σημαία". Αυτή είναι η μια πτυχή. Η άλλη, την οποία έχουμε δει και στο παρελθόν, θέλει με αυτές τις κινήσεις να αποθαρρύνει διεθνείς εταιρείες να συνεργαστούν με την Κυπριακή Δημοκρατία. Σε αυτό έχει αποτύχει. Για το πρώτο δεν μπορούμε να τους εμποδίσουμε. Προβαίνουμε στα πολιτικά και νομικά διαβήματα, αλλά και αυτοί συνεχίζουν να ενεργούν με τον τρόπο αυτό. Έβλεπα ότι το Barbaros είχε φύγει, τώρα διαβάζω ότι επιστρέφει.

-Το γεγονός ότι εταιρείες κολοσσοί στη βιομηχανία υδρογονανθράκων βρίσκονται εντός της ΑΟΖ μπορεί να εκληφθεί ως απάντηση στις τουρκικές προκλήσεις και επιδιώξεις;

-Σε πολιτικό και νομικό επίπεδο έχουν ληφθεί όλα τα απαραίτητα μέτρα ούτως ώστε οι εταιρείες, οι οποίες κάνουν αυτές τις έρευνες, να έχουν τη βεβαιότητα ότι υπάρχει η νομική ασφάλεια. Διότι μια μεγάλη εταιρεία, όπως είναι η TOTAL, όπως η EXXON MOBIL και η ENI, δεν μπορεί να ενεργεί σε αβεβήτο νομικό περιβάλλον. Άρα, το γεγονός και μόνο ότι αυτές οι εταιρείες συνεργάζονται μαζί μας, δείχνει ότι υπάρχει νομική βεβαιότητα αλλά και πολιτική ασφάλεια.

-Μπορείτε να μας εξηγήσετε γιατί οι έρευνες στο τεμάχιο 11 είναι τόσο σημαντικές, όπως λέγεται, για το ενεργειακό πλάνο της Δημοκρατίας;

-Η αντίληψη που έχουμε εμείς για τα ενεργειακά είναι ότι η Λεκάνη της Ανατολικής Μεσογείου, με όλα αυτά τα αποθέματα τα οποία δυναμικά μπορεί να υπάρχουν, θα μπορούσαν συνολικά να αποτελέ-

Θετική είναι η αποτίμηση που κάνει ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εξωτερικών Α.Ε. Ζήνων στους σχεδιασμούς προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι τουρκικές προκλήσεις στην ΑΟΖ. Ο διπλωμάτης σε συνέντευξη του στην «Κ» εξηγεί γιατί η Τουρκία απέτυχε να αποθαρρύνει τις εταιρείες που βρίσκονται στην περιοχή.

Πλατφόρμες ελαφρά τη καρδία δεν βρίσκεις

-Με βάση την εμπειρία σας εταιρείες που έχουν στην κατοχή τους ανάλογο εξοπλισμό λαμβάνουν υπόψη τον παράνομο χαρακτήρα της χρήσης προτού τον παρακωρήσουν;

-Οι πλατφόρμες αυτές δεν μπορούν να παρακωρηθούν ελαφρά τη καρδία. Πιστεύω να, πως οι εταιρείες αυτές λαμβάνουν υπόψη και τη νομική και πολιτική πτυχή. Εγώ θα έβλεπα ότι μια εταιρεία πριν να αποφασίσει να ανοικήσει πλατφόρμα να λαμβάνει νομική συμβουλή για να της πουν, αν η χρήση για την οποία προορίζεται δημιουργεί νομικά προβλήματα ή όχι. Νομίζω ότι σε κάποιο βαθμό η δυστοκία που έχει παρατηρηθεί για την Τουρκία, οφείλεται και σε αυτή την παράμετρο. Τώρα, εάν επικρατήσουν πολιτικές σκοπιμότητες σε τρόπο ώστε να παρακαμφθούν τα νομικά εμπόδια, είναι άλλο θέμα. Θα πρόκειται πιθανώς για μια χώρα που θα είναι πολιτικά φιλική προς την Τουρκία ή θα εξαρτά από αυτήν μεγάλα συμφέροντα, πολιτικά ή άλλα.

-Ποιο θεωρείτε το δυνατό στοίχ της Δημοκρατίας, απέναντι στα όσα ισχυρίζεται η τουρκική πλευρά ότι οι Τ/Κ

έχουν μερίδιο στους φυσικούς πόρους;

-Οι φυσικοί πόροι ανήκουν στο κράτος. Το κράτος σήμερα διεθνώς εκπροσωπείται από τη νόμιμη κυβέρνηση, η οποία αναγνωρίζεται από όλο τον κόσμο, εκτός από την Τουρκία. Δεν υπάρχει η αντίληψη ότι μέρος του πληθυσμού, μία κοινότητα, έχει δικό της μερίδιο στους φυσικούς πόρους. Το σύνολο των φυσικών πόρων ανήκει στο σύνολο των νομίμων κατοίκων του κράτους. Εκείνο που έχουμε πει είναι ότι όλοι οι κάτοικοι θα επωφεληθούν, από τη στιγμή που θα υπάρξει μια συμφωνημένη λύση στο Κυπριακό.

-Η στασιμότητα στο πολιτικό θέμα μπορεί να αποτελέσει ανασταλτικό παράγοντα για νέες έρευνες αλλά και σύναψη συμβολαίων πώλησης ΦΑ;

-Είναι δεδομένο, και έχει επανειλημμένα δηλωθεί και δημόσια, ότι οι ενεργειακοί σχεδιασμοί θα προχωρήσουν κανονικά, παράλληλα με τις προσπάθειες για λύση. Έτσι και αλλιώς από τους υπολογισμούς που έχουν γίνει τα έσοδα δεν αναμένεται να προκύψουν πριν το 2020.

σουν μια εναλλακτική και συμπληρωματική πηγή ενεργειακής ασφάλειας και για την Ευρώπη και για την περιοχή. Τα μόνα μέχρι στιγμής επιβεβαιωμένα αποθέματα που έχουμε ανακαλύψει είναι αυτά του τεμαχίου 12. Με το 11 όμως και με το τι έχει ανακαλυφθεί στην αιγυ-

πτική ΑΟΖ, εξ ου και η επάνοδο των εταιρειών στην δική μας την ΑΟΖ, ενδεχομένως να διανοίγονται μεγαλύτερες προοπτικές. Τα θαλάσσια σύνορα δεν περιορίζονται. Ένα κοίτασμα επεκτείνεται, ανεξαρτήτως πού οριοθετείται μια ΑΟΖ. Ανάλογα με τις ποσότητες

“
Εχουν ληφθεί όλα τα απαραίτητα μέτρα ούτως ώστε οι εταιρείες, οι οποίες κάνουν αυτές τις έρευνες, να έχουν τη βεβαιότητα ότι υπάρχει η νομική ασφάλεια.

που θα εντοπισθούν όσο μεγαλύτερες είναι τόσο μεγαλύτερο θα είναι και το αντίκρισμα που θα υπάρξει σε εμπορικούς, πολιτικούς και γεωστρατηγικούς όρους. Αυτό το έχουν αντιληφθεί οι ΗΠΑ, η ΕΕ και άλλοι γείτονές μας και το γεγονός ότι η Κύπρος έχει μπει στον ενεργειακό χάρτη της περιοχής, μας δίνει συγκριτικά πλεονεκτήματα πολιτικά και στρατηγικά.

-Το αποτέλεσμα της γεώτρησης μπορεί να επηρεάσει τους σχεδιασμούς στο ενδεχόμενο μη επιβεβαίωσης των υπεραισιόδοξων εκτιμήσεων;

-Τα ενεργειακά είναι μια πτυχή της γεωστρατηγικής μας θέσης και πολιτικής στην περιοχή. Υπάρχουν και άλλες πτυχές. Η πτυχή της ασφάλειας για παράδειγμα, την οποία έχουμε αναδείξει τα τελευταία χρόνια. Σίγουρα όσο μεγαλύτερες είναι οι ποσότητες που προσδοκούμε να ανευρεθούν τόσο μεγαλύτερο θα είναι το αντίκρισμα σε πολιτικούς όρους. Για την ώρα δεν μπορούν να γίνουν εκτιμήσεις αν δεν ξέρουμε τους πραγματικούς αριθμούς και πώς μπορεί αυτοί να μεταφραστούν οικονομικά και κατ'

επέκταση γεωστρατηγικά.
-Πέρα από τα όσα λέγονται, η Τουρκία μπορεί να δημιουργήσει π.χ. μια κατάσταση που να επηρεάσει τις εργασίες, των τινών και μελλοντικές, εντός της ΑΟΖ;

-Την δυνατότητα μπορεί να την έχει, αλλά το ερώτημα είναι, αν αυτό πολιτικά και νομικά μπορεί να σταθεί και να της δημιουργήσει κόστος. Δυσκολεύομαι να φανταστώ ένα σενάριο στο οποίο η Τουρκία θα επηρεάσει αρνητικά, με ενέργειές της, τα συμφέροντα μεγάλων εταιρειών της εμβέλειας αυτών που δραστηριοποιούνται στην ΑΟΖ μας. Άρα δεν είναι ότι η Τουρκία θα επιχειρήσει να ενοχλήσει καθαρά κυπριακά συμφέροντα. Υπάρχουν πέραν αυτών και εμπλέκονται στην όλη εξίσωση και συμφέροντα, άλλων χωρών και εταιρειών παγκόσμιας εμβέλειας.

-Τι επιπτώσεις θα υπάρξουν για την Τουρκία εάν σε ένα τεμάχιο της ΑΟΖ που δεν υπάρχει δραστηριότητα εγκαταστήσει μια πλατφόρμα;

-Αυτό το ακούμε εδώ και χρόνια. Υπάρχουν πληροφορίες ότι η Τουρκία αναζητά στην διεθνή αγορά πλατφόρμα. Σίγουρα η αντίδρασή μας, και έχουμε κάνει σχεδιασμούς προς αυτή την κατεύθυνση, θα είναι πολιτικής και νομικής φύσεως.
-Θα έχουν αντίκρισμα οι αντιδράσεις μας;

-Σύμφωνα με τις γνωματεύσεις και τις μελέτες που έχουμε πάρει, υπάρχουν νομικά ερείσματα στο Διεθνές Δίκαιο και στο Δίκαιο της Θάλασσας για να αντιμετωπιστούν οι σχεδιασμοί αυτοί της Τουρκίας. Μας έχει απασχολήσει εδώ και καιρό το θέμα. Έχει γίνει προεργασία.

ΘΕΣΕΙΣ / Του ΝΙΚΟΥ ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗ

Πυρηνικός κίνδυνος - πυρηνικός αφοπλισμός

Ο κόσμος πέρασε δύσκολες στιγμές απ' αφορμή τη σύγκρουση Βόρειας Κορέας και ΗΠΑ. Αυτή τη στιγμή ο κίνδυνος σύρραξης φαίνεται να μειώθηκε αλλά δεν εξέλιπε. Η συμπεριφορά του ηγέτη της Βόρειας Κορέας σίγουρα είναι καταδικαστέα και ως προς την εσωτερική πολιτική που ασκεί, και ως προς την εξωτερική πολιτική. Στο σημείο αυτό θα ήταν καλό να επενθυμίσω ότι αποτελεί δόγμα της πολιτικής ότι τα εσωτερικά φαινόμενα σε μια χώρα, ένα κράτος είναι αυτά που καθορίζουν και την εξωτερική πολιτική ενός κράτους. Των οικονομικών και κοινωνικών φαινομένων που συντελούνται και των

συμφερόντων που διαμορφώνονται και τα οποία είτε αντικειμενικά υπερβαίνουν τα όρια της χώρας και εξαγονται προς τα έξω, είτε εξαγονται τεχνητά χωρίς οι αντικειμενικές εξελίξεις να το δικαιολογούν - προς αντιμετώπιση εσωτερικών φαινομένων.

Και αν στην περίπτωση της Βόρειας Κορέας συμπεριφέρεται προς τα έξω όπως συμπεριφέρεται και για τους πιο πάνω λόγους, αλλά και για πιθανότατα και για προσωπικούς λόγους του ηγέτη της που δεν είναι αντικείμενο πολιτικής ανάλυσης, τι να λεχθεί για τη διοίκηση στις ΗΠΑ. Πέρα από το εξόφθαλμο και αντικειμενικά τεκμηριωμένο δεκαετίες τώρα γεγονός ότι δηλαδή, η εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ καθορίζεται από τα συμφέροντα εταιρειών κολοσσών της χώρας, προκύπτει και ένα ζήτημα το οποίο αφορά την παρούσα διοίκηση ειδικά και το πλέγμα

των συμφερόντων που την ανέδειξαν και τις ομάδες ψηφοφόρων που τις ανέδειξαν και τις στηρίζουν. Αυτά τα συμφέροντα, αυτές οι ομάδες έχουν πέρα από οτιδήποτε άλλο ένα ιδιαίτερο ιδεολογικό στίγμα. Με βασικά χαρακτηριστικά τους τον σωβινισμό, ρατσισμό, ξενοφοβία κ.ο.κ. μέχρι τον ναζισμό.

Οι πρόσφατες ταραχές στο Σάρλοντσοβι των ΗΠΑ υπήρξαν πολύ ενδεικτικά των όσων πιο πάνω ανέφερα. Και συνδέονται άμεσα από την πολεμική και κατάργηση του κοινωνικού νομοθετήματος για την υγεία - γνωστού ως Obamacare - ως την αύξηση του ποσοστού των στρατιωτικών δαπανών των ΗΠΑ. Πολλά άλλα μπορούν να αναφερθούν ως παραδείγματα τα οποία αποδεικνύουν την θέση ότι στις ΗΠΑ εντείνεται η στρατικοποίηση της οικονομίας, η προώθηση των συμφερόντων των ελάχιστων έναν-

Η Βόρειος Κορέα μπορεί να προκαλέσει μόνο μικρό κακό και αυτοκαταστροφή, αν ο υπόλοιπος κόσμος δεν χρησιμοποιήσει την όποια τρελή πράξη του ηγέτη της για να προωθήσει σκληρά, εγωιστικά και απάνθρωπα ίδια συμφέροντα.

τι των πολλών, ψηφίζεται η ζημιά στο φυσικό περιβάλλον υπέρ των εταιρειών, προωθείται η ακροδεξιά ιδεολογία, εξαγεται σκανδαλωδώς η οικονομική κρίση της χώρας στον υπόλοιπο κόσμο και άλλα επικίνδυνα φαινόμενα. Για το πώς ακρι-

βώς κινούνται τα πράγματα στην οικονομία των ΗΠΑ να αναφέρω χαρακτηριστικά μόνον έναν αριθμό. Το χρέος των Αμερικανών μόνον μέσω πιστωτικών καρτών ξεπερνά το ένα τρισεκατομμύριο δολάρια!! Φανταστείτε τι θα γινόταν αν συνέβαινε κάτι ανάλογο σε άλλη χώρα. Πώς θα αντιδρούσαν η Παγκόσμια Τράπεζα, το ΔΝΤ, οι Οίκοι αξιολόγησης και άλλοι εμφανείς δεσπότες της παγκόσμιας οικονομίας. Θα μπορούσα να αναφέρω πολλά άλλα στοιχεία που να τεκμηριώνουν τα όσα πιο πάνω ανέφερα.

Το θέμα μου όμως είναι άλλο. Αυτό που θέλω να αναδείξω είναι το εξής: Η Βόρειος Κορέα μπορεί να προκαλέσει μόνο μικρό κακό και αυτοκαταστροφή, αν ο υπόλοιπος κόσμος δεν χρησιμοποιήσει, την όποια τρελή πράξη του ηγέτη της για να προωθήσει σκληρά, εγωιστικά και απάνθρωπα ίδια συμφέροντα.

Και όταν λέω υπόλοιπος κόσμος εννοώ τις πυρηνικές δυνάμεις και ειδικά της ΗΠΑ του Ντόναλντ Τραμπ. Γιατί είναι καλά να γνωρίζουμε ότι πυρηνικά όπλα διαθέτει μια ομάδα χωρών αλλά πυρηνικό πόλεμο μπορούν να διεξάγουν μόνο δύο: οι ΗΠΑ και η Ρωσία. Και εδώ ερχόμαστε στο προκείμενο, στο κύριο. Γιατί ο κόσμος θα πρέπει σε τακτά χρονικά διαστήματα να κινδυνεύει άμεσα από πυρηνικό πόλεμο και ολική καταστροφή; Γιατί να διεξάγεται μάχη αποτροπής της εξάπλωσης των πυρηνικών όπλων και όχι αγώνας για πλήρη παγκόσμιο πυρηνικό αφοπλισμό; Αν κάτι επιβλήεται προς το συμφέρον ολόκληρης της ανθρωπότητας και του πλανήτη, είναι η έναρξη συνομιλιών για παγκόσμιο πυρηνικό αφοπλισμό.

Ο κ. Νίκος Κατσουριδής είναι πρόεδρος της ΑΚΕΛ.

Επιασαν τόπο οι χαμηλοί τόνοι στα ενεργειακά

Τα μπροστά-πίσω του «Μπαρμπαρός» ελέγχονται από τους αρμόδιους φορείς της Λευκωσίας, ενώ συνεχίζονται οι σχεδιασμοί

Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Ακόμη ένα ορόσημο γενικά στην Κύπρο, που το περιμέναμε, ήρθε και μεσολάβησε έκτοτε παραπάνω από ένας μήνας, ήταν η έναρξη της γεώτρησης της TOTAL στο τεμάχιο 11 της ΑΟΖ. Κι ενώ λόγω και των εξελίξεων στο κυπριακό αλλά και της γεώτρησης οι τόνοι είχαν ανέβει, και με τη Λευκωσία να μην αφήνει εκείνο το διάστημα τίποτα να περάσει αναπάντητο, η επικοινωνιακή διαχείριση άλλαξε και τα αποτελέσματα ήδη άρχισαν να κάνουν την εμφάνισή τους. Σημειώνεται έτσι ότι με τη σειρά της και η Τουρκία έχει κατεβάσει τόνους στην «πολεμική ρητορική» ως προς τις εξελίξεις στην ΑΟΖ της Κύπρου, πέραν των μπροστά-πίσω του «Μπαρμπαρός» που και αναμενόμενα είναι και ελέγχονται από τους αρμόδιους φορείς της Κυπριακής Δημοκρατίας. Διπλωματικές και αρμόδιες πηγές που μίλησαν στην «Κ» τόνισαν αυτή την αλλαγή στάσης της ε/κ πλευράς. Παράλληλα εξήραν και το ρόλο αλλά και την υποστήριξη που έχουν καταδείξει προς την ε/κ πλευρά, χώρες που εμπλέκονται στη διαδικασία των ερευνών στην κυπριακή ΑΟΖ, τονίζοντας παράλληλα πως τα μηνύματα έχουν περάσει και οι σχεδιασμοί προχωρούν κανονικά. «Έγιναν επισκέψεις που είχαν ακριφώνως διπλωματικό χαρακτήρα αλλά μέσα από τις οποίες σκοπός ήταν να περάσουν συγκεκριμένα μηνύματα, κυρίως ως προς την εν εξελίξει δραστηριότητα στην κυπριακή ΑΟΖ. «Το μήνυμα ήταν προκαθορισμένο και στοχευμένο, μέσα σε διπλωματικά πλαίσια και όποιος θέλει να καταλάβει τι σημαίνει, κατάλαβε» τόνιστηκε στην εφημερίδα από διπλωματική πηγή. «Οι συμπεριφορές στέλνουν

Η Τουρκία έχει κατεβάσει τόνους στην «πολεμική ρητορική» ως προς τις εξελίξεις στην ΑΟΖ της Κύπρου, παρά την αναμενόμενη παρουσία του «Μπαρμπαρός» στην περιοχή.

Έσοδα από το Ταμείο Υδρογονανθράκων θα υπάρξουν όταν θα ξέρουμε τι ακριβώς προσδοκούμε για τη ρευστοποίηση από την εκμετάλλευση.

μηνύματα. Σημαντικό είναι πως συνεχίζονται οι έρευνες και ότι είναι μια στάση που δεν πρόκειται να αλλάξει. Με αυτό τον τρόπο προστατεύονται και τα συμφέροντα της Κυπριακής Δημοκρατίας αλλά και εκείνα των εταιριών», τόνιστηκε επίσης στην «Κ». Της ίδιας φύσης είναι και επιπρόσθετες πληροφορίες που φτάνουν μέχρι την

εφημερίδα και τονίζουν πως ίσως το σημαντικότερο των βημάτων να έχει ήδη λάβει χώρα, κι αυτό δεν είναι άλλο από το ότι το τρυπάνι της TOTAL έφτασε στην Κύπρο και ξεκίνησε τις εργασίες του δίχως να καταγραφεί κάποιο αξιοσημείωτο συμβάν.

«Καλύτερα να κάνεις παρά να λες». Αυτή είναι επί της ουσίας η επιτομή του πως αντιμετωπίζεται στο διπλωματικό παρασκήνιο, εδώ και αρκετό καιρό, η γεώτρηση στο τεμάχιο 11. Στάση που κράτησε και ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης στη συνέντευξή του στην «Κ», όπου έκανε λόγο για συνέχιση των ενεργειακών σχεδιασμών χωρίς μεγάλα λόγια. Την ίδια ώρα, σε μια προσπάθεια ρεαλιστικής βολιδοσκοπίας των προθέσεων της Τουρ-

«Έγιναν επισκέψεις που είχαν ακριφώνως διπλωματικό χαρακτήρα αλλά μέσα από τις οποίες σκοπός ήταν να περάσουν συγκεκριμένα μηνύματα», λένε διπλωματικές πηγές.

κίας, πέραν των εξαγγελιών για έναρξη δικών της ερευνών, αρμόδιες πηγές με γνώση του παρασκήνιου που μίλησαν στην εφημερίδα, τόνισαν πως αυτό μόνο εύκολο δεν είναι. «Και δη να γίνει κάτι τέτοιο, να προχωρήσει δηλαδή με δική της γεώτρηση η Τουρκία απλά για επικοινωνιακούς λόγους; Αυτό θα έχει ένα κόστος της τάξης των 100εκατ., ευρώ τουλάχιστον. Απαγορευτικό για λόγους επικοινωνιακής και μόνον», τόνιστηκε σχετικά. Παράλληλα τονίζεται πως η δυσκολία την οποία αντιμετωπίζει η Τουρκία στην εννοκίαση τρυπανιού, δεν είναι τυχαία, εφόσον ανακύπτουν και νομικές φύσεως ζητήματα τα οποία οι εταιρείες λαμβάνουν σοβαρά υπόψη.

Το ταμείο

Κι ενώ οι σχεδιασμοί της Κυπριακής Δημοκρατίας προχωρούν, ένα από τα ζητήματα που είναι συνδεδεμένο με τους υδρογονάνθρακες αλλά δευτερεύον για την ώρα, είναι το Ταμείο Υδρογονανθράκων «ο περί του εθνικού ταμείου επενδύσεων και του κυπριακού οργανισμού διαχείρισης επενδύσεων για συναφή θέματα νόμος του 2017», που για την ώρα έχει μεταθεθεί για ψήφιση μετά τις καλοκαιρινές διακοπές. Συγκεκριμένα είναι τα «εμπόδια» που δεν επέτρεψαν να φτάσει προς ψήφιση μέχρι στιγμής, εφόσον το χρονοδιάγραμμα άλλαζε διαρκώς και έχει να κάνει με το διορισμό του ΔΣ, το οποίο θα είναι πενταμελές, θα απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και τέσσερα άλλα μέλη που διορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο. «Η ιδέα προχωρά, είπε στην «Κ» αρμόδια πηγή και ως προς τα έσοδα τόνισε πως «αυτά θα υπάρξουν όταν θα ξέρουμε τι ακριβώς προσδοκούμε για τη ρευστοποίηση από την

εκμετάλλευση». Την ίδια ώρα επιπλέον και εδώ το τι μέλει γενέσθαι με το Κυπριακό εφόσον μέσω μιας ενδεχόμενης λύσης τα δεδομένα θα ήταν πιο ξεκάθαρα. «Από τη στιγμή που θα υπάρξει μια συμφωνημένη λύση θα επωφεληθούν και οι Τ/Κ και μάλιστα υπάρχει και η πρόνοια ότι θα επωφεληθούν κάπως προνομιακά, μέχρι το σημείο ανάπτυξής τους να εξισωθεί εφόσον συμμετέχουν στις κρατικές δομές. Πριν να συμβεί αυτό και όσο δεν θα υπάρχει λύση δεν μπορούν να επωφεληθούν οι Τ/Κ», τόνισε η ίδια πηγή.

Τα έσοδα

Όπως έχει γίνει ήδη γνωστό, σύμφωνα με το νομοσχέδιο, τα συσσωρευμένα έσοδα του ταμείου περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων έσοδα από πληρωτέα τέλη αιτήσεων, έσοδα που προκύπτουν από πώληση δικαιωμάτων από δισδιάστατα ή και τρισδιάστατα σεισμικά δεδομένα, καθώς και άλλων γεωφυσικών δεδομένων της Δημοκρατίας, δικαιώματα που απορρέουν από υπογραφή συμβολαίου μεταξύ φορέα και Δημοκρατίας, κέρδη ή/και μερίσματα που προκύπτουν από εμπορική εκμετάλλευση των κοιτασμάτων υδρογονανθράκων και πρόσδοδοι που προέρχονται από αποδόσεις των επενδύσεων του ταμείου. Οι εισροές του ταμείου αξιοποιούνται για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του δημοσίου χρέους, λαμβάνοντας υπόψη τα επίπεδα επιτοκίων, προφίλ αποπληρωμών, προνοιών των δανειακών συμβάσεων και το συνολικό ύψος τους δμόσιου χρέους ώστε να επιτυγχάνεται η κατάλληλη ισορροπία ανάμεσα στις αποπληρωμές χρέους και τη συσσώρευση περιουσιακών στοιχείων για σκοπούς σταθεροποίησης.

Cytavision: Ο απόλυτος τηλεοπτικός προορισμός

Είκοσι κανάλια, 24 διαφορετικά ποδοσφαιρικά πρωταθλήματα και διοργανώσεις και πέραν των 1000 ζωντανών μεταδόσεων

Η **μπάλα** έχει στηθεί στη σέντρα και η Cytavision είναι έτοιμη να παίξει και φέτος την καλύτερη... μπάλα. Για ακόμη μια σεζόν προσφέρει στο φίλαθλο κοινό το κορυφαίο αθλητικό πακέτο της Κύπρου και ένα από τα πιο πλούσια περιεχόμενα στην Ευρώπη! Με είκοσι αθλητικά κανάλια, 24 διαφορετικά ποδοσφαιρικά πρωταθλήματα και διοργανώσεις, καλαθόσφαιρα, βόλεϊ, τένις, μηχανοκίνητος αθλητισμός (F1, MotoGP, WRC) και πέραν των 1000 ζωντανών μεταδόσεων από Κύπρο και εξωτερικό, δεν υπάρχει αμφιβολία πως η Cytavision αποτελεί και πάλι τον απόλυτο τηλεοπτικό προορισμό του Κύπριου φίλαθλου.

Ναυαρχίδα το πρωτάθλημα Cyta

Και για την τηλεοπτική σεζόν 2017-18, το πρωτάθλημα Cyta αποτελεί την ναυαρχίδα του αθλητικού περιεχομένου. Η Cytavision διαθέτει τα τηλεοπτικά δικαιώματα των εντός έδρας αγώνων των 12 από τις 14 ομάδες, σε πρωτάθλημα και κύπελλο.

Για ακόμα ένα καλοκαίρι, δίλωσε παρούσα στην προσπάθεια των ομάδων μας στην Ευρώπη, δίνοντας την ευκαιρία στο φίλαθλο κοινό να ζήσει τη δράση και το σασπένς που συνοδεύουν τα παιχνίδια της προκριματικής φάσης στο Champions League και Europa League.

Η αγωνία των προκριματικών κορυφώνεται την ερχόμενη εβδομάδα, με τρεις ομάδες μας (ΑΠΟΕΛ, ΑΕΚ και Απόλλων) να βρίσκονται στον προθάλαμο των ομίλων και η Cytavision θα μεταδώσει ζωντανά και αποκλειστικά την προσπάθειά τους για πρόκριση.

Το Νο1 στον πλανήτη!

Η Cytavision είναι πιστή και φέτος στο ραντεβού της με τα μεγάλα ευρωπαϊκά πρωταθλήματα, με πρώτο και καλύτερο το συναρπαστικότερο και δημοφιλέστερο πρωτάθλημα στον πλανήτη: την Premier League! Δυναμική επιστροφή και από τη Serie A* και η Cytavision θα μας μεταφέρει και φέτος όλη τη δράση από το αγαπημένο ιταλικό πρωτάθλημα,

Η Cytavision είναι πιστή και φέτος στο ραντεβού της με τα μεγάλα ευρωπαϊκά πρωταθλήματα.

καθώς και το... πολυσυζητημένο - ελέω Νείμάρ-πρωτάθλημα Γαλλίας.

Ξεχωριστή θέση στο αθλητικό πακέτο, όπως και στην καρδιά του Κύπριου φίλαθλου, κατέχει το ελληνικό πρωτάθλημα και η Cytavision θα μεταδίδει ζωντανά αγώνες της Super League μέσω των καναλιών NOVA Sports.

Και Πιέρος και Λαϊφς

Το πακέτο των αθλητικών καναλιών της Cytavision περιλαμβάνει ακόμα 21

διαφορετικά πρωτάθλημα και διοργανώσεις, όπως το ολλανδικό, το πορτογαλικό, το ρωσικό, καθώς επίσης και το Κύπελλο Αγγλίας (League Cup) και Ισπανίας.

Η Cytavision μας δίνει και φέτος την ευκαιρία να παρακολουθούμε την προσπάθεια των Κύπριων ποδοσφαιριστών στο εξωτερικό. Μετά τον Κωνσταντίνο Λαϊφν (πρωτάθλημα Βελγίου), θα μεταδίδει και παιχνίδια από το πρωτάθλημα Δανίας, στο οποίο αγωνίζεται

και ο Πιέρος Σωτηρίου, με τη φανέλα της Κοπεγχάγης.

Ήρθε για να μείνει

Λίγο πριν από την λήξη της περσινής σεζόν, συστάθηκε στο φίλαθλο κοινό η υπηρεσία Cytavision on the Go, κάνοντας την ζωή των συνδρομητών πολύ πιο εύκολη. Οι συνδρομητές Super Pack, θα μπορούν να απολαμβάνουν και φέτος δωρεάν live αγώνες του Πρωταθλήματος Cyta από το κινητό ή το tablet τους,

ταυτόχρονα σε δύο συσκευές!

Η υπηρεσία είναι διαθέσιμη μέσα από την εφαρμογή liveSports της Cytavision-Vodafone μέσω AppStore και PlayStore (αναζήτηση με την ονομασία "livesportscyta"). Επιπλέον, έχει δωρεάν πρόσβαση σε όλο το περιεχόμενο της εφαρμογής liveSports (videogoals&φάσεις των διοργανώσεων Πρωτάθλημα Cyta/PremierLeague/UEFA Champions League, ειδήσεις, πρόγραμμα ζωντανών μεταδόσεων κ.α.).

Η είσοδος του Ριζοκάρπασου, αριστερά της οποίας ανεγείρεται ένα από τα δυο Πανεπιστήμια της περιοχής.

Η είσοδος της μαρίνας μετά την Γαλιούσα με την ονομασία Karpaz Gate Marina.

Κομμάτι του οδικού δικτύου Γαλιούσας - Ριζοκάρπασου που έχει συντηρηθεί και διαπλάτυνθεί.

Περιοχή μεταξύ Γαλιούσας και Ριζοκάρπασου όπου οι τουριστικές οικίες φυτρώνουν σαν μανιτάρια.

Τοιμεντώνουν το σχέδιο Β' στα κατεχόμενα

Σε έξαρση οι επενδύσεις με τουρκικά κεφάλαια από την Μόρφου έως τη χερσόνησο της Καρπασίας που δημιουργούν νέα τετελεσμένα

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Ό,τι δεν έγινε κατορθωτό, από το 1974 μέχρι και την χρονιά που ήρθαν οι περιορισμοί του κατοχικού καθεστώτος στην ελεύθερη διακίνηση προς και από τα κατεχόμενα, γίνεται πραγματικότητα τα τελευταία 13 χρόνια. Ο λόγος για τη φυσιογνωμία κατεχόμενων περιοχών, αμιγώς ε/κ, από τις οποίες κατά την εισβολή εκδιώχθηκαν διά της βίας οι νόμιμοι κάτοικοί τους. Δυο χαρακτηριστικές περιπτώσεις, που αναδεικνύουν τις αλλαγές που συντελούνται τα τελευταία χρόνια στο βόρειο κατεχόμενο κομμάτι της Κύπρου και που ήδη έχουν επιπτώσεις στο εδαφικό, είναι η Μόρφου αλλά και η χερσόνησος της Καρπασίας. Η έντονη επενδυτική δραστηριότητα που καταγράφεται, και στις δυο περιοχές, αλλάζει τα δεδομένα στο κυπριακό ζήτημα δημιουργώντας νέα τετελεσμένα, κάτι που προκαλεί έντονες ανησυχίες σε μια μεγάλη μερίδα προσφύγων. Χαρακτηριστική ήταν η αναφορά, πρόσφατα των Μορφιτών κατά την επίσημη επίδοση του ψηφίσματος επ' ευκαιρία της κατάληψης της Μόρφου. Ο χρόνος αλλά και η διαίωσιση του προβλήματος προκαλούν εύλογες ανησυχίες για απομάκρυνση της προοπτικής επιστροφής των Μορφιτών στη γη τους. Ανησυχία που παγάζει από τις αλλαγές που συντελούνται στην περιοχή και που είχαν ως αρχή την απόρριψη του Σχεδίου Ανάν και εντεύθεν. Η έντονη οικοδομική δραστηριότητα που παρατηρείται στην περιοχή, είχε ως αποτέλεσμα κατά τις πρόσφατες συνομιλίες

Στην έξοδο της Γαλιούσας προς Απόστολο Ανδρέα, δημιουργείται ένα νέο χωριό με την ανέγερση μικρών κατοικιών μέσα σε ελληνοκυπριακές περιοχές.

στην Ελβετία να προκύψει θέμα με τις περιοχές που θα επιστραφούν υπό ε/κ διοίκηση, κάτι που πριν από το 2004 δεν υφίσταται, τουλάχιστον για την Μόρφου αλλά και την Καρπασία. Οι Μορφίτες θεωρούν, ότι αν οι προσπάθειες επίλυσης αφευθούν στο έλεος του χρόνου την επόμενη φορά θα κλείσει περισσότερο η προοπτική επιστροφής.

Αλλάζει η Καρπασία

Η εικόνα που παρουσιάζει η χερσόνησος της Καρπασίας, κατά την περίοδο άρσης των περιορισμών στην ελεύθερη διακίνηση, μετά το Πογάζι δεν διέφερε και πολύ από την εικόνα των περιοχών μετά την τουρκική εισβολή. Διά γυμνού οφθαλμού ήταν ορατό, ότι ο χρόνος στις περιοχές αυτές είχε σταματήσει το 1974. Σε μεγάλα χωριά όπως η Γαλιούσα, η Αγία Τριάδα αλλά και το

Ο έντονος οικοδομικός οργανισμός μεταφράζεται ως εφαρμογή επί του εδάφους των ενδόμυχων τουρκικών επιδιώξεων να υλοποιήσουν αυτό το οποίο ονομάζουν σχέδιο Β'.

Ριζοκάρπασο, τόσο τα σπίτια όσο και οι υποδομές έδιναν την εντύπωση περιοχών που είχαν εγκαταλειφθεί. Δεκατρία χρόνια μετά την απόρριψη του Σχεδίου Ανάν, η περιοχή της Καρπασίας έχει γίνει αγνώριστη. Η συγκρατημένη τότε ανάπτυξη, στο Πογάζι, έχει αλλάξει ρυθμούς μετατρέποντας μια μεγάλη περιοχή σε τουριστική ατραξιόν των

κατεχομένων με άναρχη δόμηση. Μέχρι και τις παρυφές της Κώμας του Γαλού, εκτός από τις μεζονέτες που ξεφυτρώνουν σαν μανιτάρια, έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται στο στάδιο της ολοκλήρωσης μεγάλα κτιριακά συγκροτήματα. Κάποιοι επισκέπτες διαπιστώνει εύκολα ότι αλλαγές συντελούνται και μέσα στη Γαλιούσα με την ανέγερση νέων οικιών. Στο στάδιο της ολοκλήρωσης βρίσκεται και ένα έργο υποδομής, από τα μεγαλύτερα της περιοχής, που είναι ο νέος οδικός άξονας Κερύνηας-Ριζοκάρπασο. Τόσο στο παραλιακό μέτωπο της Γαλιούσας, όσο και μετά το χωριό έχουν πραγματοποιηθεί επενδύσεις στον τουριστικό τομέα με την ανέγερση κατοικιών, τουριστικών μονάδων αλλά και την κατασκευή μαρίνας για τον ελλημενισμό ιδιωτικών σκαφών αναψυχής. Το οδικό δίκτυο από τη Γαλιούσα μέχρι και το Ριζοκάρπασο,

που κατά την περίοδο ανοίγματος των οδοφραγμάτων ήταν σε άθλια κατάσταση, τώρα έχει συντηρηθεί με διαπλάτυνση του υφιστάμενου δρόμου. Αλλά και στο Ριζοκάρπασο, ορατές είναι οι αλλαγές που συντελούνται. Στην είσοδο του χωριού δεσπόζει η ανέγερση πανεπιστημίου ενώ ένα δεύτερο προγραμματίζεται να δημιουργηθεί στην περιοχή.

«Νέα» Μόρφου

Σχεδόν τα ίδια δεδομένα υπάρχουν και για την περιοχή της Μόρφου. Η περιοχή μέχρι και το 2005 δεν παρουσίαζε κτυπητές αλλαγές με όσους από τους κατοίκους της, την επισκέφτηκαν, μετά από τριάντα χρόνια να μην αντιμετώπισαν ιδιαίτερες δυσκολίες να εντοπίσουν τις περιουσίες τους. Η αντίστροφη μέτρηση, για την ευρύτερη περιοχή, ξεκίνησε μετά το 2007 - 2008. Η είσοδος της πόλης έχει γίνει αγνώρι-

στη. Δεξιά η βουνοπλαγιά που υπάρχει έχει τοιμενωθεί με την ανέγερση οικιστικών μονάδων. Συνάμα, όπως υποστηρίζουν και οι Μορφίτες, στην περιοχή έχουν ανεγερθεί «τρία πανεπιστήμια» με μία άναρχη δόμηση προκειμένου να καλυφθούν οι στεγαστικές ανάγκες που έχουν δημιουργηθεί. Στα όσα συντελούνται επί του εδάφους, δεν μπορεί να μην συμπεριληφθεί και ο αγωγός νερού που ενώνει την Τουρκία με το κατεχόμενο κομμάτι της Κύπρου. Επίσης, το τελευταίο διάστημα έντονες είναι οι πληροφορίες από τα κατεχόμενα για ανέγερση νέου νοσοκομείου.

Επενδύσεις στον τουρισμό

Ενδεικτικό της κατάστασης που έχει δημιουργηθεί στο κατεχόμενο κομμάτι, μετά και το αποτέλεσμα της Ελβετίας, είναι και οι εξαγγελίες που έγιναν από το καθεστώς για επενδύσεις στον τουριστικό τομέα. Την εβδομάδα που μας πέρασε ανακοινώθηκε ότι μετά το τέλος του καλοκαιριού, θα επισπευσθούν ή θα γίνουν αλλαγές στις διαδικασίες σε τουριστικές επενδύσεις που έχουν μείνει πίσω. Ειδικά για περιπτώσεις όπου έχουν παραχωρηθεί «κρατικές» εκτάσεις, και δεν έχουν προχωρήσει τα έργα το καθεστώς θα προκηρύξει νέους διαγωνισμούς. Στα όσα ανακοινώθηκαν δεν αναφέρονται περιοχές ή περιπτώσεις, όπου θα εφαρμοσθούν τα νέα μέτρα, παρά μόνο δόθηκε η κατεύθυνση πως η περιοχή της Βοκολίδας θα μετατραπεί σε χώρο διασκέδασης με 14 τουριστικές επενδύσεις. Στο Ριζοκάρπασο στόχος είναι να προχωρήσει η κατασκευή τουριστικών χωριών.

Ασφαλή τα τρόφιμα που φτάνουν στην κυπριακή αγορά

Οι επαναλαμβανόμενοι έλεγχοι αυξάνουν την προστασία της δημόσιας υγείας και βάζουν φρένο στις «βαφτίσεις» προϊόντων

Του ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ

Η εξασφάλιση ασφαλών, υγιεινών και ποιοτικών τροφίμων είναι μια πολύ σημαντική συνιστώσα της προστασίας της δημόσιας υγείας και είναι γεγονός ότι η ασφάλεια των τροφίμων αντιμετωπίζει συνεχώς νέες προκλήσεις. Για αποτελεσματική αντιμετώπιση των πιο πάνω, η ΕΕ εφαρμόζει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της ασφάλειας των τροφίμων. Στην Κύπρο το έργο αυτό το έχει αναλάβει το Γενικό Χημείο του Κράτους το οποίο σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς, ερευνά ώστε τα τρόφιμα τα οποία φτάνουν στο πιάτο του καταναλωτή να είναι κατάλληλα. Μέσα από τη διαδικασία αυτή οι αρμόδιες υπηρεσίες θέλουν να ελαχιστοποιήσουν ή ακόμα και να μηδενίσουν τον κίνδυνο ακατάλληλότητας των τροφίμων.

Στην έκθεση που έδωσε στη δημοσιότητα πρόσφατα το κρατικό χημείο για το 2016, αναλύει τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενεργήθηκαν σε τρόφιμα φυτικών και ζωικών προέλευσης και αφορούν στον εντοπισμό φυτοφαρμάκων, αντιβιοτικών και κτηνιατρικών φαρμάκων. Για τον λόγο αυτό διεξάγονται έλεγχοι σε όλη την αλυσίδα παραγωγής, με σκοπό την αποτελεσματική και όσο το δυνατόν προληπτική προστασία των καταναλωτών. Το γενικό χημείο του κράτους, όπως ανέφερε στην «Κ» ο αναπληρωτής διευθυντής Στέλιος Γιαννόπουλος, με στόχο την καλύτερη ανάλυση των τροφίμων, πραγματοποιεί ελέγχους που έχουν σχέση

Μερικά παραδείγματα τροφίμων που εξετάζονται διαχρονικά από το ΓΧΚ για νοθεία είναι, το ελαιόλαδο, το μέλι, τα γαλακτοκομικά προϊόντα καθώς και τα προϊόντα ζωικής προέλευσης.

με τη χημική ασφάλεια τροφίμων, τη ραδιολογική ασφάλεια και τη μικροβιολογική/βιολογική ασφάλειά τους. Όπως φαίνεται μέσα από την έκθεση του ΓΧΚ στον τομέα της φυτικής προέλευσης κατά το 2016 πάρθηκαν 539 δείγματα στη βάση του εθνικού και κοινοτικού προγράμματος παρακολούθησης, καθώς και 183 δείγματα ζωικής προέλευσης. Το ποσοστό των δειγμάτων φυτικής προέλευσης, που βρέθηκε να είναι μη συμμορφούμενο με τα νομοθετικά όρια κατά το έτος 2016, ήταν 5,6%. Οι αυξομειωτικές αυτές επιπτώσεις διαχρονικά παρατηρούνται στο ποσοστό των μη συμμορφώσεων με τα νομοθετικά όρια δειγμάτων των ανάγκη συνεχίστηκε του εφαρμοσμένου ελέγχου με τον ίδιο εντατικό ρυθμό, με στόχο στο άμεσο μέλλον να περιοριστεί ή να σταματήσει το φαινόμενο και τα τρόφιμα να εναρμονιστούν πλήρως με τα νομοθετικά όρια της ΕΕ. Εκτός από τους καθιερωμένους ελέγχους που διεξάγονται στα τρόφιμα ζωικής προέλευσης βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ, το κρατικό χημείο προβαίνει

Η βάση δεδομένων, που υπάρχει και σε άλλα κράτη της ΕΕ, καθιστά πιο δύσκολη την παρουσίαση τροφίμων από άλλες χώρες ως κυπριακά αφού μέσα από αναλύσεις μπορεί να εντοπιστεί η αυθεντικότητα του προϊόντος.

επίσης και σε ελέγχους για υπολείμματα κτηνιατρικών φαρμάκων. Κατά το 2016, ο έλεγχος δειγμάτων τροφίμων ζωικής προέλευσης για υπολείμματα κτηνιατρικών φαρμάκων πραγματοποιήθηκε σε 1.383 δείγματα σε διάφορες κατηγορίες τροφίμων. Κατά τον έλεγχο των δειγμάτων αυτών για την παρουσία υπολειμμάτων αντιβιοτικών φάνηκε ότι το 2016 υπήρξε μικρή αύξηση στα δείγματα του γάλακτος και μικρή μείωση στα δείγματα κρέατος.

Κανόνες κινδύνου

Όπως ανέφερε στην «Κ» ο κ. Γιαννόπουλος, δεν φαίνεται να υπάρχει κίνδυνος για τα τρόφιμα που καταναλώνουν οι κάτοικοι της

Κύπρου καθώς η πολύ καλή δουλειά που γίνεται από τους λειτουργούς του Κρατικού χημείου, έχει ως αποτέλεσμα να μην φτάνουν μη ασφαλή τρόφιμα στο πιάτο του καταναλωτή. Όπως είπε, «μέσα από τους συνεχιζόμενους ελέγχους, και λόγω του ότι η Κύπρος είναι μικρή, είναι πιο εύκολο να ελεγχθεί η ασφάλεια των τροφίμων». Σημείωσε επίσης ότι σε συνεργασία με όλες τις αρμόδιες αρχές το χημείο προσπαθεί κάθε χρόνο να ελέγξει όλο και περισσότερα τρόφιμα. Η διαδικασία αυτή, όπως επισήμανε, καθορίζεται από την αρχή του κάθε έτους, όταν αποφασίζεται σε ποια προϊόντα θα γίνει ο καθιερωμένος έλεγχος. Επίσης, όπως είπε, γίνονται και έλεγχοι σε όλα τα τρόφιμα που έρχονται

από το εξωτερικό και ποιο συγκεκριμένα από χώρες που δεν ανήκουν στην ΕΕ. Αυτό συμβαίνει πριν ακόμα εκτελωνιστούν τα τρόφιμα και για αυτό πολλές φορές στο παραελθόν τρόφιμα που δεν εκτελούνται τους κανόνες τροφίμων της ΕΕ είτε επέστρεφαν πίσω στην χώρα τους. Στην τομέα αυτό η χώρα έχει επιδείξει σημαντική πρόοδο τα τελευταία χρόνια, έτσι σήμερα έχουμε φτάσει στο επίπεδο, μέσα από έλεγχο, του να μπορούμε να καταλάβουμε ποια από τα προϊόντα που πλάσσανται ως κυπριακά είναι όντως και ποια όχι. Μερικά παραδείγματα τροφίμων που εξετάζονται διαχρονικά από το ΓΧΚ για νοθεία είναι, μεταξύ άλλων, το ελαιόλαδο, το μέλι, τα γαλακτοκομικά προϊόντα καθώς και τα προϊόντα ζωικής προέλευσης. Η αυθεντικότητα των τροφίμων καλύπτει ένα ουσιαστικό μέρος του ελέγχου της ποιότητάς τους καθώς η ολοκληρωμένη μελέτη της περιλαμβάνει απαραίτητα, εκτός από τον έλεγχο της νοθείας ενός τροφίμου, και την πιστοποίηση της γεωγραφικής και βοτανικής

Ανάλυση αυθεντικότητας

Ένα άλλο σημαντικό κομμάτι στα τρόφιμα στα οποία γίνεται έλεγχος, αφορά στην αυθεντικότητα τους. Στον τομέα αυτό η χώρα έχει επιδείξει σημαντική πρόοδο τα τελευταία χρόνια, έτσι σήμερα έχουμε φτάσει στο επίπεδο, μέσα από έλεγχο, του να μπορούμε να καταλάβουμε ποια από τα προϊόντα που πλάσσανται ως κυπριακά είναι όντως και ποια όχι. Μερικά παραδείγματα τροφίμων που εξετάζονται διαχρονικά από το ΓΧΚ για νοθεία είναι, μεταξύ άλλων, το ελαιόλαδο, το μέλι, τα γαλακτοκομικά προϊόντα καθώς και τα προϊόντα ζωικής προέλευσης. Η αυθεντικότητα των τροφίμων καλύπτει ένα ουσιαστικό μέρος του ελέγχου της ποιότητάς τους καθώς η ολοκληρωμένη μελέτη της περιλαμβάνει απαραίτητα, εκτός από τον έλεγχο της νοθείας ενός τροφίμου, και την πιστοποίηση της γεωγραφικής και βοτανικής

προέλευσής του. Αυτό όμως απαιτεί τη δημιουργία βάσεων δεδομένων αυθεντικών δειγμάτων γνωστής προέλευσης. Όπως ανέφερε στην εφημερίδα ο επικεφαλής του Κρατικού χημείου, «η δημιουργία από το ΓΧΚ βάσεων δεδομένων μέσω της ιστοπικής χαρτογράφησης τους είτε καταστρέφονται και ποτών αποτελεί μοναδικό εργαλείο για τον έλεγχο της αυθεντικότητας προϊόντων, ενώ ταυτόχρονα ενισχύει την κατοχύρωση παραδοσιακών προϊόντων». Παραδείγματα αποτελέσει η δημιουργία από το ΓΧΚ από το 2005 της βιολογικής βάσης δεδομένων για τα κυπριακά κρασιά, καθώς επίσης βάσεων δεδομένων άλλων κυπριακών προϊόντων όπως αλκοολούχων ποτών, ξιδιού, μελιού και χυμών. Όπως εξήγησε ο κ. Γιαννόπουλος, μέσα από την διαδικασία αυτή και τη βάση δεδομένων που υπάρχει στο κρατικό χημείο μπορεί εύκολα να διαπιστωθεί εάν ένα προϊόν είναι αυθεντικό κυπριακό ή αν έχει εισαχθεί από κάποια άλλη χώρα και έχει «βαπτιστεί» ως κυπριακό. Επισημαίνεται επίσης ότι από αυτή τη βάση δεδομένων που υπάρχει και σε άλλα κράτη της ΕΕ, καθιστά πιο δύσκολο να να παρουσιάζονται τρόφιμα από άλλες χώρες ως κυπριακά αφού μέσα από αναλύσεις μπορεί να εντοπιστεί η αυθεντικότητα του προϊόντος. «Μέσα τόσο από τις διαδικασίες για την ασφάλεια αλλά και την αυθεντικότητα των τροφίμων, σήμερα οι Κύπριοι απολαμβάνουν τα τρόφιμά τους με ασφάλεια», κατέληξε ο κ. Γιαννόπουλος.

Προστασία προσωπικών δεδομένων για κλάματα

Κορυφή του παγόβουνου η τελευταία διαρροή από τον τηλεπικοινωνιακό ημικρατικό οργανισμό - Βροχή παραπόνων στην Επίτροπο

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Το σοβαρό περιστατικό με την υπάλληλο της cyta που προμήθευε, με το αζημίωτο όπως όλα δείχνουν, συνταξιοδότη αστυνομικό με προσωπικά δεδομένα πολιτών δεν είναι ούτε το πρώτο, και όπως όλα δείχνουν ούτε και το τελευταίο. Το γεγονός και μόνο ότι η υπάλληλος, για ένα περίπου χρόνο, δρούσε παράνομα ανενόχλητη, καταμαρτυρεί ότι το πλαίσιο προστασίας ευαίσθητων δεδομένων πολιτών είναι τρύπιο. Ο εντοπισμός της διαρροής από το εσωτερικό σύστημα ασφαλείας του ημικρατικού οργανισμού ουδόλως επενεργεί καταπραΰντικά ή καθυποκαίει τους πολίτες, προσωπικά δεδομένα των οποίων είναι διάσπαρτα σε κρατικές υπηρεσίες και όπως λέγεται από πρόσωπα με γνώση του αντικείμενου σε δημόσια θέα. Η αποκάλυψη του τελευταίου περιστατικού θεωρείται βέβαιο ότι αποτελεί την κορυφή του παγόβουνου. Εν αντιθέσει με την cyta, που έχει θέσει σε εφαρμογή ένα σύστημα ηλεκτρονικής παρακολούθησης της χρήσης προσωπικών δεδομένων πελατών της από υπαλλήλους της και ενεργοποιείται όπου εντοπίζει ασυνήθιστη δραστηριότητα, δεν συμβαίνει το ίδιο και με άλλες υπηρεσίες του δημοσίου όπου για ουσιαστικούς σκοπούς διατηρούνται βάσεις προσωπικών δεδομένων. Σε αυτές τις περιπτώσεις, αν και δεν έχουν έλθει στο φως της δημοσιότητας οργανωμένες διαρροές προσωπικών δεδομένων, είναι σίγουρο ότι οι διαρροές έχουν μεμονωμένο χαρακτήρα. Τέτοιες βάσεις δεδομένων, όπως είναι τοις πάσι γνωστόν υπάρχουν στα Τελωνεία, στο Τμήμα εγγραφής Οχημάτων, στην Αστυνομία, αλλά και στο Φόρο Εισοδήματος.

Το τελευταίο περιστατικό με την

διαρροή από την cyta δεν είναι τίποτε περισσότερο από επανάλυση παλαιότερων, που μάλιστα σε μια περίπτωση είχαν προκαλέσει και δονήσεις σε ηγετικό επίπεδο. Στην προκειμένη περίπτωση, με βάση τις πληροφορίες που διαρρέουν από τις αστυνομικές έρευνες που διεξάγονται, η υπάλληλος του ημικρατικού οργανισμού εφοδίαζε συνταξιοδότη αξιωματικό που ασκούσε το επάγγελμα του ιδιώτη ερευνητή με στοιχεία συγκεκριμένων προσώπων

Το 2007, ανάλογο περιστατικό είχε προκαλέσει την παρέμβαση του τότε Υπουργικού Συμβουλίου με τον διορισμό δυο ανεξάρτητων ποινικών ανακριτών και την παραίτηση του Στ. Κρεμμού η οποία δεν έγινε αποδεκτή.

που είχαν εμπλοκή σε υποθέσεις που του είχαν ανατεθεί. Τα προσωπικά δεδομένα με τα οποία εφοδίαζαν ο ιδιώτης ερευνητής, σύμφωνα πάντα με τις έρευνες, αφορούσαν διευθύνσεις κατοικίας, εργασίας, τηλέφωνα. Η φερόμενη ως δράστis, η οποία εργαζόταν σε καταστήματα λιανικών πωλήσεων του οργανισμού, είχε πρόσβαση σε προσωπικά δεδομένα. Η παρακώρησή τους, όπως έχει γίνει γνωστό, γινόταν ως ανταλλαγή σε διευκολύνσεις που της είχε παρακώρησει ο δεύτερος ύποπτος σε τραπεζικές συναλλαγές της. Όπως μας είπαν πηγές μέσα από την cyta, το σύστημα ασφαλείας που διαθέτει ο οργανισμός ενεργοποιήθηκε όταν κατέγραψε ασυνήθιστη δραστηριότητα πρόσβασης

Η δράση της φερόμενης υπόπτου διαρροής προσωπικών δεδομένων από την cyta υπολογίζεται στον ένα χρόνο.

σε προσωπικά δεδομένα πελατών από τους κωδικούς που χρησιμοποιούσε η ύποπτη με αποτέλεσμα η όλη υπόθεση να φθάσει στην Αστυνομία. Η υπάλληλος βρίσκεται σε διαθεσιμότητα αντιμετωπίζοντας το ενδεχόμενο απόλυσης εάν τα όσα της καταλογίζονται αποδειχθούν ότι έχουν βάση.

Μια παρόμοια υπόθεση, που λίγο έλλειψε να προκαλέσει διοικητική κρίση, αποκαλύφθηκε τον Φεβρουάριο του 2007. Και τότε κάποιος εντός του ημικρατικού οργανισμού παρείχαν έξτρα υπηρεσίες σε τρίτους πάντα με το αζημίωτο. Το όλο θέμα είχε πάρει διαστάσεις με το τότε Υπουργικό Συμβούλιο να διορίζει δύο ανεξάρτητους ποινικούς ανακριτές και τον πρόεδρο της ΑΤΗΚ

Σταύρο Κρεμμώ να υποβάλλει την παραίτησή του η οποία δεν είχε γίνει αποδεκτή. Και σε εκείνη την υπόθεση τα δεδομένα που διέρρεαν είχαν να κάνουν με διευθύνσεις κατοικίας και εργασίας που κατέληγαν σε τρίτους προς αναζήτηση προσώπων.

Η μεγάλη εικόνα

Το τι πραγματικά συμβαίνει με την διαχείριση και προστασία προσωπικών δεδομένων περιγράφεται στις ετήσιες εκθέσεις της Επιτροπής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Η πιο πρόσφατη, αυτή του 2016, παρουσιάζει να είχαν ανηλεσθεί 312 παράπονα εκ των οποίων τα 180 αφορούσαν ανεπιθύμητα διαφημιστικά μηνύματα /

sram. Από τα 312 παράπονα που υποβλήθηκαν, το Γραφείο της Επιτροπής ολοκλήρωσε την εξέταση των 282, από τα οποία το 70% των παραπόνων που υποβλήθηκαν και διεκπεραιώθηκαν το έτος 2016, ήταν υπέρ του παραπονούμενου με συμμόρφωση του καθ' ου το παράπονο. Από το σύνολο των παραπόνων ποσοστό 16% ανεστάλησαν λόγω έλλειψης στοιχείων, ικανοποίησης παραπονούμενου, δικαστικής ή άλλης διαδικασίας ή αναρμοδιότητας εξεταστών τους από την Επίτροπο. Με βάση το προφίλ των παραπόνων, η συντριπτική πλειοψηφία τους αφορά τον ιδιωτικό τομέα (267) ενώ τα παράπονα από τον Δημόσιο τομέα ανήλθαν στα 43. Η επίτροπος το 2016 επέβαλε συνολικά 12 διοικη-

τικές κυρώσεις σε αντίστοιχες υποθέσεις, εκ των οποίων οι οκτώ αφορούσαν παράπονα που υποβλήθηκαν το 2015 και οι τέσσερις παράπονα που υποβλήθηκαν το 2016.

Η φύση παραπόνων

Στην έκθεση της Επιτροπής καταγράφονται με λεπτομέρεια τα παράπονα που υποβλήθηκαν ενώπιόν της, η φύση των οποίων έχει να κάνει με κλειστά κυκλώματα ελέγχου χρήσης βιομετρικών τους δεδομένων, ανεπιθύμητα μηνύματα στο κινητό τηλέφωνο, συναλλαγές με τραπεζικά ιδρύματα. Ανάμεσα σε αυτά, υπάρχουν και δυο αναφορές με ξεχωριστή σημασία. Το πρώτο αφορά την δυνατότητα ή όχι χρήσης πολυγράφου (Polygraph testing) κατά τη διαδικασία πρόσληψης αιτούντων υποψηφίων καθώς και στο πλαίσιο των εργασιακών σχέσεων. Μετά από σχετικό ερώτημα που υποβλήθηκε στην Επίτροπο σχετικά με τη νομιμότητα της χρήσης. Πολυγράφου με σκοπό την ανίχνευση ψεύδους κατά τη διαδικασία πρόσληψης αιτούντων υποψηφίων, καθώς και υφιστάμενων υπαλλήλων στα πλαίσια των εργασιακών σχέσεων, η Επίτροπος απάντησε ότι η χρήση του απαγορεύεται. Το δεύτερο παράπονο που υπέβαλε πολίτης αφορά τραπεζικό ίδρυμα στο οποίο διατηρούσε λογαριασμό. Ο παραπονούμενος ισχυρίστηκε ότι η τράπεζα προχώρησε μονομερώς στην ανάθεση διενέργειας εξωδικαστικών ενεργειών σε δικηγορικό γραφείο χωρίς τη γραπτή ή προφορική συγκατάθεσή του και ότι λάμβανε καθημερινά ενόχλητικά τηλεφωνήματα από υπάλληλο του εν λόγω δικηγορικού γραφείου, καταγγέλλοντας τον στη γυναικα και στα παιδιά του ότι ο λογαριασμός του είχε υπέρβαση και χρωστούσε στο τραπεζικό ίδρυμα.

ΤΕΥΧΟΣ 65 | ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2017

ρεϊκόλα & σπιτικά

ΜΕ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΛΟΪΖΙΔΟΥ

Τα μεζεδάκια της βεράντας!

+4 ΛΑΧΤΑΡΙΣΤΕΣ ΣΥΝΤΑΓΕΣ ΓΙΑ ΚΡΙΘΑΡΩΤΟ
+ΣΠΙΤΙΚΕΣ ΜΠΑΡΕΣ ΒΡΩΜΗΣ ΚΑΙ COOKIES ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 27 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΑΡΘΡΟ / Του ΠΑΣΧΟΥ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ

Η αριστεία και οι εχθροί της

Η αριστεία είναι ουτοπία. Επί της ουσίας δεν μπορεί ποτέ να επιτευχθεί. Ακόμη και όσοι ανακηρύσσονται «άριστοι» επιδέχονται βελτίωση. Και αυτό είναι λογικό: αν μπορούσε να επιτευχθεί η αριστεία θα είχαμε το τέλος της Ιστορίας.

Τίποτε δεν θα εξελισσόταν. Από ένα σημείο και μετά όλα –ως «άριστα»– θα έμεναν παγωμένα.

Η αριστεία όμως χρειάζεται σαν στόχος. Ασχέτως αν δεν μπορεί να επιτευχθεί, βοηθά ανθρώπους, συστήματα, κοινωνίες να βελτιωθούν, να λύσουν προβλήματα, να αντιμετωπίσουν επιτυχέστερα τις καταστροφές, να αυξήσουν την ευημερία.

Οι κυβερνώντες δεν μισούν την αριστεία, λόγω του ουτοπικού της στοιχείου. Εδώ πίστευαν ότι θα έφερναν τον σοσιαλισμό με τα ρούβλια του Πούτιν και πετρέλαιο από τη Βενεζουέλα, στο αδύνατον της αριστείας θα κολούσαν; Είναι τσακωμένοι με την έννοια, διότι ως μέτριοι βαριούνται πολύ να βελτιωθούν. Έτσι φτιάχνουν διάφορες περίτεχνες ανοσίες για «την αριστεία που είναι ρετινιά, την καριέρα που είναι κολέρα και φρουλπ...» όπου «φρουλπ» είναι ο ήχος που κάνει το

καλάμι του φραπέ κατά την αναρρόφηση.

Ο ανέφικτος στόχος της αριστείας είναι προϋπόθεση για την αναγκαία βελτίωση.

Μπορεί να μην μπορούν να βελτιωθούν. Ίσως πάλι να βολεύτηκαν με το «δικαίωμα στην τεμπελιά».

Μην ξεχνάμε ότι ήταν ο γαμπρός του Καρλ Μαρξ που έγραψε ότι «πιστεύοντας τις ψευ-

τιές των οικονομολόγων, οι προλετάριοι παραδίδονται ψυχικά και σώματι στη διαστροφή της δουλειάς και βυθίζονται στην κοινωνία ολόκληρη στις κρίσεις υπερπαραγωγής της βιομηχανίας που σπαράσσουν τον κοινωνικό οργανισμό» (Πολ Λαφαργκ, «Το δικαίωμα στην τεμπελιά»).

Η δική μας Αριστερά, από την πλούσια μαρξιστική παράδοση, επέλεξε τους πιο βολικούς για τους καφενέδες των Εξαρχικών τίτλους βιβλίου.

Αντιθέτως, στην ελληνική κοινωνία το αίτημα της «αριστείας» είναι ζωντανό, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά την πολιτική. Στους καφενέδες, ενίοτε και σε άρθρα εφημερίδων, αναζητούνται οι «άριστοι» που θα βγάλουν τη χώρα από το τέλμα.

Δεν γνωρίζουμε βεβαίως αν η απουσία των «αριστών» οδηγεί τους Έλληνες να ψηφίζουν όλο και χειρότερους. Το λογικό θα ήταν να βελτιώναμε σταδιακά την πολιτική ζωή προκρίνοντας λίγο καλύτερους.

Αυτό το στοιχείο χάθηκε στις προηγούμενες εκλογές και είναι ανοικτό για τις επόμενες. Μπορούμε να βρούμε χιλιάδες ψεγάδια σε όποιον ασχολείται ή θα ασχοληθεί με τα κοινά.

Όμως αυτός ή αυτή πρέπει να συγκρίνεται με τους υπόλοιπους και όχι με το φανταστικό οποιαδήποτε διαίρεση με το άπειρον του αρίστου κάνει πάντες να μοιάζουν ίδιοι και μάλιστα μηδενικά. Συνεπώς μπορεί να μην επιτύχουμε ποτέ την αριστεία, μπορούμε όμως μέρα με τη μέρα, χρόνο με τον χρόνο, εκλογή με εκλογή να καταφέρουμε τη βελτίωση. Θα είναι ένα τεράστιο βήμα μπροστά...

Ημέρα μνήμης για το Βιετνάμ, στην Καμπέρα της Αυστραλίας.

ΕΝ ΚΑΜΙΝΩ / Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Η «Αμμοχωστοποίηση» που θα μας κάνει άνω κάτω

Ο όρος, αδόκιμος ή μη, δεν είναι της παρούσης, της «Αμμοχωστοποίησης» του Κυπριακού, παρέμεινε για χρόνια στην πρώτη γραμμή της επικειρηματολογίας του Κυπριακού, επί Κυπριανού, μετά από σχετικό πυροτέχνημα που είχε πετάξει για την πόλη ο Ντεν-κτάς. Μιλάμε για τη Συμφωνία Ψηφία Επιπέδου μεταξύ του τότε Προέδρου και του γένη των Τ/Κ, στην οποία κατέληξαν στις 19 Μαΐου 1979 υπό την αιγίδα του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, Κουρτ Βάλντχάιμ. Εκεί προνοούνταν, μεταξύ άλλων, ότι «προτεραιότητα θα δοθεί στην επίτευξη συμφωνίας για την επανεγκατάσταση στα Βαρώσια υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών ταυτόχρονα με την έναρξη της μελέτης από τους συνομιλητές των συνταγματικών και εδαφικών πτυχών μιας συνολικής διευθέτησης. Μόλις επιτευχθεί συμφωνία για τα Βαρώσια θα εφαρμοστεί, χωρίς να αναμένεται η έκβαση των συζητήσεων για άλλες πτυχές του κυπριακού προβλήματος».

Οι συζητήσεις της εποχής, που δεν γίνονταν και στο πιο ήμερο κλίμα, απέδειξαν το αυταπόδεικτο. Η προσφυγιά που ενώνει την Κύπρο, μπορεί από τη μια στιγμή στην άλλη, να μας διαχωρίσει κιόλας. Το ότι τότε ο Ντενκτάς αποφάσισε ν' ανακατέψει την τράπουλα εμπλεκόντας τη εξέλιξης στην Αμμοχωστο, που δεν ήρθαν ποτέ, δεν σημαίνει πως δεν είναι σε θέση να το κάνουν και οι «επίγονοι». Κανείς δεν μπορεί, και φάνηκε ήδη αυτό, να εμποδίσει τον Ακιντζί as πούμε (μιας και αυτός θα είναι ο φορέας της «ιδέας») να πει για την Αμμοχωστο και ενδεχόμενο άνοιγμά της, που αν το κάνει, δεν αποκλείεται καθόλου να υπάρξει εκ νέου διαχωρισμός ανάμεσα στους πρόσφυγες για το αν θα πρέπει να επιστρέψουν ή όχι, υπό ποιο καθεστώς κτλ.

Και ποια θα είναι τότε η αντίδραση της κυβέρνησης; Της παρούσας ή άλλης; Θα απαγορεύσει στους Αμμοχωστιανούς να επιστρέψουν; Αν υπάρχει ήδη ρεύμα, στην υπόνοια και μόνο πως μπορεί να ανοίξει και πάλι η περι-

κλειστη πόλη, είναι ήδη καλά γνωστό και εκείνοι που πρέπει να το ξέρουν, το ξέρουν. Εκείνο που πρέπει να προσέξουμε είναι το ενδεχόμενο να βρεθούμε πάλι ενώπιον ακόμη ενός πυροτεχνήματος από την τ/κ πλευρά ή την Τουρκία, που αν θέλει να μας διχάσει θα έχει ένα ακόμη εργαλείο στα χέρια της για να το κάνει.

Και είναι αυτός ο δρόμος, των πυροτεχνημάτων όσο και αν τα ονομάζουμε «συνέχεια της ΤΔΒΚ» ή σχέδιο Β' που ακολουθούν οι Τ/Κ και η Τουρκία, με αντιδράσεις και στο εσωτερικό τους. Καμία όμως αντίδραση δεν πρόκειται να πείσει την Τουρκία πως τα όσα κάνει ή δεν κάνει με το Κυπριακό, είναι λάθος.

Στο σημείο που έχουμε έρθει τα πράγματα κοιτάει τι είναι συμφέρον για την ίδια που να συνάδει μάλιστα και με την ιστορία της εφόσον διαχρονικά ωςπνήη προβλημάτων επέλεγε είτε την οδό της πυγμής, είτε του διπλωματικού αφινιδισμού. Και τώρα στήνεται περίπου η ίδια παγίδα με το 1979 στην οποία δεν πρέπει να πέσει η Λευκωσία. Το Κυπριακό δεν είναι μόνο η Αμμοχωστος, η Μόρφου, η Καρπασία ή δεν είναι μόνο το εδαφικό και η ασφάλεια και οι εγγυήσεις. Είναι το σύνθετο του προβλήματος που συμφέρει την Τουρκία να αποδομηθεί, να διασπάσει, εφόσον στη μεγάλη εικόνα και άδικο φέρει και θα χάσει εδάφη που δεν συνάδει με καμία πτυχή της ιστορίας της η επιστροφή τους, και ως εκ τούτου επαναλαμβάνει τις ίδιες πρακτικές.

Το να προχωρήσει δηλαδή, κομμάτι-κομμάτι, σε κινήσεις που είτε θα έπρεπε να τις είχε κάνει ήδη (συμφωνία τρίτης Βιέννης) είτε σε αφινιδισμούς όπως ήταν το άνοιγμα των οδοφραγμάτων. Αυτή την τακτική πρέπει σε διπλωματικό επίπεδο να την αποκρούσουμε και την ίδια ώρα να παραμείνουμε ενωμένοι ως προς τις επιδιώξεις μας στην ολότητα του Κυπριακού και όχι αποσπασματικά σε ένα μέρος του, όποιο και να είναι αυτό.

tsikalasm@kathimerini.com.cy

ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ / Του ΤΑΣΟΥ ΤΡΥΦΩΝΟΣ

NoTincPor (δεν θα φοβηθούμε)

Επόμενη μέρα του τρομοκρατικού κτυπήματος στον πεζόδρομο της Λας Ράμπλα στη Βαρκελώνη. Την προηγούμενη μέρα ήμασταν στην περιοχή του τρομοκρατικού κτυπήματος, λίγη ώρα πριν γίνει και αφού μπήκαμε σε ταξί για να επιστρέψουμε στο ξενοδοχείο βλέπαμε τα περιπολικά και τα ασθενοφόρα να ουρλιάζουν σαν τρελά. Φυσικά δεν είχαμε καταλάβει το τι είχε γίνει μέχρι που φτάσαμε στο ξενοδοχείο. Τα τηλεφωνήματα και τα μηνύματα από φίλους και συγγενείς ατελείωτα. Αφού έχω διαβεβαιώσει φίλους και συγγενείς ότι δεν θα κατέβω στο κέντρο και θα μείνω στην ασφάλεια του ξενοδοχείου, παίρνω το πρώτο ταξί για την πλατεία Καταλονίας.

Κατεβαίνω και ξαφνικά βρίσκομαι σε ένα ανθρώπινο ποτάμι με χιλιάδες κόσμο που περπατάνε με ορμή προς την πλατεία. Σε λίγο φτάνουν ο βασιλιάς της Ισπανίας Φίλιππος και ο Ισπανός πρωθυπουργός Μαριάνο Ραχόι για να αποτίσουν φόρο τιμής στα θύματα της νέας τρέλας που κτύπησε την Ευρώπη σ' αυτό τον ακήρυκτο πόλεμο που δεν έχει λογική. Αστυνομία παντού. Τηλεοπτικά συνεργεία από όλο τον κόσμο. Τα κινητά σε πρώτο πλάνο σε κάθε χέρι. Ξαφνιάστικα. Περιμένα ότι θα ήταν ερμηικοί οι δρόμοι και οι κάτοικοι της Βαρκελώνης κλεισμένοι στα σπίτια τους από το φόβο. Όμως ο κόσμος σαν να ήθελε να φωνάξει, να προτάξει κάτι. Η ενέργεια έβραζε. Και τότε ακριβώς άρχισε να δονείται η πλατεία από το σύνθημα που φώναζαν όλοι ρυθμικά. Notincpor - Notincpor - Nontincpor. Ρωτάω τι σημαίνει αν και η μετάφραση ήταν αχρείαστη. Το καταλάβαινες από το πάθος που έβγαине από κάθε στόμα. ΔΕΝ ΘΑ ΦΟΒΗΘΟΥΜΕ - ΔΕΝ ΘΑ ΦΟΒΗΘΟΥΜΕ... Αυτό ακριβώς είναι το νόημα της Βαρκελώνης τώρα, του Παρισιού παλαιότερα, της Μαδρίτης το 2004, του Μάντσεστερ πριν από λίγους μήνες και φυσικά της «αρχής» του κακού, της 11ης Σεπτεμβρίου. Να μην φοβηθούμε.

Αυτό ακριβώς είναι το νόημα της Βαρκελώνης τώρα, του Παρισιού παλαιότερα, της Μαδρίτης το 2004, του Μάντσεστερ πριν από λίγους μήνες και φυσικά της «αρχής» του κακού, της 11ης Σεπτεμβρίου. Να μην φοβηθούμε.

Όμως ο κόσμος σαν να ήθελε να φωνάξει, να προτάξει κάτι. Η ενέργεια έβραζε. Και τότε ακριβώς άρχισε να δονείται η πλατεία από το σύνθημα που φώναζαν όλοι ρυθμικά. Notincpor - Notincpor - Nontincpor. Ρωτάω τι σημαίνει αν και η μετάφραση ήταν αχρείαστη. Το καταλάβαινες από το πάθος που έβγαине από κάθε στόμα. ΔΕΝ ΘΑ ΦΟΒΗΘΟΥΜΕ - ΔΕΝ ΘΑ ΦΟΒΗΘΟΥΜΕ... Αυτό ακριβώς είναι το νόημα της Βαρκελώνης τώρα, του Παρισιού παλαιότερα, της Μαδρίτης το 2004, του Μάντσεστερ πριν από λίγους μήνες και φυσικά της «αρχής» του κακού, της 11ης Σεπτεμβρίου. Να μην φοβηθούμε. Γιατί αν φοβηθούμε χάθηκε το παιχνίδι. «Αν συνηθίσεις το τέρας πάει να πει ότι του μοιάζει», είπε ο τιτανότεραστis Μάνος Χατζιδάκις. Και αυτό το «τέρας» δεν πρέπει να τραφεί από το δικό μας φόβο.

Δεν πρέπει να δει τον τρόπο στα μάτια μας όσο και αν μας τον έχει φέρει σε πρώτο πλάνο. Η αλήθεια είναι φυσικά ότι πλέον αρχίσαμε να συνηθίζουμε. Γίνεται κάτι καινούργιο, ξεχνιέται το παλιό, σοκαριζόμαστε αλλά η ζωή συνεχίζεται. Δεν μας σοκάρει εύκολα τίποτα πλέον.

Πιο πολύ μας λένε «να προσέχετε εκεί που πάτε», «μην πηγαίνετε σε πολυσύχναστα μέρη», παρά «να περάσετε καλά». Είναι μια νέα πραγματικότητα που βιώνουμε. «Θα αλλάξετε τα εισιτήρια;»; «Θα γυρίσετε πιο νωρίς»; «Αντε ελάτε πίσω». «Προσέχετε μην βγαίνετε από το ξενοδοχείο». Είναι Κυριακή. Αύριο επιστρέφω από τη Βαρκελώνη. Δεν άλλαξα ούτε εισιτήριο, ούτε έμεινα στο ξενοδοχείο. Γιατί, όπως φώναζαν και οι Καταλανοί, δυνατά και στεντόρεια... σιγά μην φοβηθώ. Δεν θα τους κάνουμε τη χάρη.

trifonost@sppmedia.com

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ

Θλιβερές διαπιστώσεις

Ταξιδεψα πολλές φορές αυτό το καλοκαίρι από την Λευκωσία στον Κάτω Πύργο μέσω των κατεχομένων. Δυσκολεύτηκα πολλές φορές να αναγνωρίσω τα χωριά, μιας και δεν κρατούσα κάποιο κάρτη ο οποίος να επεξηγεί τις τουρκικές ονομασίες τους. Και ταυτόχρονα προσπαθούσα να διακρίνω τα απομεινάρια μιας ζωής που τερματίστηκε πριν από 43 τόσα χρόνια. Πέρασα από την Μεσσαρία, την Μόρφου, τον Ξερό, έφτασα μέχρι τον Λιμνήτη και ξανά πίσω, σε μια διαδρομή γεμάτη από αντιφάσεις και κρυμμένα ερωτηματικά. Με την φυσική ομορφιά του τοπίου να παραμένει καθηλωτική και με τους απέραντους πορτοκαλέωνες, τους τεράστιους ευκαλύπτους και το γαλάζιο της θάλασσας να μου υπαγορεύει την θλιβερή διαπίστωση πως δεν φανήκαμε αντίστοιχοι αυτού του τόπου. Υπήρχαμε ανίκανοι

να κατανοήσουμε το μεγαλείο της αρμονίας που ενυπάρχει σε κάθε του μυρωδιά και σε κάθε του χρώμα και εξαιτίας αυτής της ανικανότητάς μας παραμείναμε προσκολλημένοι στην συντήρηση μιας δυσαρμονίας η οποία κάθε φορά είχε διαφορετικό πρόσωπο αλλά πάντα το ίδιο σύνθημα: πως «Δεν ξεχνούμε». Διερωτήθηκα πολλές φορές καθώς οδηγούσα στην «άλλη πλευρά» γιατί ενώ πορευόμαστε χρόνια τώρα μ' αυτό το σύνθημα, εντούτοις έχουμε ξεχάσει τα πιο ουσιώδη και θελημένα διατηρούμε μια επιλεκτική μνήμη, η οποία δεν οδηγεί στην υπέρβαση αλλά στην συρρίκνωση της υπαρχής μας. Και ποια είναι τα πιο ουσιώδη; Η ομορφιά αυτού του νησιού η οποία υπαγορεύει από μόνη της την ουσία της ίδιας της ζωής και των αξιών της και η οποία αξιώνει να επαναπροσδιορίσουμε τον τρόπο σκέψης μας, ώστε να συμβαδίζει με τους κανόνες αυτής της αρμονίας και

όχι με τις διατάξεις της δυσαρμονίας μέσα στην οποία έχουμε πλέον εθιστεί να ζούμε, προτάσσοντας το άλλοθι της δικαιοσύνης σαν δικαιολογία στον εθισμό μας. Ποιες δικαιοσύνης; Έχουμε αλήθεια διερωτηθεί ποια είναι αυτή η δικαιοσύνη που επιδιώκουμε; Κι αν τελικά αυτή η δικαιοσύνη που έχουμε στο μυαλό μας, μας απομακρύνει από την πιθανότητα να φανούμε αντάξιοι αυτού του τόπου; Μιλούμε όλοι για τις διαπραγματεύσεις, συζητούμε εδώ και χρόνια για το πού πρέπει να υπαχωρήσουμε και πού όχι, πιπλάμε κούφιας κουβέντες περί νέας στρατηγικής και μπλα, μπλα, μπλα και την ίδια ώρα δεν έχουμε πράξει τίποτα για να διατηρήσουμε την επαφή μας με τον ίδιο τον τόπο μας και με τις αξίες που αυτός εμπεριέχει. Έχουμε φροντίσει να παραχαράξουμε την ιστορία, να αποσιωπήσουμε αλήθειες, να διαστρεβλώσουμε γεγονότα, να ερμηνεύσουμε κατά

το δοκούν τις πληγές και τα τραυμάτα μας, έχουμε επιτρέψει να αφαιρεθεί το νόημα από τις λέξεις, έχουμε αποσιώσει τις όποιες ευθύνες μας και εξακολουθούμε να πορευόμαστε λιγότεροι και μικρότεροι από την αξία του ίδιου του τόπου αφήνοντας την μοίρα μας στα χέρια ανθρώπων που δεν κάνουν τίποτα άλλο παρά να δραπετεύουν συστηματικά από το ένα και μοναδικό καθήκον: να υπάρξουμε αντάξιοι του τόπου.

Θλιβερές διαπιστώσεις. Δεν έχουμε κάνει απολύτως τίποτα όλα αυτά τα χρόνια για να υπερβούμε τα λάθη και τους «μικρούς» εαυτούς μας. Άνοιξαν τα οδοφράγματα και από τότε αντί το κράτος να φροντίσει ώστε οι νέες γενιές να επισκέπτονται την «άλλη πλευρά» με οργανωμένες εκπαιδευτικές εκδρομές για να μάθουν όχι μόνο που είναι η Μόρφου στο χάρτη, αλλά να μυριστούν τους πορτοκαλέωνες, να

περπατήσουν πάνω στην ζεστή άμμο της Καρπασίας, να βουτήξουν στην θάλασσα της Αμμοχώστου, να περπατήσουν στα στενά του Μπέλλαπαϊς, να βιώσουν δηλαδή τον τόπο μας και όχι να τον μαθαίνουν μέσα από τις παραχαραγμένες διδασκείες ύλες. Αντ' αυτού περιοριζόμαστε στο να μιλάμε για διαπραγματεύσεις και για λύσεις και για ανάγκη να επανενωθεί η πατρίδα μας χωρίς να έχουμε κάνει απολύτως τίποτα για να γνωρίσουμε αυτή την πατρίδα. Με αποτέλεσμα να εξακολουθούμε να είμαστε όλοι δραπετές από το μεγαλύτερο καθήκον μας, το οποίο δεν είναι άλλο παρά να αγαπήσουμε αρκετά αυτόν τον τόπο, ώστε να υπερβούμε την δυσαρμονία του τρόπου σκέψης και ζωής μας και να συγχρονιστούμε με την αρμονία που αυτός υπαγορεύει.

elenixenou11@gmail.com

Δυστυχώς, η τρομοκρατία έχει νικήσει

 Του **ΝΙΚΟΥ ΚΕΤΤΗΡΟΥ**

Ο τρόμος επέστρεψε στην Ευρώπη μετά το νέο σοκαριστικό τρομοκρατικό κτύπημα των Τζικαντιστών στην «καρδιά» της Βαρκελώνης, το βράδυ της περασμένης Πέμπτης. Η σκιά της τρομοκρατίας απλώνεται και πάλι πάνω από την Ευρώπη. Ένα λευκό βαν, στο οποίο επέβαιναν τζικαντιστές, έπεσε με μεγάλη ταχύτητα πάνω σε πεζούς στην Βαρκελώνη σκοτώνοντας δεκατρείς ανυποψίαστους πολίτες που έκαναν εκείνη τη στιγμή τη βόλτα τους στον πιο τουριστικό δρόμο της καταλανικής πόλης. Η τζικαντιστική οργάνωση Ισλαμικό Κράτος ανέλαβε την ευθύνη για την πολύνεκρη επίθεση σύμφωνα με το πρακτορείο προπαγάνδας της, το Amaq. «Οι άνθρωποι που έκαναν την επίθεση στη Βαρκελώνη είναι στρατιώτες του Ισλαμικού Κράτους κι εξετέλεσαν την επιχείρηση ανταποκρινόμενοι στις εκκλήσεις να στοχοποιηθούν τα κράτη του συνασπισμού», μετέδωσε το Αμακ. Σε αυτό τον πολύ διαφορετικό κόσμο που ζούμε πλέον, διαπιστώνω ότι σιγά-σιγά έχουμε αρχίσει να αποκτούμε μια ανοσία στη φρίκη. Τα τρομοκρατικά κτυπήματα δεν μας συγκλονίζουν τόσο, όσο αυτό γινόταν πριν από κάποια χρόνια. Αυτή είναι η αλήθεια και ταυτόχρονα το πιο επικίνδυνο σύμπτωμα της εποχής και η μεγαλύτερη νίκη της τρομοκρατίας. Και επειδή δεν θέλω και δεν μου αρέσει να μιλώ για τους άλλους βγάζοντας τον ευατό μου απ’ έξω, θα γράψω για αυτά που σκέφτηκα και αισθάνθηκα την Πέμπτη το βράδυ, όταν η ειδοποίηση για το νέο τρομοκρατικό κτύπημα στη Βαρκελώνη, ήρθε στο κινητό μου τπλέφωνο. Είναι αλήθεια ότι στεναχωρήθηκα, θύμωσα, ένιωσα αγωνία για τα θύματα και τους συγγενείς, σκέφτηκα μήπως υπάρχουν και Κύπριοι ανάμεσά τους που παραθερίζουν στην Ισπανία. Η αλήθεια όμως είναι ότι σοκ δεν ένιωσα. Δυστυχώς, συνηθίσαμε. Αυτή είναι η κατάσταση την οποία βιώνουμε πλέον. Αυτός είναι ο κόσμος που ζούμε. Ένας κόσμος στον οποίο ανά πάσα στιγμή μπορεί να εκραγεί μια βόμβα, κάποιος τρελός μπορεί να οδηγήσει το φορτηγάκι του σε πλήθος κόσμου ή ένας άλλος να αρχίσει να πυροβολεί αθώους σε κάποια συναυλία. Και όλα αυτά, στο όνομα του θεού μίσους για το οποίο τα θύματα δεν φέρουν καμία ευθύνη.Και η μόνιμη επωδός να επαναλαμβάνεται. «Δεν θα αφήσουμε την τρομοκρατία να νικήσει». Το οποίο σε ελεύθερη μετάφραση σημαίνει ότι θα συνεχίσουμε τη ζωή μας κανονικά. Ωραία και όμορφα ακούγονται τα λόγια των ηγετών όλης της Ευρώπης. Ταυτόχρονα, όμως, ουτοπικά και ψεύτικα. Ο φόβος υπάρχει, η τρομοκρατία κρύβεται παντού, όπου και αν ταξιδέψεις στη γηραιά Ήπειρο. Και κυρίως στις καρδιές του κόσμου. Έχουμε καταντήσει να ζούμε, περιμένοντας το επόμενο κτύπημα στο κινητό τπλέφωνο για να μάθουμε το επόμενο τρομοκρατικό κτύπημα. Στο Λονδίνο, στο Παρίσι, στη Μόσχα, στη Βαρκελώνη. Όσο όμως και αν στεναχωριόμαστε ή και εξοργιζόμαστε, η αλήθεια είναι ότι τίποτα πια δεν μας σοκάρει και δεν μας προκαλεί εντύπωση. Και η αλήθεια είναι ότι κανείς δεν μπορεί να δώσει πειστική απάντηση για το πώς αντιμετωπίζεται αυτός ο κίνδυνος. Το «συνεχίζουμε τη ζωή μας κανονικά» εις απάντηση των τρομοκρατών, ομολογώ ότι εμένα προσωπικά δεν με πείθει. Είναι πλέον γεγονός ότι στην Ευρώπη του 2017 και των επόμενων χρόνων, η τρομοκρατία και το μίσος υπάρχουν και θα υπάρχουν σε αφθονία. Οι εν δυνάμει δολοφόνοι κάνουν ουρές, με έπαθλο μια θέση στο δικό τους παράδεισο, έστω και αν για να το καταφέρουν αυτό είναι πανέτοιμοι να κάνουν κόλαση τη ζωή των άλλων. Οι ηγέτες θα εκφράσουν πάλι αποτροπασμό και συμπάθεια. Το γεγονός όμως ότι συνηθίσαμε, και εμείς και αυτοί, είναι το πιο επικίνδυνο. Δεν είναι υγιές, τέλος πάντων. Ο θρίαμβος των αρρωστημένων-φανατικών, είναι πλέον ότι τους έχουμε αποδεχτεί. Και πολλοί τέτοιοι, αρρωστημένοι-φανατικοί, ζουν και ανάμεσά μας. Δίπτα μας. Έστω και αν δεν είναι τζικαντιστές. Μια βόλτα στις αναρτήσεις τους στο facebook, αποδεικνύει ότι τέτοια μυσάλα δεν εκλείπουν. Ίσως και να θαυμάζουν αυτούς τους τρομοκράτες. Όπως για παράδειγμα εκείνος ο Κύπριος, που νοσταλγούσε εποχές που «έπαιζαν τους αριστερούς σαν τους σκύλλους στους καρενέζες». Τι διαφορά έχει το αρρωστημένο του μυαλό με αυτό των τζικαντιστών; Αυτού και πολλών άλλων.

Ο κ. Νίκος Κέττηρος είναι βουλευτής ΑΚΕΛ Αμμοχώστου.

Δύο δηλώσεις, μια συνάντηση, ίδιο θέμα: Πρώτη: «Τα Ηνωμένα Έθνη δεν έχουν καμία ενημέρωση, μέχρι στιγμής, για οποιαδήποτε σχέδια από τουρκοκυπριακής πλευράς για άνοιγμα της περικλειστας πόλης της Αμμοχώστου υπό τον έλεγχο των ΗΕ, δήλωσε στο ΚΥΠΕ αρμόδια πηγή των Ηνωμένων Εθνών, κληθείσα να σχολιάσει σχετικά δημοσίευμα στις 29 Ιουλίου».

Δεύτερη: Ο Υπουργός Εξωτερικών Ιωάννης Κασουλίδης: «Είμαστε έτοιμοι να συζητήσουμε, ως Μέτρο Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης (ΜΟΕ), το άνοιγμα της περικλειστας πόλης της Αμμοχώστου υπό την αιγίδα των ΟΗΕ για να επιστρέψουν εκεί οι νόμιμοι κάτοικοι. Ο κ. Κασουλίδης «κατέστησε σαφές ότι τα Ηνωμένα Έθνη υποστηρίζουν άνοιγμα της περιφραγμένης πόλης της Αμμοχώστου υπό τη μορφή ΜΟΕ, μόνο με τον Υπουργό Εξωτερικών Ιωάννη Κασουλίδη και τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο στο πλαίσιο των επαφών που πραγματοποιεί για ενημέρωση γύρω από το θέμα της Αμμοχώστου και τις προθέσεις της κυβέρνησης» («Φιλελεύθερος», ρεπορτάζ Φ. Δαλιτς, στις 4/8). Στο ίδιο ρεπορτάζ σπ-

Ο «Περικλειστος» Δήμος

 Του **ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ**

Ο Δήμος Αμμοχώστου θα μπορούσε να ήταν ατμομηχανή συσπείρωσης κινήσεων και φορέων, ατμομηχανή άσκησης της διπλωματίας των μαζικών φορέων, πρωταγωνιστής για να αναδειχθεί το όλον.

μειώνεται ότι «δυναμική και κυρίως οργανωμένη υπό τον δήμο θα πρέπει να είναι η αντίδραση των Αμμοχωστανών στην περίπτωση που τελικά επαληθευτούν τα δημοσιεύματα για άνοιγμα της περικλειστας πόλης...Τα δημοσιεύματα από τα κατεχόμενα συντηρούν το θέμα, ωστόσο από ελληνοκυπριακής πλευράς θεωρείται απομακρυσμένο το ενδεχόμενο ανοίγματος της περικλειστας πόλης. Την ίδια ώρα ωστόσο δεν μπορεί να υπάρξει εφρουσυχασμός καθώς υπάρχουν φόβοι για τουρκικούς σχεδιασμούς επικοινωνι της πόλης. Αυτό το οποίο φαίνεται να υπάρχει αυτή τη στιγμή είναι η συντήρηση του θέματος από επιχειρηματικούς κύκλους στην Τουρκία αλλά και στα κατεχόμενα, οι οποίοι βλέπουν το Βαρώσι ως μια επιχειρηματική ευκαιρία για επενδύσεις».

Οι ειδήσεις αυτές εδώ και καιρό έπαψαν να έχουν κάποιο ενδιαφέρον.

Πολιτική, η τέχνη του εφικτού

 Του **ΔΡΑ ΓΙΩΡΓΟΥ Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗ**

μας δυνάμεις/Ικανότητες, για να αξιοποιηθούν τις ευκαιρίες καθώς και για να αντιμετωπίσουμε τους κινδύνους /απειλές που χαρακτηρίζουν το εξωτερικό περιβάλλον

Τέλος, συγκρίνουμε τις ευκαιρίες καθώς και τις απειλές του εξωτερικού περιβάλλοντος και τις αντιπαραβάλλουμε σε τις δικές μας ικανότητες αλλά και τις τυχόν αδυναμίες να τις αξιοποιήσουμε ή να τις αντιμετωπίσουμε.(swot analysis). Αν η σύγκριση αυτή είναι ευνοϊκή για μας, θετικά, τότε διαμορφώνουμε μια ολοκληρωμένη στρατηγική και συγκεκριμενοποιούμε τις επιμέρους δραστηριότητες για την υλοποίηση του ευκαίτου αυτού στόχου μας. Αν όμως η σύγκριση είναι αρνητική λόγω έλλειψης επαρκών δικών μας δυνατοτήτων για να αξιοποιήσουμε τις ευκαιρίες και να αντιμετωπίσουμε τους κινδύνους/απειλές τότε εξετάζουμε με ποιο τρόπο θα ήταν δυνατό να ενιοχούσαμε κατάλληλα και περεταίρω τις ικανότητές μας καθώς και να θεραπεύσουμε τις αδυναμίες μας ώστε ο ευκαίτος μας στόχος να καταστεί, όντως, επιτεύξιμος.

Αν όμως η τέτοια αξιολόγηση δεν μας δίνει τη δυνατότητα για επαρκή θετικά αποτελέσματα, τότε αναθεωρούμε τις λεπτομέρειες του ευκαίτου στόχου μας ώστε υπό τις περιστάσεις να μπορεί να καταστεί εφικτός, να γίνει το «επόμενο ευκαίτο!» (Μια βασική υποσημείωση: η αξιολόγηση και η διαμόρφωση στρατηγικής πρέπει να είναι μια συνεχής

διαδικασία και όχι μια περιοδική άσκηση!)

Και τώρα ερχόμαστε στην προσαρμογή των πιο πάνω στην περίπτωσης διαμόρφωσης στρατηγικής από την Κυπριακή Δημοκρατία και την Ελληνοκυπριακή Πολιτική Κοινότητα για την επίλυση του Κυπριακού προβλήματος, όπως αυτό διαμορφώθηκε από το 1963/64 που αποχώρησαν οι Τουρκοκύπριοι από την Κυβέρνηση και ακολούθως από το πραξικόπημα της Ελληνικής Χούντας και την εισβολή της Τουρκίας τον Ιούλη του 1974 καθώς και τις συμφωνίες μεταξύ Μακαρίου και Ραούφ Ντεκτάς του 1977.

Καθορίζουμε, επομένως, ως στόχο μας την μετατροπή της Κυπριακής Δημοκρατίας σε μια Ομόσπονδη Δικονομική Διζωνική Δημοκρατία με πολιτική ισοτιπια μεταξύ των δυο Ομόσπονδων Πολιτειών όπως αυτή καθορίζεται από τα σχετικά ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών και τις αρχές της ΕΕ, καθώς και για τη δημιουργία ενός φυσιολογικού κράτους χωρίς εγγυήτριες ξένες χώρες και χωρίς ξένα στρατεύματα. Στην ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος θα περιλάβουμε: την Τουρκοκυπριακή πλευρά, την Τουρκία, τα «Εμπλεκόμενα Συμφέροντα» στην Ανατολική Μεσόγειο καθώς και την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα Ηνωμένα Έθνη. Με βάση τα ευρήματα από μια τέτοια ανάλυση/αξιολόγηση για τον εντοπισμό ευκαιριών και απειλών/κινδύνων θα πρέπει, ακολούθως, να διερευνήσουμε κατά πόσον έχουμε

όλον, η συνολική προσπάθεια για τη συνολική λύση και μέσα σε αυτό να αναδειχθεί η ψηφισμένη από τον ΟΗΕ ιδιαιτερότητα της πόλης.

Η εμπειρία δείχνει ότι οι εκδηλώσεις μέσα στην κατεχόμενη πόλη με επίκεντρο τον Άγιο Γεώργιο Εξορινό, που οργάνωσε η κίνηση «Αμμοχώστος η Πόλη μας», έπαιξαν έναν ρόλο στην γενικότερη προσπάθεια, η ανάπτυξη της κίνησης Famagusta Initiative έφερε νέες δυνατόπτες με την συνεργασία Ε/Κ και Τ/Κ, το εμπορικό εμπλεπτήριο της πόλης ανέλαβε πρωτοβουλίες, νέοι παίκτες στη σκηνή οργάνωσαν μελέτες και έργα για την Αμμοχώστο της επόμενης μέρας.

Έλειψε από τα πιο πάνω το πρόσωπο- ηγέτης που θα συμβόλιζε κάτι καινούριο. Εμφανώς ο νυν δήμαρχος είναι πολιτικός μιας άλλης, ξεπερασμένης εποχής.

Έλειψε ο φορέας της αλλαγής, η ανοικτή συνεργεια με άλλους δήμους και φορείς που θα προσέδιδε δυναμική στην προσπάθεια για την επίλυση. Εμφανώς δεν μπορεί να τα κάνει αυτά ένας Δήμαρχος που διαρκώς ασχολείται με τον μονότονο εαυτό του.

Έλειψε η ανάπτυξη της μαζικής δράσης στην κρίσιμη στιγμή όπως λ.χ. αυτή που προηγήθηκε του Κρανς Μοντάνα. Αν θέλωμε την ανατροπή, κάνουμε κάτι πέρα από την σιωπή. Ζητούμε κάτι παραπάνω. Λέμε τη γνώμη μας, δημόσια, μαζικά και επι τόπου!

Εμείς, ως Κυπριακή Δημοκρατία και ως Ελληνοκυπριακή Κοινότητα, αρκετές και επαρκείς δυνάμεις και πλεονεκτήματα θετικής στήριξης για να μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε επιτυχώς τους κινδύνους/απειλές και έτσι να μπορέσουμε να υλοποιήσουμε τους στόχους μας. Αν ναι, τότε προχωράμε στη διαμόρφωση των λεπτομερειών της στρατηγικής μας. Αν όχι, τότε δοκιμάζουμε να αναπροσαρμόσουμε τους στόχους μας, (στο «εφικτό»/στο «επόμενο ευκαίτο»), και επαναξιολογούμε τα δεδομένα μέχρι που να διαπιστώσουμε ότι αυτοί είναι επιτεύξιμοι. Στη διαδικασία αυτή επαναξιολογούμε και τις τυχόν αναμενόμενες μεταβολές των δεδομένων του εξωτερικού περιβάλλοντος.

Αν τώρα κάποιοι επιθυμούν «αλλαγή της στρατηγικής» θα πρέπει να διευκρινίσουν τις λεπτομέρειες του στόχου που αποδέχονται και να πείσουν ότι όντως υπάρχουν σημαντικά περιθώρια επαναξιολόγησης και αξιοποίησης των παραγόντων του εξωτερικού περιβάλλοντος για να αυξήσουν την υποστήριξη προς τους στόχους τους και τη μείωση/περιορισμό των κινδύνων/απειλών σε τέτοιο βαθμό ώστε το τελικό αποτέλεσμα να είναι το «επόμενο ευκαίτο»!

Διαφορετικά δεν γίνεται!

Ο Δρ Γιώργος Δ. Χριστοδουλίδης είναι τένος Ανώτερος Σύμβουλος και Λέκτορας Στρατηγικής, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας.

Αγωνιστές της ανεξαρτησίας της Κύπρου

 Του **ΙΜΠΡΑΪΜ ΑΖΙΖ**

Αγώνα για ανεξαρτησία της Κύπρου, στην κυπριακή κοινωνία, διεξήγαγε μόνο η τουρκοκυπριακή ΑΚΕΛική αριστερά: ομάδα Καβάζογλου. Μιλώ και υπογραμμίζω: αγώνα για ανεξαρτησία της Κύπρου!

Εσείς, φίλοι μου, που προτάσσετε ακόμα στην ταυτότητα σας πρώτα τον ελληνισμό και μετά τον κυπριωτισμό, μετά από πενήντα επτά χρόνια κυπριακής ανεξαρτησίας, μεγαλώσατε και γαλουχηθήκατε με τον πόθο της ένωσης της Κύπρου με τη «Μητέρα Ελλάδα». Ο ελληνισμός της Κύπρου, ηγεσία και λαός, ήταν πάντα προσπλωμένοι στον «αιώνιο πόθο» και παρά πολλοί συνεχίζουν ακόμα μετά από τόσα χρόνια ανεξαρτησίας, να ζουν και να ονειρεύονται την ένωση με την Ελλάδα. Ιστορικά, άλλοι τοποθετηθήκαν στη μεριά του εθνάρχη Μακάριου: έζησαν ως Μακαριακοί... Άλλοι στη μεριά του Γρίβα: γίνανε Γριβικοί... Και άλλοι του Πάπμ: Εζεκία Παπαϊωάννου: γίνανε Ακελικοί... Έτσι διαμορφώθηκε κι έτσι

λειτουργούν ακόμα οι τρεις βασικές ομάδες ανθρώπων στην κυπριακή κοινωνία.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια μεγάλωσε, έζησε και λειτούργησε η κυπριακή κοινωνία των Ελλήνων σε αυτή τη νήσο. Ακόμα και ο Άντρος Κυπριανού, Γ.Γ. του ΑΚΕΛ σε πρόσφατη τηλεοπτική του συνέντευξη, μετά από επίμονες προκλητικές ερωτήσεις πρόταξε πρώτα τον ελληνισμό του και μετά την Κύπρο και τον κυπριωτισμό. Ο καθένας από τις τρεις βασικές πολιτικές ομάδες κοιτάζει, αντικρίζει και σχολιάζει τα γεγονότα αποκλειστικά από τη δική του στενή σκοπιά όπου τοποθετεί τον εαυτό του πολιτικά στην κυπριακή κοινωνία. Αντιπαράταχθηκε ο ελληνισμός από τη μια, για δεκαετίες τώρα με τον τουρκισμό στην Κύπρο: η Κύπρος είναι ελληνική και ο τουρκισμός από την άλλη, με τον ελληνισμό: η Κύπρος είναι τουρκική! Είναι η σύγκρουση του ελληνισμού με τον τουρκισμό που οδήγησαν την Κύπρο στα σημερινά αδιέξοδα, με τον εξωτερικό

παράγοντα να διαμορφώνει, με όλα τα μέσα που κατέχει, κυρίως τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, να κατευθύνει και να εκμεταλλεύεται τον εθνικισμό της μιας και της άλλης πλευράς και να τις εξωθήσει από το παρασκήνιο, στα ασυμβίβαστα τετελεσμένα.

Μόνο η ομάδα Καβάζογλου είχε τη διορατικότητα να απορρίψει τον τουρκισμό και τον ελληνισμό, δείχνοντας την κοινή πορεία προς την ανεξαρτησία και ενότητα Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, που ήταν η σωτηρία της Κύπρου, ενώ το κόμμα τους υποστήριξε δογματικά την αυτοδιάθεση-ένωση που ήταν μια δισαχτική πορεία.

Η κυπριακή κοινωνία εξακολουθεί να είναι διαιρεμένη στους τρεις βασικούς πυλώνες, σε μακαριακούς, γριβικούς και ακελικούς. Και γι’ αυτό, το εξωτερικό παρασκήνιο στο Κυπριακό καθορθώνει να μας σέρνει, με την απατηλή και επίμονη υπόδειξη ότι το Κυπριακό είναι εσωτερικό... διαμάχη (!) και θα λυθεί τάχα με τη μέθοδο της... «κυπριακής ιδιο-

κτησίας»! Ο... «ελληνισμός της Κύπρου!» δεν κατόρθωσε στα τόσα χρόνια να στήσει μια ομάδα από ειδικούς συμβούλους που να διαμορφώνει θέσεις χειρισμού στο Κυπριακό με πραγματικά αισθήματα πατριωτισμού μακριά από κομματικά συμφέροντα. Χειρίζεται το Κυπριακό ο εκάστοτε Πρόεδρος, είτε ως μακαριακός, είτε ως γριβικός είτε ως ακελικός. Με την αντίληψη πάνω από όλα να είναι το κόμμα, η παράταξη, και όχι η Κύπρος. Και αυτοί στο παρασκήνιο να μας σέρνουν στο κάθε Μοντ Πελεράν, στο κάθε Κρανς Μοντάνα, με τα γνωστά αδιέξοδα και ουσιαστικά στην προμελετημένη, προγραμματισμένη διχοτόμηση, εκεί που στόχευσαν πριν από δεκαετίες. Μόνο η τουρκοκυπριακή ακελική αριστερά θυσιοάτικες συνειδητά μη υποχωρώντας από τη θέση για την ανεξαρτησία της Κύπρου, με την ξεκάθαρη τοποθέτηση «Η Κύπρος ανήκει στους Κύπριους». Μετά την κατακύλα του πραξικοπήματος και της εισβολής-κατοχής,

ο τότε δήμαρχος Λευκωσίας Λέλλος Δημητριάδης είχε δηλώσει το περιεχόμενο, «Η Κύπρος για τους Κύπριους». Θυμούμαι, όρμησαν πάνω του σαν γύπτες και οι μακαριακοί, και οι γριβικοί, μα και οι ακελικοί του Παπαϊωάννου. Σε ομιλία του στην πύλη Αμμοχώστου, ο Γ.Γ. του ΑΚΕΛ Εζεκίας Παπαϊωάννου τολμήσε να υποκριθεί ότι το Κόμμα του είχε εγκαταλείψει την ένωση το 1960, ενώ το 1964 ο αγώνας του κόμματός του ήταν για «πλήρη ανεξαρτησία-αυτοδιάθεση» 1 και στο 10ο συνέδριο του κόμματος, 19662, είχε βάλει πλώρη προς την «ανένδοτη πάλη του κυπριακού λαού για αδέσμευτη ανεξαρτησία -αυτοδιάθεση» ενώ το 1967 είχε ταυτιστεί με το ενωτικό ψηφισμα στη Βουλή. Όταν είχα ζητήσει τον λόγο για εξήγηση, ο συντονιστής μου είχε αφαιρέσει τον λόγο με το πρόσχημα ότι μόνο ερώτηση μπορούσα να υποβάλω και όχι τοποθέτηση.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Προσφώνων την περίοδο εκείνη, Φειδίας Παρασκευαΐδης είχε δηλώσει ότι

για μια μόνο ένωση αγωνιζόνταν: «την ένωση της δισαχόμενης διαιρεμένης Κύπρου». Κακή του ώρα, τον είχαν οσεδόν αφορίσει για τη δήλωση και εγκατάλειψη τάχα, του αιώνιου πόθου! Τα χειροκροτήματα και τα παλαμάκια για τον «ελληνισμό της Κύπρου» και τον πόθο για την ένωση συνεχίστηκαν μέχρις ότου η Κύπρος πήρε την πορεία για την ένταξη στην τότε Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) και τώρα Ε.Ε. Με θύματα για κοινό αγώνα για την Ανεξαρτησία της Κύπρου τους Ahmet Sadi, Faz 1 Önder, Ahmet Yahya, Ayhan Hikmet, Ahmet Muzaffer Gürkan, Dervi Ali Kavazo lu και τόσους άλλους Τουρκοκύπριους της ΑΚΕΛικής αριστεράς ξεχασμένους κάπου στα βαθιά υπόγεια της ιερής κυπριακής γης.

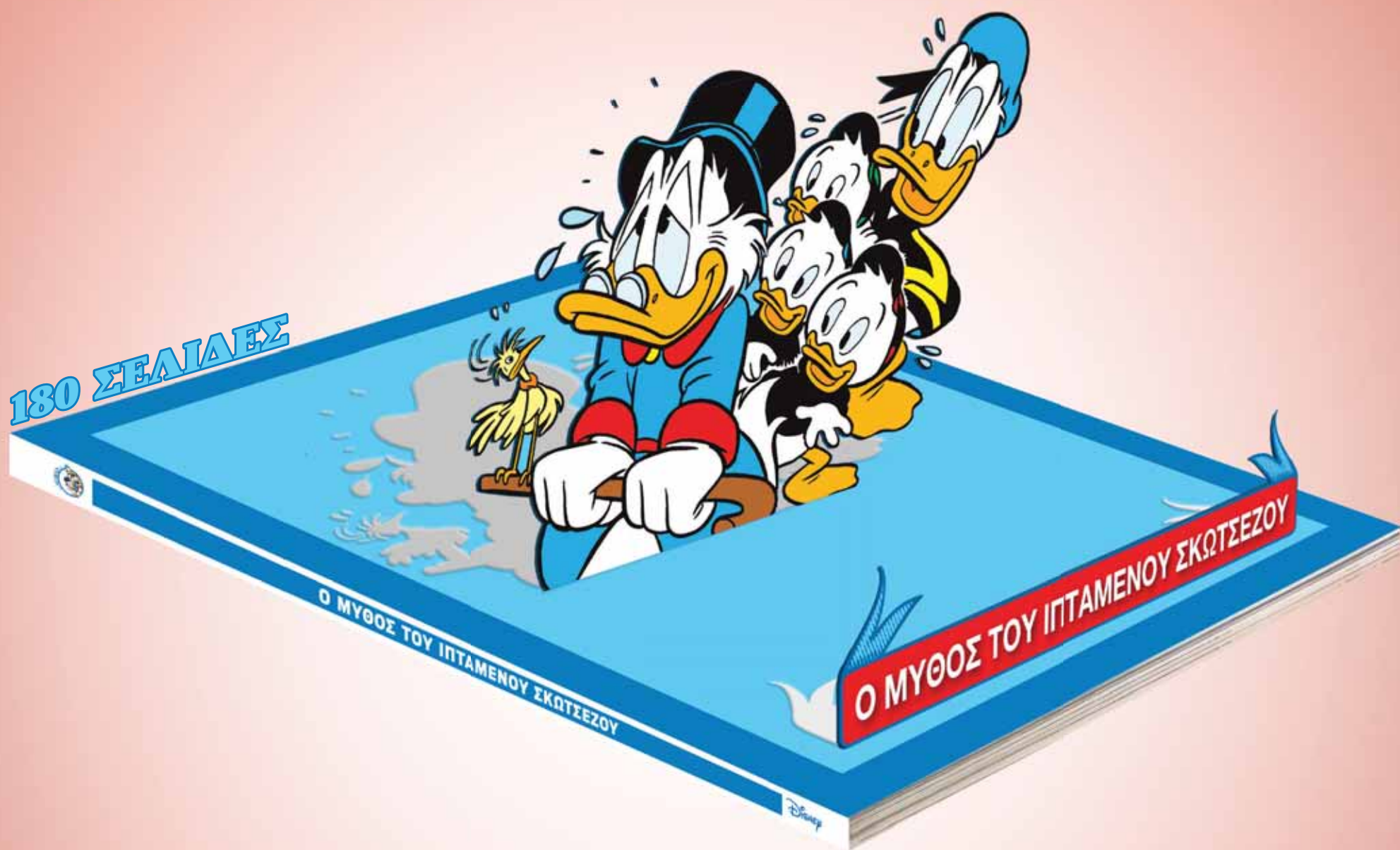
1-2: Δοκίμιο της ιστορίας του Κ.Κ.Κ. και του ΑΚΕΛ, αδημοσίευτο, μέρος τρίτο, σ. 58. και 67-71.

Ο κ. Ιμπραΐμ Αζίζ είναι βετεράνος δημοσιογράφος.

ΤΑ ΑΠΑΝΤΑ ΤΟΥ ΡΟΜΑΝΟ ΣΚΑΡΠΑ

Νέα συλλεκτική σειρά Disney!

GRAVITY

Κάθε εβδομάδα, ο Ντόναλντ, ο Μίκυ, ο Θεϊός Σκρουτζ και η παρέα τους, σας περιμένουν στις πιο συναρπαστικές ιστορίες για μικρούς και μεγάλους, γεμάτες δράση και χιούμορ, με την υπογραφή του θρυλικού δημιουργού Ρομάνο Σκάρπα! Μία συλλεκτική σειρά Disney, που θα σας κρατήσει την πιο δροσερή συντροφιά αυτό το καλοκαίρι!

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 27 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η ώρα των αποφάσεων

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

Προκειμένου να καταλάβουμε τα τεκταινόμενα την τρέχουσα περίοδο στον χώρο της λεγόμενης Κεντροαριστεράς, νομίζω ότι είναι χρήσιμο να θυμηθούμε δύο παράγοντες που επηρεάζουν σημαντικά τη συμπεριφορά των πολιτευομένων γενικώς.

Κατ' αρχάς, ότι τις περισσότερες φορές η πολιτική φιλοδοξία είναι μια μορφή διαταραχής της προσωπικότητας – ήπιας κατά το πλείστον, συχνά όμως και βαρύτερης. Σκεφθείτε, λ.χ., ότι δεν υπάρχει άνθρωπος ο οποίος αποφασίζει να αφιερωθεί στην πολιτική και δεν φαντάζεται τον εαυτό του αρχηγό ή πρωθυπουργό. Από τη μικρή πείρα μου, βασιζόμενος στους πολιτικούς που είχα την τύχη (ίσως και την ατυχία) να γνωρίσω, διαπίστωσα τη συχνότητα γνωρισμάτων και μάλιστα σε βαθμό ασυνήθιστα υψηλό, τα οποία οι ψυχίατροι συνδέουν με τις διαταραχές προσωπικότητας: καχυποψία, μνησικακία, ευθιξία, έλλειψη εμπιστοσύνης, καθώς και την τάση να βλέπουν συνωμοσίες που εξυφαινόνται με μόνο σκοπό να βλάψουν τους ίδιους. Επειτα, το άλλο που καθορίζει τη συμπεριφορά τους είναι ο εγκλωβισμός στις βιοτικές ανάγκες και τις συνθήκες της ζωής: κατάσταση αναπόφευκτη στην εποχή που η πολιτική είναι επάγγελμα όπως τα άλλα.

Υπό αυτό το πρίσμα, εξηγείται ο συνωτισμός διαφόρων απθάνων τύπων στη διεκδίκηση της ηγεσίας της ΔΗΣΥ. Επίσης, όμως, έτσι εξηγείται και η λογική των αδυνάμων υποψηφιοτήτων, οι οποίες τίθενται στο τραπέζι με τον σκοπό να εξαργυρωθούν την κατάλληλη ώρα με κάποιες μορφές επαγγελματικής εξασφάλιση. Ο Γ. Ραγκούσης, λ.χ., φέρεται απολύτως αποφασισμένος να μετάσχει στην κούρσα: όχι επειδή βασίζεται στη δυναμική της «Επόμενης Ελλάδας» (ονομασία που έδωσε πρόσκαιρα στον κύκλο των στενών φίλων του...), αλλά επειδή αποσκοπεί σε μία έδρα στην Ευρωβουλή. (Θεμιτή φιλοδοξία, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι πρόκειται για θέση που δεν απαιτεί γνώση ξένης γλώσσας – εδώ που τα λέμε, ούτε καν της μητρικής...)

- ΟΠΩΣ Ο ΤΣΙΠΡΑΣ ΕΧΤΙΣΕ ΑΥΘΑΙΡΕΤΟ ΠΛΗΡΩΣ ΣΕ ΚΑΜΜΕΝΟ ΤΗΣ ΔΕΞΙΑΣ ΕΤΣΙ ΚΙ Ο ΚΟΥΛΗΣ ΘΑ ΧΤΙΣΕΙ ΠΛΗΡΩΣ ΣΕ ΚΑΜΜΕΝΟ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ.
- ΚΑΙ ΡΕΥΜΑ, ΡΕ ΨΗΛΕ, ΑΠΟ ΠΟΥ ΘΑ ΠΑΡΕΙ;
- ΑΠΟ ΕΞΑΣ.
- ΞΕΧΑΣΕ ΤΟ. ΕΜΕΙΣ ΔΙΝΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΟΑΡΙΣΤΕΡΑ.
- ΑΝ ΤΟ ΚΑΝΕΤΕ ΤΡΙΦΑΣΙΚΟ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΔΙΝΕΤΕ ΚΑΙ ΣΤΗ ΔΕΞΙΑ.

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΧΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

Κάτι ανάλογο, υποθέτω, ισχύει και για τις περιπτώσεις των Θ. Θεοχαρόπουλου, Ιω. Μανιάτη, Ο. Κωνσταντινίδη και κ.ά. Κατά βάση, όλοι αυτοί επιχειρούν μια επένδυση για το πολιτικό μέλλον τους και –γιατί όχι;– το οικονομικό, αφού η πολιτική είναι επάγγελμα. Κινητή τους είναι η διασφάλιση κάποιας σταθερότητας στις συνθήκες της ζωής τους και, γι' αυτό, το πιθανότερο είναι στο τέλος να ταχθούν με τη Φώφη. Βέβαιο είναι ότι στο πλευρό της θα βρεθεί και το κακορίζικο, ο ΓΑΠ, με τους δικούς του «deadheads»*. Εχει ήδη δεσμευθεί επ' αυτού, ακούω, επειδή η στήριξη της ήταν απαραίτητη για τη δεύτερη θητεία του στην προεδρία της Σοσιαλιστικής Διεθνούς – και, ως γνωστόν, καμία δουλειά δεν είναι

ντροπή, ιδίως όταν δεν είναι πραγματική δουλειά.

Φαίνεται, λοιπόν, ότι προσώρας η υποψηφιότητα της Φώφης προβάλλει –αλίμονο– ως η ισχυρότερη. Επομένως, το ενδιαφέρον στρέφεται σε όλους εκείνους από τους οποίους εξαρτάται η προβολή μιας υποψηφιότητας με ποιοτικότερα πολιτισμικά χαρακτηριστικά: μιας υποψηφιότητας, δηλαδή, που δεν θα καθιστά την Κεντροαριστερά δέσμια της πασοκαρίας. Για λόγους τους οποίους ανέπτυξα την περασμένη Κυριακή, βολικότερη όλων φαντάζει μέχρι στιγμής η υποψηφιότητα Καμίνη. Εδώ, τα πρόσωπα-κλειδιά είναι ο Ευ. Βενιζέλος, η Άννα Διαμαντοπούλου και ο Στ. Θεοδωράκης.

Ο πρώτος εξετάζει ακόμη και την κάθοδό του στις εκλογές ως επικεφαλής νέου κόμματος. Στην πραγματικότητα, όμως, ο Βενιζέλος δίνει τη μάχη για την πολιτική επιβίωσή του. Η βουλευτική έδρα του στη Θεσσαλονίκη, με πληροφορούν, απειλείται από την Εύα Καϊλή, η οποία, μολονότι κάποτε βάραιε το ταμπουρόλο υπέρ του Βενιζέλου στο συνέδριο του ΠΑΣΟΚ, τώρα ετοιμάζεται να τον υποκαταστήσει, έχοντας εξασφαλίσει την υποστήριξη δύο νεόκοπων (και αδίστακτων) μντιαρκών. Ως προς την υπουργοπούλα (παινεμένη), μαθαίνω ότι σε σύσκεψη, προ διαμνήνου, για τη λήψη αποφάσεων στην «Ωρα Αποφάσεων», ο ρεαλισμός επικράτησε της ευγενείας και, ενώ η ίδια ανέμενε

την πρόταση να ηγηθεί του σχήματος για την αυτόνομη κάθοδο στις επόμενες εκλογές, οι δικοί της το απέφυγαν επιμελώς. Αναπόφευκτα, λοιπόν, το βάρος πέφτει στους ώμους του Σταύρου. Για την περιπτωσή του, οι ενδείξεις είναι ότι η επίγνωση των λαθών του παρελθόντος, οπωσδήποτε δε και η περιπέτεια της υγείας του, έχουν ενισχύσει τον ρεαλισμό του.

* Ονομασία των αφοσιωμένων οπαδών του ροκ συγκροτήματος Grateful Dead τις δεκαετίες 1960 και 1970.

ΦΑΛΗΡΕΥΣ
kassimatis@kathimerini.gr

ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ
ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ,
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΠΟΔΗΜΩΝ ΑΚΑΠΝΟΥΣ

KANALI EΞ

Σάββατο 26 Αυγούστου
ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΟΥ ΚΑΜΠΟΥ, 8:30Μ.Μ.

Ετήσια χοροεοπερίδα
ΑΚΑΠΝΟΥΣ

ΠΑΙΖΟΥΝ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΟΥΝ
ΑΡΕΤΗ ΚΕΤΙΜΕ • ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΤΣΙΡΙΔΟΥ • ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΤΡΑΣ
ΝΙΚΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ • ΘΕΟΛΟΓΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΕΚΤΑΚΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
ΜΙΧΑΗΛΣ ΤΤΕΡΛΙΚΚΑΣ και η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΟΥ ΠΑΡΕΑ ΜΟΥΣΑ

ΤΗΝ ΕΚΔΟΧΗ ΣΤΗΡΙΖΟΥΝ
ΑΔΑΝΤΙΚΑ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ, ΦΡΟΥΤΑΡΙΑ ΤΣΕΡΩΤΗΣ, ΑΔΕΛΗ ΕΠΙΜΑΓΟΥΡΑ, BOUSSOS FASHION MARKET, ΙΚΟΥΠΙΡΦΕΙΑ ΚΙΜΑΓΡΟ
ΗΛΙΑΚΟΙ ΘΕΡΜΟΤΗΤΩΝΕΣ VELA, ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΕΞΩΑΝΤΡΕΑΣ ΑΛΑΖΑΝΙΑΣ και οι ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ και ΕΧΘΙΝΗΣ ΠΑΡΑΓΟΙΤΣ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
25715253
25725256

ΕΙΣΙΤΗΡΙΟ ΜΕ ΦΑΓΗΤΟ ΚΑΙ ΠΟΤΟ
€15

ΜΟΝΟ
ΑΘΛΗΤΙΚΑ
ΜΟΝΟ

ΣΠΟΡ FM
95,0

ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ
ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

LISTEN LIVE
24sports.com.cy

GET IT ON
Google play

Download on the
App Store

Αλλαξε απλώς ο αέρας και γλιτώσαμε

Στα αποκαΐδια της φωτιάς στον Κάλαμο, μιλούν στην «Κ» αυτοί που έσωσαν τα σπίτια τους και στελέχη των αρμόδιων φορέων

Του **ΤΑΣΟΥ ΤΕΛΛΟΓΛΟΥ**

Η οδός Γιάννη Ρίτσου είναι ο δρόμος που συνδέει το επίκεντρο της φωτιάς στην περιοχή Μετόχι με τους Αγίους Αποστόλους στην παραλία του Ευβοϊκού. Εκεί τα συνεργεία δουλεύουν χωρίς σταματητό σε αυτόν τον κακότεχνο δρόμο, όπου πάνω από 20 κολόνες ρεύματος, ολόκληρο το δίκτυο, κατέρρευσαν σε ένα τοπίο-κάρβουνο. Στην κορυφή του δρόμου συναντάμε τον Γιάννη Γιαννέλο, που γλιτώσε για δεύτερη φορά μετά το 1992 από τη μανία της φωτιάς. Προσπαθούμε να βρούμε μια εύλογη εξήγηση, ήταν το φωτοβολταϊκό απέναντι από το σπίτι του που σταμάτησε τις φλόγες; Ήταν οι πυροσβέστες; Όμως ο κ. Γιαννέλος απορρίπτει όλες τις εξηγήσεις μας. «Αλλάξε απλώς ο αέρας και γλιτώσαμε για δεύτερη φορά. Αυτό είναι το ρίσκο όταν ζεις μέσα στο δάσος και μάλιστα μέσα στο δάσος με πεύκα. Το κράτος θα έπρεπε να μας ενθαρρύνει να κτιζουμε μέσα στο δάσος με την υποχρέωση να το κρατάμε καθαρό και σχετικά ασφαλές. Τα δάσος πάσχει επειδή δεν το χρησιμοποιούμε αρκετά».

Δεν είναι λίγοι από τους εμπλεκόμενους στην αντιμετώπιση των καταστροφικών πυρκαγιών της Αττικής που ασπάζονται αυτή την (αιρετική;) προσέγγιση. Μερικοί από αυτούς βρίσκονται και στη Δασική Υπηρεσία και την Πυροσβεστική. Δεν είναι μυστικό ότι έως και πριν από 20 χρόνια τη δουλειά των πυροσβεστών στα δάση την αναλάμβανε το σώμα δασοφυλάκων, αλλά εν τώ μεταξύ κέρδισαν σε πείρα και εξοικειώθηκαν με το νέο περιβάλλον. «Το καλό με αυτούς είναι ότι έχουν στρατιωτική πειθαρχία», λέει στην «Κ» στέλεχος της Δασικής Υπηρεσίας. «Αλλά, αν μπορούσαν, θα τερμάτιζαν το δάσος σε τετράγωνα από τους δασικούς δρόμους και εμείς δεν μπορούμε να το κάνουμε αυτό...».

Δεν είναι όμως αυτός ο βασικός λόγος για τον οποίο δεν συντηρούνται ή δεν ανοίγονται νέοι δασικοί δρόμοι. Συνήθως τα χρήματα που ζητούν τα δασαρχεία εγκρίνονται τον Μάιο (9 Μαΐου φέτος). Μετά χρειάζονται 20 ημέρες για τη διακήρυξη, 20 ημέρες για τις προσφορές, 20 ημέρες για την ανάθεση. Το πράγμα φτάνει να γίνει

τον Αύγουστο. «Το πρόβλημα αυτό είναι χρόνιο, δεν έχει να κάνει με την κρίση».

Οι δημοτικές αρχές

Επειδή οι πιο... δημιουργικοί δημοτικοί άρχοντες γνωρίζουν τις ανεπάρκειες του κρατικού μηχανισμού, αποφασίζουν να λύσουν μόνοι τους το πρόβλημα, αν έχουν τα αναγκαία γι' αυτό μέσα. Έτσι ο αντιδήμαρχος στο Διαμέρισμα Καπανδριτίου, όπου στεγάζεται το τοπικό δασαρχείο, Δημήτρης Βελτανιώτης επιβεβαίωσε ότι οι αντιπυρικές ζώνες της Δημοτικής

«Το κράτος θα έπρεπε να μας ενθαρρύνει να κτιζουμε μέσα στο δάσος με την υποχρέωση να το κρατάμε καθαρό και ασφαλές».

Ενότητας Καπανδριτίου ανανεώθηκαν φέτος στις 26 Ιουνίου, αφού ο Δήμος Ωρωπού αξιοποίησε 170.000-180.000 ευρώ από χρήματα της Περιφέρειας. «Από αυτά 110.000 πήγαν στη συντήρηση των δασικών δρόμων και των ζωματοδοτήσεων των εθελοντών». Ο δήμος πληρώνει όλες τις δαπάνες για τη συντήρηση των οχημάτων τους αλλά και τα καύσιμα που χρειάζονται. Έτσι «ιδιωτικοποιείται» κατά έναν τρόπο η δασοπροστασία, αν σκεφθεί κανείς ότι το δασαρχείο Καπανδριτίου δυσκολεύεται να πάρει πίστωση για τα καύσιμα των δικών του οχημάτων από πρατήριο άλλο πλην εκείνου που υπάρχει στην Κηφισιά. «Μέχρι να πάμε και να γυρίσουμε από την Κηφισιά καταναλώνουμε ένα μεγάλο μέρος των καυσίμων, αλλά δεν μας δίνουν άλλοι πρατηριούχοι πίστωση», λέει χαμογελώντας πικρά δασικός υπάλληλος. Το πρόβλημα δεν είναι ασήμαντο, ο υπογράφων χρειάστηκε να διασχίσει 160 χιλιόμετρα περιμετρικά του δασαρχείου για να πάει στα όρια της πυρκαγιάς και του χώρου ευθύνης του δασαρχείου στις 17 Αυ-

γούστου – κάποιος πρέπει να πληρώσει τα καύσιμα...

Από τις περιοχές που επλήγησαν ο Βαρνάβας έχει ξανακαεί το 2010 και θα χρειασθεί αναδάσωση. Στους Αγίους Αποστόλους, όπου καταλήγει η οδός Γιάννη Ρίτσου, στη μέση της πλαγιάς που διατρέχει το επίκεντρο της φωτιάς, θα τοποθετηθούν κορμοδέματα για να αποφευχθούν πλημμύρες και κατολισθήσεις μετά τις πρώτες βροχές, αλλά το «πρόβλημα της μη χρήσης του δάσους δεν πρόκειται να λυθεί», λέει στην «Κ» στέλεχος της Δασικής Υπηρεσίας.

Μεταφέρθηκαν οι πύραυλοι

Αναρωτιόμαστε αν σε σχέση με προηγούμενες πυρκαγιές στην περιοχή βελτιώθηκε κάτι στην αντιμετώπιση αυτής της πυρκαγιάς. Όλοι, Πυροσβεστική, Δασική Υπηρεσία και Τοπική Αυτοδιοίκηση, συμφωνούν ότι τουλάχιστον μετά την πρώτη ημέρα της πυρκαγιάς οι φορείς συντονίστηκαν καλύτερα μεταξύ τους. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», ο τοπικός δασάρχης Καπανδριτίου ήταν εκείνος που οδήγησε πυροσβεστικές δυνάμεις στο πρηνές απέναντι από το σημείο

της Πάρνηθας όπου η φωτιά θα μπορούσε να περάσει από την «άλλη πλευρά του δρόμου» κάνοντας την καταστροφή της Βορειοανατολικής Αττικής πολύ μεγαλύτερη. «Δεν μας έλλειπαν τα μέσα, τουλάχιστον τα επίγεια», είπε στην «Κ» στέλεχος της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας που πήρε μέρος στην επιχείρηση κατάσβεσης. «Απεναντίας, υπήρχαν τόσες υδροφόρες που είχαν κλείσει κρίσιμοι δρόμοι πρόσβασης, αλλά οι άνθρωποι της Περιφέρειας αντελήφθησαν το πρόβλημα και το έλυσαν».

Σε κάποιες περιπτώσεις, η φωτιά προχώρησε γρήγορα ωθούμενη από την καύσιμη ύλη των ακαθάριστων χωραφιών ή γηπέδων ακόμη και μέσα σε στρατόπεδα. Έτσι σε ένα στρατόπεδο των πυραύλων Χοκ –από τα τρία που υπάρχουν στον Βαρνάβα– η αντιπυρική ζώνη είχε ανοιχθεί έξω από το συρματοπλέγμα αλλά μέσα από αυτό στον χώρο του στρατοπέδου υπήρχαν ξερόχορτα που έφταναν το 1,5 μέτρο ύψους! Η φωτιά σταμάτησε ακριβώς στον φράχτη του στρατοπέδου, από τον οποίο χρειάστηκε να μεταφερθούν προληπτικά πύραυλοι Χοκ...

Στάχτη έγινε η πλαγιά από τον Κάλαμο μέχρι τους Αγίους Αποστόλους. Τα περισσότερα σπίτια γλιτώσαν χάρη στις υπεράνθρωπες προσπάθειες των πυροσβεστών, ενώ χρειάστηκε να αντικατασταθούν πάνω από 20 κολόνες της ΔΕΗ.

«Δεν πιστεύω σε σενάρια περί οργανωμένου σχεδίου ανωμαλίας»

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ ΤΖΙΜΑ**

Αθήνα έως εξωπραγματικά θεωρεί τα σενάρια περί οργανωμένων σχεδίων εμπρησμών που αποσκοπούν στην κοινωνική και πολιτική αποσταθεροποίηση, σε συνέντευξή του στην «Κ», ο καθηγητής του Τμήματος Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με γνωστικό αντικείμενο τις Δασικές Πυρκαγιές, Αλέξανδρος Δημητράκοπουλος.

– Πώς σας φάνηκαν τα περί «οργανωμένου σχεδίου ανωμαλίας» με στόχο την πολιτική και κοινωνική αποσταθεροποίηση, που ακούστηκαν αυτές τις μέρες για τις φωτιές;
– Δεν πιστεύω σε σενάρια ύπαρξης εγκεφάλων, κάποιων κέντρων που οργανώνουν και υλοποιούν σχέδια εμπρησμού ανά την Ελλάδα με σκοπό την πολιτική αποσταθεροποίηση. Στην έναρξη μιας μεγάλης πυρκαγιάς υπερισχύουν τα τοπικά συμφέροντα, παρά τα περί κεντρικά οργανωμένου σχεδίου.
– Και πώς συμβαίνει με το που θα ξεκινήσει κάπου μια φωτιά να ξεσπούν αμέσως μετά άλλες δέκα στην ίδια περιοχή – δεν είναι ύποπτο αυτό;

– Δημιουργούνται ευνοϊκές συνθήκες –υψηλές θερμοκρασίες και δυνατοί άνεμος–, τις οποίες μπορεί να εκμεταλλευθούν τοπικά συμφέροντα, τα οποία για διάφορους λόγους σπεύδουν να βάλουν σε συγκεκριμένες τοποθεσίες φωτιές. Εκμεταλλεύονται, επίσης, την αδυναμία των πυροσβεστικών δυνάμεων να αντιμετωπίσουν πολλαπλές εστίες και προκαλούν πυρκαγιές. Δεν είναι κάτι το οποίο διευθύνεται κεντρικά. Δεν έχει οργάνωση και σχεδιασμό. Είναι οι ευεπίφορες συνθήκες για πυρκαγιές τις οποίες εκμεταλλεύονται ταυτόχρονα κάκοβουλοι και βάζουν φωτιές.

– Δεν βλέπετε, δηλαδή, σχέδια πρόκλησης ανωμαλίας και αποσταθεροποιήσης;

– Όχι, εγώ δεν πιστεύω σ' αυτά. Θεωρώ ότι πρόκειται για τοπικά συμφέροντα τα οποία αλλού θέλουν να κάνουν οικόπεδα, αλλού βοσκοτόπια, αλλού να καταπατήσουν δημόσια δασική έκταση, κάπου αλλού κάποιος απρόσεκτος ανάβει ξερά φύλλα και «αρπάζει» φωτιά το δάσος.

– Θα ήθελα να εμπείνω στο θέμα των πολλαπλών εστιών, αφού εκεί εδράζονται τα περί οργανωμένων σχεδίων κάποιων που επι-

Ο καθηγητής στο Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του ΑΠΘ, με γνωστικό αντικείμενο τις Δασικές Πυρκαγιές, Αλ. Δημητράκοπουλος.

«Στην έναρξη μιας μεγάλης πυρκαγιάς υπερισχύουν τα τοπικά συμφέροντα», λέει ο καθηγητής Αλέξανδρος Δημητράκοπουλος.

διώκουν να προκαλέσουν πολιτική ανωμαλία.

– Επαναλαμβάνω ότι αυτό εξαρτάται από τις συνθήκες, που πρέπει να είναι τέτοιες ώστε να ευνοούν την έκρηξη και την εξάπλωση των πυρκαγιών: υψηλή καύσιμη ύλη, υψηλή θερμοκρασία, αέρας δυνατός. Από εκεί και πέρα, όταν οι συνθήκες αυτές βρεθούν στις κρίσιμες τιμές τους, οι πιθανότητες εκδήλωσης πυρκαγιάς είναι υψηλές. Αυτή είναι η επιστημονική εξήγηση που δίδεται παγκοσμίως. Το άλλο που θα μπορούσε να σκεφθεί κανείς είναι ότι υπήρξαν πέντε, έξι, επτά άνθρωποι, οι οποίοι συνεννοήθηκαν από πριν να βάλουν φωτιά σε συγκεκριμένα σημεία, τη συγκεκριμένη ώρα, στις συγκεκριμένες περιοχές. Αυτό το δεύτερο μου φαίνεται από πάρα πολύ δύσκολο έως απίθανο, εξωπραγματικό. Αυτή είναι η γνώμη μου.

Θεσμικό το πρόβλημα

– Τι πρέπει να γίνει με τη δασική μας άμυνα;

– Κατά κύριο λόγο το θέμα της αντιμετώπισης των δασικών πυρκαγιών είναι θεσμικό. Δηλαδή, αν δεν υπάρχει δασολόγιο, αν δεν υπάρχει χάρτης δημόσιας δασικής

γης, αν δεν μπορούν να εντοπιστούν και να αντιμετωπιστούν οι αυθαίρετες πράξεις εντός των δασών, εάν δεν υπάρχει άμεσο πρωτόκολλο διοικητικής αποβολής των καταπατητών δασικών εκτάσεων, αν δεν εφαρμόζονται στην πράξη οι απαγορεύσεις βοσκής μετά την πυρκαγιά, εάν δεν υπάρχουν ένας ενιαίος φορέας δασοφυλάκων όπου το πυροσβεστικό σώμα, η Πυροσβεστική Υπηρεσία, οι ΟΤΑ και όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς μαζί να αντιμετωπίσουν τις δασικές πυρκαγιές, τότε αυτές, που ούτως ή άλλως θα υπάρχουν στο μεσογειακό τοπίο λόγω καιρού και λόγω ανθρωπίνων δραστηριοτήτων, δεν πρόκειται να αντιμετωπιστούν. Με άλλα λόγια και το θέμα των δασικών πυρκαγιών είναι θέμα θεσμικό και όχι τόσο τεχνικό.

– Διαθέτουμε στη χώρα μας εθνικό σχέδιο για τις πυρκαγιές; Και αν όχι, πώς πρέπει να είναι αυτό;

– Αν υπάρχει, δεν το έχω ακούσει εγώ. Πρέπει να υπάρξουν σε ένα διαχειρίσιμη πυρκαγιών σε κάθε περιοχή, τουλάχιστον στις πυρόπληκτες. Και για να γίνει πιο συγκεκριμένος: σ' ένα συγκεκριμένο

δάσος, αν μπορούμε τώρα το Καπανδρίτι, να ξέρουμε αν ξεκινήσει η φωτιά με την τάδε φορά του ανέμου προς τα πού θα εξαπλωθεί, πού θα στήσουμε τις πυροσβεστικές δυνάμεις, χωροχρονική κατανομή του αρίστου μεγέθους και είδους των δασοπυροσβεστικών δυνάμεων μέσα στο δάσος για μείωση της καμμένης έκτασης όσο το δυνατόν περισσότερο γίνεται.

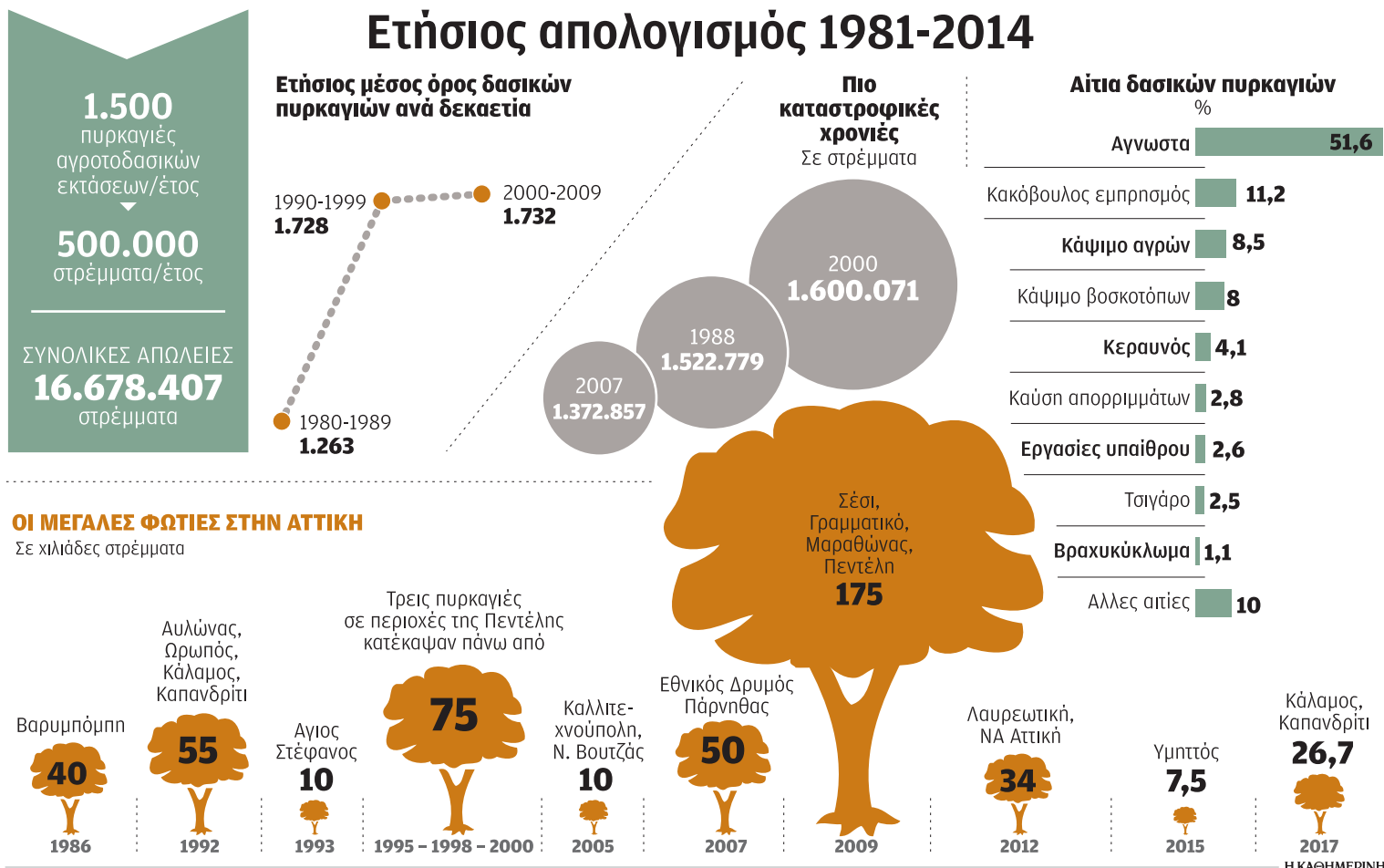
– Μάθαμε, τελικά, από τις τόσες πολλές και μεγάλες πυρκαγιές;

– Οι πυρκαγιές δεν μας έβαλαν μαλαλό. Αν εννοείτε εάν μαθαίνουμε από τις φωτιές, αν γινόμαστε καλύτεροι χρόνο με τον χρόνο, δεν το βλέπω. Από εκεί και πέρα, το γενικό συμπέρασμα που μπορούμε να βγάλουμε είναι ότι οι μεγάλες πυρκαγιές είναι φαινόμενα τα οποία στο σύνολό τους είναι εξαιρετικά δύσκολο να αντιμετωπισθούν και χρειάζονται, σε κάθε περίπτωση, οργάνωση και σχεδιασμό, που επί του παρόντος ακόμα μας διαφεύγουν.

– Ούτε, πάντως, καταφέραμε σε τόσες καταστροφικές φωτιές να οργανώσουμε ένα κέντρο που να οργανώσει εμπρησμούς.

– Εξ όσων γνωρίζω, ουδέποτε.

Ετήσιος απολογισμός 1981-2014

Τοξική βόμβα μακράς διάρκειας οι φωτιές στα βουνά της Αττικής

Εχουν σοβαρές επιπτώσεις τόσο στο μικροκλίμα όσο και στην υγεία των κατοίκων

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΕΛΑΦΡΟΥ**

Τα ξύλινα τείχη της εποχής μας, που μπορούν να σώσουν την Αθήνα από τη ρύπανση και την πολύπλευρη περιβαλλοντική υποβάθμιση, είναι γύρω μας, έστω και μισοκαμένα. Σε όποιες δασωμένες πλαγιές έχουν απομείνει και στα βουνά που στεφανώνουν τον νομό, ο οποίος γιγαντώθηκε σε μια υδροκέφαλη πρωτεύουσα, συγκεντρώνοντας πάνω από τέσσερα εκατομμύρια κατοίκους. Αρκεί να μη συνεχίσουμε το έργο της αποψίλωσης του δασικού πλούτου. «Η όψη της Αττικής έχει αλλάξει πολύ σε σχέση με τις δεκαετίες του '60 και του '70. Ο αστικός ιστός επεκτάθηκε, εις βάρος των ελευθέρων χώρων και των αγροτικών και δασικών εκτάσεων. Τα τελευταία 20 χρόνια εμφανίζεται όμως μια σχετική σταθεροποίηση», λέει στην «Κ» ο Νίκος Μπόκαρης, πρόεδρος των δασολόγων δημοσίων υπαλλήλων. Οι ορεινοί όγκοι της Αττικής έχουν πληγεί σημαντικά από πυρκαγιές. «Το μεγαλύτερο πρόβλημα εντοπίζεται στην Πεντέλη, η οποία έχει σχεδόν πλήρως αστικοποιηθεί. Έχει αλλάξει χαρακτήρα, δεν έχει καμία σχέση με την προηγούμενη δασική της κατάσταση, μετά τις αλληπάλλες

πυρκαγιές και τις καταπατήσεις», σημειώνει ο κ. Μπόκαρης. «Ο Υμητός αντέχει, παρά τις πηγές του, χάρη στο προεδρικό διάταγμα προστασίας.

Η φωτιά στον εθνικό δρυό της Πάρνηθας ήταν μεγάλη απώλεια, αλλά το καθεστώς προστασίας που υπάρχει, η μεγάλη προσπάθεια αναδάσωσης που γίνεται με πολλούς πόρους και κυρίως το δυναμικό περιβάλλον του συγκεκριμένου βουνού (αυξημένη υγρασία) δημι-

«Πρέπει να σταματήσει κάθε παρουσία κατοικίας ή άλλης χρήσης στις εναπομείναντες δασικές εκτάσεις».

ουργούν προοπτικές ανάκαμψης. Βεβαίως, το ελατόδασος θέλει πολύ χρόνο, θα περάσουμε από άλλες φάσεις πριν», σημειώνει ο κ. Μπόκαρης.

«Όταν καίγεται ένα δάσος, είναι σαν να σκάει μια τοξική βόμβα. Οι μακροχρόνιες συνέπειες, ειδικά σε πυκνοκατοικημένες περιοχές όπως η Αττική, είναι πιο σημαν-

τικές. Κατ' αρχήν τροποποιείται το μικροκλίμα της περιοχής και ανεβαίνει η θερμοκρασία», λέει στην «Κ» ο Μιχάλης Πετράκης, πρώην διευθυντής του Ινστιτούτου Περιβάλλοντος του Αστεροσκοπείου Αθηνών. Ας σημειωθεί πως το Κέντρο Ερευνας Φυσικής της Ατμόσφαιρας και Κλιματολογίας της Ακαδημίας Αθηνών έχει εκτιμήσει πως σε περιοχές κοντά σε καμένες δασικές εκτάσεις αναμένεται το καλοκαίρι αύξηση της μέσης θερμοκρασίας από 0,5° C έως 1,5° C και της μέγιστης θερμοκρασίας κατά 2° C. «Το δάσος είναι ένα υπέροχο φυσικό φίλτρο που καθαρίζει τον αέρα από μικροσωματίδια και άλλους ρύπους, απελευθερώνει οξυγόνο και κατακρατεί διοξείδιο του άνθρακα. Πρόκειται για μια πολύτιμη διεργασία για το φρενάρωμα της κλιματικής αλλαγής, αλλά και ταυτόχρονα για τη φυσική απορρύπανση του αέρα που αναπνέουμε», τονίζει ο κ. Πετράκης.

Όλα αυτά δεν είναι χωρίς συνέπειες στην ανθρώπινη υγεία. Έρευνα της καθηγήτριας Ιατρικής Κλέας Κατσουγιάννη, την περίοδο 1998-2004, έχει καταγράψει πως πυρκαγιές με απώλειες περίπου 30.000 στρεμμάτων (δηλαδή όπως η τε-

λευταία στον Κάλαμο) συνδέονται με αύξηση της θνησιμότητας στις γύρω περιοχές κατά 2,5%, ενώ δραματικές μπορεί να είναι οι επιπτώσεις πολύ μεγάλων πυρκαγιών!

Απειλούνται 11.000 στρ.

Υπάρχει δυνατότητα αντιστροφής της κατάστασης; «Πρέπει να σταματήσει, ειδικά για την Αττική, κάθε παρουσία κατοικίας ή άλλης χρήσης στις εναπομείναντες δασικές εκτάσεις», υπογραμμίζει ο κ. Πετράκης. Η οικιστική πίεση παραμένει ισχυρή. Σε έρευνα του WWF για την περιοχή της Λαυρεωτικής, καταγράφεται πως στο διάστημα 1987-2007 οι οικισμοί και οι άγονες εκτάσεις σχεδόν διπλασιάστηκαν (αύξηση κατά 91%), εις βάρος των δασικών εκτάσεων. Με τις λεγόμενες «οικιστικές πυκνώσεις» στους δασικούς χώρους επιδιώκεται η απώλεια του δασικού χαρακτήρα σε πάνω από 8.000 στρέμματα στην Ανατολική Αττική κι άλλα 2.700 στη Δυτική.

«Υπάρχει δυνατότητα το δάσος που κάπκε στον Κάλαμο να αναγεννηθεί φυσικά, καθώς ήταν ώριμα δέντρα, που δεν είχαν καεί για δεκαετίες», λέει ο κ. Μπόκαρης. Αρκεί να τα αφήσουμε και να τα βοηθήσουμε.

500.000 στρέμματα καίγονται κάθε χρόνο στην Ελλάδα

Οι δασικές πυρκαγιές αποτελούν ένα συνηθισμένο θέμα συζήτησης και πολιτικής αντιπαράθεσης κάθε καλοκαίρι, ενώ ξεχνιούνται ολότελα τους επόμενους μήνες. Όταν δηλαδή πρέπει να παρθούν τα αναγκαία μέτρα πρόληψης για την αποτροπή τους. Κι όμως, οι συνέπειές τους παραμένουν ενεργές για πολλά χρόνια μετά την κατάσβεσή τους. Κι όμως, οι συνέπειές τους παραμένουν ενεργές για πολλά χρόνια μετά την κατάσβεσή τους.

«Οι αρνητικές επιπτώσεις που ακολουθούν πάντοτε τις μεγάλες δασικές πυρκαγιές είναι: αλλαγή μικροκλίματος, περιορισμός εμφάνισης ή ακόμα και εκπομπές ειδών χλωρίδας και πανίδας, περιορισμός της τράπεζας σπόρων, διάβρωση εδάφους, ισχυρή απορροή με ακολουθία πλημμυρικών γεγονότων, καθώς και υποβάθμιση της αισθητικής του τοπίου με παράλληλες τάσεις στην αλλαγή χρήσεων γης», σημειώνεται σε μεγάλη έρευνα του WWF και του ΕΘΙΑΓΕ (Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας), για τις δασικές πυρκαγιές την περίοδο 1983-2008, που εκπονήθηκε την επόμενη χρονιά από το 2007, τη χρονιά που η Ελλάδα σοκαρίστηκε από την καταστροφική δύναμη των πυρκαγιών. Δυστυχώς, για να ξεχάσει πάλι πολύ γρήγορα...

Περίπου 500.000 στρέμματα δασικών και γεωργικών εκτάσεων καίγονται κάθε χρόνο. Σε αυτό το συμπέρασμα καταλήγει η έρευνα των WWF-ΕΘΙΑΓΕ, η οποία υπολογίζει για την περίοδο 1983-2008 1.465 πυρκαγιές σε ετήσια βάση κατά μέσον όρο, με καμένες εκτάσεις 523.582 στρέμματα (επίσης κατά μέσον όρο). Οι μεγαλύτερες ετήσιες καταστροφές καταγράφηκαν το 2000 και έφτασαν το 1.600.071 στρέμματα, και ακολουθούν τα έτη 1988 και 2007 με 1.522.779 στρ. και 1.372.857 στρ., αντίστοιχα. Οι περισσότερες καμένες εκτάσεις εντοπίζονται την πενταετία 1996-2000, όπου η μέση ετήσια τιμή ανεβαίνει στις 699.619 στρέμματα.

Ανοδική τάση

Στα ίδια επίπεδα είναι και οι εκτιμήσεις της έρευνας του νομικού και απόστρατου αντιστρατήγου και υπαρχηγού του Πυροσβεστικού Σώματος Αδριανού Γκουρμπάτσου, με τίτλο «Το κόστος της δασοπυρόσβεσης στην Ελλάδα». Στην έρευνά του υπολογίζει πως στο διάστημα 1981-2014 ο μέσος ετήσιος αριθμός δασικών πυρκαγιών ήταν 1.513 πυρκαγιές, με αποτέλεσμα καμένες εκτάσεις 490.541 στρέμματα κατά μέσον όρο.

Ανσυνεπτική είναι η ανοδική τάση στην εκδήλωση δασικών

πυρκαγιών τις τελευταίες δεκαετίες, όπως καταγράφεται στην προαναφερθείσα έρευνα του κ. Γκουρμπάτσου. Συγκεκριμένα, τη δεκαετία 1980-1989 ο μέσος αριθμός δασικών πυρκαγιών ήταν 1.263, τη δεκαετία 1990-1999 ο μέσος αριθμός ανέβηκε στις 1.728, ενώ τη δεκαετία 2000-2009 έφτασε τις 1.732.

Το καλοκαίρι του 2016 κάρπαν περισσότερα από 260.000 στρέμματα δασικών, αγροτικών και χορτολιβαδικών εκτάσεων, σύμφωνα με την υπηρεσία NOFFI-OBAM, του Εργαστηρίου Δασικής Διαχειριστικής και Τηλεπισκόπησης του Τμήματος Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του

Σε 357.000.000 ευρώ το έτος φθάνει το κόστος δασοπροστασίας: τα δύο τρίτα αφορούν τις δαπάνες πυρόσβεσης και το ένα τρίτο την πρόληψη.

Οι μεγαλύτερες ετήσιες καταστροφές καταγράφηκαν το 2000 και έφτασαν το 1.600.071 στρέμματα.

Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, η οποία βασίζεται σε δορυφορικά δεδομένα. Η μεγαλύτερη πυρκαγιά πέρυσι εκδηλώθηκε στη Θάσο, όπου κάρπαν συνολικά 75.223 στρέμματα δασικών, αγροτικών και χορτολιβαδικών εκτάσεων, σχεδόν το 20% της επιφάνειας του νησιού!

Όσον αφορά το συνολικό κόστος δασοπροστασίας, αυτό υπολογίστηκε από τον κ. Γκουρμπάτσου σε 357.000.000 ευρώ το έτος, εκ των οποίων τα δύο τρίτα αφορούν τις δαπάνες πυρόσβεσης και το ένα τρίτο την πρόληψη. Το κόστος όμως από τις καταστροφές των δασικών πυρκαγιών είναι πολλαπλάσιο και σε βάθος χρόνου. Αρα, η ενίσχυση του τομέα της πρόληψης είναι εξαιρετικά αναγκαία.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΕΛΑΦΡΟΣ

«Αναψαν τα αίματα» και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Της **ΛΙΝΑΣ ΓΙΑΝΝΑΡΟΥ**

Κατακρουγή για τους οικοπεδοφάγους, φωτογραφίες από ύπωμα ευρήματα μέσα στα δάση, θαυμασμοί για τους πυροσβέστες, υπενθυμίσεις ότι πρόκειται για δημοσίους υπαλλήλους, σπέκουλα με τα καμένα στρέμματα, η καταπληκτική φωτογραφία του Γιώργου Μουτάφη με τον πυροσβέστη που πίνει εξαντλημένος ένα μπουκάλι νερό, το κείμενο του καθηγητή Μάργαρη για τις φωτιές, η έκκληση της Ρέννας Δούρου να μην «τιπιβίζουμε» ασκόπως. Αυτά ήταν τα κύρια μοτίβα στα social media την περασμένη εβδομάδα, όταν οι φωτιές κατέκαψαν τη χώρα, καταπίνοντας δάση και περιουσίες.

Δεν θα μπορούσαν φυσικά να λείπουν και τα σχόλια για τις θεωρίες συνωμοσίας που διατυπώθηκαν από κυβερνητικά στελέχη σχετικά με τα αίτια των πυρκαγιών. Για «οργανωμένο σχέδιο αποσταθεροποίησης της χώρας» μίλησε ο υπουργός Δικαιοσύνης Σταύρος Κοντονής, ενώ και ο Παύλος Πολάκης σημείωσε με το γνωστό του ύφος: «Οι φωτιές θα ορθώσουν, το οργανωμένο σχέδιο ανωμαλίας θα πάει ΑΠΑΤΟ

άλλη μια φορά...όση τηλεοπτική "προβολή" κι αν έχει!!!», αφήνοντας αιχμές για την αδιάκοπη κάλυψη της πυρίνης κρίσης από τον τηλεοπτικό σταθμό ΣΚΑΪ. Ήταν πολλοί αυτοί που θυμήθηκαν τον «στρατηγό άνεμο» του Βύρωνα Πολύδωρα από το 2007, αλλά και τις δηλώσεις για επικείμενη «αποσταθεροποίησης της χώρας» που είχαν διατυπωθεί επίσης τότε. «Και οι άλλοι να είναι τα ίδια έκαναν», άφησαν πολλοί να εννοηθεί με το σχολιασμό τους στη φετινή κρίση. Για «περίεργη συνάφεια» των κυβερνήσεων Τσί-

Σχόλια, φωτογραφίες, το κείμενο του καθηγητή Νίκου Μάργαρη, η έκκληση Δούρου και τα καλώδια της ΔΕΗ.

πρα και Καραμανλή, έκαναν λόγο, χαριτολογώντας, άλλοι.

Από τα κείμενα που δημοσιεύστηκαν περισσότερο την περασμένη εβδομάδα ήταν αυτό του Ιουλίου του 2007 του καθηγητή Νίκου Μάργαρη. «Οι φωτιές στα δάση είναι

Εκατοντάδες shares για τη φωτογραφία του Γιώργου Μουτάφη με τον αποκαμωμένο πυροσβέστη που ακουμπά στη ρόδα του πυροσβεστικού οχήματος.

φυσιολογικά φαινόμενα», υποστήριζε. «Εμπρηστές στην Ελλάδα είναι η ΔΕΗ, οι ανεξέλεγκτες χωματερές και όσοι έχουν κοπάδια. Δεν υπάρχουν σατανικοί εμπρηστές με κουκούλες και μηχανές που καίνε τα δάση. Υπάρχει και ένα μεγάλο πο-

σοστό πυρκαγιών που προκαλούνται από άλλες αιτίες. Στη Χαλκιδική η φωτιά ξεκίνησε πέρυσι από κεραυνό. Τώρα έλεγε κάποιος ραδιοφωνικός σταθμός ότι υπήρχε εμπρηστικός μηχανισμός στην Πάρνηθα. Είναι λάθος. Βρίσκουν μια

παλιά οβίδα και λένε μετά ότι πρόκειται για εμπρηστικό μηχανισμό». Για τη φωτιά στον Κάλαμο, πράγματι, με ένταση διαμοιράστηκε η φωτογραφία που ανήρτησε ειδησεογραφικό σάιτ με φίλην υγραρίου και δύο φανάρια αυτοκινήτου με πιστόριο του εγκλήματος. Οι ανακριτικοί υπάλληλοι πάντως ερευνούν την περίπτωση η πυρκαγιά να ξεκίνησε από καλώδια της ΔΕΗ, τα οποία λόγω παλαιότητας και ελλιπούς συντήρησης ευθύνονται σε σημαντικό ποσοστό για τις πυρκαγιές στην Ελλάδα.

Συμπάρσταση

Πάνδημη ήταν, σε κάθε περίπτωση, η συμπάρσταση στους πυροσβέστες, το ηρωικό σώμα που για άλλη μια φορά επέδειξε αυτοθυσία στη μάχη με τις φλόγες. Εκατοντάδες ήταν τα share της φωτογραφίας του Γιώργου Μουτάφη για το Reuters με τον πυροσβέστη που αποκαμωμένος ακουμπά στη ρόδα του πυροσβεστικού οχήματος ριχνοντας νερό στο κεφάλι του. «Είναι κι αυτοί δημόσιοι υπάλληλοι», σχολίασαν πολλοί με νόημα, γιατί εάν δεν κάναμε παιδαριώδες πολιτικό σχόλιο την ώρα του χαμού πότε θα

κάνεις... Από την άλλη, νωπά είναι τα σκαμπόλια σχόλια από τον περασμένο Φεβρουάριο φιλελεύθερων account σχετικά με το θέμα της νομιμοποίησης πυροσβεστών.

Την παραμονή του Δεκαπενταύγουστου, πάντως, τις αναρτήσεις μονοπώλησε η έκκληση της περιφερειάρχη Ρέννας Δούρου να... σταματήσουμε τις αναρτήσεις. «Απευθύνω έκκληση προς όλους. Και όταν λέω όλους, εννοώ όλους και όλες ανεξαιρέτως! Σταματήστε τα δελτία τύπου, σταματήστε τα τιτιβίσματα, σταματήστε τα ποστάρια. Σεβαστείτε τους συμπολίτες μας που έχασαν βίος δεκαετιών, σεβαστείτε τους πυροσβέστες που παλεύουν άπυνοι τόσες μέρες, σεβαστείτε τους εργαζόμενους στην Πολιτική Προστασία». Την σωπή έσπασε ο πρωθυπουργός, που μετά την πτήση πάνω από τα καμένα της Αττικής, δήλωσε: «Η καταστροφή είναι σε έκταση περιορισμένη γύρω στα 15.000 στρέμματα. Να σας δώσω ένα μέτρο σύγκρισης, η αντίστοιχη πυρκαγιά του 2009 που ξεκίνησε από το Σέσι και έφτασε στο Γραμματικό έκαψε 150.000 στρέμματα, δηλαδή είναι 10 φορές μικρότερη».

Ο Μπτισοτάκης ως εγγυητής της κανονικότητας στη ΔΕΘ

Το πρόγραμμα του προέδρου της Ν.Δ. για έξοδο της χώρας από την πολυετή κρίση

Της **ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΙΑΣ ΠΕΛΩΝΗ**

Είθισται η ΔΕΘ να ανοίγει και επισήμως την πολιτική σεζόν και να δοκιμάζει τις δυνάμεις της κυβέρνησης και της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Όμως, η φετινή ΔΕΘ είναι διαφορετική. Ο Αλέξης Τσίπρας και ο Κυριάκος Μπτισοτάκης θα αναμετρηθούν στον πρώτο ουσιαστικά προεκλογικό χειμώνα. Ο πρώτος είναι «καφαλισμένος» από τις φωτιές και τις δημοσκοπήσεις. Ο δεύτερος έχει ευρύ προβάδισμα, αλλά πρέπει να πείσει ότι είναι έτοιμος από καιρό. Ο πρόεδρος της Ν.Δ. γνωρίζει ότι το τεστ δεν έχει επιλογή λάθους, ούτε υποσχέσεων. Και επιδιώκει με την ανάβασή του στη συμπρωτεύουσα να εμφανιστεί ως ο εγγυητής της επανόδου της χώρας στην κανονικότητα.

Στον τρίτο όροφο της Πειραιώς διαβάζουν την πρόθεση του πρωθυπουργού να πείσει –στον απόηχο και της επίσκεψης Μακρόν στην Αθήνα, παραμονές της ανόδου του κ. Τσίπρα στη Θεσσαλονίκη– για το αφήγημα «καθαρής» εξόδου από τα μνημόνια. Μόνο που η πολιτική σεζόν δεν έκλεισε με την «πανηγυρική» ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης, αλλά με τα αποκαίδια της ανατολικής Αττικής. Σημαντική λεπτομέρεια που δεν διέλαθε την προσοχή του «γαλάζιου» επιτελείου, καθώς, όπως σχολιάζουν, ο κ. Τσίπρας προφανώς δεν σχεδίαζε να ανέβει στη ΔΕΘ και να μιλήσει για την έξοδο από τα μνημόνια έχοντας κατά νουν ότι θα είχε μεσολαβήσει το επικοινωνιακό του τσαλάκωμα από την εικόνα καθυστερήσεων και έλλειψης σχεδιασμού που προκάλεσαν οι πυρκαγιές.

Σε δύσκολη θέση

Στην Πειραιώς εκτιμούν πως ο πρωθυπουργός δεν μπαίνει στη νέα πολιτική σεζόν με την περπατητά αντιμετώπιση που υπολόγιζε, καθώς, όπως έλεγε αρμόδια πηγή, «δίπλα στην αναξιοπιστία και στα ψέματά του, έχουν προστεθεί δύο κρίσιμα στοιχεία».

Το ένα είναι η συνολική εικόνα ολιγωρίας και κυβερνητικής ανικανότητας που εξέπεμψε η κρίση με τις πυρκαγιές, αφού, όπως λένε στην Πειραιώς, «δεν μπόρεσαν να μαζέψουν την κατάσταση». Το δεύτερο, θυμίζον στο Μοσχάτο, είναι η «θηλική κατάπτωση» της κυβέρνησης που περνάει και μέσα από την υπόθεση του Πάνου Καμμένου

Ο αρχηγός της Ν.Δ. επιδιώκει με την παρουσία του στη συμπρωτεύουσα να παρουσιάσει το «εθνικό σχέδιο ανασυγκρότησης», με το οποίο η χώρα θα βγει από την κατάσταση της κρίσης.

και της εμπλοκής του στην υπόθεση «Noor 1». Η συζήτηση για το αίτημα της Ν.Δ. για τη σύσταση Εξεταστικής σχετικά με την εμπλοκή του αρχηγού των ΑΝΕΛ αφορά η γρήγορα θα γίνει. Και η Ν.Δ. θα τη μετατρέψει σε «μπτέρα των μαχών», κατά την οποία υπολογίζει ότι ο πρωθυπουργός θα έρθει σε ιδιαίτερα δύσκολη θέση, αφού θα βρεθεί ξανά στη θέση να υπερασπιστεί τον κ. Καμμένο, έχοντας, όμως, χρεωθεί ταυτόχρονα την αποτυχία στα μέτωπα της φωτιάς.

Επιχείρηση «αισιοδοξία»

Δεν είναι το μόνο. Στη Ν.Δ. γνωρίζουν ότι η κοινωνική ατμόσφαιρα θα επιβαρυνθεί απότομα με την έλευση του φθινοπώρου και την έναρξη της πολιτικής σεζόν λόγω του ΕΝΦΙΑ και του φόρου εισοδήματος, παρότι ο κ. Τσίπρας θα διακρύπτει την έξοδο από τα μνημόνια. Στόχος του κ. Μπτισοτάκη από τη φετινή ανάβαση στη συμπρωτεύουσα δεν

είναι η διαχείριση της μιζέριας, αλλά να εμπνεύσει αισιοδοξία και θετικό αφήγημα για τη χώρα. Να πείσει για το δικό του σχέδιο – η ορολογία «εθνικό σχέδιο ανασυγκρότησης και εξόδου από την κρίση» που έχει αντικαταστήσει τον όρο «πρόγραμμα» παραπέμπει από μόνη της στο οραματικό σκέλος. Αυτό προκειμένου να διευρύνει το δημοσκοπικό του προβάδισμα και να πείσει και τους πιο δύσπιστους και απογοητευμένους ψηφοφόρους «γιατί δεν είναι όλοι ίδιοι». Και, σε κάθε περίπτωση, γιατί πεπεισθή του είναι ότι ο κ. Τσίπρας δεν μπορεί ούτε θέλει να υλοποιήσει πραγματικές αλλαγές και άρα να επιτρέψει στη χώρα να βγει από την κρίση, πόσο μάλλον να φέρει επενδύσεις. Το σκόλιο της Ν.Δ. για την επένδυση στις Σκουριές ότι η «παράση θα διακρύπτει την έξοδο τις επενδύσεις» μετατρέπεται σε θέατρο του παραλόγου που δυσφημεί τη χώρα διεθνώς και θέτει

σε κίνδυνο χιλιάδες θέσεις εργασίας» είναι ενδεικτικό.

«Επάνοδος στην κανονικότητα» και «επαναφορά της αισιοδοξίας» φαίνεται να είναι το βασικό δίπτυχο γύρω από το οποίο θα κινηθεί ο κ. Μπτισοτάκης. Η παρέμβασή του θα περιλαμβάνει το σχέδιο εξόδου από την κρίση, το οποίο θα κινηθεί γύρω από τις βασικές προτάσεις του για την οικονομία – ποσοτικοποιημένα στοιχεία είχε παρουσιάσει και πέρυσι – αλλά και για κρίσιμους τομείς, όπως η Παιδεία και η Υγεία, όπου δοκιμάζεται η μέση ελληνική οικογένεια. Και, βέβαια, τις προτάσεις του για μεταρρυθμίσεις σε όλα τα μέτωπα, με αιχμή τη λειτουργία του κράτους – την κορωνίδα κάθε άλλης πολιτικής. Οι τελευταίες παρεμβάσεις για την αξιολόγηση των δημοσίων υπαλλήλων – παρέμβαση έκανε και ο ίδιος ο κ. Μπτισοτάκης, διαμνύοντας ότι επί των ημερών του «θα εφαρμοστεί» – προϊδεάζουν για αντίστοιχες προτάσεις και από το βήμα της ΔΕΘ.

Οι σχέσεις Ε.Ε. με Αγκυρα «κλειδί» για τις εξελίξεις

Θα επηρεάσουν ελληνοτουρκικά, Κύπρο

Του **ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΣ**

Η προοπτική επικαιροποίησης της τελωνειακής ένωσης Ε.Ε. - Τουρκίας, που αναμένεται να έρθει στο προσκήνιο μετά τις γερμανικές εκλογές και τον σχηματισμό της νέας κυβέρνησης στο Βερολίνο, θα αποτελέσει το επόμενο κρίσιμο πεδίο στην πορεία των ελληνοτουρκικών σχέσεων και του Κυπριακού.

Παρά την επιδείνωση των γερμανοτουρκικών σχέσεων και την αρνητική στάση που υιοθέτησε η Αγκελα Μέρκελ δλώνοντας αντίθετη στο άνοιγμα άλλων κεφαλαίων στο εγγύς μέλλον – το Βερολίνο θεωρεί πως θα έστελνε «λάθος μήνυμα» τη στιγμή που η Τουρκία παραβιάζει κατάφωρα το κράτος δικαίου – ο Ταγίπ Ερντογάν εμφανίζεται πεπεισμένος ότι μετά τις γερμανικές εκλογές το κλίμα θα αλλάξει, οι διμερείς σχέσεις με την ηγέτιδα δύναμη της Ευρώπης θα βελτιωθούν και η συνεργασία της Αγκυρας με τις Βρυξέλλες θα επανεξετασθεί σε νέα βάση.

Σε μια τέτοια εξέλιξη, η Ελλάδα θα μπορούσε να αποτελέσει σύμμαχο της Τουρκίας στο βεβαρημένο ευρωπαϊκό περιβάλλον για την Αγκυρα. Η Αθήνα εδώ και χρόνια έχει κάνει τη στρατηγική επιλογή να στηρίζει την ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας, ωστόσο, όπως υπογράμμισε πριν από λίγες ημέρες και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, «ο προανατολισμός αυτός της Τουρκίας έχει μια αυτονόητη, θεσμική και πολιτική προπόθεση, ήτοι τον πλήρη σεβασμό του ευρωπαϊκού κεκτημένου και του διεθνούς δικαίου στο σύνολό τους, επομένως και τον πλήρη σεβασμό της Συνθήκης της Λωζάννης του 1923 και της Συνθήκης των Παρισίων του 1947». Υπενθύμισε, δε, ότι τα σύνορα της Ελλάδας αποτελούν και σύνορα της Ε.Ε.

Υπό αυτό το πρίσμα, οι επαναλαμβανόμενες αμφισβητήσεις της Συνθήκης της Λωζάννης – το έχει κάνει επανειλημμένα ο πρόεδρος Ερντογάν, το επανέλαβε ουσιαστικά πριν από λίγες ημέρες ο υπ. Εξωτερικών, Μεβλούτ Τσαβούσογλου, μιλώντας για απουσία θαλασσιών συνόρων μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας – μπορεί να γίνονται για εσωτερική κατανάλωση και με στόχο την απήκηση στα εθνικιστικά ένστικτα των ψηφοφόρων των Γκρίζων Λύκων, ενώ ταυτόχρονα να εξυπηρετούν

και άλλες στοχεύσεις προς Ανατολάς, αλλά επιβαρύνουν τις ελληνοτουρκικές σχέσεις.

Η συζήτηση για την επικαιροποίηση της τελωνειακής ένωσης θα επηρεάσει και τις εξελίξεις στο Κυπριακό, καθώς δεν αποκλείεται να ασκηθούν πιέσεις και να υπάρξει ένα ιδιότυπο «πάρε-δώσε» στο πλαίσιο των ευρωτουρκικών σχέσεων.

Το προσεχές διάστημα, το διπλωματικό χρονοδιάγραμμα περιλαμβάνει την ετήσια Γενική Συνέλευση των Ην. Εθνών στο περιθώριο της οποίας ειθίσται να πραγματοποιείται διμερής συνάντηση Ελλάδας - Τουρκίας. Εάν στη Νέα Υόρκη μεταβεί ο Αλέξης Τσίπρας αναμένεται να υπάρξει επαφή του πρωθυπουργού με τον Τούρκο πρόεδρο, όπου θα εξετασθούν και οι ευρωτουρκικές σχέσεις και το Κυπριακό.

Η παρουσία των πρωταγωνιστών του Κυπριακού εκείνες τις

Ο Ερντογάν εμφανίζεται πεπεισμένος ότι μετά τις γερμανικές εκλογές, το κλίμα στις διμερείς σχέσεις με το Βερολίνο θα αλλάξει.

ημέρες στη Νέα Υόρκη προσφέρει ευκαιρία για μια πρώτη ανταλλαγή ιδεών για την «επόμενη ημέρα», τη στιγμή που η μεν Λευκωσία δηλώνει πρόθυμη να επανέλθει σε συνομιλίες, η δε Αγκυρα διαμνύει ότι οι διαπραγματεύσεις για το Κυπριακό δεν διακόπηκαν, αλλά ολοκληρώθηκαν.

Στην πρώτη του Γεν. Συνέλευση ως επικεφαλής του ΟΗΕ, ο Αντόνιο Γκουτέρες θα επιχειρήσει να αξιοποιήσει τις καθιερωμένες συναντήσεις που θα έχει με τους ηγέτες της Ελλάδας, της Τουρκίας, αλλά και της Κύπρου, για να αποτυπώσει το πού βρισκόμαστε και να δώσει το στίγμα των προθέσεών του.

Πριν από λίγες ημέρες, ο αν. εκπρόσωπος του ΟΗΕ διέμνησε ότι το μέλλον της Κύπρου εξαρτάται από τις διαπραγματεύσεις και τις αποφάσεις των δύο μερών, επισημαίνοντας ότι σε αυτό το στάδιο «διανύουμε μια περίοδο περισυλλογής και προεργασίας, μετά την οποία ελπίζουμε και αναμένουμε ότι τα μέρη θα επιστρέψουν έτοιμα για μια συνομιλία».

Οι 3.000 βάρκες στο Ανατολικό Αιγαίο και η ρύπανση με πλαστικό

Η ελληνική εταιρεία, η ανακάλυψη των Νορβηγών, η εμπειρία των Ιταλών, οι πλειστηριασμοί και το θεσμικό πλαίσιο

Του **ΤΑΣΟΥ ΤΕΛΛΟΓΛΟΥ**

Όταν πριν από δύο χρόνια έφθαναν και εγκαταλείπονταν κατά εκατοντάδες, όλοι – και ειδικά οι παράγοντες των ακριτικών νησιών – έκραναν κώδωνα κινδύνου για τη ρύπανση που προκαλούσαν στις παραλίες. Σύμφωνα με πηγές του Λιμενικού, πάνω από 450 πλεούμενα όλων των «ειδών» κατασχέθηκαν την τελευταία διετία στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου και μαζί πάνω από 4.000 μηχανές (9 στα 10 σκάφη καταστρέφονταν από τους ίδιους τους επιβαίνοντες, σύμφωνα με τις εντολές που είχαν πάρει από τους διακινητές οι μετανάστες και οι πρόσφυγες). Αν όμως προστεθεί και το πλαστικό των λέμβων που καταστράφηκαν, «μιλάμε για πλαστικό από 3.000 βάρκες», όπως είπε στην «Κ» αρμόδια πηγή του Λιμενικού.

Στη Μυτιλήνη οι πλαστικές βάρκες και τα υπολείμματά τους οδηγούνται κατά κανόνα στον ΧΥΤΑ του νησιού. Ο δήμαρχος κ. Σπ. Γαλινός είπε στην «Κ» ότι οι «υπηρεσίες του δήμου έχουν στείλει κάποιες σε ΧΥΤΑ της Κρήτης προ-

κειμένου να αξιολογηθούν τα αποτελέσματα από έρευνα που θα γίνει εκεί για την επαναχρησιμοποίησή τους». Ωστόσο, πηγές της αγοράς ανέφεραν ότι σε τρεις πλειστηριασμούς που έγιναν για πλεούμενα που έχουν κατασκευαστεί από πολυεστέρα, δεν εμφανίστηκε μειοδότης.

Ο πολυεστέρας είναι ιδιαίτερα τοξικός όταν «θάβεται». Μια εταιρεία του Πειραιά έχει προτείνει να «σπάει» παρόμοιες βάρκες και στη συνέχεια να χρησιμοποιεί το υλικό τους, που έχει υψηλή θερμογόνου δύναμη, για την ανάκτηση ενέργειας. Το σχέδιο αυτό θα μπορούσε να «αποτελέσει πилότο και για το υλικό των πτερυγίων των ανεμογεννητριών που μετά κάποιο χρόνο θα πρέπει να ανακυκλώνεται, αλλά χωρίς μέχρι σήμερα να υπάρχει σχετικός σχεδιασμός», παραδέχθηκε ανώτερη πηγή του υπουργείου Περιβάλλοντος. Ο πρώην αναπληρωτής υπουργός Γιάννης Τσιρώνης είχε εξαγγείλει σχέδιο για την αξιοποίηση παρόμοιου υλικού το 2016, χωρίς ωστόσο να υπάρξει σχετική πρόνοια και αντίστοιχο νομοθετικό πλαίσιο.

Λέμβοι και σωσίβια αποτελούν περιβαλλοντική βόμβα για τα νησιά του Ανατ. Αιγαίου.

Εκτός όμως από την πρόταση της εταιρείας του Πειραιά, υπάρχει και η... τρίτη λύση. Νορβηγοί ειδικοί έχουν ανακαλύψει ήδη από το 2011 κημικό τύπο διαχωρισμού του πολυεστέρα στις εν λόγω βάρκες. Στη Νορβηγία έως το 2011 αχρηστεύονταν, κάθε χρόνο, 5.000 παρόμοια κατασκευές. Από αυτά τα πολλά κατέληξαν στον βυθό. Τα βασικά υλικά από τα οποία αποτελούνται οι γάστρες και οι υπερκατασκευές τους, δηλαδή πολυεστέρας και φάμππεργκλας, δεν μπορούσαν να αποδομηθούν.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, οι βάρκες και οι μηχανές, μετά την κατάσχεσή τους και την ενημέρωση των εισαγγελικών αρχών, καταχωρίζονται στη Διεύθυνση Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού (ΔΔΥ) του υπουργείου Οικονομικών (πρώην ΟΔΥ) και παραδίδονται προς φύλαξη σε μεσεγγυούσους, οι οποίοι τις έχουν σε αποθήκες ή ακόμα και σε υπαίθριους χώρους. Ο ΔΔΥ μπορεί να προχωρήσει σε πλειστηριασμό όλου του υλικού και στην πώλησή του έξι μήνες από την κατάσχεσή του. Τα τελευ-

ταία όμως χρόνια ο αριθμός των υλικών που πλειστηριάστηκαν είναι πολύ μικρός.

Τα σκάφη αλλά και οι εξωλέμβιες μηχανές δεν φέρουν τον χαρακτηρισμό CE, που σημαίνει ότι δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην Ελλάδα. Σε μια τέτοια περίπτωση η απόκτησή τους μέσω πλειστηριασμού από τη ΔΔΥ έχει νόημα μόνον αν πρόκειται να εξαχθούν σε χώρες εκτός Ε.Ε. ή ο αγοραστής προχωρήσει στην πιστοποίηση τους μετά την απόκτησή τους, προκειμένου να είναι δυνατή η χρήση τους εντός Ελλάδας, πράγμα πολύ δύσκολο.

Όμως η δυνατότητα διάθεσής τους είτε για την ανάκτηση θερμογόνου δύναμης είτε για την κατασκευή νέων λέμβων θα έκανε έναν πλειστηριασμό πολύ πιο ελκυστικό απ' ό,τι μέχρι σήμερα. Η χώρα μας θα μπορούσε γρήγορα να αντιγράψει το ιταλικό θεσμικό πλαίσιο για την αξιοποίηση παρόμοιων υλικών, καθώς και στα ιταλικά παράλια υπάρχει παρόμοιο πρόβλημα από τους διακινητές από τη Λιβύη, που όμως αντιμετωπίζεται.

Ο Τραμπ πέρασε την κόκκινη γραμμή

Σε «απομόνωση» ύστερα από τις ανεκδιήγητες τοποθετήσεις του για την Ακροδεξιά και τα γεγονότα του Σάρλοτσβιλ

Του ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Το Σάρλοτσβιλ είναι μια γραφική πανεπιστημιούπολη 50.000 κατοίκων στην αμερικανική πολιτεία Βιρτζίνια. Η νεανική πόλη του Τόμας Τζέφερσον, με σημαντικό πληθυσμό μαύρων, ψηφίζει Δημοκρατικούς σε ποσοστά γύρω από το 80%. Ένα συλλαλητήριο-επίδειξη δύναμης της αμερικανικής Ακροδεξιάς σε αυτήν ακριβώς την πόλη θα ήταν νοητό μόνο ως πρόκληση από παράφρονες που επιζητούν τη σύγκρουση, το αίμα και τους «μάρτυρες». Και όμως, αυτό ακριβώς έπραξε ένα συνονθύλευμα οργανώσεων υπό την επωνυμία «Ενώστε τη Δεξιά», το προπερασμένο Σάββατο, με αφορμή την απόφαση των τοπικών αρχών να απομακρύνουν άγαλμα του στρατηγού Λι, επικεφαλής των δουλκτοπών Νοτίων στον αμερικανικό εμφύλιο.

Οι Δημοκρατικοί πολίτες που κατέβηκαν στον δρόμο για να τους αποδοκιμάσουν αντίκρισαν έναν συρφετό με αναμμένους δαυλους της Κου Κλουξ Κλαν, σβάστικες και αντισημιτικά συνθήματα. Αρκετοί από το στρατόπεδο της κατ' ευφημισμόν «εναλλακτικής Δεξιάς» (alt-Right) έφεραν όπλα. Ένας ομοϊδεάτης τους μετέτρεψε σε φονικό όπλο το αυτοκίνητό του, οδηγώντας το εναντίον ακτιβιστών, με αποτέλεσμα να σκοτώσει μια 32χρονη γυναίκα και να τραυματίσει μια ντουζίνα ανθρώπους.

Για οποιονδήποτε Αμερικανό πρόεδρο, η άμεση, απεριφραστική καταδίκη του ρατσισμού και του νεοναζισμού θα ήταν αυτονοήτη. Όχι όμως και για τον Ντόναλντ Τραμπ. Στην πρώτη, ιδιαιτέρως καθυστέρημένη τοποθέτησή του, αρκέστηκε να καταδικάσει τη βία που προέρχεται «από πολλές πλευρές», προσθέτοντας, μην τυχόν και δεν το καταλάβαμε με την πρώτη, «από πολλές πλευρές». Επρεπε να περάσουν δύο μέρες από το φονικό για να διαβάσει, επιτέλους, γραπτή δήλωση που του είχαν ετοιμάσει συνεργάτες του, με την οποία καταδικάζει ρητά τον ρατσισμό και τους νεοναζί.

Ωστόσο, η συμμόρφωση με τους στοιχειώδεις για ενήλικους κανόνες δημόσιας συμπεριφοράς δεν κρά-

Η εμμονή Τραμπ στη λογική των «ίσων αποστάσεων», ξεσήκωσε θύελλα. Οι αρχηγοί του στρατεύματός του κατηπύρισαν τους νεοναζί και εμμέσως τον πρόεδρο.

Εύλογος είναι πλέον ο φόβος μήπως ο πρόεδρος αναζητήσει διέξοδο σε εξωτερικούς τυχοδιωκτισμούς.

τησε παρά ένα εικοσιτετράωρο. Την Τρίτη, ο Ντόναλντ Τραμπ κάλεσε δημοσιογράφους στον πύργο του, στο Μανχάταν, για να εξαγγείλει έργα στον τομέα των υποδομών. Ο νέος προσωπάρχης του Λευκού Οίκου, Τζον Κέλι, τον είχε πείσει να μην απαντήσει σε ερωτήσεις, για ευνόητους λόγους. Ωστόσο οι δημοσιογράφοι, που τον τσίγκλησαν για την αρχική ολιγωρία του, δεν δυσκολεύτηκαν να ξυπνήσουν το θηρίο. Σε έναν ποταμό ασυνάρτητων δηλώσεων, ο Τραμπ επέστρεψε στη λογική

των ίσων αποστάσεων, δηλώνοντας ότι και οι δύο πλευρές είχαν «μέρος της ευθύνης», ότι και στα δύο στρατόπεδα υπήρχαν «πολύ κακοί άνθρωποι», αλλά και «καλοί άνθρωποι», ότι εκτός από την «alt-Right» υπάρχει και η «alt-Left», η άκρα Αριστερά, και πάει λέγοντας. Ο Τζον Κέλι αρκέστηκε να ξεροκαταπίνει, κοιτώντας τα παπούτσια του. Η εικόνα ενός ευερέθιστου εφήβου σε σώμα εβδομηντάρη, με ακράτητους λόγους και πράξεις, που ηγείται μιας πυρηνικής υπερδύναμης, είχε κάνει τον γύρο του κόσμου.

Καθολική κατακραυγή

Είναι αλήθεια ότι ο Ντόναλντ Τραμπ είχε ήδη συνηθίσει Αμερικανούς και ξένους άλλα να λείπει το πρωί στον Λευκό Οίκο και άλλα το βράδυ στο Twitter. Ωστόσο αυτή τη φορά ξεπέρασε όλες τις κόκκινες

γραμμές, πειθώντας ακόμη και τους πιο δύσπιστους ότι η περίπτωση του είναι μη διαχειρίσιμη. Τα εικοσιτετράωρα που ακολούθησαν τη «μαύρη Τρίτη», η κατακραυγή εναντίον του ήταν καθολική και η απομόνωσή του απελπιστική. Διευθυντές μεγάλων αμερικανικών επιχειρήσεων (IBM, Intel, Merck, Blackstone κ.ά.) παρατήθηκαν από τα δύο συμβουλευτικά σώματα που ο ίδιος είχε δημιουργήσει, με αποτέλεσμα να αναγκαστεί να τα διαλύσει. Οι αρχηγοί του Στρατού, του Ναυτικού, της Αεροπορίας, των Πεζοναυτών και της Εθνοφυλακής κατηπύρισαν σε μέσα κοινωνικής δικαιοσύνης ευθέως τους νεοναζί και εμμέσως τον πρόεδρό τους. Το ίδιο έπραξαν οι Ρεπουμπλικανοί πρόεδροι της Βουλής και της Γερουσίας και σειρά άλλων προβεβλημένων στελεχών του κόμματός του. Μόνο ο πρώην αρχηγός της Κου Κλουξ

Κλαν, Ντέιβιντ Ντιουκ, απέμεινε να τον συχαρεί για την «τόλμη» του να καταγγείλει τους «αριστερούς τρομοκράτες».

Δεν αποκλείεται η περασμένη Τρίτη να αποδειχθεί σημείο μη επιστροφής για την προεδρία Τραμπ, καθώς ολοένα και περισσότεροι διερωτώνται αν είναι δυνατόν να ολοκληρωθεί αυτός ο άνθρωπος έστω μία τετραετία χωρίς ανυπολόγιστο κόστος για το κόμμα, τη χώρα του και τον πλανήτη. Επί του παρόντος, επιβεβαιώνεται ότι οι εμμονικοί άνθρωποι, όταν έρχονται στην εξουσία, επιτυγχάνουν αποτελέσματα διαμετρικά αντίθετα από τις προσδοκίες τους. Μετά τα γεγονότα του Σάρλοτσβιλ και τον κευκόνα των δηλώσεων Τραμπ, τα μηνύματα της Συνομοσπονδίας των Νοτίων απομακρύνονται από σειρά πόλεων χωρίς να ακουστεί κίχ. Ο πιο στενός σύμβουλός του και ιδε-

ολογικός γκουρού της «alt-Right» Στιβ Μπάρον, που τελικά αποπέμφθηκε, λίγο πριν την έξοδό του από τον Λευκό Οίκο δίνει συνέντευξη σε ιστοσελίδα της ριζοπαριστικής... Αριστεράς, χαρακτηρίζοντας «κλόουν» και «χαμένους» τους ακροδεξιούς συνοδοιπόρους του.

Έκανε «μόδα» τον ρατσισμό

Σε κάθε περίπτωση, η αυτογελοιοποίηση—όπως και η ίδια η εκλογή—του Ντόναλντ Τραμπ αποτελεί σύμπτωμα μιας ευρύτερης κρίσης της αμερικανικής κοινωνίας. Ο διάσημος μπάσκετμπολιστας Λεμπρόν Τζέιμς είχε δίκιο όταν επεσήμαινε ότι ο ρατσισμός ήταν πάντα παρών στις ΗΠΑ και εκείνο που έκανε ο Τραμπ ήταν να τον «εναφέρει στη μόδα». Παρότι η εκλογή Ομπάμα υπήρξε ασφαλώς ιστορικό ορόσημο, επί προεδρίας του πρώτου μαύρου προέδρου το φυλετικό πρόβλημα πήρε την οξύτερη μορφή του μετά τη δεκαετία του '60, όπως έδειξαν οι αλυσιδωτές δολοφονίες μαύρων από λευκούς αστυνομικούς και το κίνημα «Black Lives Matter» που πυροδότησαν. Οι οπαδοί της «λευκής υπεροχής», που έπνεαν τα μένεα εναντίον του Ομπάμα, αισθάνθηκαν ότι έχουν τον αέρα στα πανιά τους μετά την εκλογή του Τραμπ και αποθρασύνθηκαν. Υπό αυτήν την έννοια, το Σάρλοτσβιλ δεν έπεσε από τον ουρανό.

Ένα από τα κρίσιμα ερωτήματα που τίθενται είναι τι αντίκτυπο θα έχουν στην εξωτερική πολιτική του Τραμπ τα σωρευόμενα εσωτερικά του αδιέξοδα. Εύλογος είναι ο φόβος μήπως αναζητήσει διέξοδο σε εξωτερικούς τυχοδιωκτισμούς, υπολογίζοντας ότι μια στρατιωτική περιπέτεια θα συσπειρώσει αναγκαστικά τους Αμερικανούς γύρω από τον πρόεδρό τους. Οι απειλές του για στρατιωτική επέμβαση στη Βενεζουέλα και για προληπτικό πλήγμα εναντίον της Βόρειας Κορέας ενισχύουν τις ανησυχίες. As μην ξεχνάμε ότι το μόνο σύντομο διάστημα όπου ο Τραμπ όχι μόνο είχε ασυλία, αλλά απέσπασε και εγκλημα από το πολιτικό και εκδοτικό κατεστημένο της χώρας του, ήταν όταν βομβάρδισε, χωρίς πειστική δικαιολογία, τη Συρία.

«Εισβολείς που έφεραν μίσος στην πόλη μας»

Συνέντευξη στον ΑΘΑΝΑΣΙΟ ΕΛΛΙΣ

Για εισβολή από έναν πραγματικό στρατό που «είχε φέρει μίσος στην πόλη μας» μιλάει περιγράφοντας τα γεγονότα στο Σάρλοτσβιλ ο Μπιλ Ανθόλνς, επικεφαλής του Κέντρου Μίλερ του Πανεπιστημίου της Βιρτζίνια, ενός από τα καλύτερα της Αμερικής, που εδρεύει στην πόλη. Από τους πιο έγκυρους αναλυτές της αμερικανικής πολιτικής, ο ελληνικής καταγωγής Ανθόλνς, ο οποίος έχει διατελέσει αξιωματικός του Λευκού Οίκου και υψηλόβαθμο στέλεχος σημαντικών think tanks—του Συμβουλίου Εξωτερικών Σχέσεων, του Germain Marshall Fund και, μέχρι πρόσφατα, του Brookings, του οποίου ήταν εκτελεστικός διευθυντής—μιλάει για τη μεγάλη ευκαιρία που έχασε ο Ντόναλντ Τραμπ να δείξει ότι είναι πρόεδρος όλων των Αμερικανών και για τους φόβους των παραδοσιακών Ρεπουμπλικανών, αλλά και για την προσωπική του εμπειρία από διαδηλώσεις στην Ελλάδα της κρίσης.

— Πώς νιώσατε βλέποντας τέτοια βία στην πόλη σας;

— Έδειχνε σαν εμπόλεμη ζώνη, πολύ περισσότερο από ό, τι έχω βιώσει σε άλλες περιπτώσεις. Όταν ξυπνήσαμε το πρωί εκείνης της ημέρας, είδαμε την πόλη γεμάτη από ημιφορτηγά και μικρά λεωφορεία γεμάτα διαδηλωτές με ναζιστικές σημαίες και άλλα σύμβολα λευκής ανωτερότητας. Ήταν επίσης προετοιμασμένοι—φορούσαν κράνη, μάσκες, στολές—για να αντιμετωπίσουν δακρυγόνα. Τουλάχιστον 25 άτομα, απ' ό,τι μπορούσα να δω, κρατούσαν ημιαυτόματα όπλα και τα επιδείκνυαν δημοσίως.

Οι περισσότεροι διαδηλωτές υπέρ της «λευκής ανωτερότητας» είχαν ναζιστικές σημαίες και ήρθαν με εννοικιασμένα λεωφορεία από άλλες πολιτείες. Ήταν ένας πραγματικός στρατός, εξηγήει στην «Κ» ο Μπιλ Ανθόλνς (δεξιά).

«Φορούσαν κράνη, μάσκες, στολές, αρκετοί κρατούσαν ημιαυτόματα όπλα», περιγράφει ο Μπιλ Ανθόλνς.

— Ήταν άτομα από την πόλη;

— Όχι. Δεν ήταν από το Σάρλοτσβιλ. Οι περισσότερες πινακίδες των αυτοκινήτων ήταν από άλλες πολιτείες. Πολλοί είχαν έρθει στην πόλη με νοικιασμένα λεωφορεία. Είχαμε υποστεί μια εισβολή από

έναν πραγματικό στρατό που είχε φέρει μίσος στην πόλη μας.

— Τι ξεχωρίσατε από τη συγκεκριμένη διαδήλωση;

— Ήταν διαφορετική σε σχέση με άλλες. Πρώτον, υπήρχαν όπλα, ειρηνικοί διαδηλωτές κρατούσαν όπλα. Και, δεύτερον, το μίσος ήταν στο επίκεντρο της διαμαρτυρίας. Και σας το λέω ως κάποιος που έχει βρεθεί σε πολλές διαδηλώσεις διαμαρτυρίας: δύο συνόδους κορυφής του G7, τη διάσκεψη του Παγκοσμίου Οργανισμού Εμπορίου του '99 στο Σιάτλ, σε διαδηλώσεις κατά της παγκοσμιοποίησης και σε δύο μεγάλες συγκεντρώσεις στην Ελ-

λάδα. Εχω δει από κοντά τη δύναμη της διαμαρτυρίας, αλλά και το χάος που αυτή μπορεί να προκαλέσει. Εχω δει διαμαρτυρίες να επηρεάζουν την κοινή γνώμη. Εχω νιώσει τα μάτια μου να καίγονται από δακρυγόνα και έχω δει να γίνεται καταχρήσεις από την αστυνομία αλλά και από διαδηλωτές. Αυτή ήταν διαφορετική.

— Πώς αποτιμάτε πολιτικά τη στάση του Ντόναλντ Τραμπ;

— Στην καλύτερη περίπτωση ο πρόεδρος έχει μεγάλη άγνοια για το τι συνέβη. Δεν ξέρω και δεν είμαι σε θέση να κρίνω τον τρόπο που σκέπτεται ή τις διαδικασίες που

ακολούθησαν στον Λευκό Οίκο.

Αλλά σφάλλει σε τεράστιο βαθμό αν ειλικρινά πιστεύει ότι «ευθύνονται και οι δύο πλευρές». Έχασε μια μεγάλη ευκαιρία να δείξει ότι είναι πρόεδρος όλων των Αμερικανών. Με τη θολή στάση που επέλεξε, δίνει την αίσθηση ότι εγκρίνει τους υποστηρικτές της λευκής ανωτερότητας.

— Σημειώθηκαν έντονες αντιδράσεις από Ρεπουμπλικανούς.

— Υπάρχουν πολλές και μεγάλες διαφωνίες από Ρεπουμπλικανούς. Είναι κάτι που άρσισε από την προεκλογική του εκστρατεία, πριν από δύο χρόνια. Αλλά αυτό το συμβάν δείχνει τόσο διαφορετικό. Κοιτάξτε. Στις έρευνες για τη Ρωσία και τις κυρώσεις ή για την ανεξαρτησία του FBI, πολλοί Ρεπουμπλικανοί εναντιώθηκαν δημοσίως στον πρόεδρο. Αλλά εδώ έχω την αίσθηση ότι παρακολουθούμε κάτι μεγαλύτερο. Διακυβεύεται το ίδιο το Ρεπουμπλικανικό Κόμμα. Είναι μια μάχη για την ψυχή του κόμματος.

— Πόσο βαθιά είναι η διαίρεση;

— Υπάρχουν αυτοί που διαφωνούν με φιλελεύθερες πολιτικές στήριξης ή προώθησης μειονοτήτων, οι οποίοι κατανοούν τον πρόεδρο και πιστεύουν—έχουν κάθε λόγο να το κάνουν—ότι δεν είναι ρατσιστές. Αλλά κανείς από αυτούς δεν υποστηρίζει τέτοιες διαδηλώσεις μίσους από οπλισμένους ανθρώπους. Με τη στάση του ο πρόεδρος επιχειρεί να «θολώσει» τη μεγάλη διαφορά ανάμεσα σε αυτές τις δύο προσεγγίσεις. Και αυτό είναι κάτι που δεν επιθυμούν και που φοβούνται πολλοί παραδοσιακοί μετριοπαθείς Ρεπουμπλικανοί.

Σαν να ήταν τρομοκράτες

— Αναφερθήκατε σε διαδηλώσεις στην Ελλάδα.

— Ήμουν στην Αθήνα το καλοκαίρι του 2011. Ήταν νομίζω 15 Ιουνίου. Θυμάμαι ήταν μια απεργία. Ήρθαν ΜΑΤ, έφεραν κλούβες της αστυνομίας για να κλείσουν τη λεωφόρο Βασιλίσσης Σοφίας, έφεραν δακρυγόνα. Θυμάμαι, περπατούσα με τα παιδιά μου που ήταν τότε ηλικίας 7 και 9, και την πεθερά μου που είχε βγει έξω από τα σύνορα της Αμερικής μόνο μία φορά στη ζωή της και, φυσικά, δεν είχε ξαναδαεί ποτέ τέτοιο πράγμα. Βρισκόμουν ξανά στην Αθήνα τον Ιούνιο και τον Ιούλιο του '15 όταν έκλεισαν οι τράπεζες, πριν από το δημοψήφισμα.

— Μια και μιλάτε για την Ελλάδα, κάποιος συνέκριναν τους ακροδεξιούς του Σάρλοτσβιλ με τη Χρυσή Αυγή.

— Για να είμαι ειλικρινής δεν γνωρίζω αρκετά για τη Χρυσή Αυγή για να κάνω τη σύγκριση. Αυτό που μπορώ όμως να σας πω είναι πως οι ενέργειες των διαδηλωτών στο Σάρλοτσβιλ αγγίζουν τα όρια της τρομοκρατικής δράσης. Κρατούσαν ημιαυτόματα όπλα. Όταν σχεδίασαν τη διαδήλωση στους χώρους του Πανεπιστημίου της Βιρτζίνια είπαν στην πανεπιστημιακή αστυνομία ότι θα περπατήσουν από ένα συγκεκριμένο δρόμο και τελικά πήγαν από άλλον.

Η Ευρώπη στη δίνη του τρόμου

«Πότε θα τελειώσει ο εφιάλτης;» αναρωτιούνται αναλυτές και πολίτες

Της **ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ ΜΠΕΡΣΗ**

Παρίσι, Νίκαια, Λονδίνο, Βρυξέλλες, Βερολίνο, Στοκχόλμη, Βαρκελώνη. Ο κατάλογος των ευρωπαϊκών πόλεων που έχουν υποστεί πολύνεκρα τυφλά τρομοκρατικά χτυπήματα τζιχαντιστών μακραίνει και το ερώτημα στα χείλη των Ευρωπαίων είναι αν και πότε αυτό θα σταματήσει. Οι επιθέσεις της Πέμπτης στον πιο κομπολιτικό, ανοικτό, ευχάριστο πεζόδρομο της Βαρκελώνης, τη Ράμπλα, και λίγες ώρες αργότερα στην Καμπρίλ, στις οποίες έχασαν τη ζωή τους συνολικά 14 άνθρωποι, προ-

Η επίθεση στη Βαρκελώνη προξένησε νέο σοκ, προκαλώντας κύμα παγκόσμιας συμπαραστάσης.

ξένησαν σοκ στην Ευρώπη και πυροδότησαν κύμα παγκόσμιας συμπαραστάσης.

Οι δράστες φαίνεται ότι ετοιμάζαν κάτι ακόμη πιο πολυαίμακτο, αλλά έπεσαν στην παγίδα της άγνοιάς τους και τινάχθηκαν στον αέρα, την Τετάρτη, ενώ παρασκευάζαν βόμβες στη μικρή παραλιακή πόλη Αλκανάρ. Αυτό τους οδήγησε να επιταχύνουν τα σχέδια για επίθεση με φορητά όπλα στη Βαρκελώνη και

εν συνεχεία με Ι.Χ. στην παραλιακή πόλη Καμπρίλ, όπου πέντε εξ αυτών έπεσαν νεκροί από αστυνομικές σφαίρες αφού πρώτα σκότωσαν μία γυναίκα. Η ανάληψη της ευθύνης των επιθέσεων από το ISIS δεν εξέπληξε κανέναν, αν και δεν ήταν δυνατόν να επιβεβαιωθεί κατά πόσον οι δράστες είχαν πράγματι σχέση με την οργάνωση ή απλά «υπάκουσαν στον χαλίφη», όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση.

Ο Γάλλος ερευνητής του ισλαμικού κόσμου Ζιλ Κεπέλ σημειώνει ότι αυτό που ζούμε έχει τις ρίζες του σε ένα ιδεολογικό κείμενο του 2005, με το οποίο πρώην μέλος της Αλ Κάιντα ζητάει να εγκαταλειφθεί η λογική των οργανωμένων επιθέσεων «από πάνω» και να περάσουν οι τζιχαντιστές σε πλήρη μαλακό υπογάστριο της Δύσης, την Ευρώπη, «από τα κάτω», δηλαδή χωρίς ιεραρχική οργάνωση.

Ο Κεπέλ θεωρεί ότι η ιδεολογική παράμετρος είναι πάρα πολύ ισχυρή, απορρίπτοντας ερμηνείες σύμφωνα με τις οποίες οι τζιχαντιστές είναι απλώς και μόνον προβληματικά άτομα που εκθρεφούνται την κοινωνία στην οποία ζουν και οι οποίοι επιλέγουν την ισλαμική τρομοκρατία επειδή αυτή είναι «του σιρομού» αυτή την εποχή.

Οι πολιτικές πτυχές

Από την άλλη πλευρά, ο Βρετανός αναλυτής Σάιμον Τζένκινς αναδεικνύει τις πολιτικές πτυχές της αν-

Συνολικά 14 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους από τις επιθέσεις των τζιχαντιστών στην κομπολιτική Ράμπλα της Βαρκελώνης και στο θέρετρο Καμπρίλ.

τιπαράθεσης Δύσης - τζιχαντιστών. «Εξακολουθούμε να έχουμε στρατιωτική εμπλοκή σε μουσουλμανικές χώρες —που πολλοί αντιμετώπιζον ως πόλεμο κατά του Ισλάμ— και μοιάζουμε ανίκανοι να σταματήσουμε. Κατά τραγικό τρόπο, όλοι οι πόλεμοι έχουν απώλειες», υποστηρίζει ο Τζένκινς. Αν αυτό ισχύει, τότε τα πιο πρόσφατα γεγονότα κινδυνεύουν να τροφοδοτήσουν νέο κύκλο τζιχαντιστικής βίας. Η πτώση της Μοσούλης, με βαρύτατο ανθρώπινο κόστος, ήταν ένα σημείο καμπής για τη συντριβή του ISIS ως οργανωμένης διοικητικής οντότητας, αλλά αυτό κάθε άλλο παρά καθυστασιακό είναι από τη σκοπιά της

αποτροπής νέων επιθέσεων τύπου Βαρκελώνης. Μελετητές του ISIS σημειώνουν ότι η έλλειψη σημείου αναφοράς στο Ιράκ και στη Συρία, με την κατάρρευση του λεγόμενου «χαλιφάτου», δεν είναι καθόλου βέβαιο ότι θα σταματήσει τις επιθέσεις στην Ευρώπη, στον βαθμό που αυτές διαπράττονται χωρίς υλική στήριξη και καθοδήγηση από το Ιράκ ή τη Συρία.

Η ευρωπαϊκή κοινή γνώμη κάνει υπομονή και ελπίζει ότι κάθε επίθεση θα είναι η τελευταία. Αλλά κανένας από όσους μελετούν το φαινόμενο και διερευνούν τις αιτίες του τροφοδοτούν δεν είναι τόσο αισιόδοξος...

Η τρομοκρατία στην «υπηρεσία» της ξеноφοβίας

Της **AMANDA TAUB THE NEW YORK TIMES**

Αυτή τη φορά ήταν η Βαρκελώνη. Ένα συνηθισμένο φορητό μετατρέπεται σε φονικό όπλο, που σπέρνει αδιακρίτως τον θάνατο. Παρόλο που οι επιθέσεις με οχήματα τα τελευταία δύο χρόνια είναι πολύ σπανιότερες απ' ό,τι τα δυστυχήματα, συνιστούν μια προειδοποίηση ότι ο οδηγός μπορεί να τα χρησιμοποιήσει για να σκοτώσει. Αν κάτι μπορεί να γίνει όπλο, προστίθεται μία ακόμη απειλή στην καθημερινή ζωή της πόλης. Χρόνιες έρευνες έχουν αποδείξει ότι ο φόβος διαιρεί και δηλητηριάζει τις κοινωνίες, σκληραίνει τους πολίτες απέναντι σε όσους θεωρούνται ξένοι. Συχνά ο φόβος τούς εξωθεί να θυσιάσουν θεμελιώδεις αξίες. Οι τρομοκρατικές επιθέσεις επιδιώκουν να αποσπάσουν την προσοχή της κοινής γνώμης και να σπείρουν τον τρόμο. Mas αναγκάζουν να κάνουμε τον εξής υπολογισμό στο μυαλό μας: «Θα μπορούσε αυτό να συμβεί σε μένα ή κάποιον που αγαπώ; Υπάρχει τρόπος να είμαι ασφαλής;».

Για να παρηγορηθούμε, αναζητούμε στρατηγικές ως πιθανές καθυστασιακές απαντήσεις στα προαναφερθέντα ερωτήματα. Για παράδειγμα, μετά την 11η Σεπτεμβρίου πολλοί απέφευγαν να πετάξουν με αεροπλάνα. Τα αυτοκίνητα και τα φορητά, όμως, είναι παντού, γύρω μας. Ο κίνδυνος να σκοτωθούμε σε αυτό του είδους τις επιθέσεις είναι μικρός. Στις ΗΠΑ, αυτοκινητικά ατυχήματα στοιχίζουν τη ζωή σε 30.000 έως 40.000 άτομα τον χρόνο. Παγκοσμίως, οι τρομοκρατικές επιθέσεις με οχή-

ματα έχουν σκοτώσει ένα μικρό μόνο ποσοστό αυτών των ανθρώπων. Αυτή η εκτίμηση όμως δεν μπορεί να διώξει τον φόβο. Η πιθανότητα ενός δυστυχήματος φαίνεται πολύ διαφορετική από εκείνη ενός εσκεμμένου φόνου, που βάζει τυχαία στο στόχαστρό του τα θύματα.

Ο αντικτύπος αυτού του φόβου δεν είναι απλώς δυσάρεστος. Μπορεί να επηρεάσει πραγματικά την κοινωνία και την πολιτική. Οι πρόσφατες επιθέσεις στην Ευρώπη μπορεί να εξηγηθούν, για παράδειγμα, γιατί μια

Οι μισοί και πλέον Ευρωπαίοι επιθυμούν απαγόρευση στη μεταναστευση από μουσουλμανικές χώρες.

πρόσφατη έρευνα του Chatham House κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι μισοί και πλέον Ευρωπαίοι υποστηρίζουν απαγόρευση στη μετανάστευση από χώρες που έχουν στην πλειονότητά τους μουσουλμανικό πληθυσμό. Η αίσθηση «ημών» εναντίον «εκείνων» δικάζει την κοινωνία, επιτείνει τις προκαταλήψεις και δημιουργεί κοινωνικές διαχωριστικές γραμμές — ακριβώς το είδος της πολιτικής που προωθούν οι ακροδεξιοί εθνικιστές, οι οποίοι έχουν γίνει τόσο δημοφιλείς στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ. Οποια κι αν είναι η επίπτωση αυτών των επιθέσεων στη δυτική πολιτική σκηνή, αναμφισβήτητα αλλάζει ήδη τη νοτιοανατολική γεωγραφία της αστικής ζωής.

Ο αιγιματικός ομογενής και οι επαφές με τη Μόσχα

Ποιος είναι ο Τζορτζ Παπαδόπουλος που επέμενε ότι είναι «έμπιστος» του Αμερικανού Προέδρου Ντόναλντ Τραμπ

Της **ΜΑΡΙΑΝΝΑΣ ΚΑΚΑΟΥΝΑΚΗ**

Ήταν 24 Μαρτίου 2016 όταν ο ομογενής Τζορτζ Παπαδόπουλος έγραψε για πρώτη φορά στο επιτελείο του Τραμπ σχετικά με τη Ρωσία: «Μπορώ να κανονίσω μια συνάντηση μεταξύ ημών και της ρωσικής ηγεσίας για να συζητήσουμε τις σχέσεις μας υπό τον πρόεδρο Τραμπ». Όπως αποκάλυψε η εφημερίδα Washington Post, το μέιλ αυτό μαζί με πολλά ακόμη που ακολουθήσαν έχουν πλέον εισέλθει στο μικροσκοπικό της αμερικανικής δικαιοσύνης και του Κογκρέσου, στο πλαίσιο της έρευνας για τις επαφές συμβούλων του Τραμπ με τη Ρωσία.

Η «Κ» ξετυλίγει την ιστορία του «αιγιματικού» —όπως τον χαρακτήρισε η αμερικανική εφημερίδα— ομογενούς: από τη σχέση του με τη Θεσσαλονίκη, την ειδικεύση του στα ενεργειακά, μέχρι τη γνωριμία με τον Τραμπ και τις υποσχέσεις που έδωσε σε ξένους αλλά και σε Έλληνες πολιτικούς.

Από «ελληνικό» σπίτι

Μόλις 31 ετών, ο Τζορτζ Παπαδόπουλος γεννήθηκε στο Σικάγο από Έλληνες γονείς με καταγωγή από τη Θεσσαλονίκη. Ο πατέρας του, Αντώνης (πρώην πρόεδρος της Παμμακεδονικής Ένωσης ΗΠΑ), έχει δηλώσει πως η οικογένειά του ζει σε ένα σπίτι «ελληνικό»: «Ξεκινάμε την ημέρα μας διαβάζοντας τα νέα, δεν είμαστε αποκομμένοι από τη χώρα μας». Ολοι τους μιλάνε άπταιστα ελληνικά και επιστρέφουν στην Ελλάδα με κάθε ευκαιρία, αφού έχουν συγγενείς και διατηρούν και οι ίδιοι σπίτι.

Ο Τζορτζ αποφότισε το 2010 από το UCL του Λονδίνου, όπου σπούδασε Πολιτική Οικονομία και ξεκίνησε να δουλεύει στο Ινστιτούτο Hudson που ειδικεύεται σε

θέματα ενέργειας. Η ομάδα του ήταν επικεντρωμένη στις σχέσεις Κύπρου, Ελλάδας και Ισραήλ και στόχος τους ήταν να φέρουν σε επαφή πρέσβεις και ανθρώπους-κλειδιά από τις τρεις χώρες. Με αυτήν την ιδιότητα, το 2014 συναντήθηκε με τον Κύπριο πρόεδρο Νίκο Αναστασιάδη. Αντίστοιχα, επαφές είχε και στο Ισραήλ: το 2015 παρουσίασε στο υπουργείο Ενέργειας μελέτη του Ινστιτούτου. Οι επαφές αυτές θεωρείται πως έπαιξαν ρόλο στο να «ανοίξει» για την εταιρεία Noble Energy ο δρόμος για τη γεώτρηση φυσικού αερίου στην περιοχή.

Η είσοδος στην πολιτική

Τον Δεκέμβριο του 2015 ξεκίνησε να εργάζεται στο επιτελείο του Μπεν Κάρσον, υποψηφίου για το Ρεπουμπλικανικό χρίσμα. Όταν εκείνος αποχώρησε και υποστήριξε τον Τραμπ, του πρότεινε να εντάξει

Τα μέιλ που έστειλε προεκλογικά στο επιτελείο του μετέπειτα προέδρου βρίσκονται πλέον στο μικροσκοπικό των Αρχών.

στην ομάδα του τον νεαρό ομογενή. Παπαδόπουλος και Τραμπ έδωσαν ένα τηλεφωνικό ραντεβού. Αυτό δεν κράτησε πάνω από πέντε λεπτά, αλλά λίγο πριν κλείσουν, ο υποψήφιος τότε πρόεδρος τον προσκάλεσε σε μια ομιλία του.

Έτσι, στις 21 Μαρτίου ο Παπαδόπουλος έφτασε στο υπό κατασκευή ξενοδοχείο του Τραμπ στην Ουάσινγκτον. Σε ένα από τα λίγα «έτοιμα» δωμάτια, κάθισε μαζί με άλλους δώδεκα άνδρες γύρω από ένα τραπέζι, όπου περι-

Δεν είναι ξεκάθαρο ποια ήταν η σχέση του μόλις 31 ετών ομογενούς με τον Τραμπ και το επιτελείο του. Τελικά δεν ανέλαβε ρόλο στην κυβέρνηση, μολονότι διαβεβαίωσε ότι ο νέος πρόεδρος του είχε δώσει «λευκή επιταγή».

τριγυρισμένοι από μακέτες και φωτογραφίες του ξενοδοχείου συμμετείχαν σε μια σύσκεψη. Το ίδιο απόγευμα, ο Τραμπ έδωσε μια συνέντευξη και όταν τον ρώτησαν ποια ακριβώς είναι η ομάδα των συμβούλων του σε θέματα εξωτερικής πολιτικής, ανέφερε και τον —άγνωστο στην Ουάσινγκτον— Παπαδόπουλο: «Ειδικεύεται σε θέματα ενέργειας και πετρελαίου. Είναι εξαιρετικός», είπε.

Ο Παπαδόπουλος δεν κάνει χρόνο. Τρεις μόλις ημέρες ύστερα από

εκείνη την πρώτη γνωριμία στέλνει μέιλ σε επτά συνεργάτες του Τραμπ με θέμα: «Συνάντηση με τη ρωσική ηγεσία — συμπεριλαμβανομένου του Πούτιν». Αγνοστο εάν η επαφή που προσπαθούσε να πετύχει ήταν δική του πρωτοβουλία ή εάν πράγματι είχε τέτοια πρόσβαση, ωστόσο η πρόταση δεν γίνεται δεκτή από το επιτελείο Τραμπ. Ο Παπαδόπουλος όμως επιμένει. Στις 4 Μαΐου του 2016 προωθεί μια συγκεκριμένη πρόσκληση για τον ίδιο τον Τραμπ από ρωσικό think tank άμε-

σα συνδεδεμένο με την κυβέρνηση. Παρ' όλο που και αυτό απορρίπτεται δεν το βάζει κάτω, στέλνει τουλάχιστον άλλα έξι αιτήματα για πιθανές συναντήσεις με Ρώσους αξιωματούχους και κάποια στιγμή ζητάει διευκρινίσεις για το κατά πόσον θα μπορούσε ο ίδιος να αποδεχτεί πρόσκληση από τη Ρωσία.

Κανείς δεν ξέρει εάν ο Παπαδόπουλος τελικά πραγματοποίησε προεκλογικά κάποιο ταξίδι στη Ρωσία, αλλά, όπως είχε αποκαλύψει

παιλιότερα η «Κ», έκανε τουλάχιστον δύο ταξίδια (την άνοιξη αλλά και τον χειμώνα του '16) ως σύμβουλος του Τραμπ στην Ελλάδα.

Επαφές στην Αθήνα

Αρχικά συναντάει τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Προκόπη Παυλόπουλο. «Ανέβασε» μάλιστα στην προσωπική του ιστοσελίδα φωτογραφία από τη συνάντηση. Του ζητάει απευθείας επαφή με το Μέγαρο Μαξίμου, αλλά τελικά καταφέρνει να δει τον κ. Καμμένο, τον κ. Κοτζιά και αργότερα τον κ. Μητσοτάκη. Ο ίδιος ισχυριζόταν πως προγραμματίζε ένα ταξίδι του Τραμπ στην Ελλάδα, ενώ μετά τις εκλογές επέμενε πως είχε καταφέρει να παραμείνει στον κύκλο των συμβούλων «παρά τον πόλεμο που δέχτηκε από κάποιους που προωθούσαν τουρκικές θέσεις». Σε όλους δήλωνε πως ο Τραμπ του είχε δώσει «λευκή επιταγή» να διαλέξει οποιοδήποτε ρόλο επιθυμεί στην κυβέρνηση που θα σχηματιστεί. Κάποιοι από τους συνομιλητές του ήταν επιφυλακτικοί με τα λεγόμενά του, άλλοι πιο ενθουσιώδεις (ο κ. Καμμένος μετά τη νίκη Τραμπ είχε δώσει, μέσω Twitter, συχαρητήρια στον νέο πρόεδρο και σημείωνε πόσο σημαντική θέση έχει πλέον ο Παπαδόπουλος).

Δεν είναι ξεκάθαρο ακριβώς ποια —ή πόσο στενή— ήταν πράγματι η σχέση του με τον Τραμπ και το επιτελείο του. Μετά την ορκωμοσία πάντως δεν αναλαμβάνει κάποιο ρόλο στην κυβέρνηση. Τα μέιλ που ήρθαν στο φως της δημοσιότητας δείχνουν, αν μη τι άλλο, την επιμονή του να ανοίξει διάλογο κοινωνίας μεταξύ ΗΠΑ και Ρωσίας, αλλά και τις σχέσεις που είχε και ενδοκοινοτικό καλλιέργησε περαιτέρω με Ρώσους παράγοντες χρησιμοποιώντας το όνομα του Τραμπ.

Με φαβορί, αλλά και πολλούς μνηστήρες

Πολύ ανταγωνιστικό αναμένεται το νέο πρωτάθλημα, καθώς εκτός από τον ΑΠΟΕΛ και οι άλλοι «μεγάλοι» δείχνουν αποφασισμένοι

Το νέο Παγκύπριο ποδοσφαιρικό πρωτάθλημα ξεκίνησε χθες με πολύ μεγάλες προσδοκίες όσον αφορά στον ανταγωνισμό τόσο για την διεκδίκηση του τίτλου και των τριών εισιτηρίων για συμμετοχή στο επό-

μενο Europa League, αλλά και όσον αφορά στην αποφυγή της διαβάθμισης στην Β' κατηγορία. Ιδιαίτερα ο ανταγωνισμός για τον τίτλο αναμένεται να είναι πάρα πολύ έντονος. Ο πρωταθλητής στα τελευταία πέντε

χρόνια ΑΠΟΕΛ, δικαιούται τον τίτλο του φαβορί καθώς έχει και την ποιότητα αλλά και τεράστια εμπειρία. Η πολύ φιλόδοξη ΑΕΚ διατήρησε τον βασικό κορμό της και ενισχύθηκε ουσιαστικά εκεί που είχε αδύ-

ναμιες. Ετοιμος και αποφασισμένος να συνεχίσει από εκεί που έμεινε πέρσι και να κάνει το μεγάλο άλμα είναι ο Απόλλωνας. Εξαιρετική είναι η προοπτική της ΑΕΛ παρά τον πολύ χαμηλότερο από τους ανταγωνιστές

της προϋπολογισμό. Πολύ αλλαγμένη σε σχέση με τις προηγούμενες χρονιές, με μεγάλο ενθουσιασμό και δίψα για τίτλους και διακρίσεις ξεκινά τη νέα χρονιά η Ομόνοια. Πρωταγωνιστικό ρόλο θα διεκδι-

κώσει η επίσης πολύ αλλαγμένη και ενισχυμένη Ανόρθωση. As δούμε αναλυτικά με ποια αγωνιστικά δεδομένα μπαίνουν στην αφετηρία του νέου πρωταθλήματος οι έξι «μεγάλοι» του ποδοσφαίρου μας

Με τον Δώνη στον πάγκο οι παίκτες του ΑΠΟΕΛ μοιάζουν αναγεννημένοι.

Η ΑΕΚ με τις εμφανίσεις στην Ευρώπη έδειξε ότι φέτος θα είναι πιο δυνατή.

Από το περσινό ρόστερ της Ανόρθωσης έμειναν ελάχιστοι παίκτες.

ΑΠΟΕΛ: Με φόρα για το έκτο

Ο ΑΠΟΕΛ για ακόμη μια χρονιά ξεκινά ως φαβορί στο νέο πρωτάθλημα. Οι «γαλαζοκίτρινοι» έρχονται με φόρα από τις πέντε συνεχόμενες κατακτήσεις και έχουν ως σκοπό την έκτα που θα τους δώσει και το ρεκόρ των περισσότερων συνεχόμενων κατακτήσεων πρωταθλημάτων. Οι πρωταθλητές λόγω των ευρωπαϊκών τους υποχρεώσεων θα ξεκινήσουν τις υποχρεώσεις τους από την 3η αγωνιστική απέναντι στη Νέα Σαλαμίνα, αφού οι αγώνες της 1ης αγωνιστικής απέναντι στον Ερμή και της 2ης απέναντι στην Ανόρθωση έχουν αναβληθεί. Το γεγονός ότι οι «γαλαζοκίτρινοι» βρίσκονται ένα βήμα πριν την πρόκρισή τους στον ομίλου του Champions League ενώ δεδομένα θα παίξουν σε αυτούς του Ευropa, τους δίνει μια εντελώς διαφορετική δυναμική. Απαλλαγμένοι πλέον από το άγχος τόσο το οικονομικό όσο και το αγωνιστικό αλλά και γεμάτοι αυτοπεποίθηση από τις νέες επιτυχίες μπαίνουν στο πρωτάθλημα με την καλύτερη ψυχολογία. Ο Μάριο Μπένιν δεν μακρο-

μέρευσε στον ηλεκτρικό πάγκο του ΑΠΟΕΛ και πλέον ο Γιώργος Δώνης είναι ο απόλυτος άρχων του Αρχαγγέλου. Ένας τεχνικός που γνωρίζει άριστα τις καταστάσεις στην Κύπρο και έχει πλήρη αντίληψη του μεγέθους της ομάδας στην οποία ήρθε. Με τον Ελαδίτη στον πάγκο οι ποδοσφαιριστές του ΑΠΟΕΛ μοιάζουν αναγεννημένοι. Μάλιστα, υπό την καθοδήγηση του Δώνη, οι «γαλαζοκίτρινοι» παίζουν ξανά επιθετικό ποδόσφαιρο κατοχής, κάτι που τους έλειψε. Εξάλλου δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι με τον 47χρονο τεχνικό στον πάγκο ο ΑΠΟΕΛ κατέκτησε το double.

Για ακόμη μια χρονιά ο ΑΠΟΕΛ προχώρησε σε αρκετές κινήσεις στο μεταγραφικό παζάρι. Στην ομάδα ήρθαν οι Αντωνίου, Ορ, Ποτέ, Ρουέδα, Φαρίας, Σδουζα, Μακρής ενώ επέστρεψε και ο Καρλό με μορφή δανεισμού από την Τορίνο. Παρόλα αυτά, ο μεταγραφικός σχεδιασμός δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί. Οι τελευταίες πινελιές αναμένεται να προκαλέσουν αισθoση.

ΑΕΛ: Πολύ καλές προοπτικές

Την περσινή περίοδο και παρά την πολύ καλή αρχή η ΑΕΛ δεν κατάφερε να έχει ανάλογη συνέχεια, με αποτέλεσμα να πάρει το Ευρωπαϊκό εισιτήριο κυριολεκτικά στο φινάλε. Αυτός ήταν ο στόχος, όμως η εξαιρετική αρχή άφησε μια γλυκόπικρη γεύση.

Μάλιστα, η ΑΕΛ πέρασε από μια τεράστια κρίση την οποία όμως δεν θα σχολιάσουμε τώρα (το κάναμε ήδη πολλάκις). Ουσιαστικά ξέσπασε ένας τεράστιος εμφύλιος με τους ιθύνοντες να κάνουν την κίνηση ματ στο πιο καθοριστικό κομμάτι της σεζόν. Εκεί όταν ο Πάμπος Χριστοδούλου έφυγε, η διοίκηση επέλεξε τον Μπρούνο Μπαλταζάρ. Ένας άπειρος προπονητής, χωρίς κάποια μεγάλη διάκριση στην καριέρα του. Ήταν στοίχημα το οποίο όμως κέρδισε η διοίκηση μιας και ο Μπαλταζάρ, χωρίς μεγάλα λόγια και με μπόλικη δουλειά, κέρδισε τους πάντες και οδήγησε την ΑΕΛ στην Ευρώπη.

Και άμεσα μπήκε και ο στόχος για τη νέα σεζόν. Η Ευρώπη είναι αδιαπραγμάτευτος στόχος, ενώ στην ΑΕΛ θέλουν η ομάδα να πρω-

ταγωνιστεί σε πρωτάθλημα και κύπελλο.

Βέβαια, το να υπάρξει τεράστια βελτίωση στο ρόστερ είναι ακόμη ένα στοίχημα. Το μπάζιτς είναι ίσως το πιο χαμηλό από τις μεγάλες ομάδες του νησιού. Έτσι ο Μπαλταζάρ έπρεπε να βρει τον τρόπο για να φέρει παίκτες με ποιότητα που θα κάνουν τη διαφορά. Η λύση ήταν να αποφύγουν τους μάνατζερ όσο το δυνατό πιο πολύ. Αυτό φυσικά, σήμαινε πολύ περισσότερη δουλειά στον Μπαλταζάρ καθώς θα έπρεπε να κάνει τα πάντα ουσιαστικά μόνος.

Και αυτό έπραξε σε μεγάλο βαθμό ο Ίβηρας τεχνικός, με το πρώτο δείγμα να είναι πέρα για πέρα θετικό. Η ΑΕΛ δείχνει πιο δυνατή από την περσινή σεζόν και παρά το γεγονός πως το οδοιπορικό στην Ευρώπη τελείωσε άδοξα (με τα γνωστά συμβάντα στον επαναληπτικό με την Αούστρια), η ομάδα έφυγε κερδισμένη μιας και πλέον όλοι μαζί σαν μια γροθιά ετοιμάζονται για τη μάχη του πρωταθλήματος με προοπτικές για μεγάλα πράγματα.

Ανόρθωση: Ολική αναδόμηση

Η περσινή προβληματική χρονιά με την έκτα θέση στο πρωτάθλημα και τον αποκλεισμό στα ημιτελικά του κυπέλλου με τον τρόπο που ήρθε από τον Απόλλωνα έδειξαν την αναγκαίοτητα για ολική αναδόμηση του ρόστερ στους Ανδρέα Παντελή και Ρόνι Λέβι.

Λαμβάνοντας υπόψη αυτά τα δεδομένα, από το περσινό προβληματικό ρόστερ έμειναν μόνο ελάχιστοι παίκτες. Οι Βίκτορ, Οικονομίδης, Σιβού και Ράγιος στο κέντρο και οι Καρλίτος και Άλβες στην επίθεση είναι όσοι παρέμειναν. Αντίθετα, αποχώρησαν μεταξύ άλλων οι Κόπριβετς, Αγκιλάρ, Ερέρο, Καλντερόν, Μίτροβιτς, Ολίβερα, Καμπρέρα, Κολούνγκα, Γκάμπριελ Μόουρα και Γκιγιέρμε Σάντος.

Στην θέση αυτών, οι ιθύνοντες της «Κυρίας» του ποδοσφαίρου μας επέλεξαν ποδοσφαιριστές με εμπειρία και ποιότητα. Οι διεθνείς Κροάτες Σιλντενφελντ και Πράνιτς, ο Βούλγαρος Μπανταλόφσκι και ο γνωστός μας Ντουγκλάο μαζί με τον Ισραηλινό τερματοφύλακα Αρούς θα είναι στην

άμυνα. Στον άξονα της μεσοίας γραμμής αποκτήθηκε ο Βούλγαρος Βλαντιμίρ Γκάντσεφ, με πολυετή θητεία στην Λέφσκι Σόφιας.

Μεσοεπιθετικά, η ομάδα «γέμισε» ποσοτικά. Αμπντουλάγιεφ, Σισέ, Παλάγκα και Καμαρά αποκτήθηκαν για τα άκρα και την κορυφή της επίθεσης, με τον συναγωνισμό για αυτές τις θέσεις να είναι έντονος.

Επιπρόσθετα, η ομάδα της Αιμοχώστου απέκτησε και κάποιους νεαρούς Κύπριους και ξένους ποδοσφαιριστές για το μέλλον ως επένδυση. Οι Αρτουματάς, Πιλάς, Μακαρόφ και Ματθαίου είναι παιδιά που θα πάρουν τις ευκαιρίες τους φέτος και είναι στο χέρι τους να τις εκμεταλλευτούν.

Ρεαλιστικός στόχος της Ανόρθωσης είναι η έξοδος στην Ευρώπη. Στιδήποτε λιγότερο από αυτό, θα θεωρηθεί ως τρανταχτή αποτυχία. Το μεγάλο ζητούμενο, όμως, είναι η Ανόρθωση να επανέλθει εκεί που την θέλουν οι οπαδοί της. Πρωταγωνίστρια στο πρωτάθλημά μας...

Ο βασικός κορμός της ΑΕΚ έμεινε για άλλη μια φορά ίδιος.

Οι προσθήκες που έγιναν θα ανεβάσουν κι άλλο την ποιότητα του Απόλλωνα.

Η Ομόνοια δείχνει να έχει ποιοτικό ρόστερ και ικανό προπονητή.

ΑΕΚ: Αποφασισμένη για τίτλο

Έχοντας διαγνώσει την έλλειψη βάθους που παρατηρήθηκε κατά την περσινή περίοδο, ο Χάβι Ρόκα έσπευσε να εξοπλίσει τον Ιμανόλ Ιδιακέθ με ποιοτικές επιλογές καταλόγου άλφα, αλλά και ταλαντούχους ποδοσφαιριστές καταλόγου βήτα, βάζοντας για άλλη μια χρονιά ψηλά τον πήχη. Άλλωστε οι προσεγγίσεις κινήσεις της διοίκησης Άνδρου Καραπατάκη τα τελευταία χρόνια, δεν μπορούν να στοχεύσουν σε κάτι λιγότερο από την απόπειρα εισόδου στους ομίλους του Γιουρόπα Λιγκ, αλλά και την κατάκτηση κάποιου εγχώριου τίτλου.

Ο βασικός κορμός της ομάδας έμεινε για άλλη μια φορά ίδιος με τους Αντωνιάδης, Κάσες και Νέλσον να αποτελούν τις νέες επιλογές από το πάνω ράφι, την ίδια ώρα που μονάδες όπως οι Χαρα-

λαμπίδης και Εγγλέζου, αναζητούν ακόμα σεβαστό αριθμό αγωνιστικών λεπτών. Η νεότευση «Αρένα» θα αποτελέσει άσο στο μανίκι των κίτρινοπράσινων της Λάρνακας, οι οποίοι ευελπιστούν σε μαζική ροή του κόσμου τους στο γήπεδο ώστε ο κάθε αντίπαλος να νιώσει τι θα πει έδρα.

Η σταθερότητα στον πάγκο, παρά την κριτική που δέχθηκε σε κάποιες περιόδους ο Ιμανόλ Ιδιακέθ, σηματοδοτεί την πρόθεση του τεχνικού διευθυντή της ΑΕΚ να διατηρήσει πάνω σε γερές βάσεις το πρότζεκτ της τελευταίας τριετίας, το οποίο έφερε την ομάδα στην ελίτ του κυπριακού ποδοσφαίρου, ωστόσο αυτό που υπολείπεται είναι ο μεγάλος στόχος (και) αυτής της χρονιάς. Ο τίτλος του πρωταθλητή ή και του κυπέλλου.

Απόλλων: Ακόμα πιο δυνατός

Με ξεκάθαρο στόχο μπαίνει στο νέο πρωτάθλημα ο Απόλλωνας και δεν είναι άλλος από την κατάκτηση του τίτλου. Τα τελευταία χρόνια η ομάδα έχει σταθεροποιηθεί στα ψηλά και έδειξε ότι μπορεί να εκπληρώσει αυτό τον στόχο. Φέτος παρουσιάζεται πιο δυνατός, όπως φάνηκε από τους αγώνες της Ευρώπης, αλλά και το παιχνίδι του Σούπερ Καπ. Φαίνεται ότι θα συνεχίσει από εκεί που έμεινε πέρσι, όταν και ανέλαβε ο Σωφρόνης Αυγουστή την ομάδα. Έμαθαν από τα λάθη που έγιναν πέρσι και δεν θα τα επαναλάβουν. Φάνηκε και το καλοκαίρι ότι προσπάθησαν να ενισχύσουν την ομάδα και να καλύψουν τα κενά που υπήρχαν στο ρόστερ, τα οποία είχαν στοιχίσει πάρα πολύ.

Σημαντική είναι η απώλεια του Άμπραχαμ Γκέι, ο οποίος είναι παίκτης που όταν ήταν καλά έκανε

την διαφορά. Ήταν ένας μοναδικός παίκτης και αυτό φάνηκε και στον τελικό. Σημαντική είναι και η φυγή του Βινίσιους που πήγε στην Ρουμανία, ενώ έφυγαν επίσης και οι Γκόμες, Σέρτζιο, Σεμέδο, Πιέχ.

Στην θέση τους αποκτήθηκαν οι Γιούστε, Σκέμπρι, Ζάντερ, Άλεφ, Γιάκοβιτς, Ζελάγια, Σίλβα, Χατζη-βασίλης, Σπόλιαντς και Πολίτσι. Ποσοτικά είναι περισσότεροι, άρα αποκτά μεγαλύτερο βάθος στο ρόστερ. Βέβαια, οι μεταγραφικές κινήσεις δεν έχουν τελειώσει, καθώς ο Απόλλωνας ενδέχεται να κάνει ακόμα μία με δύο κινήσεις.

Προσθήκες που θα ανεβάσουν κι άλλο την ποιότητα, καθώς στο στρατόπεδο των «κυανολευκών» της Λεμεσού υπάρχει μεγάλη αποφασιστικότητα για το πρωτάθλημα και δεν θέλουν να αφήσουν τίποτα στην τύχη.

Ομόνοια: Νέα και διψασμένη

Οι αριθμοί που συνόδευσαν την περσινή πορεία της Ομόνοιας ήταν απογοητευτικοί και μοιάζει απίθανο να επαναληφθούν. Οι «πράσινοι» θα είναι σίγουρα καλύτεροι από πέρσι. Το μεγάλο ερωτηματικό είναι πόσο μεγάλη θα είναι η βελτίωση και αν θα μπορέσουν να κάνουν το άλμα κορυφής.

Συνταγή επιτυχίας δεν υπάρχει. Υπάρχουν, όμως, κάποια απαραίτητα συστατικά που χωρίς αυτά δύσκολα μπορεί πετύχει μια ομάδα τους στόχους της και η Ομόνοια τα διαθέτει. Έχει ποιοτικό ρόστερ κι έναν προπονητή ο οποίος έχει αποδείξει ότι μπορεί να δημιουργήσει ισχυρά σύνολα.

Η Ομόνοια πραγματοποίησε 13 μεταγραφές. Βασικό στοίχημα για τον Πάμπο Χριστοδούλου ήταν η ποιοτική ενίσχυση της αμυντι-

κής γραμμής, η οποία αποτέλεσε την αχίλλειο πτέρνα της Ομόνοιας του Νίκου Νταμπίζα. Ήρθε βασικός τερματοφύλακας (Φελτχούιζεν), βασικοί ακραίοι μπακ (Καντέ, Τζαϊλσον), και τρεις στόπερ (Γουίλιαμ, Εκίθα, Φαμπρίσιο) για να κάνουν τη διαφορά. Παίκτης βαρόμετρο για τη σωστή ανασταλτική λειτουργία θα είναι και ο -18 φορές διεθνής με την Ολλανδία - κόφτης, Μαντούρο. Στη μεσοία γραμμή αποκτήθηκαν επίσης ο πρώην άσος της Άντερλεχτ, Κανού, και ο Άλεξ Σοάρες.

Επιθετικά, τα «φετερά» ενισχύθηκαν με τον πολύπειρο και ποιοτικό Γκονζάλες και τον ταχύτατο Τζαροβίνο, ενώ ο Ράφα Λόπες πρόλαβε να αποδείξει ότι η υπόθεση σκοραρίσματος δεν θα είναι μόνο δουλειά των Νταρμισιάρ και Χριστοφρή.

Σούπερ λιγκ: Την αγαπάμε με τα στραβά της

Ξεκίνησε το 59ο ποδοσφαιρικό πρωτάθλημα από καταβολής της Α' Εθνικής στην Ελλάδα

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

Να πει κανείς πως η ελληνική σούπερ λιγκ είναι το πιο ποιοτικό, το πιο ενδιαφέρον ή το πιο οργανωμένο, ειδικά αυτό, ας το αφήσουμε καλύτερα, πρωτάθλημα στον κόσμο σίγουρα θα λείπει ψέματα. Κάθε άλλο είναι που ισχύει αφού ειδικά τα τελευταία χρόνια η λέξη απαξίωση είναι αυτή που ακούγεται περισσότερο από κάθε άλλη στις αναφορές για το πρωτάθλημα. Όμως δεν παύει από το να είναι το πιο κοντινό σε μας πρωτάθλημα και θα είναι πάντα, άρα ένα αφιέρωμα στην έναρξη της σούπερ λιγκ επιβάλλεται.

Πρόκειται για το 59ο πρωτάθλημα από καθιέρωσης της Α' Εθνικής και το 12ο από τότε που το διοργανώνει ο συνεταιρισμός της σούπερ λιγκ. Πολλοί θεωρούν πως θα είναι διαφορετικό από τα προηγούμενα. Αυτό που ξέρουμε είναι ότι ξεκίνησε με 16 ομάδες αυτό το Σαββατοκύριακο και τις δυο πρώτες αγωνιστικές θα τις καλύψει ζωντανά η Nova (NovaCyprus για Κύπρο). Το αν θα γίνουν play offs, αν σε αυτά θα λάβει μέρος ο πρωταθλητής και όλες οι υπόλοιπες... ασήμαντες λεπτομέρειες είναι ακόμα στον «αέρα». Με βάση τα δεδομένα όμως, να δούμε κάποια πράγματα για τους πρωταγωνιστές.

Ολυμπιακός: Ο Βαγγέλης Μαρινάκης έχει να καυχιέται πως από το 2010 που ανέλαβε τους Πειραιώτες δεν έχει αφήσει άλλη ομάδα να πάρει πρωτάθλημα. Εφτά σερί μετρά και αν πάρει και το φετινό κάνει ρεκόρ στην ιστορία του ελληνικού ποδοσφαίρου. Το περσινό ρόστερ κρίθηκε ως ανεπαρκές και έτσι έγιναν αρκετές αλλαγές ενώ αναμένουμε και μερικές κινήσεις ακόμα. Καρσελά, Οφρέ, Εμενίκε και Ζιλέ είναι τα πιο «βαριά» ονόματα που αποκτήθηκαν. Οι «ερυθρόλευκοι» ξεκινούν και φέτος ως φαβορί για ένα ακόμα πρωτάθλημα. Προπονητής ο Μπέσνικ Χάσι που το γεγονός πως φαίνεται πως θα «βγάλει» το καλοκαίρι είναι πρόδος σε σχέση με πέρσι.

ΑΕΚ: Στο νήμα πέρσι ο «Δικέφαλος» κατέλαβε τη δεύτερη θέση της βαθμολογίας μέσω των play offs και φέτος βάζει στόχο για την κορυφή. Είναι η τρίτη χρονιά μετά την επιστροφή της

Η σούπερ λιγκ ξεκίνησε με προβλήματα αλλά και με ελπίδα να αλλάξει κάτι επιτέλους στο ελληνικό ποδόσφαιρο.

Ο Αντρέ Τσάβες αποτελεί τη μεγάλη επένδυση του Παναθηναϊκού και την ελπίδα για πολλά γκολ φέτος.

ομάδας και οι απαιτήσεις αυξάνονται. Οι πολύ μεγάλες μεταγραφές που περιμένε ο κόσμος δεν μπορεί να ληφθεί πως έγιναν και τα πρώτα ευρωπαϊκά δεν αποτέλεσαν πειστικό δείγμα. Μάρκο Λιβάγια και Βικτορας Κλωναρίδης είναι οι δυο που ξεχωρίζουν στη θεωρία από τους καινούργιους. Έχει όμως τον ίδιο κορμό και αυτό είναι στα υπέρ της. Ο Μανόλο Χιμένεθ συνεχίζει από πέρσι αλλά άρχισε κι αυτός να νιώθει την πίεση για αποτελέσματα.

Παναθηναϊκός: Από τα πιο δύσκολα καλοκαίρια για τους «πράσινους» αφού η απώλεια του Μπεργκ προκάλεσε έντονες αναταράξεις στο σύλλογο. Ο Μαρίνος Ουζουνίδης πάντως έμεινε στην ομάδα και δείχνει διάθεση να παρουσιάσει στο γήπεδο μια ομάδα που να παλεύει κάθε παιχνίδι και να διεκδικήσει ό,τι καλύτερο μπορεί. Η μεγάλη μετα-

Ο Ολυμπιακός ξεκινά ως φαβορί για το όγδοο σερί πρωτάθλημα.

ΑΕΚ και ΠΑΟΚ έχουν φιλοδοξίες να χτυπήσουν τον τίτλο.

γραφή είναι ο Αντρέ Τσάβες από την Μπόκα, που προορίζεται για να καλύψει το κενό του Μπεργκ. Μεσοαμυντικά ο κορμός κρατήθηκε, η επίθεση αποτελεί ερωτηματικό.

ΠΑΟΚ: Η γκρίνια στη Θεσσαλονίκη είναι μεγάλη αφού ο Αλεξάνταρ Στανόγιεβιτς που αντικατέστησε τον Βλάνταν Ίβιτς δεν προσαρμόστηκε ποτέ και ήδη αποτελεί παρελθόν. Πλέον ο Ράζβαν Λουτσέσκου καλείται να μαζέψει τα ασυμμάζευτα και να παρουσιάσει έναν ΠΑΟΚ έτοιμο να πάρει το πρωτάθλημα. Όλοι στην Τούμπα περιμένουν τον Βιέρνινα να ακολουθήσει τον δρόμο του Μακ και να επιστρέψει, ενώ επένδυση έγινε και με τον τερματοφύλακα Ροντρίγκο Ρέϊ. Ασφαλείς προβλέψεις για την ομάδα που θα δούμε δεν μπορούν να γίνουν αλλά οι απαιτήσεις είναι για πρωτάθλημα.

Οι...υπόλοιποι: Φιλοδοξίες τίτλου άλλη ομάδα δεν έχει, με τον Πανιώνιο να δείχνει να έχει προβάδισμα για το πέμπτο ευρωπαϊκό εισιτήριο. Ομάδα σοβαρή και πειθαρχημένη, που έδειξε καλά στοιχεία στην Ευρώπη που έπαιξε. Ατρόμητος και Αστέρας Τρίπολης θέλουν σίγουρα να το παλέψουν, ενώ σταθερή δύναμη αποτελεί και η Ξάνθη. Άλλη ομάδα στον ορίζοντα ικανή να ανησυχήσει τους «κυανέρυθρους» για την έξοδο στην Ευρώπη δεν διαφαίνεται στον ορίζοντα.

Τα ντέρμπι του πρώτου γύρου
5η αγωνιστική: ΑΕΚ-Ολυμπιακός
8η αγωνιστική: Ολυμπιακός-ΠΑΟΚ
9η αγωνιστική: ΠΑΟ-Ολυμπιακός
10η αγωνιστική: ΑΕΚ-ΠΑΟΚ
11η αγωνιστική: Παναθηναϊκός-ΑΕΚ
14η αγωνιστική: ΠΑΟΚ-Παναθηναϊκός

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

Οι δυσκολίες του Τιμούρ

Δοκίμασε για τρίτη φορά να δουλέψει εκτός...σπιτιού ο Τιμούρ Κετσπάγια και το πέρασμα αποδείχθηκε σύντομο. Σε Ολυμπιακό, ΑΕΚ και Όρενμπουργκ αποχώρησε πολύ νωρίς στην πρώτη του σεζόν, σε αντίθεση με την παρουσία του σε Ανόρθωση, ΑΠΟΕΛ και Εθνική Γεωργίας που κρίθηκε από πετυχημένη μέχρι... ονειρική. Μάλλον πρέπει να επιστρέψει μόνιμα στο ποδόσφαιρό μας ο Τιμούρ!

* * * * *

Τα τελευταία φρούτα

Ό,τι ψώνισαν, ψώνισαν. Οδεύουμε προς το τέλος της μεταγραφικής περιόδου και σιγά-σιγά θα περάσουν άπαντες από το ταμείο για να γίνει η σούμα. Οι «παικταράδες» και τα «σούπερ ταλέντα» θα βρεθούν ενώπιον του καθρέφτη. Δύσκολα πάντως κρύβεται από το γήπεδο. Δεν πα να σε αποθεώνουν.

* * * * *

Προπονητές των social media

Δεν πρόλαβε να σφριάζει το τέλος ο διαιτητής στον πρώτο αγώνα του ΑΠΟΕΛ στη Ρουμανία κόντρα στη Βιτορούλ και το... ρεπορτάζ είχε σίγουρους τους φευγάτους, εκτός από τον προπονητή. Αυτός από μόνος του έθεσε εαυτός εκτός... Φεύγει ο Εμπεσίλιο, μάλλον και ο Ντε Καμάρκο, άγραφος θα φύγει ο Φαριάς και στη λίστα των υποψηφίων προς αποχώρηση βρίσκονταν άλλοι τρεις τουλάχιστον ποδοσφαιριστές. Το κοινό αποφάσισε, κάτι σαν Xfactor ή Voice! Κάποιοι θα αποχωρήσουν, αυτό είναι σίγουρο, αφού θα προκύψουν αλλαγές στο ρόστερ. Σί-

«Ό,τι δηλώσεις είσαι...»

Είναι αυτό που λέμε, ότι και να πεις μέσα είσαι. Εκεί που τον είχαν στην μπουκά προσβάλλοντας την ποδοσφαιρική του αξία, τώρα αποθεώνεται. Ο λόγος για τον Εμπεσίλιο ο οποίος ήταν ο κορυφαίος του ΑΠΟΕΛ στον αγώνα με τους Τσέχους. Όλοι αυτοί που τον προσέβαλαν άντε να πουν κανά συγγνώμη και καθάρισαν. Στην Κύπρο είμαστε... «ό,τι δηλώσεις είσαι».

γουρο είναι, επίσης, πως για άλλη μια φορά αποδείχθηκε πως η υπερβολή και η βιασύνη είναι τα στοιχεία που μας χαρακτηρίζουν. Πως οι προπονητές της κερκίδας και πλέον των... social media, είναι μια κατάσταση ανεξέλεγκτη...

* * * * *

Το... υπόλοιπο για πρόκριση

Οι πιο αισιόδοξοι στον ΑΠΟΕΛ μετρούν ήδη τα εκατομμύρια του Champions League και εκφράζουν προτιμήσεις για την κλήρωση των ομίλων. Η αλήθεια είναι πως ο ΑΠΟΕΛ έχει πλέον τον πρώτο λόγο και βρίσκεται πολύ κοντά στην επιστροφή του σε «χρυσόφορο» ευρωπαϊκό όμιλο. Υπάρχει, ωστόσο, ακόμη δρόμος και ο επαναληπτικός στην Πράγα δεν προβλέπεται εύκολος. Καλό, πολύ καλό το 2-0, θα πρέπει όμως να παραδεχθούμε πως οι Τσέχοι μπορούσαν να σκοράρουν στο

ΓΣΠ και αν το κάνουν πρώτοι την Τετάρτη τα δεδομένα αλλάζουν... Ειδικά αν οι παίκτες του Γιώργου Δώνη πιστέψουν πως η νίκη του πρώτου αγώνα τους αρκεί...

* * * * *

Σκίστε τα διπλώματα

Ο πρώτος που πρέπει να σκίσει το διπλώμα του είναι ο κύριος Μάριο Μπένι. Ο Ολλανδός τεχνικός που υποτίμησε τόσο τον Αλωνεύτη, όσο και τον Εμπεσίλιο με αποτέλεσμα να «κάψει» δυο σημαντικά γρανάζια του ΑΠΟΕΛ. Δυο παίκτες που έκαναν τη διαφορά στο παιχνίδι με τη Σλάβια. Πέρα από τον Μπένι ας σκίσουν τα διπλώματά τους όσοι προπονητές της κερκίδας που επέμεναν πως ο Ολλανδός πρέπει να πάει στο καλό μιας και ο Ολλανδός με δυο ασίστ έδωσε τεράστιο προβάδισμα στον ΑΠΟΕΛ για πρόκριση στο Τσάμπιονς Λιγκ. Όμως πιο σημαντικό

* * * * *

είναι να σκίσουμε εμείς τα διπλώματά μας. Εμείς που σαν αθλητικογράφοι δεν προστατέψαμε τον Εμπεσίλιο ενώ αντίθετα «δώσαμε σύνθημα» ώστε να τον στήσουμε στον τοίχο. Τελικά ο Εμπεσίλιος μας έβαλε όλους γυαλιά.

* * * * *

Ταυτοποίηση στα...μουλωχτά

Το μέτρο της ταυτοποίησης είναι από αυτό που κατά καιρούς η αστυνομία Κύπρου λανσάρει προκειμένου να καταπολεμήσει τη βία στα γήπεδα. Φέτος το αποφάσισε κάπως άκομψα να το επιβάλει, αφού χωρίς να το δημοσιοποιήσει ίσχυσε, μέσω του ηλεκτρονικού εισιτηρίου, στο σούπερ κλαπ και το έμαθαν και οι της Νέας Σαλαμίνας και της Ανόρθωσης στην αστυνομική σύσκεψη που έγινε. Τουλάχιστον θα μπορούσε η αστυνομία να εξηγήσει το τι ακριβώς αποφάσισε και γιατί, ώστε να το ξέρει η κοινωνία του ποδοσφαίρου και αν μη τι άλλο να πει τη γνώμη της.

* * * * *

Τα γνωστά θέματα

Στον Άρη για άλλη μια φορά άνοιξαν θέματα Τσιρέου σταδίου, αφού θεωρούν πως τα λεφτά που ζητά ο ΓΣΟ κάνουν το κόστος χρήσης του γηπέδου από την ομάδα τους ασύμφορο. Πέρσι είχαν ουσιαστικά συμφωνήσει με το «Α. Παπαδόπουλος» αλλά οι αντιδράσεις των πιστών οπαδών της ομάδας έκαναν τη διοίκηση να αλλάξει γνώμη. Φέτος όμως πάλι άρχισαν τα ίδια προβλήματα και η μετακόμιση στη Λάρνακα είναι ξανά μια σοβαρή πιθανότητα.

ΑΠΟΦΕΙΣ

Καλή χρονιά... του χρόνου

Του ΧΡΗΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ

Με συγχωρείτε αλλά δεν πρόκειται για πεσιμιστική προσέγγιση, ούτε πέσαμε σε κατάληψη και τα βλέπουμε όλα μούρα και σκοτεινά. Είναι όμως κάποια δεδομένα που δεν μας επιτρέπουν να δούμε τη χρονιά με θετικότητα. Και όλα αυτά προκύπτουν μέσα από την πραγματικότητα. Έχει δει κανείς ή διάβασε μια

προσπάθεια από τους αρμόδιους για να βελτιώσουν αυτό που λέμε «κυπριακό πρωτάθλημα»; Καμία.

Εδώ οι «προγραμματιστές» της ΚΟΠ κατάφεραν να ξεκινήσουν την πρώτη αγωνιστική αφαιρώντας τα πιο σημαντικά παιχνίδια. Εκεί δηλαδή που το ενδιαφέρον από το κοινό είναι ομοιογενές και τεράστιο, η ίδια η διοργανώτρια αρχή υποβιβάζει το προϊόν της.

Είδες εσύ τις μεγάλες ομάδες να κάθονται από κοινού σ' ένα τραπέζι για να συζητήσουν τις παθογένειες του εγχώριου ποδοσφαίρου; Αντιθέτως, ακόμη δεν άρχισε το πρωτάθλημα και ξεκίνησαν οι χαμηλού επιπέδου ανακοινώσεις μεταξύ τους. ΑΠΟΕΛ και Ομόνοια ξεκίνησαν το τροπάριο ενώ Απόλλωνας, ΑΕΚ, ΑΕΛ και Ανόρθωση περιμένουν να ξεθάψουν τα τσεκούρια. Ανάμενε και θα δεις.

Έγινε μήπως καμιά προσπάθεια για να βελτιωθούν τα της διαίτησης; Επανεφέραν τον Ρέικβαρτ στη θέση του αρχι-διαίτητή και γελάει ο κόσμος. Τον άνθρωπο που έχει ταυτιστεί με την αποτυχία, εμπιστεύτηκαν για να διορθωθούν τα κακάς έχοντα.

Αμ, η νοστορία με το στοίχημα. Τσέκαρε και δεξ πόσα περιέργια αποτελέσματα είχαμε κατά τη διάρκεια των φιλικών. Δεν μπορεί, θα σου θυμίσει εκείνα τα μεγάλα ματς που γίνονται στη Β' φάση για το Β' γκρουπ.

Γενικώς δεν υπάρχει κάτι το θετικό. Ίσα, ίσα που η κατάσταση θυμίζει εκείνο το υπέροχο τραγούδι του Παπάζογλου «όλα τριγύρω αλλάζουμε και όλα τα ίδια μένουν».

Με συγχωρείτε δεν είναι πεσιμισμός. Εύχομαι μέσα από την καρδιά μου τούτο το κείμενο να αποδειχθεί πέρα για πέρα λανθασμένο. Φοβάμαι όμως πως θα επιβεβαιωθεί.

Γιατί τίποτα δεν αλλάζει. Τα άτομα είναι τα ίδια και η κουλτούρα που προωθούν επίσης. Ας εκμηθευόμε καλό πρωτάθλημα και καλή χρονιά... έτσι για τα τυπικά. Από του χρόνου και πάλι...

Πρωτάθλημα. Αλλάζει κάτι;

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΟΓΙΔΗ

Ακόμη δεν άρχισα και ήδη προκύπτουν οι πρώτες εκτιμήσεις - προβλέψεις για το ανταγωνιστικό πρωτάθλημα, με συναρπαστική εξέλιξη. Τα ίδια λέγαμε, διαβάζαμε και ακούγαμε και πέρσι τέτοια εποχή... Αλλάζει λοιπόν κάτι στο φετινό πρωτάθλημα; Σε καθαρά αγωνιστικό επίπεδο, μια προοπτική δικαιολογημένα υπάρχει. Προ-

οπτική την οποία δημιουργεί η δυναμική της νέας Ομόνοιας, ο θετικός απολογισμός της ΑΕΛ στο Europa League και η αναμενόμενη καλύτερη σε σχέση με πέρσι παρουσία της πολύ πιο καλό οργανωμένης Ανόρθωσης. Άλλο προοπτική όμως και άλλο επιβεβαίωση εντός γηπέδου. Γι' αυτό υπομονή και συγκρατημένη (μόνο) αισιοδοξία!

Για τα υπόλοιπα, ούτε προοπτική, ούτε αισιοδοξία δικαιολογείται, για μια καλύτερη εικόνα σε σχέση με πέρσι. Κάθε άλλο μάστιχα. Δεν άλλαξε κάτι στο χώρο της διαίτησης και πως να αλλάξει με την επιστροφή ενός ανθρώπου στο πόστο του προέδρου της επετροπής διαίτησης, από το οποίο αποχώρησε πριν από δύο περίπου χρόνια «κυννημένος» απ' όλους. Δεν άλλαξε κάτι σε θέματα πειθαρχικών κανονισμών και προβλεπόμενων πόντων σε ομάδες ή ποδοσφαιριστές. Και ούτε προσπάθησαν να αλλάξουν κάτι αυτοί που πολλές φορές διαμαρτυρήθηκαν πέρσι για τιμωρίες, ομολογούμενες ανεξήγητες και χωρίς λογική. Μέχρι την επόμενη φορά.

Ετοιμαστείτε και για γερές κόντρες των γραφείων τύπου. Η περσινή χρονιά ξεπέρασε κάθε προηγούμενο και σε κάποιες περιπτώσεις άγγιξε τα όρια του καταντήματος σε σχέση με το επίπεδο... Αν μάλιστα επιβεβαιωθούν οι εκτιμήσεις για πιο ανταγωνιστικό πρωτάθλημα, ως προς τη διεκδικησή του, τα πράγματα χειροτερεύουν. Μην ξεκινάμε και την κάρτα φιλάθλου, που όλο έρχεται και όλο έτοιμη δεν είναι. Μακάρι όχι, αλλά θα τη θυμηθούμε στα πρώτα επεισόδια και θα μας διαβεβαιώσουν και πάλι οι αρμόδιοι πως σύντομα τίθεται σε εφαρμογή, όπως συμβαίνει τα τελευταία δύο χρόνια!

Υπομονή λοιπόν, αντί των καθιερωμένων ευχών για καλό και ανταγωνιστικό πρωτάθλημα. Υπομονή και δύναμη να αντέξουμε και φέτος, να υποστούμε κάποια γεγονότα, να ανεχθούμε (ξανά) κάποιους, από τους οποίους δεν φροντίζουμε να απαλλαγούμε και ας δηλώνουμε πως νοιαζόμαστε για το ποδόσφαιρό μας...

Μεταβολές εβδομάδας

	Χ.Α.Κ. 0,49%		Χ.Α. 0,15%		Dow Jones -0,77%		Nasdaq -0,41%		Nikkei -0,13%		Dax 0,90%		FTSE 100 -0,87%		ΗΠΑ Διαφωνούν στην αύξηση του ορίου για το χρέος Σελ. 10		Πετρέλαιο -3,46%		€/€ 0,07%
--	------------------------	--	----------------------	--	----------------------------	--	-------------------------	--	-------------------------	--	---------------------	--	---------------------------	--	---	--	----------------------------	--	---------------------

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ

Η πλαστική σακούλα θα έχει την τιμή της

Πέντε σεντ θα στοιχίζει από την 1/1/2018 η πλαστική σακούλα που χρησιμοποιούμε στις υπεραγορές και άλλα καταστήματα, βάσει του νομοσχεδίου που θα φτάσει στη Βουλή για ψήφιση τον Σεπτέμβριο. Στόχος η πλήρης κατάργησή της αφού αποτελεί τεράστια περιβαλλοντική πηγή. **Σελ. 6**

ΕΛΛΑΔΑ

Πέφτει «τσεκούρι» πάλι στις συντάξεις

Για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια των μνημονιακών ετών ελήφθησαν ή θα ληφθούν τόσα πολλά μέτρα εις βάρος των χαμηλοσυνταξιούχων. Με τα νέα μέτρα δεκάδες χιλιάδες συνταξιούχοι θα βρεθούν αντιμετώπιση με τον κίνδυνο φτώχειας και θα ανατραπεί η πτωτική πορεία του σχετικού δείκτη. **Σελ. 8**

ΓΑΛΛΙΑ

Φόρους μόνο 100.000 ευρώ πλήρωσε η Airbnb

Μόλις 100.000 ευρώ πλήρωσε πέρυσι για φόρους η Airbnb στο γαλλικό κράτος. Ο Γάλλος Υπουργός Οικονομικών Μπ. Λε Μερ χαρακτήρισε το ποσό «σκανδαλωδώς» χαμηλό και φέρεται αποφασισμένος να θέσει το θέμα της φοροαποφυγής στο Eurogroup του Ταλίν, στις 16 Σεπτεμβρίου. **Σελ. 10**

Real Estate

Αύξηση οικοδομικών εργασιών στην Ελλάδα

Σημαντικά αυξημένη, τόσο σε επίπεδο οικοδομικών αδειών όσο και σε επιφάνεια και όγκο, εμφανίζεται η οικοδομική δραστηριότητα τον Μάιο, σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα. Ωστόσο, σε απόλυτα μεγέθη, η οικοδομή παραμένει σε χαμηλά επίπεδα συνεπεία της οικονομικής κρίσης. **Σελ. 12**

Αρωμα μνημονίου στον προεκλογικό

Πώς προετοιμάζονται τα επιτελεία των υποψηφίων για τον τρόπο που θα προβάλουν τα θέματα της οικονομίας

Τα οικονομικά προβλήματα των πολιτών πριν, κατά και μετά την εποχή του μνημονίου, αναμένεται να απασχολήσουν τους υποψηφίους για την Προεδρία της Δημοκρατίας. Τα κομματικά επιτελεία άρχισαν ήδη να προετοιμάζονται για τον τρόπο με τον

οποίο θα προβάλουν τα θέματα της οικονομίας. Δύσκολη αποστολή το πέρασμα στην κοινωνία της εξόδου από την κρίση, για τον Νίκο Αναστασιάδη, εφόσον ο απλός κόσμος δεν θέλει να ακούει όπως λέγεται για εκείνη την περίοδο. Τη δική του συμ-

βολή έχει και το γεγονός ότι μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει αποτίμηση ευθυνών για την κατάρρευση του 2013. Από το επιτελείο Σταύρου Μαλά αναμένεται να γίνει λόγος για ευμερία των αριθμών και όχι των πολιτών, με ζητήματα που παραμένουν «ανοικτά», όπως

το κούρεμα και τα αξιόγραφα να υπεισέρχονται στην πρώτη γραμμή της επιχειρηματολογίας. Ο Νικόλας Παπαδόπουλος και το ΔΗΚΟ ρίχνουν το βάρος τους στα κοινωνικά σύνολα. Η επιχειρηματολογία μιας πραγματικής ανάπτυξης θα είναι αυτή

που θα δεσποζει στην οικονομική ατζέντα του ΔΗΚΟ. Το κούρεμα, η κατάρρευση του κοινωνικού κράτους και οι απέναντι στα μέτρα νεοφιλελεύθερης πολιτικής προτάσεις θα είναι στην πρώτη γραμμή και για τον Γιώργο Λιλλήκα. **Σελ. 4**

Βόμβα για την παγκόσμια οικονομία το χρέος της Κίνας

Τον κώδωνα του κινδύνου κρούει η Σαρλίν Τσου, μια από τις σημαντικότερες αναλύτριες στην Κίνα, προειδοποιώντας ότι το χρέος της χώρας αρχίζει να έχει αρνητικό αντίκτυπο και σε παγκόσμια κλίμακα. Μιλώντας στους Financial Times, τόνισε ότι όλοι γνωρίζουν το πρόβλημα με το ογκώδες χρέος στην Κίνα, αλλά πολλές φορές ξεχνούν το μέγεθός του. Πέραν του χρέους, ένα άλλο θέμα που προβληματίζει είναι ο κρατικός έλεγχος στις δραστηριότητες της αγοράς. **Σελ. 9**

Δέκα εκατ. επιβάτες θα περάσουν από την Κύπρο

Νέο ιστορικό ρεκόρ αναμένεται να καταγράψει φέτος η επιβατική κίνηση. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, από τα δύο αεροδρόμια της χώρας θα διακινηθούν περισσότεροι από 10 εκατ. επιβάτες. Οι ανησυχίες από το κενό που θα άφηναν οι Κυπριακές Αερογραμμές όχι μόνο ξεπεράστηκαν, αλλά αντίθετα η αεροπορική αγορά της χώρας ενισχύθηκε και υπερκαλύφθηκε από άλλες αεροπορικές εταιρείες. **Σελ. 6**

Εφθασε η ώρα της αλήθειας για τους 30μηνους

Καθοριστική θεωρείται η ερχόμενη εβδομάδα για το θέμα των 30μηνων εκπαιδευτικών. Αύριο λήγει η προεξέταση που δόθηκε από την ΠΟΕΔ στα επηρεαζόμενα μέλη της για να αποφασίσουν αν θα προσφύγουν μαζικά στη δικαιοσύνη. Μέχρι στιγμής έχουν εκφράσει ενδιαφέρον να προσφύγουν στην δικαιοσύνη πέραν των 100 δασκάλων. Με δυναμική παρέμβαση προειδοποιούν οι γονείς. **Σελ. 5**

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του EDUARDO PORTER*

Οι μετανάστες, στήριγμα για την οικονομία και την αγορά εργασίας των ΗΠΑ

Είναι ευνόητο πως δεν υπάρχουν αρκετοί ανειδίκευτοι εργάτες στις ΗΠΑ για να ανταποκριθούν στην τεράστια ζήτηση, καθώς η γενιά του πολέμου γερνάει και βγαίνει από την αγορά εργασίας. Εκτιμάται πως από το 2014 έως το 2024 αυξάνεται πολύ η ζήτηση για ανειδίκευτους εργάτες σε οκτώ από τα 15 επαγγέλματα που δεν χρειάζονται εκπαίδευση: οικιακοί βοηθοί, προσωπική φροντίδα, μαγειρική και ετοιμασία γευμάτων κ.λπ. Όπως επισημαίνει ο Ντέιβιντ Καρντ, καθηγητής Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο του Μπέρκλεϊ, «σε 10 χρόνια, θα υπάρχουν πάρα πολλοί ηλικιωμένοι άνθρωποι, αλλά σχετικά λίγοι επαγγελματίες ικανοί να τους βοηθήσουν στην προσωπική τους υγιεινή».

Το ζήτημα δεν είναι, όμως, μόνον οι ανάγκες για την κάλυψη ελλείψεων στην αγορά εργασίας. Τα εκατομμύρια των ανειδίκευτων μεταναστών έχουν βελτιώσει σε μεγάλο βαθμό τη ζωή των Αμερικανών. Ακούγεται πολύ ότι οι μετανάστες παίρνουν τις θέσεις εργασίας των Αμερικανών τους

οποίοι ανταγωνίζονται ως εργατικό δυναμικό. Το επιχείρημα αυτό, όμως, παρακάμπτει πολλές αλήθειες: οι ανειδίκευτοι εργάτες είναι επίσης καταναλωτές αμερικανικών προϊόντων και υπηρεσιών, η φτηνή εργασία τους αυξάνει την παραγωγή και επίσης μειώνει τις τιμές. Σύμφωνα, άλλωστε, με έκθεση της Εθνικής Ακαδημίας, τα παιδιά των μεταναστών τείνουν να ειδικεύονται περισσότερο και να συνεισφέρουν στα ταμεία του κράτους περισσότερο από ορισμένους Αμερικανούς.

Είναι κρίσιμο να αντιληφθούμε ότι, αντίθετα με ό,τι λέγεται, οι ανειδίκευτοι εργάτες δεν στερούν τους ανειδίκευτους Αμερικανούς από τις θέσεις εργασίας τους· συχνά μάλιστα οδηγούν στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και με καλύτερους μισθούς. Η παρουσία τους μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση των επενδύσεων ενώ η μετατόπιση των θέσεων εργασίας που προκαλούν αυξάνει την παραγωγικότητα. Η κακή φήμη που συνοδεύει τους μετανάστες οφείλεται στο ότι έχουμε την τάση να ξεχνάμε πως

διαφέρουν από τους αυτόχθονες και μάλιστα με τρόπους που συχνά προστατεύουν από τον ανταγωνισμό των ξένων ακόμη και τους πιο ανειδίκευτους Αμερικανούς εργάτες.

Εφόσον δεν μιλούμε αγγλικά, οι καινούργιοι μετανάστες καταλαμβάνουν χειρωνακτικές θέσεις εργασίας, όπως είναι το πλύσιμο των πιάτων για παράδειγμα. Δεν μπορούν, όμως, να εργασθούν σε τομείς που προϋποθέτουν δυνατότητα επικοινωνίας με καταναλωτές ή με προμηθευτές. Αυτές οι θέσεις εργασίας παραμένουν ελεύθερες για τους Αμερικανούς. Στο μεταξύ οι εργοδότες εξοικονομούν χρήματα επειδή οι μετανάστες προσφέρουν φτηνή εργασία και συχνά ανοίγουν νέες επιχειρήσεις στις οποίες χρειάζονται άτομα ικανά να επικοινωνούν με τους πελάτες.

Το πρόγραμμα Μπασέρο επέτρεπε στα αγροκτήματα να προσλαμβάνουν εργάτες από το Μεξικό. Έληξε το 1964 και οι σχετικές μελέτες καταδεικνύουν πως δεν αυξήθηκαν οι μισθοί των Αμερικανών στη συνέχεια.

Από το βαμβάκι μέχρι τις ντιομάτες, οι εργοδότες προτίμησαν να αγοράσουν μηχανές παρά να καταβάλουν υψηλότερους μισθούς. Μια άλλη μελέτη κατέδειξε πως τα εργοστάσια που απασχόλησαν ανειδίκευτους εργάτες τις δεκαετίες του 1980 και του 1990 άργησαν να στραφούν στον αυτοματισμό. Άλλες έρευνες κατέδειξαν ότι δεν είναι μόνον οι εργοδότες που προσαρμόζονται στην άφιξη φτηνών εργατικών χεριών. Οι Αμερικανοί εργαζόμενοι προσαρμόζονται επίσης μετακινούμενοι σε επαγγέλματα που δεν απειλούνται τόσο από τους μετανάστες. Μελετώντας τα αρχεία από το 1940 και έκτοτε, η Τζένιφερ Χαντ, καθηγήτρια Οικονομικών στο Rutgers, κατέληξε στο συμπέρασμα πως για κάθε ποσοστιαία μονάδα που αυξάνεται ο αριθμός των μεταναστών, αυξάνεται κατά 0,8% το ποσοστό των Αμερικανών που ολοκληρώνουν τη μέση εκπαίδευση.

* Ο κ. Eduardo Porter είναι οικονομικός αρθρογράφος των The New York Times.

Απόδοση δεκαετιών ομολόγων

	Απόδοση	Εβδομαδιαία αλλαγή
Κύπρος	2,45%	-0,4%
Γερμανία	0,44%	0,3%
Γαλλία	0,74%	0,3%
Ιταλία	2,03%	0,1%
Ισπανία	1,44%	0,1%
Ιρλανδία	0,76%	0,5%
Ελλάδα	5,47%	0,5%
Ην. Βασίλειο	1,10%	0,2%

Βαθμολογία από οίκους αξιολόγησης

Οίκος Αξιολόγησης	Μακροπρόθεσμο Χρέος	Βραχυπρόθεσμο Χρέος
DBRS	B	R-4
Fitch	BB-	B
Moody's	Ba3	NP
S&P	BB+	B

www.pwc.com.cy

Expertise Solutions Value

ΑΠΟΨΗ Του ΜΙΧΑΗΛ ΟΛΥΜΠΙΟΥ

Ο λαϊκισμός θέτει σε κίνδυνο το τραπεζικό σύστημα και τον Συνεργατισμό

Όταν το καλοκαίρι του 2007 διευθετήθηκε η πρώτη συνάντηση της επιτροπής οικονομικών του ΔΗΣΥ με τον νεοδιορισθέντα τότε διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας Αθανάσιο Ορφανίδη, με μεγάλη ευχαρίστηση ανταποκρίθηκα στην πρόσκληση από την ιδιαιτέρα του τότε αντιπροέδρου του ΔΗΣΥ και προέδρου της επιτροπής Αβέρωφ Νεοφύτου για να τον συνοδεύσω με αντιπροσωπεία του κόμματος στη Κεντρική Τράπεζα. Στη συνάντηση πήρε τον λόγο ο κ. Νεοφύτου και χωρίς να μασήσει τα λόγια του ζήτησε από τον Ορφανίδη να χαλαρώσει τα μέτρα που πήρε σε σχέση με χρηματοδοτήσεις για αγορά δεύτερης κατοικίας. Το μέτρο εκείνο αποσκοπούσε στην προστασία των τραπεζών αλλά και στην αποκλιμάκωση των έντονων πληθωριστικών πιέσεων που επικρατούσαν στον τομέα των ακινήτων γενικότερα εξαιτίας κυρίως των αλόγιστων πιστωτικών επεκτάσεων για τέτοιες επενδύσεις. Στην εισήγηση του κ. Νεοφύτου να γίνονται αποδεκτές ακόμα και μετοχές ως εξασφάλιση για τις χρηματοδοτήσεις αγορής κατοικίας υποχρεώθηκα να τον διακόψω για να σημειώσω τους μεγάλους κινδύνους από μια τέτοια πολιτική, καθώς αντιλήφθηκα ότι η συζήτηση είχε πάρει επικίνδυνη τροπή και ο κ. Νεοφύτου εξέφραζε απροκάλυπτα τα συμφέροντα των ιδιοκτητών ανάπτυξης γης αγνοώντας πλήρως τους κινδύνους για την χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Ο Ορφανίδης συμφώνησε μαζί μου και απάντησε ότι μόνο μετρητά θα μπορούσαν να ικανοποιήσουν την απαίτηση για εξασφάλιση. Στα χρόνια που ακολούθησαν οι πολιτικές πιέσεις συνεχίστηκαν και το μέγεθος του ισολογισμού των τραπεζών αυξήθηκε κατά 50% χρησιμοποιώντας τη φούσκα των ακινήτων, η οποία ευθύνεται στον μεγαλύτερο βαθμό για την κατάρρευση του τραπεζικού συστήματος αλλά και για τις μετέπειτα ζημιές που ακολούθησαν το κούρεμα. Ως γνωστό, οι τρεις συστημικές τράπεζες αντίλησαν πέραν των 2 δισεκατομμυρίων σε πρόσθετα κεφάλαια μετά το 2013, ενώ η κερδοφορία τους παραμένει αναιμική καθώς οι προβλέψεις για επισφάλεις απαιτήσεις συνεχίζουν να απορροφούν την οργανική κερδοφορία. Τώρα η Επιτροπή Ελέγχου της

Βουλής θα συνέλθει εκτάκτως τη Δευτέρα για να εξετάσει τις εξελίξεις στον Συνεργατισμό. Στο επίκεντρο της συνεδρίας, όπως έγραψε η «Κ», αναμένεται να τεθούν οι εξελίξεις που αφορούν στη μετοχοποίηση αλλά και την κατάργηση των καταστημάτων του Συνεργατισμού στην ύπαιθρο. Θα συζητηθούν επίσης θέματα που άπτονται της συμφωνίας Συνεργατισμού – Altamira καθώς, όπως γράφει η «Χαραυγή», μέλη της επιτροπής ελέγχου της Βουλής εκφράζουν φόβους ότι η συνεργασία της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας με τον ισπανικό οίκο θα οδηγήσει σε εκποιήσεις. Η διαφάνεια βεβαίως κανένα δεν έβλαψε και η Βουλή έχει κάθε δικαίωμα να λαμβάνει πληροφορίες για μια συστημική τράπεζα η οποία διασώθηκε με δημόσιο χρήμα. Ωστόσο, η συνεδρία έχει ήδη ετοιμάσει το σκηνικό για δήθεν αποτροπή των εκποιήσεων χωρίς βεβαίως κάποιος εφίμεροι σωτήρες να αντιλαμβάνονται ότι ο Συνεργατισμός τελεί υπό την εποπτεία του Ενιαίου Επιποτικού Μηχανισμού, πέρα δηλαδή από αυτή της Κεντρικής Τράπεζας και λειτουργεί στη βάση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει ολόκληρο το τραπεζικό σύστημα. Εδώ θα ήθελα να αναφέρω και ένα κωμικό περιστατικό που υπέπεσε στην αντίληψη της Ανεξάρτητης Επιτροπής για το Μέλλον του Τραπεζικού Συστήματος που διόρισε ο πρώην διοικητής Πανίκος Δημητριάδης. Κάποιο συνεργατικό είχε χρηματοδοτήσει μια εκκλησιαστική επιτροπή με εξασφάλιση ένα νεκροταφείο! Χωρίς αμφιβολία το νεκροταφείο δεν θα εκποιηθεί για κοινωνικούς, θρησκευτικούς αλλά και πρακτικούς λόγους. Είναι όμως ενδεικτικό για το πώς τα συνεργατικά λειτουργούσαν στο παρελθόν. Σε πολλές κοινότητες η εκλογή αξιωματούχων στη συνεργατική του χωριού γινόταν με αντάλλαγμα την χορήγηση δανείων, τα περισσότερα από τα οποία σήμερα είναι μη εξυπηρετούμενα. Οι βουλευτές θα πρέπει να ρωτήσουν πώς και πότε ο Συνεργατισμός θα εισπράξει τα χρήματα αυτά ώστε να επιστραφούν στο δημόσιο, δηλαδή στους φορολογούμενους. Εκτός και αν θέλουν κάποιος να καταπάνω τον Συνεργατισμό όπως τον Φορέα Ισότητας Κατανομής Βαρών όπου επικρατεί ο άγραφος νόμος «δανειακή και αγύριστα».

Οι μύθοι που διέλυσε η κρίση

Δέκα χρόνια μετά το ξέσπασμά της, ο κόσμος ζει ακόμα στη σκιά της

Του ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Η «φούσκα» της αγοράς ακινήτων –και των σύνθετων χρεογράφων που συνδέονταν με αυτήν– δεν ήταν η μόνη που έσκασε το 2007-08. Θεμελιώδεις μύθοι και ψευδαισθήσεις για την οικονομία και την οικονομική πολιτική κατέρρευσαν μαζί με τους τραπεζικούς κολοσσούς που πτώχευσαν, κρατικοποιήθηκαν ή διασώθηκαν με δημόσιους πόρους, στους μήνες μετά το πάγωμα τριών funds από την BNP Paribas στις 9 Αυγούστου του 2007. Άλλοι μύθοι όμως, εξίσου επικίνδυνοι, επιβίωσαν και καθόρισαν τα μέτρα αντιμετώπισης της κρίσης – επιδεινώνοντας και παρατεινόντάς την.

Το πρώτο θεωρητικό θύμα της μεγάλης χρηματοπιστωτικής κρίσης ήταν η πίστη στην ικανότητα των αγορών να αυτορρυθμίζονται. Μιλώντας σε επιτροπή του Κογκρέσου στα τέλη Οκτωβρίου του 2008, μόλις πέντε εβδομάδες μετά τη χρεοκοπία της Lehman Brothers, ο Άλαν Γκρίνσπαν ομολόγησε: «Αυτοί ανάμεσά μας, μεταξύ των οποίων και εγώ, που θεωρούσαμε ότι το ιδιοτελές συμφέρον των πιστωτικών ιδρυμάτων θα προστάτευε τα κεφάλαια των μετόχων, είμαστε σε κατάσταση σοκ, αδυνατώντας να το πιστέψουμε».

Ως πρόεδρος της Fed από το 1987 έως το 2005, ο Γκρίνσπαν είχε υπάρξει μια από τις προεξάρχουσες φωνές υπέρ της απορρύθμισης του χρηματοπιστωτικού κλάδου και της κατάργησης των περιορισμών που είχαν επιβληθεί στον απόηχο του Μεγάλου Κραχ του 1929. Κατά τη διάρκεια της θητείας του, η αμερικανική και η παγκόσμια οικονομία είχαν γνωρίσει ραγδαία ανάπτυξη. Στα τέλη του 2008 όμως έβλεπε τον κόσμο στην οικοδόμηση του οποίου είχε συμβάλει καταλυτικά –έναν κόσμο τρομακτικής μόχλευσης, ανεξέλεγκτων διασυνοριακών κεφαλαιακών ροών και τραπεζικών ιδρυμάτων που εξέθεταν τις οικονομίες των μικροκαταθετών τους στις διακυμάνσεις ακατανόητων χρηματοοικονομικών εργαλείων– να συντρίβεται, παρασέρνοντας μαζί του την παγκόσμια οικονομία.

Η καρδιακή ανακοπή που υπέστη το χρηματοπιστωτικό σύστημα και η ύφεση του 2008-9, την οποία προκάλεσε, οδήγησαν σε μεγάλες αυ-

Η Lehman Brothers χρεοκόπησε τον Σεπτέμβριο του 2008 προκαλώντας παγκόσμιο σοκ.

Η μεγάλη ψευδαισθηση που διαλύθηκε ήταν αυτή της δανειακής ευημερίας, νοικοκυριών και κρατών.

ξησεις των δημοσίων δαπανών, ιδιαίτερα στις ανεπτυγμένες οικονομίες, οι οποίες βρέθηκαν στο μάτι του κυκλώνα (αντίθετως οι αναδυόμενες οικονομίες επηρέαστηκαν πολύ λιγότερο).

Το δημοσιονομικό κόστος των προγραμμάτων τόνωσης της οικονομίας και των διασώσεων των τραπεζών είχε ως αποτέλεσμα τη διόγκωση των ελλειμμάτων και την αύξηση του δημοσίου χρέους σε πολλές χώρες.

Σε αυτές τις συνθήκες, με το σοκ του 2008 να έχει αλλάξει δραστικά την εκτίμηση του ρίσκου στις χρηματαγορές, ξεκίνησε η δεύτερη φάση της κρίσης, με επικέντρωση τα κράτη. Ήδη το φθινόπωρο του 2008, η μικροσκοπική Ισλανδία, οι τρά-

πεζες της οποίας είχαν φτάσει να έχουν ενεργητικό εννιά φορές μεγαλύτερο από το ΑΕΠ της χώρας, και η Ουγγαρία, προσέφυγαν στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Ένα χρόνο αργότερα ξεκίνησε η ελληνική κρίση, που οδήγησε σε τρία προγράμματα διάσωσης και τη μεγαλύτερη κρατική χρεοκοπία στα χρονικά. Έτσι κατέρρευσε με πάταγο και ο μύθος που ήθελε τις κρατικές κρίσεις χρέους και τις επεμβάσεις του ΔΝΤ να περιορίζονται στον αναπτυσσόμενο κόσμο.

Η άλλη μεγάλη ψευδαισθηση που διαλύθηκε στον απόηχο της οικονομικής κρίσης ήταν αυτή της δανειακής ευημερίας. Όπως ανέλυσε ο Παγκοσμίου Πατρίων στο βιβλίο του «Fault Lines», ένα από τα καλύτερα που έχουν γραφτεί για τη διεθνή κρίση, στην περίοδο μετά το 1980 η διεύρυνση της ανισότητας και η συρρίκνωση των προγραμμάτων κοινωνικής πρόνοιας δημιούργησαν ισχυρότατες πολιτικές πιέσεις για εύκολο δανεισμό. Η εύκολη πρόσβαση σε ρευστότητα μπορεί μακροπρόθεσμα να δημιουργήσει ανισορροπίες και να εγ-

κυμονούσε τεράστιους κινδύνους, βραχυπρόθεσμα όμως έδινε ώθηση στην οικονομική δραστηριότητα και επέτρεπε σε φτωχά νοικοκυριά να αγοράζουν σπίτια και να νιώθουν ότι δεν έχουν αποκλειστεί από το αμερικανικό όνειρο.

Πολιτική συνέπεια

Η δραστική περιστολή του δανεισμού που επέφερε η κρίση (και που σε ορισμένες χώρες, όπως η Ελλάδα, συνεχίζεται έως σήμερα) είχε ως αποτέλεσμα να φανεί στις πραγματικές της διαστάσεις η διολίσθηση της μεσοκλάσης και της εργατικής τάξης στον ανεπτυγμένο κόσμο. Έτσι, το άρρητο και μη βιώσιμο κοινωνικό συμβόλαιο που επέτρεψε στον χρηματοοικονομικό κλάδο να κυριαρχήσει στην αμερικανική οικονομία (από 10% των συνολικών κερδών των αμερικανικών επιχειρήσεων το 1980 ξεπέρασε το 2005 το 40%), με αντάλλαγμα την παροχή δανείων στις μάζες, κατέρρευσε. Η εκλογή του Ντόναλντ Τραμπ ήταν (μεταξύ άλλων) η πιο τρανταχτή πολιτική συνέπεια της κατάρρευσης αυτής.

Στη Βουλή αύριο η συμφωνία Συνεργατισμού-Altamira

Θα συζητηθεί, εκτάκτως, στην Επιτροπή Ελέγχου μια εβδομάδα νωρίτερα

Σε εφ' όλης της ύλης συζήτηση στη Βουλή των Αντιπροσώπων και δη στην Επιτροπή Ελέγχου θα συζητηθεί εκτάκτως αύριο Δευτέρα 21 του μήνα, ο Συνεργατισμός και οι εξελίξεις που τον αφορούν. Αν και ο πυρήνας της συζήτησης θα αφορά τη συμφωνία με την Altamira, εντούτοις θα τύχουν επεξεργασίας και το κλείσιμο των 90 υποκαταστημάτων, αλλά και η εισαγωγή στο ΧΑΚ.

Η Altamira, όπως είχε ήδη γράψει η «Κ», είναι η δεύτερη μεγαλύτερη εταιρεία διαχείρισης Μη Εξυπηρετούμενων Χορηγήσεων και Ακινήτων στην Ευρώπη με 65δισ. ευρώ χαρτοφυλάκιο υπό διαχείριση. Ξεκίνησε ως η πλατφόρμα εξυπηρέτησης προβληματικών δανείων και ακινήτων της Banco Santander και το 2014 εισήλθε στο κεφάλαιο της το Αμερικανικό Θεσμικό Ταμείο Apollo Global Management με συνολική επένδυση πέραν των 600εκατ. ευρώ. Την ίδια χρονιά η ισπανική SAREB, η οποία αποτελεί την κακή τράπεζα της Κεντρικής Τράπεζας της Ισπανίας, ανέθεσε στην Altamira τη διαχείριση 50.000 προβληματικών λογαριασμών και ακινήτων. Αντίστοιχη συμφωνία διαπραγμάτευσε και με την Πορτογαλική Oitante.

Η Altamira είναι επίσης ο διαχειριστής των προβληματικών δανείων της BBBVA, Bain Capital, και της Banco Santander από την οποία πρόσφατα ανέλαβε και το χαρτοφυλάκιο της Banco Popular.

Αν και ο πυρήνας της συζήτησης θα αφορά τη συμφωνία με την Altamira, εντούτοις θα τύχουν επεξεργασίας και το κλείσιμο των 90 υποκαταστημάτων, αλλά και η εισαγωγή στο ΧΑΚ.

Εχουν κληθεί να συμμετάσχουν στη συζήτηση ο Υπουργός Οικονομικών Χάρης Γεωργιάδης και αξιωματούχοι όπως ο Γενικός Εισαγγελέας, ο Γενικός Ελεγκτής, η Διοικήτρια της ΚτΚ και άλλοι.

Για σκοπούς ενημέρωσης;

Εκείνο που έρχεται ή φαίνεται να έρχεται σε αντίθεση με το επειγόντως συζητήσιμους για τα του Συνεργατισμού στη Βουλή, είναι το αν πρόκειται για συζήτηση που θα αφορά ενημέρωση προς το κοινοβουλευτικό σώμα ή κάτι παραπάνω από αυτό, κι αν ναι προς ποια κατεύθυνση.

Με την έννοια ότι είναι συγκεκριμένα τα όσα μπορεί να πράξει ή να αποφασίσει για τον Συνεργατισμό η Βουλή, ενώ σημειωτέον έχουν κληθεί να συμμετάσχουν στη συζήτηση ο Υπουργός Οικονομικών Χάρης Γεωργιάδης και

αξιωματούχοι όπως ο Γενικός Εισαγγελέας, ο Γενικός Ελεγκτής, η Διοικήτρια της ΚτΚ και άλλοι.

Ακόμη ένα σημείο που αξίζει να σημειωθεί ως προς τη συγκεκριμένη υπόθεση, άπτεται του ότι ο Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών Αβέρωφ Νεοφύτου αρνήθηκε να λάβει χώρα στην επιτροπή συζήτηση επί των θεμάτων του Συνεργατισμού και έτσι ο... κλήρος έπεσε στην Ελέγχου. Καθόλου τυχαία η προαναφερόμενη εξέλιξη αναφέρθηκε πρώτη στην επιστολή που έστειλε ο ΙΤ των Οικολόγων Γιώργος Περδικής προς την επιτροπή Ελέγχου.

Deloitte.

Cyber Security Breach?
Ctrl-Alt-Deloitte

To report a cyber incident, contact our CIRT Hotline:

+ 357 22 360850

deloitte.com/cy/cirt-hotline

© Deloitte Limited

ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΣΑΚΗ ΡΟΥΒΑ 2017

Scaffolding Solutions

THE SCAFFOLDING SPECIALISTS
OFFSHORE & ONSHORE

LIVING COLOR ARTS & MUSIC FESTIVAL 2017

FENGAROS FESTIVAL 2017

ΕΥΕΛΙΚΤΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΠΕΡΙΣΤΑΣΗ

Την εταιρία A.P. Scaffolding Solutions Ltd την συναντούμε και φέτος σε διάφορες εκδηλώσεις. Η εταιρία πρωτοπορεί στον τομέα του ασφαλούς στησίματος σκαλωσιών, στην άμεση ανταπόκριση και στις λύσεις πρόσβασης που προσφέρει ακόμη και στα πιο δύσκολα και απαιτητικά έργα. Έχει καθιερωθεί στο χώρο λόγω της συνέπειας και του επαγγελματισμού της και έχει αποδείξει με τη πάροδο του χρόνου τη συνεχή ευελιξία της, με την επέκταση της εταιρείας σε διάφορους τομείς, τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό.

LIVING COLOR ARTS & MUSIC FESTIVAL 2017

LOUD MUSIC FESTIVAL 2017

Ένας από τους πολλούς τομείς στους οποίους διακρίνεται είναι και ο τομέας των εκδηλώσεων με την παροχή και στήσιμο σκαλωσιών για την δημιουργία των σκηνικών και των χώρων υποστήριξης των θεατών. Έχοντας πάντα σαν προτεραιότητα τον τομέα της ασφάλειας, συνεργάζονται στενά με διάφορους γνωστούς καλλιτέχνες, διοργανωτές και σχεδιαστές σκηνικών και εκδηλώσεων, κατασκευάζοντας υπόβαθρα για συναυλίες, μουσικά και καλλιτεχνικά φεστιβάλ, θεατρικές σκηνές και πολλά άλλα.

ΠΑΦΟΣ 2017

MTN MADWALK CYPRUS 2017

Οι εντυπωσιακές σκηνές που έχουν δημιουργηθεί με την χρήση των σκαλωσιών τους έχουν καταλήξει, ειδικά το πρότυπο και πρωτόγνωρο σκηνικό που στήθηκε για το μουσικό φεστιβάλ "Living Color Music & Arts Festival" που διεξάχθηκε στο στάδιο της Αγίας Νάπας στις 5-6 Αυγούστου με σκηνή μεγέθους 8250 κυβικών μέτρων.

AFRO BANANA REPUBLIC FESTIVAL 2016

AFRO BANANA REPUBLIC FESTIVAL 2016

Ανάμεσα στις εκδηλώσεις στις οποίες εργάστηκαν συμπεριλαμβάνονται φεστιβάλ όπως τα "Φέγγαρος" και "Afro Banana Republic Festival" για πολλά χρόνια, συναυλίες όπως του Σάκη Ρουβά, Νίκου Βέρτη και Κωνσταντίου Αργυρού στα πλαίσια του "Μαστιχόματα 2017", τα "MTN MadWalk Cyprus 2017", την τελετή έναρξης του "Πολιτιστική Πρωτεύουσα Πάφος 2017" και πολλά άλλα.

ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΝΙΚΟΥ ΒΕΡΤΗ 2016

ΕΙΚΟΝΑΣΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ 2016

FENGAROS FESTIVAL 2016 | www.fengaros.com.cy Stage Design: Mass & Volume Architecture, A11 & Design Studio (www.mass-volume.com.cy) Photos: Emma Louise Photography

AFRO BANANA REPUBLIC FESTIVAL 2016

DORIANS CHALLENGE 2017

NIL SATIS NISI OPTIMUM

ΤΙΠΟΤΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΡΚΕΤΟ ΑΝ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΚΑΛΥΤΕΡΟ

Γραφεία:
Τσερίου 47, 2572 Πέρα Χωριό-Νήσου, Λευκωσία, Κύπρος
Αλληλογραφία:
P.O.Box 19019, 2643 Εργάτες, Λευκωσία, Κύπρος
Τηλ: 22621072, 99224567 Φαξ: 22622038
Email: info@scaffolding-solutions.com.cy

www.scaffolding-solutions.com.cy

PROTARAS ADELAIS OPEN BEACH VOLLEYBALL CHAMPIONSHIP 2016

Το οικονομικό αφήγημα μπροστά στις επόμενες κάλπες

Θα έχει τη δική της βαρύτητα, με τα επιτεύγματα να προετοιμάζονται ενόψει Σεπτεμβρίου ανακαλώντας μνήμες μνημονίου

Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Το πώς κινείται η οικονομία της χώρας, το τι πέρασε μέσω των οδών του μνημονίου και ποια η κατάσταση πολιτών και αριθμών, θα είναι ένα από τα θέματα εκείνα που θα απασχολήσουν τα επιτεύγματα ενόψει και των επόμενων προεδρικών εκλογών. Η αλήθεια είναι πάντως, πως η οικονομία ως «καυτή

προγράμματα των υποψηφίων για την Προεδρία της χώρας ώστε να παρουσιαστούν στην εκλογική δεξαμενή το συντομότερο δυνατόν. Η κυπριακή οικονομία, το μνημόνιο, τα ΜΕΔ, οι εκποιήσεις, η ανάπτυξη και η ανεργία, θα είναι ορισμένα μόνο από εκείνα τα οποία θα περιέχονται στην προεκλογική εκστρατεία. Οι δε γραμμές ανάμεσα στους υποψηφίους είναι διακριτές, ως προς το πού στοχεύει ο κάθε ένας και γιατί.

Η ανεκμετάλλευτη «έξοδος»

Κάνοντας αρχή με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Νίκο Αναστασιάδη που θα είναι όπως όλα δείχνουν μέχρι στιγμής και πάλι υποψήφιος για την Προεδρία της χώρας, το ότι η Κύπρος βγήκε σύντομα στις αγορές και άφησε πίσω της το σκόπελο του μνημονίου, δεν έχει τύχει εκμετάλλευσης ούτε σε επικοινωνιακό επίπεδο. Αυτό είναι ένα θέμα από μόνο του και από τη μια έχει συντείνει και ο ίδιος ο Νίκος Αναστασιάδης προς αυτή την κατεύθυνση εφόσον είχε ρίξει όλο το βάρος προσωπικά στο Κυπριακό, κάτι που δεν το αρνείται κανείς στους κύκλους του Προεδρικού. Δεν είναι τυχαίο το ότι μετά από χρόνια το εθνικό θέμα ανέβηκε και πάλι ανάμεσα στα τρία πρώτα όσων απασχολούν την κοινωνία, με την οικονομία να είναι ανάμεσα σε αυτά σε γενικές γραμμές, και έχουν απο-

τυπωθεί σε δημοσκοπήσεις το τελευταίο διάστημα. Από την άλλη, καίρια σημεία της εσωτερικής διακυβέρνησης έχουν σκοντάψει, όπως είναι η μεταρρύθμιση στο δημόσιο ή η μείωση της ανεργίας, σημεία στα οποία αναμένεται να ριχούν το βάρος τους στην άσκηση κριτικής και προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και προς την κυβέρνηση, οι έτεροι υποψήφιοι για την Προεδρία της χώρας. Αυτό πάντως που προκαλεί εντύπωση μέσα στο ίδιο πλαίσιο και που παραδέχονται ακόμη και κυβερνητικά στελέχη, είναι το ότι η κοινωνία δεν θέλει να ακούει καν, όπως ειπώθηκε χαρακτηριστικά στην «Κ», περί μνημονίου έστω κι αν η χώρα το έχει αφήσει πίσω της.

Προκαλεί δε μεγάλη εντύπωση βάσει των ιδίων πληροφοριών το γεγονός ότι δεν έχει μεσολαβήσει από τα μέσα του 2016 ως σήμερα μεγάλη χρονική απόσταση ώστε το επιχείρημα της εξόδου να μην μπορεί να περάσει στην κοινωνία, έστω κι αν οι εξελίξεις έδειχναν το τελευταίο εξάμηνο πως το Κυπριακό θα ήταν εκείνο που θα είχε τη μεγαλύτερη επίδραση ως προς το αποτέλεσμα των εκλογών. Τη δική της συμβολή στο πεδίο της οικονομίας παράλληλα έχει, με αντίκτυπο και στην κοινωνία, το ότι μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει αποτίμηση ευθυνών για την κατάρρευση του 2013, την ώρα που ο

Δύσκολη αποστολή το πέρασμα από την κοινωνία της εξόδου από την κρίση, για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, εφόσον ο απλός κόσμος δεν θέλει να ακούει όπως λέγεται για εκείνη την περίοδο, συν την αιτιωδία που επικρατεί για την κατάρρευση του 2013.

απλός κόσμος σήκωνε το βάρος της κρίσης, κάτι που τυγχάνει καθολικής αναγνώρισης. Ωστόσο, το γεγονός της αιτιωδίας δεν αλλάζει. Σήμερα, η οικονομία αγγίζει ρυθμούς και επιδόσεις προ κρίσης, με το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης να μην κρύβει την ικανοποίησή του, για την αύξηση μετά τη διόρθωση του ΑΕΠ λόγω εποχικών διακυμάνσεων κατά 0,9% σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο

του 2017 καταγράφοντας ποσοστό 3,5%. Στελέχη του ΥΠΟΙΚ θέλουν ωστόσο η οικονομία της χώρας να παραμείνει στην τροχιά της σταθερότητας που έχει επιδείξει από την Πέμπτη 31 Μαρτίου 2016 οπότε και ολοκληρώθηκε το τριετές πρόγραμμα οικονομικής βοήθειας.

Τα πεδία των υποψηφίων

Τα οικονομικά προβλήματα των πολιτών, πριν, κατά και μετά την

εποχή του μνημονίου, αναμένεται να απασχολήσουν τους υποψηφίους για την Προεδρία της Κυπριακής Δημοκρατίας, αναπόσπαστο μέρος της επερχόμενης εισόδου στην καρδιά της προεκλογικής περιόδου.

Σε συνάρτηση βέβαια με τα όσα στο χρηματοπιστωτικό σύστημα αποτελούν στρεβλώσεις και εμπόδια αλλά και προκλήσεις για το άμεσο μέλλον.

Σταύρος Μαλάς

Είναι δεδομένο σε αυτά τα πλαίσια πως από το επιτελείο Σταύρου Μαλά αναμένεται να γίνει λόγος για ευημερία των αριθμών και όχι των πολιτών, με ζητήματα που παραμένουν «ανοικτά», όπως το κούρεμα και τα αξιόγραφα να υπεισέρχονται στην πρώτη γραμμή της επιχειρηματολογίας. Ιδιαίτερη μνεία, βέβαια, αναμένεται να γίνει και στο τραπεζικό σύστημα της χώρας, και ειδικότερα στο διαχρονικό βαρίδι των μη εξυπηρετούμενων δανείων, ενώ δεν θα εκλείψει και η ρητορική περί των «αφημένων» τομέων της κυπριακής οικονομίας όπως αφήνουν από το επιτελείο Μαλά να εννοηθεί, όπως είναι ο πρωτογενής τομέας της χώρας. Η προσπάθεια σύμφωνα και με πληροφορίες της εφημερίδας, εκ μέρους του Σταύρου Μαλά, δεν θα είναι τόσο η αποδόμηση της οικονομικής πολιτικής της παρούσας διακυβέρνησης αλλά το κλείσιμο της ψαλίδας με άξονα το κομμάτι εκείνο της κοινωνίας που επιβαρύνθηκε περισσότερο από την κρίση. Από την άλλη αναμένεται με ιδιαίτερο ενδιαφέρον η παρουσίαση προτάσεων και η γέφυρα ανάμεσα στις δικές του πολιτικές πεποιθήσεις και το φλερτ με ακόμη φιλελεύθερες θέσεις, που αφορούν θέματα όπως για παράδειγμα η CYTA. Ο ίδιος ο Σταύρος Μαλάς, στη συνέντευξή του στην «Κ», είχε τονίσει πως δεν μπορεί να μην αντιμετωπιστεί η διαρκής μείωση κερδών του οργανισμού και να «κλείνουμε τα μάτια μέχρι να οδηγηθούμε σε μη αναστρέψιμα αποτελέσματα».

Νικόλας Παπαδόπουλος

Από την άλλη πλευρά, ο Νικόλας Παπαδόπουλος και το ΔΗΚΟ αναμένονται και ήδη ρίχνουν το βάρος τους στα κοινωνικά σύνολα, σε μια προσπάθεια να περάσουν απευθείας το προεκλογικό τους αφήγημα προς την κοινωνία, αποφεύγοντας την υψηλή πολιτική και στην οικονομία. Δεν είναι τυχαίο πως κάθε εμφάνιση το τελευταίο διάστημα του Προέδρου του ΔΗΚΟ είναι μέσα σε οργανωμένα σύνολα, εκεί που «χτυπάει» η καρδιά της καθημερινότητας των πολιτών. Την ίδια ώρα, η επιχειρηματολογία μιας πραγματικής ανάπτυξης θα είναι αυτή που θα δεσποχεί στην οικονομική ατζέντα του ΔΗΚΟ, με διαρκείς αναφορές στο «τυχαίο των αριθμών ελέω και τουρισμού», ενώ δεν θα εκλείψει και το ότι το κόμμα υπήρξε εκ των συτλοβατών για να βγει η χώρα από το μνημόνιο. Εκείνο που διαφαίνεται ότι θ' αποτελέσει τον πυρήνα της οικονομικής προεκλογικής εκστρατείας για τον Νικόλα Παπαδόπουλο, είναι το υψηλό ιδιωτικό χρέος, ενώ «παρών» θα είναι και ο συγκερασμός προτάσεων και λύσεων που υπήρξαν επιτυχημένες. Δεν είναι τυχαίο ότι ο Πρόεδρος του ΔΗΚΟ στις 28 Απριλίου οπότε και εξήγγειλε την υποψηφιότητά του, θέλησε να επενθύνει τόσο την πολιτική της μικτής οικονομίας αλλά και κατόπιν, επί Τάσσου, την αύξηση των κοινωνικών παροχών.

Γιώργος Λιλλίκας

Το κούρεμα, η κατάρρευση του κοινωνικού κράτους και οι απέναντι στα μέτρα νεοφιλελεύθερης πολιτικής προτάσεις θα είναι στην πρώτη γραμμή και για τον Γιώργο Λιλλίκα. Ο επικεφαλής της Συμμαχίας Πολιτών αναμένεται να κινηθεί στις μέχρι σήμερα γραμμές του, που είχαν ως επίκεντρο της κριτικής για την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης, τόσο τον ίδιο τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Νίκο Αναστασιάδη όσο και τα όσα έφερε το μνημόνιο στη χώρα. Άρα σε αυτά τα πλαίσια αναμένεται να εκλείψει η κριτική τόσο για την πώληση των υποκαταστημάτων της Τράπεζας Κύπρου στην Ελλάδα, ο ΕΛΑ, αλλά και τα ΜΕΔ καθώς και οι εκποιήσεις στις οποίες προχωρούν οι τράπεζες, ως απότοκα άστοχων πολιτικών χειρισμών που άπτονται της οικονομίας της χώρας. Η «υπενθύμηση» αυτή δεν είναι τυχαία, εφόσον τόσο η Συμμαχία Πολιτών όσο και ο ίδιος ο Γιώργος Λιλλίκας προσωπικά εναντιώθηκαν στο μνημόνιο και στις πολιτικές του, όταν από την άλλη η ρητορική περί της ενίσχυσης του βιομηχανικού κλάδου της χώρας και της αύξησης των πόρων υπέρ της έρευνας αναμένεται να είναι στην πρώτη γραμμή.

What will the next generation generate?

Find out how EY helps family businesses to manage succession so they grow from one generation to the next.
ey.com/acceleratinggrowth#LegacyBuilders

■ ■ ■

The better the question. The better the answer.
The better the world works.

© 2016 EYGM Limited. All Rights Reserved. ED None

Καθοριστική εβδομάδα για 30μηνους

Αντιδράσεις στους γονείς φέρνει η πρόθεση για αναστολή του νέου συστήματος, ενόψει νέας σχολικής χρονιάς

Του ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ

Καθοριστική θεωρείται η ερχόμενη εβδομάδα αφού μέσα από ενέργειες που θα γίνουν, θα διαφανεί σε μεγάλο βαθμό τι θα γίνει με τους 30μηνους εκπαιδευτικούς που δεν αναγνωρίστηκε η υπηρεσία τους ως αορίστου χρόνου. Συγκεκριμένα, αύριο λήγει η προθεσμία που δόθηκε από την ΠΟΕΔ στα επηρεαζόμενα μέλη της για να αποφασίσουν αν θα προσφύγουν μαζικά

Οι οργανωμένοι γονείς είναι έτοιμοι να παρέμβουν δυναμικά σε περίπτωση που παρατηρήσουν ότι υπάρχει πρόθεση για αναστολή του νέου συστήματος διορισμών από κοινοβουλευτικά κόμματα και δασκάλους.

στη δικαιοσύνη, με την οικονομική συνδρομή της οργάνωσης. Καθοριστικής σημασίας κρίνεται επίσης και η συνάντηση της ερχόμενης Τρίτης που θα έχει η ηγεσία των καθηγητών με τον Υπουργό Παιδείας. Η συνάντηση αυτή έχει ως σκοπό να διερευνήσουν σε ποιες ενέργειες έχει προβεί το Υπουργείο για αυτό το ζήτημα μέχρι σήμερα. Επίσης, η ΟΕΛΜΕΚ το επόμενο δεκαήμερο, περιμένει επιστολές από τα μέλη της μέσα από τις οποίες θα αναφέρουν με ποιο τρόπο έχουν πληγεί τα συμφέροντά τους από τις ενέργειες του ΥΠΠ. Μέσα από αυτές τις δύο ενέργειες η ΟΕΛΜΕΚ

Δεν περιμένουν την απόφαση της Βουλής οι δάσκαλοι και αναμένεται να πάρουν το δρόμο της δικαιοσύνης, με τον πρόεδρο της ΠΟΕΔ να τονίζει στην «Κ» ότι οι αγωγές θα κατατεθούν το επόμενο διάστημα.

αναμένεται να καθορίσει τα επόμενα βήματα της και να αποφασίσει εάν τελικώς θα κινηθεί δικαστικώς. Σε αντίθεση με τους καθηγητές, οι δάσκαλοι φαίνονται ήδη αποφασισμένοι να συνεχίσουν μέχρι τέλους τη διαδικασία στις δικαστικές αίθουσες. Όπως υποστήριξαν επανειλημμένα, δεν πρόκειται να περιμένουν νέα απόφαση της Βουλής αφού εάν στο τέλος είναι αρνητικά οι ίδιοι δεν θα μπορούν πλέον να οδηγήσουν την υπόθεση στα δικαστήρια, καθώς θα έχει περάσει το διάστημα των 75 ημερών που δικαιούνται να προσφύγουν δικαστικά. Μιλώντας στην «Κ» ο πρό-

εδρος της ΠΟΕΔ Φίλιος Φυλακτού ανέφερε ότι «από αύριο πλέον η οργάνωση θα έχει καλύτερη εικόνα για το πόσα μέλη θα προσφύγουν τελικώς στην δικαιοσύνη», αναφέροντας παράλληλα ότι μέχρι στιγμής έχουν εκφράσει ενδιαφέρον να προσφύγουν στην δικαιοσύνη μαζικά πέρα των 100 δασκάλων. Όπως τόνισε, έχει καθοριστεί μέσα στην ερχόμενη βδομάδα συνεδρία με στόχο να δουν το τελικό αριθμό αλλά και να συνηνοθηθούν με το δικηγορικό γραφείο που τους εκπροσωπεί για το πότε θα γίνει η προσφυγή στο δικαστήριο, αναφέροντας ότι χρονολογεί την κι-

νηση αυτή στα μέσα του ερχόμενου μήνα. Κληθείς να σχολιάσει το γιατί συνεχίζουν με αγωγές, αφού υπάρχει πρόθεση από κοινοβουλευτικά κόμματα για αναγνώριση όλων των 30μηνων εκπαιδευτικών ως αορίστου χρόνου, ο ίδιος τόνισε ότι η οργάνωση καριτζίζει την απόφαση αυτή, αλλά όπως είπε δεν θα περιμένει το όλο θέμα να περάσει από την Βουλή. Όπως εξήγησε ακόμα και αν η Βουλή ψηφίσει νέα πρόταση, η οποία θα καθιστά όλους τους 30μηνους ως αορίστου χρόνου, μπορεί και πάλι η Νομική Υπηρεσία να έρθει και να κρίνει τον νόμο ως αντισυνταγματικό. Έτσι, όπως ανέ-

φερε, «εμείς θέλοντας να αποφύγουμε αυτά τα γεγονότα θα συνεχίσουμε κανονικά με τις αγωγές περιμένοντας την τελεσίδικη απόφαση του δικαστηρίου».

Βάσει γνωμάτευσης

Παρά την επανειλημμένη πρόθεση των δασκάλων να προσφύγουν στη δικαιοσύνη, το Υπουργείο Παιδείας συνέχισε το τελευταίο διάστημα εντατικά τις διαδικασίες για την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς, με την στελέχωση των σχολείων να ανέρχεται για πρώτη φορά τον μήνα Αυγούστο στο 99%. Όπως τόνισε επανειλημμένα το Υπουργείο, συνεχίζει τις διαδικασίες στη βάση γνωμάτευσης της Νομικής Υπηρεσίας και έτσι δεν έχει να φοβηθεί κάτι στις νέες ενέργειες που γίνονται. Παράλληλα, όπως υποστηρίζουν πηγές από το Υπουργείο, ήταν πρόθεση και της ίδιας της κυβέρνησης να αναγνωρίσει όλους τους 30μηνους εκπαιδευτικούς ως αορίστου χρόνου, κάτι το οποίο δεν θα καταστεί δυνατό, εφόσον η γνωμάτευση αναφέρει ρητώς ποιοι 30μηνιοι εκπαιδευτικοί δικαιούνται το καθεστώς. Υπενθουμίζεται ότι η αντιπαράθεση δασκάλων-Υπουργείου για το συγκεκριμένο θέμα οδήγησε σε μονοήμερη απεργία πριν από το κλείσιμο των σχολείων.

Αντιδρούν οι γονείς

Την ανησυχία τους για την όλη κατάσταση που δημιουργείται το τελευταίο διάστημα με το θέμα των 30μηνων εκπαιδευτικών εκφράζουν οι οργανωμένοι γονείς. Μιλώντας στην «Κ» ο πρόεδρος της Παγκύπριας Συνομοσπονδίας Γονέων Δημοτικής Εκπαίδευσης Μορφάκης Σολομωνίδης, τόνισε ότι εάν συνεχιστούν ενέργειες που έχουν ως στόχο να πλήξουν το νέο σύστημα

διορισμών, που οι κανονισμοί του ψηφίστηκαν μόλις πριν από δύο μήνες από τη Βουλή, οι γονείς θα παρέμβουν δυναμικά. Όπως είπε, «μέσα από διαβουλεύσεις καταφέραμε με συναίνεση να πετύχουμε μια μεταρρύθμιση στην εκπαίδευση που χρονολογείται εδώ και τρεις δεκαετίες».

Εμείς, ως συνομοσπονδία, μέσα από τον διάλογο που προηγήθηκε στην Βουλή καταθέσαμε τις θέσεις μας με στόχο να μην υπάρξουν προβλήματα στην συνέχεια. Αν και θέση μας ήταν να αρχίσει το νέο σύστημα διορισμών από το 2022 όπως και θέλοντας να μην υπάρξουν προβλήματα δεχτήκαμε να ξεκινήσει από το 2027. Σήμερα βλέπουμε, είπε, πολιτικά κόμματα αλλά και την ίδια την ΠΟΕΔ να σκέφτονται να διεκδικήσουν ακόμα και αναστολή του νέου συστήματος διορισμού», ενώ τόνισε παράλληλα ότι κάτι τέτοιο δεν πρόκειται να γίνει δεκτό και όποιος το επιχειρήσει θα βρει απέναντί του, τους οργανωμένους γονείς. Ο κ. Σολομωνίδης εξέφρασε και την απογοήτευση του για το γεγονός ότι δεν ρωτήθηκε η άποψη των οργανωμένων γονιών για τις τελευταίες εξελίξεις. Όπως τόνισε, είναι δικαίωμα των δασκάλων να προσφύγουν στην δικαιοσύνη για να δοθεί ένα τέλος στο θέμα με τους αορίστου χρόνου εκπαιδευτικούς, αλλά το να ζητούν τόσο οι δάσκαλοι όσο και κοινοβουλευτικά κόμματα είτε αναστολή για ένα χρόνο του νέου συστήματος είτε ακόμα και ακύρωσή του, αυτό είναι απαράδεκτο. «Εμείς, ως οργανωμένοι γονείς, συνέχισε, αυτό που θέλουμε είναι το όλο θέμα να λήξει το συντομότερο δυνατό. Αυτό που μας ενδιαφέρει είναι να διδάσκουν στα παιδιά μας οι καλύτεροι εκπαιδευτικοί από όποιο σύστημα και αν διορίζονται», κατέληξε.

Η ΑΔΗΛΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΑΣ ΑΦΟΡΑ ΟΛΟΥΣ

ΕΠΩΝΥΜΕΣ / ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ ΣΤΟΝ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΑΡΙΘΜΟ 77778577

Αδήλωτη Εργασία σημαίνει: την αποφυγή καταβολής εισφορών στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή την καταβολή εισφορών στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε χαμηλότερο ποσό από τον πραγματικό μισθό

ΔΗΛΩΣΤΕ ΤΟΥΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΣΑΣ μέχρι 3 Σεπτεμβρίου 2017 ΧΩΡΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΤΙΜΟ

Από 3/9/2017 διοικητικό πρόστιμο ύψους €500 για κάθε αδήλωτο εργαζόμενο μέχρι και 6 μήνες προηγούμενως: Σύνολο €3500 για κάθε αδήλωτο εργαζόμενο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

occhio Hospitality Group

JOB TITLE: Operations Manager

Occhio Hospitality Group seeks to employ high caliber candidates for the position of Operations Manager:

Job Specifications:

- Work Experience: At least 3 years in a similar position
- Academic Qualifications: Diploma in Hotel Management or similar degree
- Computer Knowledge: Microsoft Office Programs, Any POS Software Program
- Languages: Excellent knowledge of English and mother language

Duties and responsibilities:

- Check on a daily and continuous basis the overall operation of the Group and give directions for troubleshooting
- Maintain daily communication with Departmental Heads to ensure Group's status awareness and control
- Substitutes the General Manager in his absence

Core competencies:

- Motivating, developing, and directing people as they work
- Resource allocation and assignment of responsibilities
- Ability to communicate information and ideas
- Initiative, self-discipline, ability to organize and direct work

Remuneration Package

- According to Qualifications

Apply by sending an updated CV to recruitment@occhio.com.cy

Η αεροπορική συνδεσιμότητα αύξησε και τον τουρισμό

Ικανοποίηση εκφράζει ο Υπ. Μεταφορών, ποια η κατάσταση μετά το κλείσιμο των ΚΑ

Της **ΑΡΙΑΝΑΣ ΧΑΡΙΛΑΟΥ**

Εξαιρετικά ελπιδοφόρο είναι το μέλλον για έναν από τους πιο σημαντικούς κλάδους της οικονομίας, τον τουρισμό. Παρά το αρνητικό ξεκίνημα του 2015, με το κλείσιμο του εθνικού αερομεταφορέα, των Κυπριακών Αερογραμμών, και τη μείωση του τουριστικού κύματος από την αγορά της Ρωσίας, δύο χρόνια μετά, η χώρα πέτυχε τα καλύτερα αποτελέσματα που καταγράφθηκαν ποτέ. Η γρήγορη αντι-

τότε από το κενό που θα άφηναν πίσω τους οι Κυπριακές Αερογραμμές όχι μόνο ξεπεράστηκαν, αλλά αντίθετα η αεροπορική αγορά της χώρας ενισχύθηκε και υπερκαλύφθηκε από τις άλλες αεροπορικές εταιρείες που άνοιξαν το δρόμο για τη σύνδεση της Κύπρου με νέους προορισμούς, ενώ παράλληλα, λόγω του αυξημένου ανταγωνισμού, σημειώθηκε μείωση και στις τιμές των εισιτηρίων, με αποτέλεσμα να υπάρξει περαιτέρω αύξηση της επιβατικής κίνησης.

Από το 2015 μέχρι σήμερα

Η αναστάτωση που προκλήθηκε κατά το τέλος του 2014, λίγο πριν από το λουκέτο του εθνικού μεταφορέα της χώρας, σε συνδυασμό με το φόβο τυχόν μείωσης της τουριστικής κίνησης, ήταν τεράστια. Αν και οι Κυπριακές Αερογραμμές κατείχαν το 10% της αεροπορικής κίνησης, τη χρονιά που έκλεισαν, αυτή είχε ανοδική πορεία καταρρίπτοντας όλες τις εκτιμήσεις και τις ανησυχίες που εκφράζονταν από τους αρμόδιους φορείς τότε. Κληθείς να σχολιάσει στην «Κ» την μετά των Κυπριακών Αερογραμμών εποχή, ο Υπουργός Μεταφορών Μάριος Δημητριάδης, σημείωσε πως το κενό που είχε αφήσει ο εθνικός αερομεταφορέας καλύφθηκε είτε μέσω καινούργιων αεροπορικών εταιρειών που πήραν άδεια από τις τοπικές αρχές, όπως η TUS Airways, η Cyprus Airways, η Cobalt, είτε και μέσω των αεροπορικών εταιρειών που δημιούργησαν τη βάση και το στόλο τους στην Κύπρο, όπως η Aegean Airlines και η Blue Air.

Παράλληλα, έκανε λόγο για την «πολιτική των ανοικτών αιθέρων» που ακολουθεί η Κυβέρνηση τα τελευταία χρόνια, μέσω της οποίας επιτεύχθηκε η αλλαγή των επιμέ-

Ενισχύθηκε η αεροπορική αγορά της χώρας μετά το κλείσιμο του κρατικού αερομεταφορέα τον Ιανουάριο του 2015.

ρους συμφωνιών που έχει η Κύπρος με τρίτα κράτη, με αποτέλεσμα να γίνουν πιο ελεύθερες οι συνδέσεις μεταξύ των χωρών.

«Η πολιτική αυτή βοήθησε αρκετά στη συνδεσιμότητα της χώρας μας με άλλες χώρες γιατί άλλαξαν οι αεροπορικές συμφωνίες με την Αίγυπτο και με πολλές χώρες του Κόλπου», ανέφερε σχετικά ο Μάριος Δημητριάδης.

Μετά το κλείσιμο των Κυπριακών Αερογραμμών, πρόσθεσε, το Υπουργείο Μεταφορών μαζί με τη Hermes Airports αναθεώρησαν τα σχέδια κινήτρων και αυτό βοήθησε αρκετά στην αύξηση της αεροπορικής κίνησης.

Εξάλλου, όπως τονίζεται, η Κύπρος έχει παράλληλα βελτιώσει και τη συνδεσιμότητα προς τις χώρες της Δύσης με καινούργια δρομολόγια. Μια απλή έρευνα στο πτητικό πρόγραμμα της Hermes Airports για την καλοκαιρινή περίοδο καταδεικνύει ότι εκτελούνται πάνω από 200 πτήσεις την εβδομάδα για τη Γερμανία, ενώ για τη Ρωσία 130. Όσον αφορά τη Μεγάλη Βρετανία 12 εταιρείες εκτελούν πτήσεις σε 18 αεροδρόμια της χώρας. Εκτελούνται επίσης πτήσεις προς την Ισπανία, την Ιταλία και τις Βρυξέλλες. Επίσης αυξήθηκε πολύ η συνδεσιμότητα της Κύπρου με το Ισραήλ, μετά το κλείσιμο των Κυπριακών Αερογραμμών. Ερωτηθείς ο Υπουργός Μεταφορών εάν πέτυχε το σχέδιο δράσης της Κυβέρνησης, απάντησε καταφατικά, σημειώνοντας παράλληλα ότι μέχρι στιγμής έχει βελτιωθεί σημαντικά η συνδεσιμότητα, ωστόσο

παραμένουν ακόμα περιθώρια για περαιτέρω βελτίωση. «Δεν φτάσαμε στα επιθυμητά επίπεδα. Είναι φανερό ότι πέτυχε το σχέδιο δράσης και αυτό φαίνεται μέσα από τα αποτελέσματα και το ρεκόρ που καταγράφεται χρόνο με το χρόνο στα κυπριακά αεροδρόμια», είπε.

Επιπρόσθετα, τόνισε πως με το κλείσιμο του κρατικού αερομεταφορέα, άνοιξε η αγορά, έγιναν περισσότερες επενδύσεις από άλλους μεταφορείς και αυτό λειτουργήσει θετικά στη συνδεσιμότητα της χώρας μας με το εξωτερικό.

Μάλιστα, σημείωσε πως η αύξηση του τουρισμού είναι αλληλένδετη με την αύξηση της συνδεσιμότητας.

Άνοιξαν οι αιθέρες

Το ενδιαφέρον που δημιουργήθηκε από νέες αεροπορικές εταιρείες αλλά και από υφιστάμενες για την καλυφθεί το κενό των Κυπριακών Αερογραμμών είχε ως αποτέλεσμα να υποχωρήσουν και οι τιμές των εισιτηρίων, λόγω του αυξημένου ανταγωνισμού. Οι κυπριακές εταιρείες που δημιουργήθηκαν από το 2015 και έπειτα είναι η TUS Airways, η Cobalt και η Cyprus Airways, με την πρώτη να είναι και η πρώτη κυπριακή αεροπορική εταιρεία που ιδρύθηκε μετά τη διάλυση των Κυπριακών Αερογραμμών.

Η εταιρεία ιδρύθηκε τον Ιούνιο του 2015 και ξεκίνησε πτήσεις από τη Λάρνακα το Φεβρουάριο του 2016, ενώ πλέον στο πτητικό της πρόγραμμα περιλαμβάνονται πτή-

σεις στην Ελλάδα, το Ισραήλ και την Ιορδανία. Η δεύτερη κυπριακή αεροπορική εταιρεία, μετά την TUS Airways, που δημιουργήθηκε μετά το λουκέτο των Κυπριακών Αερογραμμών, είναι η Cobalt Aero το 2016.

Η πρώτη εμπορική της πτήση πραγματοποιήθηκε στις 7 Ιουλίου 2016, ενώ τα δρομολόγια της περιλαμβάνουν την Ελλάδα, τη Βρετανία, την Ιρλανδία, το Βέλγιο, τη Γαλλία, το Ισραήλ, την Ισπανία, την Ελβετία, το Ιράν, το Λίβανο και τη Ρωσία.

Η Cyprus Airways, ο άλλοτε κρατικός αερομεταφορέας πωλήθηκε στη ρωσική αεροπορική εταιρεία Siberia S7, έχει βάση το Διεθνή Αερολιμένα της Λάρνακας και έχει προγραμματισμένες πτήσεις προς το Ηράκλειο, τη Ρόδο, το Τελ Αβίβ και την Αγία Πετρούπολη. Εκτός από τις νέες εταιρείες που δημιουργήθηκαν μετά το κλείσιμο των Κυπριακών Αερογραμμών, η Aegean Airlines και η Blue Air, οι οποίες έχουν βάση στην Κύπρο, εισήγαγαν στο πτητικό τους πρόγραμμα περισσότερους προορισμούς από και προς τα δύο αεροδρόμια της χώρας, εξυπηρετώντας όλο και περισσότερους επιβάτες χρόνο με το χρόνο.

Σημαντικό ρόλο επίσης στην ανάπτυξη της συνδεσιμότητας έπαιξε και το κομμάτι των ναυλωμένων πτήσεων τους καλοκαιρινούς μήνες, το οποίο υπερκαλύφθηκε στο μέγιστο μετά το κλείσιμο των Κυπριακών Αερογραμμών από αρκετές εταιρείες.

Αύξηση επιβατών

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Hermes Airports, το 2015 διακινήθηκαν συνολικά 7.608.655 επιβάτες μέσω των αεροδρομίων της Λάρνακας και της Πάφου σε σύγκριση με τους 7.345.214 επιβάτες με τους 2016 διακινήθηκαν συνολικά 8.974.163 επιβάτες καταγράφοντας αύξηση της τάξης του 18%. Από τις αρχές του τρέχοντος έτους μέχρι και τον Ιούλιο, ο αριθμός των επιβατών στα δύο αεροδρόμια της χώρας ανήλθε στα 5,5 εκατ., σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 16,3%, σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Επίσης, κατά το 2015 πάνω από 70 αεροπορικές εταιρείες δραστηριοποιήθηκαν στα δύο διεθνή αεροδρόμια, συνδέοντας τη Κύπρο με περισσότερους από 110 προορισμούς σε 40 χώρες, με το δικτυο των κυπριακών αεροδρομίων να εμπλουτίζεται περισσότερο την αμέσως επόμενη χρονιά με τη δραστηριοποίηση έντεκα νέων αεροπορικών εταιρειών και την εισαγωγή συνολικά 21 νέων δρομολογίων. Σύμφωνα πάντα με τη διαχειρίστρια εταιρεία των αεροδρομίων, οι νέες εταιρείες Cobalt Air, Pobeda, TUS Airways, Ellinair, Air Berlin, Azur Air, Yan Air, Wind Rose, Alitalia και Israir, μετέφεραν γύρω στις 428.000 συνολικούς επιβάτες το 2016, ενώ η αύξηση των πτήσεων σε υφιστάμενα δρομολόγια είχε σαν αποτέλεσμα την αύξηση της επιβατικής κίνησης κατά 919.000 επιβάτες συνολικά.

Τέλος η δωρεάν πλαστική σακούλα από 1η Ιανουαρίου

Τον Σεπτέμβριο αναμένεται να ψηφιστεί από την Ολομέλεια της Βουλής το σχετικό νομοσχέδιο - Ευρωπαϊκή οδηγία

Της **ΑΡΙΑΝΑΣ ΧΑΡΙΛΑΟΥ**

Πέντε σεντ του ευρώ θα στοιχίζει από την πρώτη ημέρα του 2018 η πλαστική σακούλα που χρησιμοποιούμε για τα ψώνια μας είτε από τις υπεραγορές είτε από άλλα καταστήματα που διαθέτουν τέτοιου είδους σακούλες, βάσει του νομοσχεδίου που θα φτάσει στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση το επόμενο διάστημα. Απώτερος στόχος, τριπλός: Κατ' αρχήν η εναρμόνιση της Κύπρου με σχετική ευρωπαϊκή οδηγία που έχει στόχο τη μείωση της κατανάλωσης της λεπτής πλαστικής σακούλας και στη συνέχεια την πλήρη απόσυρσή της για την προστασία του περιβάλλοντος. Η υψηλή χρέωση που θα επιβληθεί θα οδηγήσει τους καταναλωτές στην επαναχρησιμοποίηση άλλων κατηγοριών σακούλων, ενώ παράλληλα θα βοηθήσει και στην αλλαγή της καταναλωτικής τους συμπεριφοράς. Το σχετικό μέτρο εφαρμόζεται εδώ και χρόνια σε αρκετές Ευρωπαϊκές χώρες, με τους αρμόδιους φορείς να δηλώνουν ότι η χώρα μας καθυστέρησε στην υλοποίηση του σχετικού νομοσχεδίου, με αποτέλεσμα να φτάσουμε ένα βήμα πριν από την επιβολή προστίμου από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σε δηλώσεις στην «Κ», ο πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος Αδάμος Αδάμου σημείωσε πως η χρησιμοποίηση της πλαστικής σακούλας αποτελεί τεράστια περιβα-

Η Νομοθετική εξουσία πρόκειται να εισηγηθεί τη δημιουργία ταμείου συγκέντρωσης του ποσού χρέωσης της πλαστικής σακούλας, και το ποσό αυτό να χρησιμοποιείται για περιβαλλοντικούς σκοπούς.

Ετοιμάζονται και ενημερώνουν οι υπεραγορές

Από την πλευρά του ο πρόεδρος της Συνδέσμου Λιανικού Εμπορίου, Μάριος Αντωνίου, σε δηλώσεις του στην «Κ», ανέφερε πως οι επιχειρήσεις που διαθέτουν τις πλαστικές σακούλες στους καταναλωτές και περισσότερο οι υπεραγορές, εδώ και αρκετό καιρό ενημερώνουν είτε εν μέσω διαφημίσεων είτε μέσω εκστρατειών για την αγορά της επαναχρησιμοποιημένης σακούλας. Παράλληλα, σημείωσε πως οι επιχειρήσεις λαμβάνουν τα μέτρα τους σχετικά με το θέμα, τονίζοντας ότι είναι θέμα χρόνου να

εμπειδωθεί πλήρως στη συνείδηση των καταναλωτών και στην αλλαγή της συμπεριφοράς τους. Η σχετική ευρωπαϊκή οδηγία και οι κανονισμοί που θα περιλαμβάνονται στο νομοσχέδιο θα περιλαμβάνουν όλες τις επιχειρήσεις, είτε πωλούν τρόφιμα είτε είδη ένδυσης και υπόδησης είτε σιδηθόπετο άλλο. «Οι υπεραγορές είναι τα κύρια σημεία πώλησης όπου διαθέτουν πλαστικές σακούλες και ήδη άρχισαν να στέλλουν μηνύματα στους καταναλωτές για την αποφυγή χρησιμοποίησης της», πρόσθεσε.

Η χρησιμοποίηση της πλαστικής σακούλας αποτελεί τεράστια περιβαλλοντική πληγή, ενώ παράλληλα προκαλεί ανεπανόρθωτη ζημιά στα θαλάσσια οικοσυστήματα και τα πουλιά, αφού χρειάζονται αιώνες μέχρι να αποσυντεθεί.

λοντική πληγή, ενώ παράλληλα προκαλεί ανεπανόρθωτη ζημιά στα οικοσυστήματα, αφού χρειάζονται αιώνες μέχρι να αποσυντεθεί. Η σχετική νομοθεσία που προωθείται για την εναρμόνιση της χώρας μας με τις Ευρωπαϊκές οδηγίες για συνολική μείωση της ρύπανσης και την προστασία του περιβάλλοντος, θα συζητηθεί με πάσα λεπτομέρεια στην αρμόδια Επιτροπή Περιβάλλοντος στις 30 Αυγούστου και θα ψηφιστεί στην Ολομέλεια της Βουλής τις αμέσως επόμενες ημέρες. Κατά το στάδιο ετοιμασίας του νομοσχεδίου υπήρξε δημόσια διαβούλευση με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, ενώ παράλληλα αναμένεται να αποφασιστεί από την Εκτελε-

στική και Νομοθετική εξουσία για το πού θα διατίθενται τα χρήματα από τις πλαστικές σακούλες. Σύμφωνα με τον κ. Αδάμου, η Νομοθετική εξουσία πρόκειται να εισηγηθεί τη δημιουργία ταμείου συγκέντρωσης του ποσού χρέωσης της πλαστικής σακούλας, και το ποσό αυτό να χρησιμοποιείται για περιβαλλοντικούς σκοπούς.

Από το 2015...

Ερωτηθείς για τη σχετική ευρωπαϊκή οδηγία και την καθυστέρηση που παρουσιάστηκε, ο πρόεδρος της Επιτροπής Περιβάλλοντος ανέφερε πως πριν από περίπου δύο χρόνια η Νομοθετική εξουσία είχε ετοιμάσει νομοσχέδιο για τη χρέωση της πλαστικής σακούλας, μετά από πρόταση του βουλευτή των Οικολόγων Γιώργου Περούδης. Ωστόσο, όπως εξήγησε, το Τμήμα Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας ενημέρωσε τη Νομοθετική εξουσία πως λόγω της Ευρωπαϊκής οδηγίας που αναμενόταν, ετοιμάζονταν ήδη από το αρμόδιο Υπουργείο, νομοσχέδιο, για την εναρμόνιση της Κύπρου με τη σχετική οδηγία. Στη συνέχεια, το Τμήμα Περιβάλλοντος καθυστέρησε να στείλει στη Νομική Υπηρεσία το εν λόγω νομοσχέδιο για νομοτεχνικό έλεγχο και έγκρισή του από το Υπουργικό Συμβούλιο, με αποτέλεσμα να δεχθεί από την ΕΕ επιστολή αιτιολογημένης γνώμης. Συγκεκριμένα, η Κύπρος είχε υπο-

χρέωση να εναρμονιστεί με την ευρωπαϊκή οδηγία ένα μήνα πριν ληξει το 2016. Όμως λόγω της καθυστέρησης που υπήρξε, το εν λόγω νομοσχέδιο στάλθηκε στη Νομική Υπηρεσία τον Μάρτιο και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 8 Ιουνίου 2017.

Οι προτεινόμενοι κανονισμοί του σχετικού νομοσχεδίου παρουσιάστηκαν, για πρώτη φορά, ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος στις 12 Ιουλίου και αφορούν την απαγόρευση της δωρεάν πλαστικής σακούλας σε όλα τα σημεία πώλησης και την επιβολή χρέωσης της στο ποσό των 0,05 σεντ για να περιοριστεί σε πρώτη φάση η χρησιμοποίησή της και σε σταδιακή απόσυρσή της. «Από την πρώτη ημέρα του 2018 η χρησιμοποίηση της πλαστικής σακούλας δεν είναι απαγορευτική, οι επιχειρήσεις όμως οφείλουν να τη χρεώνουν στους καταναλωτές», ανέφερε ο κ. Αδάμου. Ερωτηθείς για την πρόταση της Βουλής αναφορικά με τη δημιουργία ταμείου που θα διαχειρίζεται τα έσοδα από τη χρέωση της πλαστικής σακούλας, ο κ. Αδάμου ανέφερε πως στις 30 Αυγούστου που θα συζητηθούν λεπτομερώς οι κανονισμοί του νομοσχεδίου, θα προταθεί όπως τα έσοδα να χρησιμοποιούνται για περιβαλλοντικά έργα και εκδηλώσεις, με σκοπό την ανάπτυξη της περιβαλλοντικής συνείδησης και ευαισθησίας.

Κύρια πύλη εισόδου στην Ε.Ε. για προϊόντα «μαϊμού» η Ελλάδα

«Παράδεισος» των απομιμήσεων για ρούχα, καλλυντικά, κοσμήματα, τσιγάρα

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Μία από τις πλέον βασικές πύλες εισόδου των προϊόντων απομίμησης, των προϊόντων «μαϊμού» κατά το κοινώς λεγόμενον, παραμένει η Ελλάδα. Στις περισσότερες κατηγορίες καταναλωτικών αγαθών, από κοσμήματα και καλλυντικά έως παιχνίδια, το ποσοστό των προϊόντων που αποκαλύπτεται στη χώρα ότι πρόκειται για απομιμήσεις είναι πολύ υψηλότερο από όσο αναμενόταν, ειδικά εάν αυτό συγκριθεί με την ποσότητα των νόμιμων εισαγωγών που πραγματοποιεί στις ίδιες κατηγορίες προϊόντων.

Στόχος των επιτήδειων δεν γίνονται μόνο γνωστές μάρκες οίκων μόδας και αθλητικών ειδών, αλλά και τρόφιμα, με την Ελλάδα να αποτελεί μία από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που υφίστανται το μεγαλύτερο πλήγμα από την κυκλοφορία ψευδεπιγραφών προϊόντων Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ), όπως είναι για παράδειγμα το τυρί φέτα.

Σύμφωνα με την κοινή έκθεση των ΕΙΠΡΟ (Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και της Ευροπόλ τα προϊόντα «μαϊμού» που εισέρχονται στην Ε.Ε. υπολογίζεται ότι αντιστοιχούν στο 5% των εισαγωγών που πραγματοποιεί η Ευρωπαϊκή Ένωση, ποσοστό που μεταφράζεται σε περίπου 85 δισ. ευρώ. Ο τζίρος δε παγκοσμίως των προϊόντων απομίμησης υπολογίζεται σε 390 δισ. ευρώ και αποτελούν το 2,5% του παγκόσμιου εμπορίου.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την εν λόγω έκθεση, οι κατηγορίες προϊόντων όπου η αναλογία κατασχέσεων προϊόντων απομίμησης προς τις νόμιμες εισαγωγές είναι ιδιαίτερα υψηλή είναι τα αρώματα και τα καλλυντικά, ειδή ένδυσης και υπόδησης, αθλητικά είδη, παιχνίδια, κοσμήματα.

Η Ελλάδα αποτελεί κεντρική

Στόχος των επιτήδειων δεν γίνονται μόνο γνωστές μάρκες οίκων μόδας και αθλητικών ειδών, αλλά και τρόφιμα, με την Ελλάδα να αποτελεί μία από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που υφίστανται το μεγαλύτερο πλήγμα από την κυκλοφορία ψευδεπιγραφών προϊόντων Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ).

Οι απομιμήσεις καλύπτουν το 5% των εισαγωγών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γεγονός που διαμορφώνει την αξία τους στα 85 δισ. ευρώ.

πύλη εισόδου και για τσιγάρα «μαϊμού», καθώς μόνο το 2015 οι ελληνικές αρχές κατέσχεσαν 7.306.656 πακέτα. Δύο ερμηνείες δίνουν οι συγγραφείς της έκθεσης: είτε ότι η Ελλάδα αποτελεί σημαν-

τικό σημείο εισόδου για τα τσιγάρα είτε ότι οι ελληνικές τελωνειακές αρχές έχουν δώσει προτεραιότητα στους ελέγχους που αφορούν τα προϊόντα καπνού.

Στην ίδια έκθεση γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στον εντοπισμό ενός φορτίου με 496.000 πακέτα ψευδεπιγραφών τσιγάρων προέλευσης Βιετνάμ που κατασχέθηκε στον Πειραιά και στον εντοπισμό εν συνεχεία ενός ακόμη φορτίου με 500.000 πακέτα που εντοπίστηκε σε φορτηγό με προορισμό την Πολωνία.

Το στοιχείο που προκαλεί ιδιαίτερη ανησυχία, ειδικά καθώς τίθεται σε σοβαρό κίνδυνο η δημόσια υγεία και επιπλέον δεν

έχουν ακόμη αναπτυχθεί εκτεταμένοι έλεγχοι, είναι η αύξηση στην Ε.Ε. των προϊόντων απομίμησης στην κατηγορία των τροφίμων. Η επιχείρηση τρόφιμα «μαϊμού» αφορά κατά κύριο λόγο τα βιολογικά προϊόντα και τα προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) και Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ενδειξης. Οι κατηγορίες τροφίμων που πλητύνονται είναι κρασιά και άλλα αλκοολούχα ποτά, τυριά, κρέατα, φρούτα, λαχανικά και δημητριακά. Οι χώρες των οποίων οι παραγωγοί δέχονται το ισχυρότερο πλήγμα από τις παράνομες αυτές πρακτικές είναι η Ελλάδα, η Γερμανία, η Ισπανία, η Γαλλία και η Ιταλία.

Όσοι ενταχθούν στη ρύθμιση πρέπει να πληρώσουν τον φόρο που προκύπτει σε 30 ημέρες ή διαφορετικά να υπαχθούν στη ρύθμιση των 12 ή 24 δόσεων.

Εισπράχθηκαν 250 εκατ. από κρυφά εισοδήματα 62.000 φορολογουμένων

Το ποσό των 250 εκατ. ευρώ έχουν πληρώσει περισσότεροι από 62.000 φορολογούμενοι που προσήλθαν «οικειοθελώς» στην εφορία και αποκάλυψαν αποκρυβείσα φορολογητέα ύλη. Στην πραγματικότητα, σύμφωνα με πληροφορίες, το 80% των φορολογουμένων που εντάχθηκαν στην ανωτέρω ρύθμιση δεν παρουσιάζει κληθήματα από την εφορία να δώσει εξηγήσεις, καθώς από τον έλεγχο των λιστών και των εμβασμάτων διαπιστώθηκε αναντιστοιχία δηλωθέντων και περιουσιακών στοιχείων. Επίσης, χρήση της διάταξης έκαναν και οι φορολογούμενοι στους οποίους είχε προσδιοριστεί φόρος με βάση τα ευρήματα του ελέγχου. Όσοι λοιπόν έσπευσαν στην εφορία το έπραξαν για να πληρώσουν λιγότερους φόρους σε σχέση με το υφιστάμενο σύστημα (αυξημένα πρόστιμα μέχρι και 120%). Αντίθετα και σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες δεν έχει εμφανιστεί κάποιος φορολογούμενος να αποκάλυψει αδήλωτα εισοδήματα τα οποία δεν είχαν ή έχουν εντοπισθεί από την εφορία.

Πάντως, το ποσό που έχει εισπραχθεί κρίνεται ιδιαίτερα υψηλό και ξεπερνά τις προσδοκίες της φορολογικής διοίκησης που υπολόγιζε λιγότερα έσοδα και συγκεκριμένα περί τα 200 εκατ. ευρώ. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων:

1. Στη ρύθμιση έχουν ενταχθεί 62.000 φορολογούμενοι.
2. Το ποσό που έχουν αποκαλύψει - αποδεχθεί ανέρχεται περίπου στα 4 δισ. ευρώ.
3. Έχουν εισπραχθεί μέχρι στιγμής 250 εκατ. ευρώ.
4. Τα ποσά που αποκαλύπτονται κυμαίνονται από 100.000 έως 300.000 ευρώ.

Όσοι ενταχθούν στη ρύθμιση πρέπει να πληρώσουν τον φόρο που προκύπτει σε 30 ημέρες ή διαφορετικά να υπαχθούν στη ρύθμιση

των 12 ή 24 δόσεων, ενώ θα πρέπει να γνωρίζουν ότι η εφορία διατηρεί το δικαίωμα ελέγχου, εκτός των στοιχείων που θα αποκάλυψαν οι φορολογούμενοι, συνοδικά των εισοδημάτων τους και των περιουσιακών τους στοιχείων ακόμα και για τη χρήση που αφορά η δήλωση που θα υποβάλουν. Επί της ουσίας, η υποβολή της εθελουσίας δήλωσης δεν σημαίνει ότι παράγεται οριστικό αποτέλεσμα για τον φορολογούμενο και τις επιχειρήσεις. Ειδικότερα, οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να γνωρίζουν ότι:

- Ο φόρος που θα κληθούν να καταβάλουν ξεκινάει από το 30% της

Το ποσό που έχει εισπραχθεί κρίνεται ιδιαίτερα υψηλό και ξεπερνά τις προσδοκίες της φορολογικής διοίκησης.

αποκρυβείσας φορολογητέας ύλης και φθάνει μέχρι και το 60% ανάλογα με την περίπτωση και τον χρόνο απόκρυψης.

- Οι δηλώσεις υποβάλλονται χειρόγραφα.
- Για αρχικές ή τροποποιητικές δηλώσεις που υποβάλλονται μετά τις 31.5.2017 και μέχρι το πέρας της προθεσμίας (30.9.2017), ο τυχόν οφειλόμενος πρόσθετος φόρος ορίζεται στο 12% του κυρίου φόρου.
- Στη ρύθμιση μπορούν να ενταχθούν φορολογούμενοι για τους οποίους έχει εκδοθεί ή θα εκδοθεί εντολή ελέγχου μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2017. Στην περίπτωση που έχει κοινοποιηθεί προσωρινός προσδιορισμός φόρου, ο πρόσθετος φόρος ανέρχεται στο 36%, ενώ σε διαφορετική περίπτωση στο 18%.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΚΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Προοπτική συρρίκνωσης για τις ελληνικές τράπεζες

Αντιμέτωπες με την προοπτική συρρίκνωσης είναι οι ελληνικές τράπεζες, καθώς θα εντεινεται τα προσεχή χρόνια η προσπάθεια μείωσης των «κόκκινων» δανείων, που θα οδηγήσει σε απομόχλευση των δανειακών χαρτοφυλακίων.

Αυτό επισημαίνει σε έκθεσή της η Bank of America, παραπέμποντας στο παράδειγμα χωρών όπως η Ισπανία και η Ιρλανδία, οι τράπεζες των οποίων οδηγήθηκαν σε συρρίκνωση μετά και την επιτάχυνση του προγράμματος μείωσης των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Οι αναλυτές του διεθνούς οίκου εκτιμούν πως μια δημόσια «κακή τράπεζα» που θα αγόραζε στοιχεία ενεργητικού στη λογιστική τους αξία, θα βοηθούσε και θα είχε θετική επίπτωση στην εμπιστοσύνη.

Η προσπάθεια μείωσης των «κόκκινων» δανείων θα οδηγήσει σε απομόχλευση των δανειακών χαρτοφυλακίων.

Σύμφωνα με την Bank of America, ο ιδιωτικός τομέας στην Ελλάδα έχει περιθώρια να περιορίσει τον δανεισμό του προς τις τράπεζες. Αν και ο δείκτης δανεισμού προς το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν είναι χαμηλός σε σχέση με τις άλλες υπό σύγκριση χώρες (Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία και Κύπρος), στην Ελλάδα η πραγματική επιβάρυνση του ιδιωτικού τομέα επιβαρύνεται λόγω της υψηλής φορολογίας, που μειώνει τα περιθώρια δανεισμού των ελληνικών επιχειρήσεων και των

Σύμφωνα με την Bank of America, ο ιδιωτικός τομέας στην Ελλάδα έχει περιθώρια να περιορίσει τον δανεισμό του από τις τράπεζες.

νοικοκυριών. Η δημοσιονομική προσαρμογή, που βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στα μεγάλα φορολογικά βάρη, αναμένεται να κρατήσει χαμηλά το ενδιαφέρον για προσφυγή σε δανεισμό, τη στιγμή μάλιστα που τα επιτόκια παραμένουν σε υψηλά επίπεδα.

Ετσι ο όγκος των δανείων που θα χορηγηθούν τα προσεχή χρόνια δεν θα αντισταθμίσει τη μείωση του χαρτοφυλακίου από τα «κόκκινα» δάνεια. Μικρότερα δανειακά χαρτοφυλάκια σημαίνει χαμηλότερα κέρδη για τις τρά-

πεζες και ως εκ τούτου μικρότερη λογιστική αξία. Κατά συνέπεια, οι αναλυτές του διεθνούς οίκου είναι πιο αρνητικοί και αξιολογούν και τις τέσσερις ελληνικές τράπεζες με «Underperform», ενώ η τρίτη αξιολόγηση που αναμένεται το φθινόπωρο, θα είναι δύσκολη, όπως σημειώνουν, και θα αυξήσει την αβεβαιότητα. Οσον αφορά τα έσοδα από τόκους και τα προ φόρων κέρδη, οι προβλέψεις τους είναι 10%-15% και 10%-35% κάτω από τον μέσο όρο των αναλυτών.

Η Bank of America Merrill Lynch υποβαθμίζει την τιμή-στόχο της μετοχής της Alpha σε 1,83 ευρώ από 2,33 και της Εθνικής σε 0,32 ευρώ από 0,36. Την ίδια στιγμή αναβαθμίζει την τιμή-στόχο για τη μετοχή της Πειραιώς σε 4,62 ευρώ από 4 ευρώ και της Eurobank σε 0,94 από 0,8 ευρώ. Παράλληλα υποβαθμίζει τη σύσταση της μετοχής των Alpha και Εθνική σε «Underperform» από «Neutral».

Σύμφωνα με την ανάλυση της Bank of America Merrill Lynch, τα νέα δάνεια δεν θα αντισταθμίσουν τον αντίκτυπο της απομόχλευσης, κυρίως γιατί τα επιτόκια στα νέα δάνεια είναι πολύ υψηλά και θα περιορίσουν το μέγεθος των νέων όγκων.

Επιπλέον, το spread των επιτοκίων αυτών σε σχέση με την Ισπανία, την Ιταλία ή άλλες χώρες της Ευρωζώνης βρίσκεται στο υψηλότερο επίπεδο μετά την κρίση. Είναι χαρακτηριστικό ότι σύμφωνα με τα στοιχεία του διεθνούς οίκου το επιτοκιακό περιθώριο των τεσσάρων συστημικών ελληνικών τραπεζών είναι από τα υψηλότερα μεταξύ των 27 τραπεζών που εξετάζει, ενώ τα στοιχεία από την Πειραιώς δείχνουν πως τα επιτόκια στα νέα δάνεια είναι αρκετά υψηλότερα σε σχέση με τα παλιότερα σε όλες τις κατηγορίες δανείων.

Αν και τα υψηλότερα επιτόκια είναι θετικά για τα περιθώρια κέρδους, αναμένεται να αποθαρρύνουν τη λήψη νέων δανείων. Ιδίως από τη στιγμή που κατά τη διάρκεια του κύκλου ανάκαμψης των ελληνικών αναμένεται αύξηση των επιτοκίων και τα στοιχεία της ΕΚΤ δείχνουν ότι σχεδόν όλα τα νέα δάνεια του ιδιωτικού τομέα είναι με κυμαινόμενο επιτόκιο.

ΕΥΓΕΝΙΑ ΤΖΩΡΤΖΗ

Μειώθηκε κατά 3,3 δισ. η χρηματοδότηση των τραπεζών από τον ΕΛΑ

Η χρηματοδότηση των ελληνικών τραπεζών από τον έκτακτο μηχανισμό ρευστότητας (ΕΛΑ) μειώθηκε κατά 3,3 δισ. ευρώ ή 8,7% τον Ιούλιο σε σχέση με τον Ιούνιο, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ). Όπως προκύπτει από τη λογιστική κατάσταση της κεντρικής τράπεζας τον Ιούλιο, η χρηματοδότηση από τον ΕΛΑ διολίσθησε στα 34,6 δισ. ευρώ από 37,9 δισ. ευρώ στο τέλος Ιουνίου.

Υπενθυμίζεται ότι στις αρχές Αυγούστου, η ΤτΕ ανακοίνωσε την αποκλιμάκωση του ορίου χρήσης του μηχανισμού έκτακτου ρευστότητας κατά 1,6 δισ. ευρώ, στα 38,9 δισ. ευρώ. Όπως ανέφερε στη σχετική ανακοίνωση, «στις 2 Αυγούστου 2017 το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ δεν διατύπωσε αντίρρηση στον καθορισμό του ανώτατου ορίου παροχής έκτακτων ενίσχυσης σε ρευστότητα (ΕΛΑ) προς τις ελληνικές τράπεζες στο ποσό των 38,9 δισ. ευρώ έως και την Πέμπτη 7 Σεπτεμβρίου 2017, ύστερα από αίτημα της ΤτΕ. Η μείωση του ανώτατου ορίου κατά 1,6 δισ. ευρώ αντανακλά τη βελτίωση της ρευστότητας των ελληνικών τραπεζών, λαμβανομένων υπόψη των ροών

Στις αρχές Αυγούστου, η ΤτΕ ανακοίνωσε την αποκλιμάκωση του ορίου χρήσης του ΕΛΑ κατά 1,6 δισ., στα 38,9 δισ.

καταθέσεων του ιδιωτικού τομέα». Η βελτίωση της ρευστότητας έχει αποτυπωθεί και στα στοιχεία των καταθέσεων, που ενισχύθηκαν τον Ιούνιο κατά 1 δισ. ευρώ λόγω και των εισροών από τον τουρισμό. Να σημειωθεί ότι το συγκεκριμένο όριο ρευστότητας είναι αυξημένο, καθώς περιλαμβάνει και ένα «μαξιλάρι» που τηρείται ακόμη και αν δεν γίνεται χρήση από τις τράπεζες.

Ερχονται μειώσεις εισοδήματος για τους συνταξιούχους

Σταδιακή κατάργηση ΕΚΑΣ, εξάλειψη προσωπικής διαφοράς και νέος τρόπος υπολογισμού θα «βουλιάξουν» τις συντάξεις

Του **ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ**

Παρά την πολύχρονη οικονομική κρίση, ο κίνδυνος φτώχειας για τους συνταξιούχους γινόταν τα τελευταία χρόνια ολοένα και μικρότερος. Εφτασε όμως η στιγμή να ανατραπεί και αυτό το... κεκτημένο. Για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια των μνημονιακών ετών ελήφθησαν ή θα ληφθούν τόσο πολλά και τόσο αυστηρά μέτρα εις βάρος των χαμηλοσυνταξιούχων.

Η σταδιακή κατάργηση του ΕΚΑΣ, η εξάλειψη της προσωπικής διαφοράς χωρίς κανένα εισοδημα-

τικό κριτήριο, η μείωση του αφορολογήτου σε δύο διαδοχικές δόσεις, οι αλληπάλλες αυξήσεις έμμεσων φόρων που επηρεάζουν κυρίως τα χαμηλότερα στρώματα, το «τσεκούρωμα» των συντάξεων κηρείας και ο νέος τρόπος υπολογισμού των συντάξεων βάσει του νόμου Κατρούγκαλου, θα οδηγήσει το επόμενο χρονικό διάστημα σε κατακόρυφη μείωση της μέσης σύνταξης στην Ελλάδα. Δεκάδες χιλιάδες συνταξιούχοι θα βρεθούν αντιμέτωποι με τον κίνδυνο φτώχειας και ύστερα από πολλά χρόνια θα ανατραπεί η πτωτική πορεία του

σχετικού δείκτη που παρακολουθεί η Ελληνική Στατιστική Αρχή.

Οι συνταξιούχοι ήταν κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης οι ασφαλέστεροι όλων τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τον κίνδυνο φτώ-

Από το 2011 μέχρι τώρα, το μέσο εισόδημα κινείται πτωτικά, άρα προς τα κάτω κινείται και το κατώφλι της φτώχειας.

χειας. Παρά τις τουλάχιστον 13 περιεκτικές συντάξιμων αποδοχών που έγιναν ειδικά μετά το 2011, ο σχετικός δείκτης συνέχισε να κινείται πτωτικά. Ο κίνδυνος φτώχειας των ηλικιωμένων μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις ανερχόταν στο 27,5% το 2011 για να μειωθεί στο 12,6% το 2016. Σε καμία άλλη ηλικιακή ομάδα δεν εντοπίζονται τόσο χαμηλά ποσοστά, στατιστικό εύρημα που έχει την εξήγησή του. Ο κίνδυνος φτώχειας ορίζεται με βάση ένα επίπεδο εισοδήματος το οποίο «παρακολουθεί» το μέσο εισόδημα της χώρας.

Από το 2011 μέχρι τώρα, το μέσο εισόδημα κινείται πτωτικά, άρα προς τα κάτω κινείται και το κατώφλι της φτώχειας. Για τους χαμηλοσυνταξιούχους ωστόσο –αυτούς δηλαδή που παραδοσιακά βρίσκονται πιο κοντά στο κατώφλι της φτώχειας– η μείωση του εισοδήματος ήταν χαμηλότερη σε σχέση με τη μέση μείωση του εισοδήματος. Εκτός από την κατάργηση της 13ης και της 14ης σύνταξης, μέχρι και τα μέσα του 2015 δεν υπήρξε άλλο μέτρο που να επηρεάσει το εισόδημά τους. Ετσι δικαιολογείται η μέχρι τώρα μείωση του

κινδύνου φτώχειας για τους χαμηλοσυνταξιούχους. Από εδώ και πέρα, θα κινηθούμε στην αντίθετη κατεύθυνση. Και αυτό γιατί:

- Από τις αρχές του 2018, ουσιαστικά, θα καταργηθεί το ΕΚΑΣ.
- Οι συντάξεις κηρείας με τον νέο νόμο θα είναι της τάξεως των 200-300 ευρώ.
- Το 2019 θα καταργηθεί η προσωπική διαφορά και για τους χαμηλοσυνταξιούχους.
- Η μείωση του αφορολογήτου (από το 2019 ή από το 2020) στερεί από μόνη της τουλάχιστον μία σύνταξη στους χαμηλοσυνταξιούχους.

«Πηγή φτώχειας» ο νέος τρόπος υπολογισμού των συντάξεων κηρείας

«Πηγή φτώχειας» αποτελεί ο νέος τρόπος υπολογισμού των συντάξεων κηρείας, χτυπώντας μία από τις πιο ευαίσθητες κοινωνικά και οικονομικά ομάδες, μέσα στην ύφεση και στην κρίση.

Μπορεί ακόμη να μην έχουν αποδοθεί συντάξεις με βάση τον νέο νόμο Κατρούγκαλου –οι επιζώντες σύζυγοι εισπράττουν προσωρινά ποσά της τάξεως των 200 με 300 ευρώ–, ωστόσο όταν θα αρχίσει η απονομή των κανονικών ποσών, θα καταγραφεί σημαντική μείωση της μέσης σύνταξης κηρείας, η οποία ακόμη και σήμερα διαμορφώνεται στα 506 ευρώ με βάση τα δεδομένα του Φεβρουαρίου 2017, όπως περιγράφονται στην έκθεση του συστήματος

2. Ο νόμος Κατρούγκαλου προβλέπει χαμηλότερο συντελεστή υπολογισμού της σύνταξης κηρείας. Ενώ για τους θανάτους που επήλθαν μέχρι και τον Μάιο του 2016 η σύνταξη κηρείας υπολογιζόταν με συντελεστή 70% για τα τρία πρώτα χρόνια από τον θάνατο, για τους θανάτους μετά τον Μάιο του 2016 το ποσοστό αυτό μειώθηκε στο 50%.

Μάλιστα, μετά τη συμπλήρωση τριών ετών από τον θάνατο, μπορεί να επέλθει περαιτέρω μείωση του συντελεστή στο 25%. Ετσι εξηγείται και το φαινόμενο δύο χήρες, οι σύζυγοι των οποίων εισπράτταν ακριβώς την ίδια σύνταξη με τη μοναδική διαφορά να έχει να κάνει με την ημερομηνία θανάτου του συζύγου (ο ένας θάνατος πριν από τον Μάιο του 2016 και ο άλλος θάνατος μετά), να εισπράττουν εντελώς διαφορετικά ποσά.

Τρεις κατηγορίες

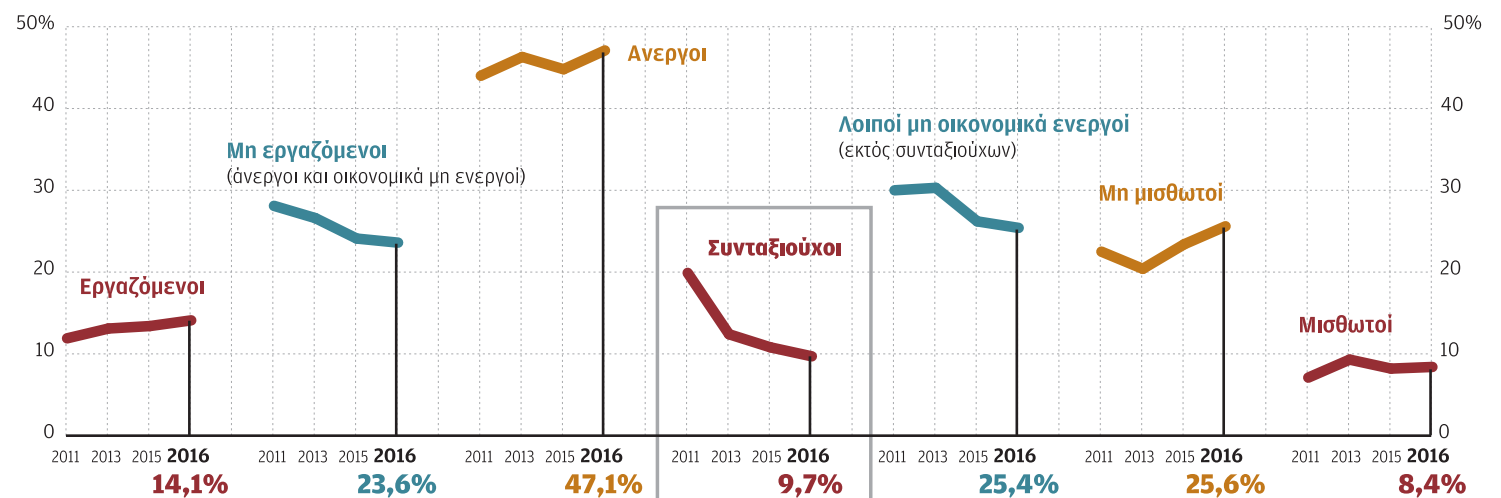
3. Με τον νόμο Κατρούγκαλου μπήκε στις συντάξεις κηρείας ακόμη και ηλικιακό κριτήριο. Ουσιαστικά, οι χήρες κατατάσσονται σε τρεις διαφορετικές κατηγορίες.

Πρώτον, σε αυτές που δεν έχουν συμπληρώσει τα 52 κατά την ημέρα θανάτου του συζύγου. Αυτές (ή αυτοί) εισπράττουν τη σύνταξη κηρείας μόνο για τρία χρόνια και μετά ποτέ ξανά.

Δεύτερον, σε αυτές που δεν είναι 55 ετών κατά την ημερομηνία θανάτου του συζύγου, αλλά συμπληρώνουν το συγκεκριμένο ηλικιακό όριο πριν συμπληρωθούν τρία χρόνια από τον θάνατο. Αυτές εισπράττουν τη σύνταξη κηρείας για τρία χρόνια, μετά γίνεται διακοπή, και μετά το ποσό χορηγείται εκ νέου όταν οι επιζώντες συμπληρώνουν το 67ο έτος της ηλικίας τους.

Η 3η κατηγορία περιλαμβάνει αυτές που έχουν συμπληρώσει τα 55 κατά την ημερομηνία του θανάτου και είναι οι μοναδικές που εξακολουθούν να λαμβάνουν τη σύνταξη κηρείας από την ημερομηνία του θανάτου και για όλη τη διάρκεια της ζωής τους.

Τα ποσοστά φτώχειας ανάλογα με την ιδιότητα

Πόσα εισπράττουν σήμερα οι συνταξιούχοι

	ΠΛΗΘΟΣ	ΜΕΣΗ ΣΥΝΤΑΞΗ €		ΜΕΣΗ ΣΥΝΤΑΞΗ €
Κύρια	2.882.047	723,27	Επικουρική	1.249.926
Γήρατος	1.990.964	814,45	Γήρατος	908.812
Θανάτου	595.433	506,18	Θανάτου	265.564
Αναπηρική	261.826	564,97	Αναπηρική	75.550
Λοιπά	3.887	767,72		
Πρόνοιας Υπερηλικίων ΟΓΑ	29.937	355,76	Μερίσματα	409.186
			Γήρατος	343.187
			Θανάτου	65.952
			Αναπηρική	47

Οι επιζώντες σύζυγοι εισπράττουν προσωρινά ποσά της τάξεως των 200 με 300 ευρώ.

«Ηλιος». Και τότε αναμένεται να προκληθεί μεγάλη αναστάτωση.

Τρεις είναι οι βασικοί λόγοι για τους οποίους αναμένεται κατακόρυφη μείωση της μέσης σύνταξης κηρείας:

1. Βάσει υπολογισμού της σύνταξης θα αποτελέσει η κύρια σύνταξη, όπως αυτή θα υπολογίζεται με βάση τον νόμο Κατρούγκαλου. Ακόμη και αν κάποιος έχει συνταξιοδοτηθεί πριν από την ενεργοποίηση του νέου ασφαλιστικού νόμου, εφόσον χρειαστεί τώρα να υπολογιστεί η σύνταξη θανάτου, το ποσό της κύριας σύνταξης που εισπράττει μέχρι τον θάνατο του ο αποθανών, θα επαναπροσδιοριστεί.

Ούτως ή άλλως, από το 2019, ο επανυπολογισμός θα γίνει αυτόματα λόγω της κατάργησης της προσωπικής διαφοράς.

Είναι προφανές ότι όσο μειώνεται το ποσό της κύριας σύνταξης που αποτελεί και τη βάση υπολογισμού, τόσο μειώνεται και η σύνταξη κηρείας.

Τα κρίσιμα χτυπήματα που στοχοποιούν τους σημερινούς χαμηλοσυνταξιούχους

Τρία χτυπήματα εις βάρος των σημερινών χαμηλοσυνταξιούχων θα στείλουν πολλές χιλιάδες εξ αυτών κοντά στο όριο της φτώχειας. Και θα είναι η πρώτη φορά στα μνημονιακά χρόνια που θα ληφθούν τόσο πολλά μέτρα εις βάρος αυτών που εισπράττουν τις χαμηλότερες συντάξεις. Τα τρία χτυπήματα είναι τα εξής:

1. Η πλήρης κατάργηση του ΕΚΑΣ. Μέχρι τώρα, οι χαμηλοσυνταξιούχοι έχουν υποστεί μόνο τις συνέπειες από την πρώτη φάση των περικοπών. Ο περιορισμός της ετήσιας δαπάνης από τα 900 και πλέον εκατ. ευρώ στα 320 εκατ. ευρώ για το 2017, επέφερε και μνημονιακό του επιδόματος για κάποιους αλλά και περιορισμό του ύψους του για όλους. Πλέον, δεν υπάρχει κανείς που να εισπράττει

Είναι η πρώτη φορά στα μνημονιακά χρόνια που θα ληφθούν τόσο πολλά μέτρα εις βάρος αυτών που εισπράττουν τις χαμηλότερες συντάξεις.

το επίδομα των 230 ευρώ (ενώ το εισπράτταν 260.000 δικαιούχοι τον Ιούλιο του 2015).

Ο συνολικός αριθμός των δικαιούχων έχει περιοριστεί στα 235 χιλιάδες άτομα από τα 372 χιλιάδες που ήταν τον Ιούλιο του 2015, ενώ οι περισσότεροι πλέον εισπράττουν από 90 έως 120 ευρώ. Θα χαθούν

Πόση σύνταξη δικαιούται εργαζόμενος με αποδοχές 1.300 ευρώ

ΕΤΗ	ΧΩΡΙΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟ	ΜΕ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟ	ΕΤΗ	ΧΩΡΙΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟ	ΜΕ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟ
15	478,65	568,53	28	679,85	819,48
16	497,05	592,92	29	695,96	836,72
17	515,46	617,32	30	712,07	853,96
18	533,86	641,71	31	728,5	873,38
19	553,06	666,91	32	743,25	892,8
20	572,27	692,1	33	757,99	912,22
21	584,25	710,08	34	774,51	933,41
22	597,03	726,84	35	791,02	954,14
23	609,82	741,48	36	807,53	974,72
24	622,6	756,12	37	826,23	997,43
25	636,31	771,5	38	844,92	1.020,14
26	650,03	786,87	39	863,62	1.042,85
27	663,74	802,24	40	884,39	1.067,58

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οι συνέπειες για τους σημερινούς 55άρηδες - 60άρηδες

Περίπου στα 1.300 ευρώ διαμορφώνονται οι μεικτές αποδοχές εργαζομένου ηλικίας άνω των 50-55 ετών, όπως προκύπτει από την επεξεργασία των Αναλυτικών Περιοδικών Δηλώσεων που υποβάλλονται κάθε χρόνο στο ΙΚΑ. Οι εργαζόμενοι άνω των 50 είναι αυτήν τη στιγμή περίπου 340.000 και αποτελούν τη βασική «δεξαμενή» από την οποία θα προκύψουν τα επόμενα χρόνια οι «νέοι συνταξιούχοι».

Δηλαδή, αυτοί που θα λάβουν σύνταξη υπολογισμένη με βάση τον νόμο Κατρούγκαλου. Τα νέα για τους μελλοντικούς συνταξιούχους δεν είναι καθόλου ευχάριστα. Με 1.300 ευρώ μέσες αποδοχές κατά τη διάρκεια του εργασιακού βίου, η σύνταξη θα κυμαίνεται από 478 ευρώ έως 884 ευρώ, ανάλογα με τα χρόνια προϋπηρεσίας και μόνο αν υπάρχει και δικαίωμα επικουρικής, το ποσό θα κυμαίνεται από 568 έως τα 1.067 ευρώ. Ο σημερινός 50άρης αμείβεται

Με 1.300 ευρώ μέσες αποδοχές κατά τη διάρκεια του εργασιακού βίου, η σύνταξη θα κυμαίνεται από 478 έως 884 ευρώ.

με περίπου 1.260 ευρώ μεικτά. Στα 55 ο μέσος μισθός ανέρχεται στα 1.300-1.320 ευρώ και παραμένει σε αυτά τα επίπεδα μέχρι και τα 65-67 οπότε και φτάνει πλέον η ηλικία συνταξιοδότησης. Οι σημερινοί 55άρηδες και 60άρηδες θα αντιμετωπίσουν τις συνέπειες δύο αρνητικών εξελίξεων:

Πρώτον, της μείωσης των αποδοχών οι οποίες έχουν υποχωρήσει περίπου κατά 20% σε σχέση με τα προ κρίσης επίπεδα (σ.σ. το 2019 ο μέσος μισθός για τον 50άρη ήταν περίπου 1.600-1.620 ευρώ).

Δεύτερον, της αλλαγής στον τρόπο υπολογισμού των συντάξεων. Η νέα μέθοδος προστατεύει μεν αυτούς που έχουν πολύ χαμηλές συντάξεις αποδοχές της τάξεως των 500-600 ευρώ τον μήνα, αλλά αυτούς που έχουν μια καλύτερα αμειβόμενη θέση εργασίας τους καταδικάζει σε πολύ χαμηλά ποσοστά αναπλήρωσης της τάξεως του 50%-60% ανάλογα με τα χρόνια προϋπηρεσίας.

Τι σύνταξη βγάζει αυτός ο συνδυασμός; Ακόμη και πολύ κοντά στα όρια της φτώχειας, κάτι που εξαρτάται και από τον μέσο μισθό αλλά και από τα χρόνια προϋπηρεσίας. Ενα πολύ αισιόδοξο σενάριο προβλέπει ότι οι μέσες συντάξιμες αποδοχές θα διατηρηθούν κοντά στα 1.300 ευρώ, κάτι που για να προκύψει θα πρέπει ο εργαζόμενος να μην έχει σοβαρές αρνητικές μεταβολές στις αποδοχές του από το 2002 και μετά (σ.σ. δηλαδή, να μην έχουν υπάρξει χρο-

νιές με πολύ μικρότερες αποδοχές, π.χ. λόγω μερικής απασχόλησης).

Και σε αυτό το αισιόδοξο σενάριο, η σύνταξη υπολογίζεται στα 478,6 ευρώ με 15 χρόνια προϋπηρεσίας για να ανέβει στα 568 ευρώ αν υπάρχει και επικουρική. Στα 20 χρόνια, το ποσό ανεβαίνει στα 572 ευρώ χωρίς επικουρική και στα 692 ευρώ με επικουρική.

Μέσος όρος αποδοχών

Πρέπει να σημειωθεί ότι τα 1.300 ευρώ είναι ο μέσος όρος αποδοχών των σημερινών 55άρηδων και 60άρηδων. Ενας μέσος όρος κρύβει χιλιάδες περιπτώσεις εργαζομένων που βγάζουν πολύ λιγότερα. Αυτοί είναι από τώρα καταδικασμένοι σε συντάξεις στα όρια της φτώχειας. Για συντάξιμες αποδοχές της τάξεως των 1.000 ευρώ, η σύνταξη διαμορφώνεται στα 512 ευρώ (για τα 15 χρόνια προϋπηρεσίας) ακόμη και με το επικουρικό.

και αυτά. Τα περισσότερα από τον Δεκέμβριο του 2017.

Η ετήσια δαπάνη για το ΕΚΑΣ θα πρέπει να περιοριστεί από τα 320 εκατ. ευρώ που ήταν το 2017 στα μόλις 80 εκατ. ευρώ το 2018. Αυτό σημαίνει ότι θα παραμείνουν μόνο μερικές δεκάδες χιλιάδες δικαιούχοι, και αυτοί θα εισπράττουν διψήφια ποσά της τάξεως των 60-70 ευρώ. Εννοείται ότι θα χαθούν και αυτά από το τέλος του 2018, καθώς για τότε είναι προγραμματισμένη η πλήρης κατάργηση του ΕΚΑΣ. Ετσι, στο τέλος του 2018, συνταξιούχοι οι οποίοι μέχρι και το 2015 εισπράτταν συντάξεις των 400-450 ευρώ και ένα βοήθημα των 230 ευρώ, θα βρεθούν τώρα μόνο με τη σύνταξη των 400 ευρώ και χωρίς να δικαιούνται κανένα επίδομα.

2. Το δεύτερο χτύπημα προγραμματίζεται για το 2020 μέσα από τη νέα μείωση του αφορολογήτου. Η έκπτωση φόρου ήταν στα 2.100 ευρώ το 2015 και από το 2020 (ή το 2019 αν δεν επιτύχουμε τους δημοσιονομικούς στόχους) θα πέσει ακόμη περισσότερο, στα 1.250 ευρώ. Αυτή η ζημία των 850 ευρώ πλήττει ακόμη και χαμηλοσυνταξιούχους των 800 ευρώ τον μήνα.

3. Το τρίτο χτύπημα αφορά την κατάργηση της προσωπικής διαφοράς, η οποία δεν επηρεάζει μόνο τις μεσαίες και τις υψηλές συντάξεις. Ειδικά, συνταξιούχοι του πρώην ΤΕΒΕ θα συνειδητοποιήσουν ότι με την κατάργηση της προσωπικής διαφοράς η σύνταξη που εισπράττουν σήμερα, και είναι της τάξεως των 700 ευρώ, θα μπορεί να μειωθεί ακόμη και 100 ολόκληρα ευρώ.

«Ο οικονομικός πόλεμος μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας έχει ήδη αρχίσει»

Προκλητική δήλωση του Στιβ Μπάνον, συμβούλου του Τραμπ – Το Πεκίνο κρατάει χαμηλούς τόνους

Ο σύμβουλος στρατηγικής του Λευκού Οίκου Στιβ Μπάνον διεμήνυσε χθες ότι «ο οικονομικός πόλεμος μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας έχει αρχίσει και από αυτόν θα αναδειχθεί μόνον ένας νικητής». Με αυτήν την τοποθέτησή του κατάφερε να επιδεινώσει το ήδη τεταμένο κλίμα μεταξύ των δύο χωρών. Την Τρίτη, ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ ανέθεσε στον εντεταλμένο για θέματα εμπορίου Ρόμπερτ Λαϊτχάιζερ να εξετάσει τις εμπορικές πρακτικές της Κίνας, για να διαπιστώσει πιθανή κλοπή πνευματικής ιδιοκτησίας. Αν υπάρχουν όντως τέτοια κρούσματα, ο κ. Τραμπ απειλεί πως θα επιβάλει κυρώσεις, ενώ σε αντίστοιχες δηλώσεις έχει προχωρήσει και στο πρόσφατο παρελθόν με αφορμή τις εισαγωγές κινεζικού χάλυβα και αλουμινίου στις ΗΠΑ.

Τα περί οικονομικού πολέμου ανέφερε ο Στιβ Μπάνον σε εκτενή συνέντευξη του στο αμερικανικό περιοδικό The American Project. Στόχος του κ. Μπάνον, πρώην κορυφαίου στελέχους της αμερικανικής ακροδεξιάς, είναι να τοποθετήσει σε θέσεις-κλειδιά στο υπουργείο Εξωτερικών και Αμύνης ανθρώπους που ενστερνίζονται τις θέσεις του. «Βρισκόμαστε σε οικονομικό πόλεμο με την Κίνα και σε αυτόν πρέπει με εμμονή και μανία να επικεντρωθούμε. Ένας από εμάς θα πρέπει να επικρατήσει τα επόμενα 25-30 χρόνια στην παγκόσμια

σκηνή και αν δεν κινηθούμε όπως πρέπει, θα επικρατήσουν οι Κινέζοι», δήλωσε ο αμφιλεγόμενος σύμβουλος του Ντόναλντ Τραμπ. Και πρόσθεσε ότι δεν πρέπει οι ΗΠΑ να υποχωρήσουν σε εμπορικά ζητήματα, με αντάλλαγμα τις πιέσεις του Πεκίνου προς τη Βόρεια Κορέα. Πάντως, το υπουργείο Εξωτερικών της Κίνας απάντησε ότι «οι σχέσεις των δύο χωρών είναι αμοιβαία επωφελείς και ότι σε έναν εμπορικό πόλεμο κανένας δεν είναι νικητής». Επιπλέον, στην ανακοίνωσή του

Η Κίνα προτείνει στις ΗΠΑ να χρησιμοποιεί διεθνή θεσμικά όργανα για να επιλύει διμερείς εμπορικές διαφορές.

το Πεκίνο εξέφρασε την ελπίδα ότι «οι άνθρωποι δεν θα χρησιμοποιήσουν πρακτικές και πολιτικές του 19ου και του 20ού αιώνα, αποσκοπώντας στο να επιλύσουν προβλήματα του 21ου αιώνα». Η ειδησεογραφική ιστοσελίδα Business Insider υπενθύμισε μια παλαιότερη συνέντευξη στο αμερικανικό τηλεοπτικό δίκτυο NBC, του Λου Κανγκ, εκπροσώπου του υπουργείου Εξωτερικών της Κίνας. Σε αυτήν είχε ενημερώσει την Ουάσιγ-

κτον ότι καλό θα ήταν να χρησιμοποιεί διεθνή θεσμικά όργανα για να επιλύει διμερείς εμπορικές διαφορές, όπως είναι ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου. Εμμέσως πλιν σαφώς είχε προειδοποιήσει πως και η Κίνα θα αντεπιτεθεί αν η Ουάσιγκτον ενεργοποιήσει τη σχετική νομοθεσία, που επιτρέπει επιβολή κυρώσεων χωρίς έγκριση από το Κογκρέσο.

Ο Στιβ Μπάνον μίλησε στο The American Project την ίδια ημέρα που ο Αμερικανός πρόεδρος επανήλθε στην αρχική θέση του για τις συγκρούσεις στο Σάρλοτσβιλ και επέριψε ευθύνες και στις δύο πλευρές. Σημειώτεον ότι ο κ. Μπάνον υπήρξε ηγετικό στέλεχος του ακροδεξιού κινήματος στις ΗΠΑ πριν εμπλακεί με την προεκλογική εκστρατεία του Ντόναλντ Τραμπ. Κι ενώ ο πρόεδρος είπε μετά το Σάρλοτσβιλ πως ο σύμβουλός του δεν είναι ρατσιστής, δεν διευκρίνισε ποιο θα είναι το μέλλον του, όπως αναφέρουν οι FT. Ο Στιβ Μπάνον ως ένα βαθμό είχε απομονωθεί στους κόλπους της κυβέρνησης Τραμπ, έχοντας έρθει σε ρήξη με κεντρικά στελέχη της. Η Κίνα είχε ασκήσει πιέσεις να επιλεγούν μετριοπαθέστεροι άνθρωποι για να αμβλυνθούν οι εντάσεις μεταξύ των δύο κρατών, όπως ο γαμπρός του Ντόναλντ Τραμπ, Τζάρεντ Κούσνερ, ή η κόρη του, Ιβάνκα Τραμπ.

REUTERS, BLOOMBERG, A.P.

Ο Στιβ Μπάνον, σύμβουλος στρατηγικής και πρώην κορυφαίο στέλεχος της αμερικανικής ακροδεξιάς, πιστεύει ότι οι ΗΠΑ δεν πρέπει να υποχωρήσουν σε εμπορικά ζητήματα, με αντάλλαγμα την άσκηση πίεσης του Πεκίνου στη Βόρεια Κορέα.

Τεταμένο είναι το κλίμα στη NAFTA

Αυστηρό χρονοδιάγραμμα έως τον Ιανουάριο του 2018 έχουν θέσει οι Ηνωμένες Πολιτείες ως προς την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για την αναθεώρηση της συμφωνίας ελεύθερου εμπορίου των χωρών της Βόρειας Αμερικής, η οποία είναι γνωστή ως NAFTA (North American Free Trade Agreement).

Ωστόσο, οι διεργασίες δεν προβλέπεται να εξελιχθούν με ταχείς ρυθμούς. Την Τετάρτη άρχισαν οι επαφές μεταξύ των υψηλόβαθμων αξιωματούχων από τις τρεις χώρες που συμμετέχουν στη NAFTA, τις ΗΠΑ, τον Καναδά και το Μεξικό, και το κλίμα είναι τεταμένο. Ο Αμερικανός πρόεδρος

Ντόναλντ Τραμπ χαρακτηρίζει «καταστροφική» την τριμερή συμφωνία – σημειώτεον ότι είχε υπογράψει πριν από 23 χρόνια και στο πλαίσιο των κανόνων της εκτελούνται συναλλαγές αξίας 1,2 τρισ. δολαρίων ετησίως.

Ο Τραμπ απειλεί ότι θα αποχωρήσει από τη NAFTA εάν δεν τον βρει σύμφωνο το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων. Ο εντεταλμένος του για θέματα εμπορίου, Ρόμπερτ Λαϊτχάιζερ, είπε ότι η NAFTA δεν ωφέλησε πολλούς Αμερικανούς, και αυτό φαίνεται στο εμπορικό έλλειμμα με το Μεξικό, όπως αναφέρουν σε δημοσίευσή τους οι Financial Times. Η Καναδή υπουργός Εξωτερικών

Κρίστια Φρίλαντ διεμήνυσε ότι δεν πρόκειται να δεχθεί «μια οποιαδήποτε πλήρως αναθεωρημένη συμφωνία». Μεταξύ των επιμαχών προτάσεων των Αμερικανών είναι οι εξής: Να γίνει πρόβλεψη για τυχόν χειραγώγηση νομισματός, αλλά και να τεθεί περιορισμός στις αυτοκινητοβιομηχανίες ώστε να διατηρούν μεγάλο μέρος της παραγωγικής βάσης στις ΗΠΑ. Καμία από τις εταιρείες (Ford, GM, Fiat Chrysler) δεν το θέλει, δεδομένου ότι βασίζονται στην προμήθεια εξοπλισμού και ανταλλακτικών και από τον Καναδά και το Μεξικό, ενώ διατηρούν και μονάδες στο Μεξικό.

REUTERS, BLOOMBERG

Απόφαση γερμανικού δικαστηρίου για την ασφάλιση εργαζομένων από Ε.Ε.

Το Ομοσπονδιακό Κοινωνικό Δικαστήριο (BSG), με έδρα στο Κάσελ, εξέδωσε την Τετάρτη μια σημαντική απόφαση που αφορά ικανό αριθμό εργαζομένων σε εταιρείες που έχουν την έδρα τους σε άλλες χώρες της Ε.Ε. και απασχολούνται για μεγάλο χρονικό διάστημα στη Γερμανία. Ολα ξεκίνησαν όταν μια πολωνική εταιρεία κατέθεσε αγωγή κατά της γερμανικής Υπηρεσίας για την Απασχόληση και την Κοινωνική Ασφάλιση στο Εξωτερικό (DVKA).

Η πολωνική εταιρεία απασχολούσε μεταξύ 2005 και 2006 για μεγάλα χρονικά διαστήματα μέρος του προσωπικού της στη Γερμανία. Ωστόσο, ήθελε να αποφύγει την καταβολή των υψηλών γερμανικών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και μάλιστα αναδρομικά, και για τον λόγο αυτό ζήτησε άδεια προκειμένου να υπαχθεί σε ειδικό καθεστώς εξαιρέσεων από τη γερμανική νομοθεσία. Την άδεια αυτή δεν την έλαβε, τελικά, από την αρμόδια γερμανική αρχή. Δικαιολογημένα,

όπως επιβεβαίωσε χθες με την απόφασή του επί του θέματος το Δικαστήριο του Κάσελ.

Πότε είναι δυνατή η εξαίρεση από τον κανόνα;

Οι εργαζόμενοι από χώρα της Ε.Ε. που στέλνονται σε άλλη για πάνω από δύο χρόνια υπάγονται στο καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης της χώρας εγκατάστασης.

Η επίμαχη υπόθεση κρίθηκε στη βάση προηγούμενης σχετικής νομολογίας. Σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην απόφαση του Ομοσπονδιακού Γερμανικού Δικαστηρίου, από την 1η Μαΐου 2001 ισχύει στην Ε.Ε. η αρχή ότι οι εργαζόμενοι κατά κανόνα υπάγονται στο δικαίωμα κοινωνικής ασφάλισης που ισχύει στη χώρα στην οποία απασχολούνται. Σύμφωνα με το ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο, αν μια εταιρεία με έδρα κάποιο κράτος-μέλος της Ε.Ε. στείλει έναν εργαζόμενο της για επαγγελματικούς σκοπούς σε μια άλλη χώρα της Ε.Ε., τότε εξακολουθούν να ισχύουν οι κανόνες κοινωνικής ασφάλισης της πρώτης

Οι εργαζόμενοι από χώρα της Ε.Ε. που στέλνονται σε άλλη για πάνω από δύο χρόνια υπάγονται στο καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης της χώρας εγκατάστασης, αποφάνθηκε το Ομοσπονδιακό Κοινωνικό Δικαστήριο στο Κάσελ.

χώρας μόνον εφόσον η διάρκεια της απασχόλησης στο νέο κράτος-μέλος δεν ξεπερνάει τους 24 μήνες. Επίσης, ένας άλλος εργαζόμενος δεν μπορεί να αντικαταστήσει τον εργαζόμενο του οποίου η σύμβαση που έχει υπογραφεί υπό ένα τέτοιο καθεστώς έχει λήξει.

Εντούτοις, είναι δυνατόν να σταλούν εργαζόμενοι από μια χώρα της Ε.Ε. προς άλλη και για χρονικό διάστημα άνω των 24 μηνών. Όμως σε μια τέτοια περίπτωση ισχύουν οι κανόνες κοινωνικής ασφάλισης της χώρας εγκατάστασης. Βέβαια, δύο χώρες είναι δυνατόν να συμφωνήσουν μεταξύ τους στην καθιέρωση εξαιρέσεων. Αρμόδια αρχή στη Γερμανία για την επιβολή αντίστοιχων εξαιρέσεων είναι η Υπηρεσία για την Απασχόληση και την Κοινωνική Ασφάλιση στο Εξωτερικό. Στην επίδικη υπόθεση η συγκεκριμένη αρχή απέρριψε την αίτηση της πολωνικής εταιρείας για σχετική άδεια και για τον λόγο αυτό η εν λόγω εταιρεία προσέφυγε δικαστικά.

Παρότι το Ομοσπονδιακό Κοινωνικό Δικαστήριο δεν έκανε δεκτή την άποψη της DVKA ότι η προσφυγή κατά της αποφασιστικής απόφασης για την άδεια είναι απαράδεκτη από νομικής απόψεως, προχώρησε στη δικαστική διερεύνησή της. Εκρίνε όμως τελικά ότι, πράγματι, δικαιολογημένα η συγκεκριμένη άδεια δεν μπορούσε να παραχωρηθεί στην πολωνική εταιρεία, υποστηρίζοντας ότι μόνο αν συνέτρεχαν ειδικές περιστάσεις για μεμονωμένους εργαζομένους θα ήταν δυνατή μια εξαίρεση από την υπαγωγή στο γερμανικό καθεστώς κοινωνικής προστασίας.

Τέτοιες, όμως, ειδικές περιστάσεις δεν συνέτρεχαν. Το επιχείρημα ότι η πολωνική εταιρεία θα μπορούσε να σταθεί καλύτερα στον ανταγωνισμό απέναντι στις γερμανικές εταιρείες μόνο αν εφαρμόζε το ευνοϊκότερο για την ίδια πολωνικό νομικό πλαίσιο – εις βάρος των εργαζομένων – δεν ευσταθεί, σύμφωνα με τους Γερμανούς δικαστές.

Βόμβα για την παγκόσμια οικονομία τα 7,6 τρισ. δολάρια «κόκκινα» δάνεια της Κίνας

Τον κώδωνα του κινδύνου κρούει η Σαρλίν Τσου, μια από τις σημαντικότερες αναλύτριες στην Κίνα, προειδοποιώντας ότι το χρέος της χώρας αρχίζει να έχει αρνητικό αντίκτυπο και σε παγκόσμια κλίμακα.

Μιλώντας στους Financial Times, τόνισε ότι «όλοι γνωρίζουν το πρόβλημα με το ογκώδες χρέος στην Κίνα, αλλά πολλές φορές διαπιστώνω πως ξεχνούν το μέγεθός του». Αξίζει να σημειωθεί ότι η Σαρλίν Τσου έγινε γνωστή το 2011, όντας στέλεχος του διεθνούς οίκου αξιολόγησης Fitch, όπου παρέμεινε έως το 2014. Τότε ήταν από τους πρώτους ανθρώπους στους διεθνείς οικονομικούς κύκλους που είχαν ανοικτά επισήμανει τους κινδύνους που απορρέουν από τη διόγκωση του κινεζικού χρέους.

Σήμερα πλέον την άποψή της συμμερίζονται πολλοί αξιωματούχοι, αλλά και διεθνείς οργανισμοί

και ινστιτούτα. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της, έως τα τέλη της τρέχουσας χρονιάς θα έχουν σωρευθεί 7,6 τρισ. δολάρια σε «κόκκινα» δάνεια στην Κίνα.

Συνήθως, αυτά τα επισφαλή δάνεια φέρουν επιτόκιο το οποίο δεν είναι δυνατόν να εξυπηρετηθεί, οπότε οι δανειολήπτες αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες και διατρέχουν τον κίνδυνο να χρεοκοπήσουν. Τα 7,6 τρισ. δολάρια είναι πενταπλάσια από την αξία των δανείων που καταχωρίζονται ως μη εξυπηρετούμενα οι τράπεζες. Κατά τον Γκαμπριέλ Γουιλντάνου, έναν από τους πιο έγκριτους αναλυτές του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Κίνας, αυτή τη στιγμή τα επισφαλή δάνεια στη χώρα ξεπερνούν κατά 6,8 τρισ. δολάρια τα επίσημα στοιχεία.

Πέραν του χρέους, ένα άλλο θέμα που προβληματίζει την Κινέζα αναλύτρια είναι ο κρατικός έλεγχος

Πέραν του χρέους, ένα άλλο θέμα που προβληματίζει είναι ο κρατικός έλεγχος στις δραστηριότητες της αγοράς.

στις δραστηριότητες της αγοράς, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο οι Αρχές χειρίζονται την κατάσταση, σύμφωνα με τα όσα αναφέρει στους Financial Times. «Έχω αντιληφθεί ότι τα πράγματα συντονίζονται και ενορχηστρώνονται από την κυβέρνηση.

Όσο αυξάνονται οι πιστώσεις, υπάρχουν συνθήκες σταθερότητας», παρατηρεί. «Το πρόβλημα έγκειται στο όταν το χρέος πλέον δεν μπορεί να εξυπηρετηθεί, προξε-

νώντας προβλήματα τέτοιας έκτασης, που οι άνθρωποι θεωρούν αδύνατον να συμβούν. Προς αυτήν την περιοχή κινούμαστε». Στις αρχές της εβδομάδας, εν τω μεταξύ, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, στην επίσημη έκθεσή του για την οικονομία της Κίνας, προειδοποίησε εντόνως το Πεκίνο ότι είναι τόση η μόχλευση στην Κίνα, ώστε υπάρχει πιθανότητα να προκαλέσει την επόμενη παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση.

Επικαλούμενη την εμπειρία άλλων χωρών, οι οποίες χρηματοδότησαν με πολύ επιθετικό δανεισμό την ανάπτυξη της οικονομίας τους, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο προειδοποίησε ότι η πορεία της Κίνας είναι «επικίνδυνη». Η Σαρλίν Τσου, τέλος, παρατηρεί πόσο αλληλένδετη είναι η μόχλευση με την οικονομία, εφόσον τα «κόκκινα» δάνεια διογκώνονται όταν η οικονομία επιβραδύνεται.

Τα επισφαλή δάνεια στην Κίνα φέρουν επιτόκιο το οποίο δεν είναι δυνατόν να εξυπηρετηθεί, οπότε οι δανειολήπτες αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες και διατρέχουν κίνδυνο να χρεοκοπήσουν.

Δέκα χρόνια μετά την κρίση οι τράπεζες πληρώνουν πρόστιμα

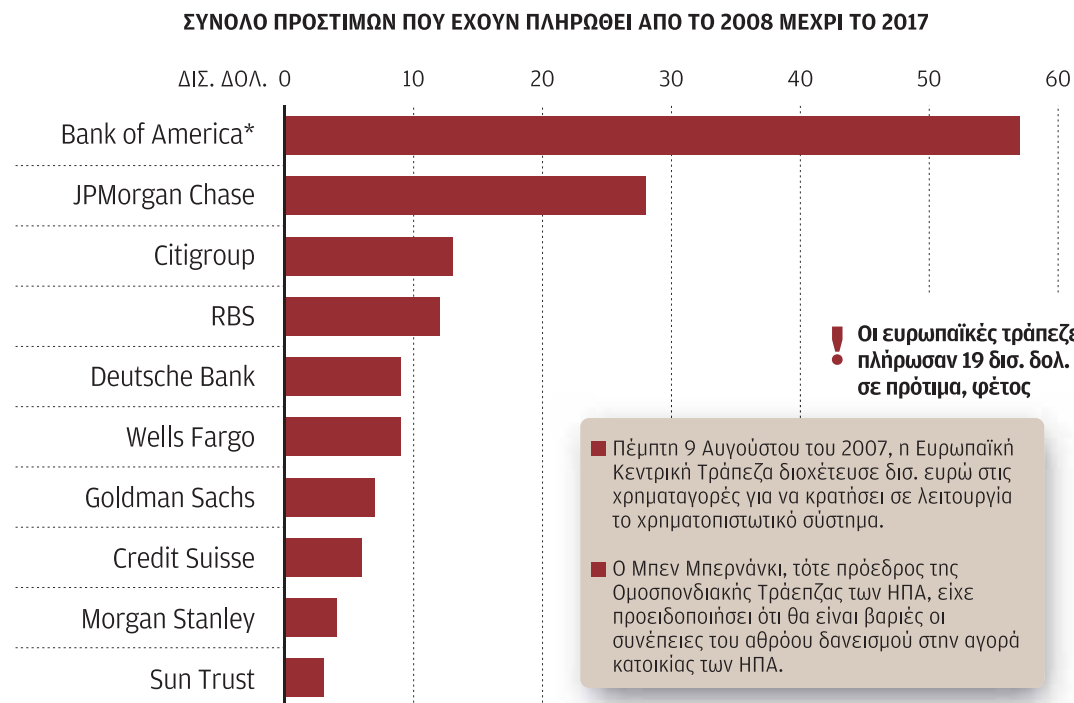
Μέχρι σήμερα, αμερικανικές και άλλων χωρών έχουν δώσει 150 δις. δολάρια

Τα σμάρδια της χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2007-2009 δεν έχουν σβήσει ακόμη, καθώς παραμένουν σε εκκρεμότητα υποθέσεις εις βάρος των τραπεζών δέκα χρόνια μετά. Επονται πρόστιμα σε Ευρώπη και Ασία, ανεβάζοντας τον λογαριασμό για τις τράπεζες που πυροδότησαν τη βαθύτερη κρίση στο παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα, μετά το κραχ του 1929. Μέχρι σήμερα, τα πρόστιμα που έχουν καταβάλει τράπεζες, επενδυτικές εταιρείες και οίκοι πιστοληπτικής αξιολόγησης στις ΗΠΑ για παραπτώματα πριν και κατά τη διάρκεια της κρίσης ξεπερνούν τα 150 δις. δολάρια, σύμφωνα με έρευνα των Financial Times. Τα περισσότερα τα έχει πληρώσει η Bank of America. Κατέβαλε 56 δις. δολάρια στο πλαίσιο διακανονισμών με τις αρμόδιες πολιτειακές και ομοσπονδιακές αρχές των ΗΠΑ και με το υπουργείο Δικαιοσύνης για δικές της πρακτικές αλλά και για ενέργειες των Countrywide και Merrill Lynch που εξαγόρασε εν μέσω της κρίσης. Δεύτερη στη λίστα είναι η JPMorgan Chase, η οποία κατέβαλε πρόστιμα και αποζημιώσεις ύψους 27 δις. δολαρίων για τις πρακτικές της ίδιας και των Bear Stearns και Washington Mutual, των δύο τραπεζών που απέκτησε κατά τη διάρκεια της κρίσης. Φέτος, ορισμένες ευρωπαϊκές τράπεζες όπως η Royal Bank of Scotland κατέληξαν σε συμβιβαστικές λύσεις 19 δις. δολαρίων με το υπουργείο Δικαιοσύνης των ΗΠΑ.

Μελέτη της Boston Consulting Group ανεβάζει τον γενικό απολογισμό των τραπεζικών προστίμων στα 321 δις. δολάρια από τα τέλη του 2007 έως τα τέλη του 2016, λαμβάνοντας υπ' όψιν όλες τις εξωδικαστικές λύσεις και τις χρηματικές ποινές που πληρώθηκαν σε πάσης φύσεως υποθέσεις από την κρίση του 2007-2009 μέχρι την παράβαση κυρώσεων των ΗΠΑ εις βάρος τρίτων χωρών ή το ξέπλυμα «μαύρου» χρήματος και τη φοροδιαφυγή.

Κάποιοι οικονομολόγοι θεωρούν ως απαρξή της χρηματοπιστωτικής κρίσης την απόφαση της BNP Pa-

Οι τράπεζες πληρώνουν για τις ευθύνες τους στη χρηματοπιστωτική κρίση

*Στην Bank of America αναλογεί πάνω από το ένα τρίτο των προστίμων, συμπεριλαμβανομένων υποθέσεων που εμπλέκονταν οι Countrywide και Merrill Lynch, τις οποίες εξαγόρασε.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Τα περισσότερα έχει πληρώσει η Bank of America, αφού κατέβαλε 56 δις. δολ. στις αρμόδιες αρχές.

ribas να απαγορεύσει στις 9 Αυγούστου 2007 την «είσοδο» των πελατών της σε επενδυτικά προϊόντα με τιτλοποιημένα δάνεια, λόγω «πλήρους εξάντλησης της ρευστότητας». Από τότε άρχισε να ζητλιγεται ένα κουβάρι επισφαλών δανείων στην αμερικανική αγορά κατοικίας, που ξεζούμισε κάθε ίχνος χρήματος στα χρηματοπιστωτικά συστήματα του ανεπτυγμένου κόσμου. Η χρηματοπιστωτική κρίση του 2007-2009 οδήγησε σε πολυετή

ύφεση αρκετές οικονομίες του ανεπτυγμένου κόσμου και μετέβαλε τις ισορροπίες δυνάμεων μεταξύ των ισχυρότερων τραπεζών του κόσμου. Προκλήθηκε από την ανεξάντλητη χορήγηση στεγαστικών δανείων σε αδύναμους δανειολήπτες στις ΗΠΑ, τα οποία μετά τιτλοποιήθηκαν και «πακεταρίστηκαν» σε ρηθοκίνδυνα επενδυτικά προϊόντα. Η κορύφωση των επισφαλειών στην αμερικανική αγορά κατοικίας το 2007 οδήγησε σε αλυσιδωτές αντιδράσεις, που κλονίσαν τα θεμέλια των χρηματοπιστωτικών συστημάτων από τις ΗΠΑ μέχρι την Ιρλανδία και τη Βρετανία, αναγκάζοντας τις κυβερνήσεις να παρέμβουν με κρατικά κεφάλαια για τη διάσωση μεγάλων τραπεζών. Μέχρι τότε η κρατικοποίηση του ανεπτυγμένου απόμακρο παρελθόν.

Οι κυβερνήσεις των χωρών της

Δύσες βρέθηκαν απροετοίμαστες και έπρεπε να λάβουν ταχύτητα αποφάσεις. Ο πρώην υπουργός Οικονομικών της Βρετανίας Άλιστερ Ντάρλινγκ δήλωσε σε συνέντευξη του στο BBC ότι το 2008 του τηλεφώνησε ο πρόεδρος της Royal Bank of Scotland, ο οποίος τον ενημέρωσε πανικόβλητος πως η τράπεζα αιμορραγούσε οικονομικά. «Υπενθυμίζω πως η RBS δεν ήταν μόνον η μεγαλύτερη τράπεζα του κόσμου αλλά και ότι είχε ανάλογο μέγεθος με αυτό της βρετανικής οικονομίας», δήλωσε ο κ. Ντάρλινγκ. Το βάρος της ανάκαμψης σήκωσαν οι κεντρικές τράπεζες των ισχυρότερων οικονομιών του κόσμου, με πρώτη την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ, οι οποίες γέμισαν με φθηνό ρευστό τις κούνουλες των χρηματοπιστωτικών συστημάτων τους.

ΖΩΡΖΕΤ ΖΩΛΑΤΑ

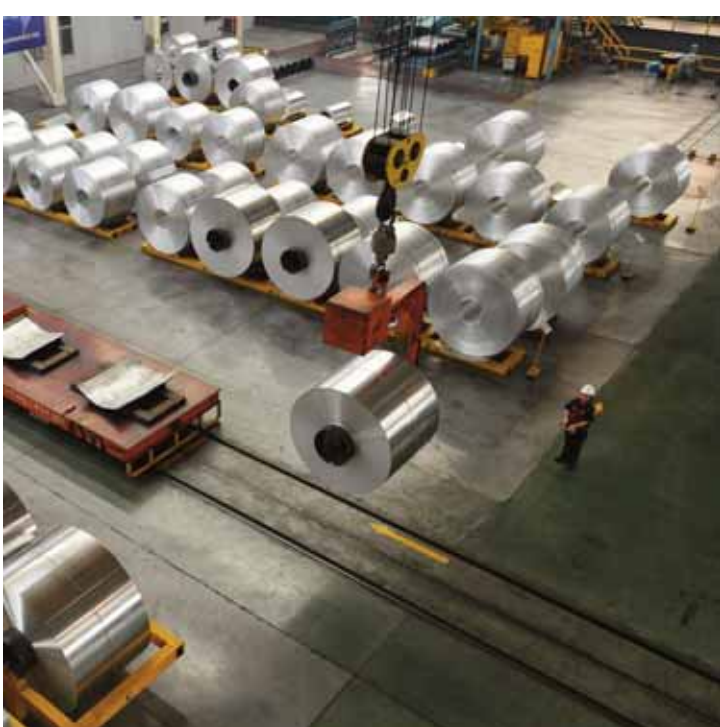
Πολυμέτωπο εμπορικό πόλεμο διεξάγουν οι ΗΠΑ

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΠΕΡΝΑΡΑΚΟΥ

Ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ κινείται επιθετικά έναντι των μεγαλύτερων εμπορικών εταιριών της χώρας του. Θέτει στο στόχαστρο εισαγόμενα προϊόντα που θεωρεί ότι πλήττουν τα αντίστοιχα Αμερικανών παραγωγών. Γι' αυτό οι αρμόδιες ομοσπονδιακές αρχές έχουν κάνει μέχρι σήμερα 51 έρευνες σε διάφορα προϊόντα, όπως ο κινεζικός χάλυβας και το αλουμίνιο, η καναδική ξυλεία και οι μαύρες ελιές Ισπανίας.

Ποιο είναι το διακύβευμα; Το ότι χώρες όπως η Κίνα, ο Καναδάς και η Ισπανία, επωφελομένους από τις κρατικές επιδοτήσεις, εξαγωγούν στις ΗΠΑ τα προϊόντα τους σε χαμηλότερες τιμές από τις ισχύουσες στην εκεί αγορά. Δημιουργείται, ως εκ τούτου, το φαινόμενο του ντάμπινγκ. Στις 25 Απριλίου, η Ουάσιγκτον επέβαλε σε πέντε καναδικές εταιρείες ξυλείας δασμούς που κατά μέσον όρο φθάνουν το 20%. Ο πρώτος που έκανε κάτι τέτοιο ήταν ο πρώτος πρόεδρος των ΗΠΑ, Τζορτζ Ουάσιγκτον.

Το θέμα της ξυλείας μεταξύ ΗΠΑ και Καναδά είναι παλιό και ακανθώδες, όπως και εκείνο των γαλακτοκομικών προϊόντων. Ο Καναδάς σχεδόν απαγορεύει τις εισαγωγές, εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων. Στον Καναδά, οι υλοτομικές εταιρείες κάνουν την ξυλευση σε δάση που ανήκουν στο Δημόσιο και καταβάλλουν ένα τίμημα. Αντιθέτως, στις ΗΠΑ οι εκτάσεις είναι ιδιωτικές και η εκμετάλλευσή τους γίνεται από ιδιώτες. Το καθεστώς στον Καναδά οι Αμερικανοί το ερμηνεύουν ως ένα είδος κρατικής επιδότησης. «Το σενάριο είναι άκρως προβλέψιμο. Μας θυμίζει το ημε-

Οι αρμόδιες ομοσπονδιακές αρχές έχουν κάνει μέχρι σήμερα 51 έρευνες σε διάφορα προϊόντα, όπως ο κινεζικός χάλυβας και το αλουμίνιο, η καναδική ξυλεία και οι μαύρες ελιές Ισπανίας.

Η Ουάσιγκτον επέβαλε σε πέντε καναδικές εταιρείες ξυλείας δασμούς που φθάνουν το 20%.

ρολόγιο των Μάγια, όπου τα πρώτα 100 χρόνια είναι καλή η σοδειά και ακολουθεί μία δεκαετία χάους», επισημαίνει η Λόρα Ντόσον, διευθύντρια του Ινστιτούτου Καναδά, στο ερευνητικό ίδρυμα «Κέντρο Γουίλσον» των ΗΠΑ.

Πέραν της καναδικής ξυλείας, καρφί στο μάτι των Αμερικανών είναι και ο κινεζικός χάλυβας. Η Ουάσιγκτον απαιτεί με τη λήψη δραστηρίων μέτρων για τις εισαγωγές του προϊόντος, ωστόσο ακόμα δεν έχει κάνει κάτι. Η πλημμυρίδα φθηνού μετάλλου στις αγορές της Δύσης είχε θορυβήσει και τις Βρυξέλλες, οι οποίες έθεσαν το θέμα στο Πεκίνο. Ο κλάδος του χάλυβα συρρικνώνεται στην Ευρώπη και δέχεται πολλαπλά πλήγματα.

Βέβαια, τον τελευταίο καιρό οι εξαγωγές από την Κίνα μειώνονται δραστηρίως, εξαιτίας των περιοριστικών μέτρων που έχουν λάβει

ορισμένες από τις εμπορικές εταιρίες της αλλά και εξαιτίας εσωτερικών αλλαγών. Η κινεζική κυβέρνηση έχει διακόψει τη λειτουργία παράνομων εργοστασίων χάλυβα και βελτιώσει την εφοδιαστικότητα, οπότε οι πωλήσεις στο εσωτερικό της χώρας ενισχύθηκαν. Το πρώτο εξάμηνο του 2017 οι εξαγωγές χάλυβα στις ΗΠΑ μειώθηκαν κατά 28% στα 41 εκατ. μετρικούς τόνους, σύμφωνα με τα στοιχεία των τελωνειακών αρχών.

Αυξητικά κινούνται, όμως, οι εξαγωγές επιτραπέζιων μαύρων ελιών στην Αμερική, οι οποίες αποδεικνύονται δημοφιλέστατες. Χρησιμοποιούνται κατά κόρον σε σαλάτες, πίτσες και άλλα εδέσματα. Προέρχονται κυρίως από την Ισπανία και από την Ελλάδα και, ως επιδοτούμενες από την Ε.Ε., απειλούν τους ελαιοπαραγωγούς της Καλιφόρνιας – σε αυτήν την πολιτεία των ΗΠΑ καλλιεργείται η ελιά. Στο απόγειό του ο κλάδος είχε 20 μονάδες τυποποίησης και 1.100 καλλιεργητές, ενώ τώρα απέμειναν 2 μονάδες και 890 ελαιοπαραγωγοί. Την περίοδο 2015-2016 εισήχθησαν στις ΗΠΑ 167.000 μετρικοί τόνοι μαύρης ελιάς, εκ των οποίων οι μισοί από την Ισπανία. Οι ενώσεις των Ευρωπαίων αγρωτών θεωρούν ότι αδικώς βρέθηκαν στο στόχαστρο, προειδοποιώντας ότι, αν επιβληθούν δασμοί στις ελιές, ίσως την ίδια τύχη έχουν και άλλα αγρωτικά προϊόντα.

Πάντως, ανάλυση του Κέντρου Ερευνών για την Οικονομική Πολιτική στο Λονδίνο αναφέρει ότι οι μεγαλύτεροι εμπορικοί εταίροι των ΗΠΑ έχουν πάρει πολύ λιγότερα μέτρα προστατευτικού απέναντι στις αμερικανικές επιχειρήσεις μέχρι στιγμής φέτος.

Στην Ουάσιγκτον διαφωνούν στην αύξηση του ορίου για το δημόσιο χρέος

Του EDWARD D. KLEINBARD
THE NEW YORK TIMES

Κάποια στιγμή στα μέσα Οκτωβρίου οι ΗΠΑ μπορεί να μη διαθέτουν τους απαραίτητους πόρους για να καλύψουν όλες τις υποχρεώσεις τους, διότι δεν θα έχει επιτευχθεί συμφωνία για την αύξηση του ορίου στο δημόσιο χρέος. Μια τέτοια εξέλιξη θα προκαλέσει αύξηση των εντοκων πληρωμών κατά δεκάδες δις. δολάρια και ίσως να οδηγήσει την οικονομία σε ύφεση. Το όριο του δημόσιου χρέους, αν δηλαδή θα αυξηθεί ή όχι, είναι πολιτική απόφαση. Οπότε, αν υπάρξει μερική στάση πληρωμών ή όχι, είναι επίσης πολιτική απόφαση. Μόνο μία φορά οι ΗΠΑ ήρθαν σε «μετωπική σύγκρουση» με το όριο του δημόσιου χρέους. Ήταν το 1979 και το χάσμα ήταν αμελητέο. Αλλά ακόμα και αυτή η παράλειψη εκτιμάται ότι προκάλεσε αύξηση των εντοκων πληρωμών του κράτους κατά 0,6% για περίοδο χρονικό διάστημα. Πρόσφατα, ειδικότερα το 2011, η ασυμφωνία μεταξύ των μελών του Κογκρέσου για το όριο του χρέους οδήγησε στην υποβάθμιση της αμερικανικής οικονομίας από τον οίκο πιστοληπτικής αξιολόγησης Standard & Poor's.

Σήμερα, μια αύξηση των επιτοκίων δανεισμού κατά 0,2%, ετησίως μπορεί να επιβαρύνει το αμερικανικό κράτος με επιπλέον δαπάνες 400 δις. δολ. την επόμενη δεκαετία. Μπορεί να προκαλέσει, επίσης, άνοδο του κόστους δανεισμού των αμερικανικών επιχειρήσεων, καθώς τα επιτόκια επηρεάζονται από αυτά του δημόσιου χρέους.

Ο Λευκός Οίκος δεν διαθέτει σήμερα την εμπειρία και τα προσόντα για τη λήψη άμεσων αποφάσεων, ενώ δείχνει να διευρύνεται ολοένα και περισσότερο το πεδίο συγκρούσεων. Παρ' όλα αυτά, ο Στιβεν Μνούτσιν, υπουργός Οικονομικών των ΗΠΑ, κατανοεί τη σοβαρότητα του θέματος. Ο Τζον Μάικλ Μαλβάνει, διευθυντής της Υπηρεσίας Διαχείρισης και Προϋπολογισμού στον Λευκό Οίκο και ιδρυτικό μέλος της συντηρητικής ομάδας των Ρεπουμ-

πλικανών «Freedom Caucus», θεωρεί ότι η υπέρβαση του υφιστάμενου ορίου στο δημόσιο χρέος των ΗΠΑ δεν θα έχει επιπτώσεις στην οικονομία.

Διακοπή των λειτουργιών του κράτους συμβαίνει όταν το υπουργείο Οικονομικών να μην διαθέτει τα απαραίτητα κεφάλαια για να καλύψει υποχρεώσεις του δημόσιου, αλλά το Κογκρέσο αρνείται να δώσει το πράσινο φως για να υλοποιηθούν. «Μετωπική» σύγκρουση με το όριο του δημόσιου χρέους, αντιθέτως, προκύπτει αν το υπουργείο Οικονομικών δεν έχει τα απαραίτητα κεφάλαια στους τραπεζικούς λογαριασμούς του, διότι το Κογκρέσο αρνείται να δώσει έγκριση για τη χρηματοδότηση ελλειμμάτων.

Αυτό πιθανόν θα έχει ως αποτέλεσμα την αδυναμία της χώρας, τον Οκτώβριο, να είναι συνεπής ως προς τις υποχρεώσεις της.

Αν το υπουργείο Οικονομικών έρθει αντιμέτωπο με το όριο χρέους χωρίς να μπορεί να το υπερβεί, τότε έχει δύο ρεαλιστικές επιλογές: να καλύψει όποιες πληρωμές προκύψουν ή να δώσει προτεραιότητα σε ορισμένες υποχρεώσεις, όπως υποστηρίζει ο Τζον Μάικλ Μαλβάνει. Εκτός των εντοκων πληρωμών στους επενδυτές, δεν είναι βέβαιο αν το υπουργείο Οικονομικών έχει τη δυνατότητα να δώσει προτεραιότητα σε ορισμένες υποχρεώσεις του Δημοσίου εις βάρος άλλων. Ο λόγος είναι ότι δεν είναι σχεδιασμένα γι' αυτές τις ανάγκες τα μηχανογραφικά συστήματα του Δημοσίου.

Βάσει του αμερικανικού συντάγματος, δεν προβλέπεται καμία διάκριση όσον αφορά τις υποχρεώσεις του δημοσίου. Αν το δημόσιο επιλέξει να μην καλύψει κάποιες υποχρεώσεις υπέρ άλλων, αυτό θα σημαίνει μερική στάση πληρωμών.

Η αβεβαιότητα σχετικά με το Brexit επηρεάζει αρνητικά τη Βρετανία

Οι Βρετανοί μειώνουν την κατανάλωση, η αύξηση στις τιμές των κατοικιών επιβραδύνεται, ενώ εταιρείες και τράπεζες ανησυχούν για τις απώλειες που θα έχουν εάν δεν υπάρξει μεταβατική περίοδος προσαρμογής στις συνθήκες του Brexit και η πρόσβαση τους στην ενιαία ευρωπαϊκή αγορά παύσει να υφίσταται. Στην αγορά εργασίας του Ηνωμένου Βασιλείου οι μόνιμες θέσεις απασχόλησης αυξήθηκαν τον Ιούλιο με τον πιο γρήγορο ρυθμό της τελευταίας διετίας. Ωστόσο, οι επιχειρήσεις διερωτώνται εάν θα έχουν και στο άμεσο μέλλον τη δυνατότητα να βρίσκουν το κατάλληλο προσωπικό για να καλύπτουν τις ανάγκες τους, εάν δεν προβλεφθεί η ανεμπόδιση μετακίνηση εργαζομένων από τις άλλες χώρες της Ε.Ε.

Όλα αυτά έρχονται να επαληθεύσουν τον διοικητή της Τράπεζας της Αγγλίας Μαρκ Κάρνεϊ, ο οποίος είχε προειδοποιήσει για τις δυσμενείς επιπτώσεις στην οικονομία, στα νοικοκυριά και στις επιχειρήσεις της χώρας εξαιτίας της αβεβαιότητας σχετικά με την έξοδο της Βρετανίας από την Ε.Ε.

Τον Ιούλιο, οι Βρετανοί για τρίτο συνεχόμενο μήνα μείωσαν τις καταναλωτικές δαπάνες τους κατά 0,8% σε ετήσια βάση. Παράλληλα, οι μισθοί τους, όπως προβλέπει η Τράπεζα της Αγγλίας, θα παρουσιάσουν πολύ μικρή αύξηση. Ο πληθωρισμός τείνει να ενισχύεται πέραν του επίσημου στόχου της Τράπεζας για το 2%, επηρεάζοντας ακόμα περισσότερο την αγοραστική δύναμη. Οι καταναλωτές προβληματίζονται με την κατάσταση της βρετανικής οικονομίας. Το β' τρίμηνο αναπτύχθηκε 0,3% έναντι 0,2% το πρώτο, αλλά υστερούσε έναντι των λοιπών

οικονομιών της Ε.Ε. Προβληματισμένες εμφανίζονται και οι τράπεζες, καθώς και οι διεθνείς όμιλοι MME και κινηματογραφικών και τηλεοπτικών παραγωγών (Discovery Communications, Modern Times, Turner International κ.ά.). Το ζητούμενο είναι σε ποια ευρωπαϊκή πόλη θα μεταφέρουν μετά το Brexit τις δραστηριότητές τους, ώστε να διατηρήσουν την πρόσβαση στην ενιαία αγορά. Η Γαλλία διά στόματος του υπουργού Οικονομικών της, Μπρινό Λε Μερ, θέλει να κυριαρχήσει στη μάχη για τη διεκδίκηση των τραπεζών. Ο κ. Λε Μερ τονίζει ότι το Παρίσι θα νικήσει τη Φρανκφούρτη. Η βρε-

Εταιρείες και τράπεζες ανησυχούν για τις απώλειες που θα έχουν εάν δεν υπάρξει μεταβατική περίοδος προσαρμογής.

τανική τράπεζα HSBC ανακοίνωσε μεταφορά της επενδυτικής τραπεζικής της και 1.000 θέσεων εργασίας στο Παρίσι, αλλά ήδη η Φρανκφούρτη έχουν επιλέξει οι Standard Chartered, Nomura Holdings και η γερμανική Deutsche Bank. Για τους ομίλους MME, οι επιλογές είναι το Αμστερνταμ και, δευτερευόντως, το Δουβλίνο. Μάλλον, η ολλανδική πρωτεύουσα έχει το προβάδισμα. Ο αμερικανικός όμιλος διαδικτυακής εννοικίας ταινιών Netflix την επέλεξε ως έδρα για τα ευρωπαϊκά του γραφεία το 2015.

REUTERS, A.P.

Μόνο 100.000 ευρώ φόρους πλήρωσε το 2016 στη Γαλλία η Airbnb

Στις 16 Σεπτεμβρίου στο Ταλίν θα συζητηθεί το θέμα της φοροαποφυγής από επιχειρηματικούς κολοσσούς

Την «απαράδεκτη» κατάσταση που επικρατεί σε ό,τι αφορά τις δυνατότητες των επιχειρηματικών κολοσσών να ελαχιστοποιούν τη φορολογική τους επιβάρυνση θέτει στο στόχαστρό του ο Γάλλος υπουργός Οικονομικών Μπρινό Λε Μερ. Το θέμα που θα συζητηθεί στο Eurogroup του Ταλίν, στις 16 Σεπτεμβρίου, ανακίνησε η αποκάλυψη για το σκανδαλωδώς μικρό ποσό των 100.000 ευρώ που πλήρωσε πέρυσι η Airbnb στο γαλλικό κράτος. Η Γαλλία είναι, όμως, η δεύτερη σε μέγεθος αγορά της Airbnb μετά τις ΗΠΑ και, όπως υπογράμμισε ο κ. Λε Μερ, πρόκειται για μία από τις «ψηφιακές πλατφόρμες που αντλούν δεκάδες εκατομμύρια από τις πωλήσεις τους στη χώρα, και το γαλλικό υπουργείο Οικονομικών δεν παίρνει παρά μερικές χιλιάδες».

«Ο καθένας πρέπει να καταβάλλει μια θεμιτή συνεισφορά σε φόρους», τόνισε ο Γάλλος υπουργός, μιλώντας στο γαλλικό Κοινοβούλιο. Παράλληλα, διαμαρτυρήθηκε ότι «καθυστέρει πάρα πολύ και είναι υπερβολικά περίπλοκη» η διαβούλευση που βρίσκεται σε εξέλιξη επί του θέματος με τον ΟΟΣΑ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η Airbnb αποτελεί παρεμφερή περίπτωση με την Apple, καθώς έχει την έδρα της στην Ιρλανδία και επωφελείται από τον χαμηλό φορολογικό συντελεστή. Σχολιάζοντας την κριτική

του κ. Λε Μερ σχετικά με την καθυστέρηση στις διαβουλεύσεις, η εκπρόσωπος της Κομισιόν Βανέσα Μοκ τόνισε ότι το θέμα της φορολογίας είναι ιδιαίτερα ευαίσθητο, καθώς οποιαδήποτε μεταρρύθμιση προϋποθέτει συναίνεση όλων των χωρών-μελών. «Πρέπει να έχουμε την καλύτερη δυνατή προσέγγιση στη φορολόγηση της ψηφιακής οικονομίας», τόνισε η κ. Μοκ και πρόσθεσε πως πρέπει να εξετασθούν πολύ προσεκτικά οι εξελίξεις στον τομέα της λεγόμενης «οικο-

Η Apple πληρώνει κι αυτή χαμηλούς φόρους, καθώς έχει την έδρα της στην Ιρλανδία και επωφελείται από τον χαμηλό φορολογικό συντελεστή.

νομίας διαμοιρασμού», της οικονομικής δραστηριότητας του είδους της Airbnb, δηλαδή.

Η Airbnb επιμένει πως «δεν λαμβάνει σημαντικές μακροπρόθεσμες αποφάσεις επιχειρηματικής φύσης βάσει της φορολογίας», ότι συμμορφώνεται με τους κανόνες και καταβάλλει όλους τους φόρους που οφείλει στις χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται. Υποστηρίζει, άλλωστε, πως ο μεγάλος όγκος των

δυσθεώρητων κερδών που προκύπτουν από τις δραστηριότητες της παραμένει στα χέρια των ιδιοκτητών ακινήτων και των κοινοτήτων τους.

Ο εκπρόσωπος της πλατφόρμας τόνισε, άλλωστε, πως το μοντέλο της Airbnb «είναι μοναδικό και πέρυσι έδωσε ώθηση στην οικονομία της Γαλλίας προσθέτοντας 6,5 δισ. ευρώ». Είναι, ωστόσο, γεγονός ότι η πλατφόρμα έχει αρχίσει να προκαλεί έντονες αντιδράσεις αφενός από τα παραδοσιακά ξενοδοχεία που αντιμετωπίζουν τον ανταγωνισμό της και αφετέρου από τις δημοτικές αρχές της γαλλικής πρωτεύουσας.

Ο Δήμος του Παρισιού αποφάσισε από την 1η Δεκεμβρίου να θέτει ως όρο την εγγραφή στους καταλόγους του δήμου κάθε διαφημιστικής καταχώρισης που αφορά ενοικίαση ακινήτου για μικρό χρονικό διάστημα.

Θα καταστεί έτσι πιο δύσκολη η χρήση της Airbnb για ενοικίαση ακινήτων περισσότερο από 120 ημέρες τον χρόνο, ενώ παράλληλα θα διευκολυνθούν οι Αρχές να φορολογήσουν τα έσοδα από την ενοικίαση. Στη Βαρκελώνη, η επιτροπή που έχει ασκήσει στην αγορά ακινήτων η Airbnb έχει προκαλέσει διαδηλώσεις κατά του τουρισμού, ενώ στη Μαγιόρκα και στο Σαν Σεμπασιάν αναμένεται αντίστοιχη κινητοποίηση στις 17 Αυγούστου.

Ο δήμος του Παρισιού αποφάσισε από την 1η Δεκεμβρίου 2017 να θέτει ως όρο την εγγραφή στους καταλόγους του κάθε διαφημιστικής καταχώρισης που αφορά ενοικίαση ακινήτου για μικρό χρονικό διάστημα.

Υψηλά έσοδα, μικρή επιβάρυνση

Μόλις 16,5 εκατ. ευρώ κατέβαλε ως φόρος η Amazon για τα 21,6 δισ. ευρώ που συγκέντρωσε το 2016 από τις δραστηριότητές της στην Ευρώπη.

Τα στοιχεία αυτά, που δημοσιοποιήθηκαν στους ετήσιους ισολογισμούς της Amazon, θα εντείνουν περαιτέρω τη διαμάχη για τις αμερικανικές εταιρείες υψηλής τεχνολογίας που εκμεταλλεύονται τα κενά των νομοθεσιών και ελαχιστοποιούν τη φορολογική τους επιβάρυνση.

Η Amazon είναι μια εκπληκτικά επιτυχημένη επιχείρηση, αλλά

με μικρά περιθώρια κέρδους στα προϊόντα που πουλά. Προσφάτως προειδοποίησε, μάλιστα, ότι ενδέχεται να ανακοινώσει ζημιές για το τρίτο τρίμηνο. Τα χαμηλά κέρδη συνεπάγονται, όμως, και χαμηλούς φόρους. Όπως ακριβώς και η Airbnb, η Amazon υποστηρίζει ότι «καταβάλλει όλους τους φόρους που οφείλει σε όσες χώρες δραστηριοποιείται».

Ο εκπρόσωπός της τόνισε ότι η εταιρεία διαχειρίζεται τις δραστηριότητές της σε όλη την Ευρώπη από την έδρα της στο Λουξεμβούργο. Γι' αυτό και απασχολεί

εκεί 1.500 υπαλλήλους και εξακολουθεί να αυξάνει το προσωπικό της.

Προσέθεσε, άλλωστε, ότι η Amazon έχει επενδύσει πάνω από 20 δισ. ευρώ στην Ευρώπη από το 2010 έως σήμερα, ενώ προτίθεται να προσλάβει νέο προσωπικό γύρω στους 15.000 υπαλλήλους μέσα στο τρέχον έτος. Στην περίπτωση αυτή, οι μόνιμοι υπάλληλοί της στην Ευρώπη θα υπερβούν τα 65.000 άτομα. Σε ό,τι αφορά τον μέσο ετήσιο μισθό τους, η Amazon αναφέρει ότι είναι σχεδόν 32.000 ευρώ.

Αυξάνονται οι παραγγελίες για ναυπήγηση νέων πλοίων

Σημάδια ανάκαμψης εμφανίζει ο κλάδος των ναυπηγείων, που γνώρισε μεγάλη κάμψη της παραγωγής του, εξαιτίας της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης. Αυτές οι ενδείξεις προκύπτουν από τις παραγγελίες της Cargotec Oyj, φινλανδικής εταιρείας διαχείρισης φορτίου σε θαλάσσιες μεταφορές, που εκτιμά ότι έχουν περάσει τα χειρότερα σε ό,τι αφορά τις παραγγελίες κατασκευής πλοίων.

Όπως τονίζει ο Μίκα Βεβιλάνεν, διευθυντής σύμβουλος της Cargotec, η εικόνα είναι σαφής από τη MacGregor, μονάδα της Cargotec που παράγει εξοπλισμό πλοίων. Η εταιρεία ανέφερε ότι το πρώτο και το δεύτερο τρίμηνο του 2016 οι παραγγελίες της αυξήθηκαν πρώτη φορά μετά το τέλος του 2014.

Η παραγωγή στον κλάδο των ναυπηγείων είχε κορυφωθεί το 2010 και έκτοτε οι παραγγελίες για κατασκευή πλοίων σημείωσαν μεγάλη πτώση.

Σε ό,τι αφορά ειδικότερα την Cargotec, οι παραγγελίες της είχαν φτάσει στα 3,5 δισ. ευρώ στη διάρκεια του 2008, αλλά στη συνέχεια βρέθηκαν σε ελεύθερη πτώση. Στα τέλη Ιουνίου είχαν περιοριστεί περίπου κατά 50%, στο 1,72 δισ. ευρώ. Σήμερα η εταιρεία διαπιστώνει «αυξημένο ενδιαφέρον ιδιαίτερο για πλοία μεταφοράς φορτίου και ορισμένες άλλες κατηγορίες σκαφών», μολονότι αναγνωρίζει πως «η ανάκαμψη θα εί-

Η παραγωγή στον κλάδο των ναυπηγείων είχε κορυφωθεί το 2010 και έκτοτε οι παραγγελίες για κατασκευή πλοίων σημείωσαν μεγάλη πτώση.

ναι αρκετά αργή τουλάχιστον μέχρι και το 2018».

Πολύ καλύτερη εικόνα παρουσιάζουν και οι δύο άλλες μονάδες της Cargotec, οι Kalmar και Hiab. Ειδικότερα, η μονάδα Hiab, που ειδικεύεται στις φορτώσεις για τη βιομηχανία των κατασκευαστικών, διαπιστώνει πως «η αμερικανική αγορά είναι σε πολύ καλή κατάσταση ενώ καταγράφεται βελτίωση φέτος τόσο στις ευρωπαϊκές όσο και στις ασιατι-

κές αγορές». Σε ό,τι αφορά την Kalmar, ειδικεύεται στις υπηρεσίες χειρισμού φορτίων, με αποτέλεσμα να έρχεται σε επαφή με το 25% των εμπορευματοκιβωτίων που μεταφέρονται ανά τον κόσμο. Σύμφωνα με τον κ. Μίκα Βεβιλάνεν, από τις παραγγελίες της Kalmar προκύπτει ότι ο τομέας των μεταφορών εμπορευματοκιβωτίων «έχει επιταχυνθεί εκ νέου φέτος, καθώς το παγκόσμιο εμπόριο φαίνεται να ανακάμπτει κάπως».

Εξάλλου, η μείωση που είχαν παρουσιάσει μέχρι προσφάτως οι παραγγελίες δεν έπληξε την κερδοφορία της Cargotec. Η φινλανδική βιομηχανία παροχής υπηρεσιών φορτίου περιόρισε τις δαπάνες και επένδυσε στην έρευνα και την ανάπτυξη. Εθесе, άλλωστε, στόχο την παραγωγή προϊόντων με την καλύτερη δυνατή αναλογία κόστους και οφέλους.

Η αγορά φάνηκε να ανταμείβει τη συνετή διαχείριση των οικονομικών της Cargotec, καθώς η μετοχή της έχει σημειώσει άνοδο 18% από την αρχή του έτους.

Στο ίδιο χρονικό διάστημα η άνοδος του δείκτη βιομηχανιών Stoxx 600 ήταν μόνο 7,6%. Η κερδοφορία της το δεύτερο τρίμηνο ήταν η υψηλότερη των τελευταίων περιόδων έξι ετών και, σύμφωνα με τον Μίκα Βεβιλάνεν, πρόκειται να αυξηθεί περαιτέρω.

Σημάδια επιβράδυνσης παρουσιάζει η υποσχόμενη οικονομία της Ινδίας

Υπεραισθητικοί αποδεικνύονται οι προβλέψεις ότι η Ινδία θα σημειώνει φέτος τόσο υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, ώστε να αφήσει πίσω της την Κίνα. Τα τελευταία στοιχεία κατατείνονται σε επιβράδυνση της οικονομίας της, και το υπουργείο Οικονομικών ζητεί χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής, επικαλούμενο τους κινδύνους που απειλούν την ανάπτυξη. Έχουν προηγηθεί οι τολμηροί πειραματισμοί του πρωθυπουργού Νάρεντρα Μόντι, ο οποίος προ μηνών έδωσε εντολή να αποσυρθούν από την κυκλοφορία τα χαρτονομίσματα μεγάλων αξιών. Η απόφαση προκάλεσε αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας, πλήττοντας την ανάπτυξη.

Ακολούθησε, άλλωστε, ο εθνικός φόρος σε προϊόντα και υπηρεσίες, που προκάλεσε νέο χάος, όταν οι επιχειρήσεις βρέθηκαν σε σύγχυση, μη γνωρίζοντας πώς να τιμολογήσουν. Τα τελευταία στοιχεία φέρουν το ινδικό ΑΕΠ να έχει αυξηθεί το δεύτερο τρίμηνο 6,1%, καταγράφοντας επιβράδυνση στον χαμηλότερο ρυθμό ανάπτυξης των τελευταίων δύο και πλέον ετών. Παράλληλα, οι έρευνες μεταξύ επιχειρήσεων καταδεικνύουν πως τον Ιούλιο συρρικνώθηκαν οι τομείς της μεταποίησης και των υπηρεσιών. Στη σχετική έκθεσή του, το υπουργείο Οικονομικών διατηρεί αμετάβλητη την πρόβλεψή του για ανάπτυξη από 6,75% έως 7,5% το οικονομικό έτος που λήγει τον Μάρτιο του 2018. Υπογραμμίζει, ωστόσο, τους αρνη-

Οι αρνητικοί παράγοντες που επηρεάζουν την ινδική οικονομία είναι η ενίσχυση της ινδικής ρουπίας, οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο αγροτικός τομέας και η μείωση της οικονομικής δραστηριότητας μετά την επιβολή του νέου φόρου κατανάλωσης.

τικούς παράγοντες που επηρεάζουν την οικονομία, όπως η ενίσχυση της ινδικής ρουπίας, οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο αγροτικός τομέας αλλά και η μείωση της οικονομικής δραστηριότητας μετά την επιβολή του νέου φόρου κατανάλωσης. Υποστηρίζει, έτσι, ότι χρειάζεται περαιτέρω χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής που θα διευκολύνει τις επιχειρήσεις να περιορίσουν τον δανεισμό τους και θα αποκαταστήσει την κερδοφορία των τραπεζών. Την περασμένη εβδομάδα, η Τράπεζα της Ινδίας μείωσε το βασικό επιτόκιο δανεισμού κατά 25 μονάδες βάσης, στο 6%, επικαλούμενη την υποχώρηση του πληθωρισμού. Πρόκειται για το χαμηλότερο επίπεδο στο οποίο έχουν υποχωρήσει τα επιτόκια της

ινδικής ρουπίας από τον Νοέμβριο του 2010, ενώ ήταν η πρώτη για φέτος μείωση επιτοκίων από κεντρική τράπεζα ασιατικής χώρας.

Όπως, όμως, προκύπτει από τη σχετική έκθεση του υπουργείου Οικονομικών, οι οικονομικοί σύμβουλοι του υπουργού θεωρούν πως το βασικό επιτόκιο παραμένει 25 με 75 μ.β. πάνω από το επίπεδο που αντιστοιχεί αυτήν τη στιγμή στην κατάσταση της ινδικής οικονομίας. Θεωρούν, άλλωστε, υπεραισθητικό την πρόβλεψη της κεντρικής τράπεζας πως ο πληθωρισμός θα επιταχυνθεί στο 4,5% το τρίμηνο Οκτωβρίου-Δεκεμβρίου. Εκτιμά, αντιθέτως, πως ο δείκτης θα παραμείνει κάτω από τον στόχο του 4% έως και τα τέλη Μαρτίου του επόμενου έτους.

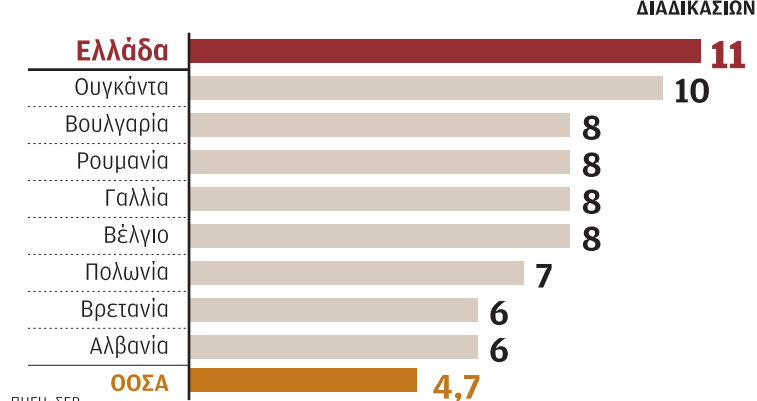
ΣΥΝΔΕΣΗ ΟΠΤΙΚΩΝ ΙΝΩΝ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Με το μεγαλύτερο ιδιωτικό δίκτυο οπτικών ινών, που επεκτείνεται συνεχώς, η MTN Business βρίσκεται ακόμη πιο κοντά στην επιχείρησή σας, ανεξαρτήτως μεγέθους, για να σας παρέχει την πιο γρήγορη, αξιόπιστη και πλέον οικονομική σύνδεση στο διαδίκτυο μέσω οπτικών ινών.

Μάθετε περισσότερα στο www.mtnbusiness.com.cy ή καλώντας τη Γραμμή Υποστήριξης της MTN Business στο 131 ή επισκεφθείτε ένα από τα MTN Business Centers σε Λευκωσία ή Λεμεσό.

Πώληση ακινήτου

Μεγαλύτερη γραφειοκρατία και από την Ουγκάντα στις μεταβιβάσεις ακινήτων

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΞΑΝΟΓΛΟΥ

«Πλώρη» για να ξεπεράσει ακόμα και την Ουγκάντα έχει βάλει η ελληνική κυβέρνηση το τελευταίο διάστημα, αναφορικά με τη γραφειοκρατία που απαιτείται για να ολοκληρωθεί μια απλή μεταβίβαση ακινήτου, ή άλλες συναφείς πράξεις στην αγορά ακινήτων, όπως οι ενοικιαστές, οι γονικές παροχές και οι κληρονομιές.

Πλέον, μετά και τις πρόσφατες νομοθετικές παρεμβάσεις, για μια αγοραπωλησία ενός διαμερίσματος χρειάζονται σήμερα 11 διοικητικά έγγραφα, μέγεθος που ξεπερνά και τη συμπαθή –κατά τα άλλα– αφρικανική χώρα, όπως προκύπτει από σχετική στοιχεία του ΣΕΒ και της Παγκόσμιας Τράπεζας. Την ίδια στιγμή, ο μέσος όρος των εγγράφων στις χώρες-μέλη του ΟΟΣΑ δεν ξεπερνά τα 4,7, δηλαδή λιγότερο από τα μισά, δείγμα του ότι, στην προκειμένη περίπτωση, η περίφημη εργαλειοθήκη του ΟΟΣΑ αγνοείται.

Μάλιστα, αντί να γίνονται κινήσεις για τον περιορισμό του σχετικού φαινομένου, προκειμένου να περιοριστούν τα εμπόδια που δημιουργούνται στις συναλλαγές ακινήτων, η κατεύθυνση της κυβέρνησης είναι αντίθετη. Όπως ανέφερε χθες η ΠΟΜΙΔΑ (Πανελλήνια Ομοσπονδία Ιδιοκτητών Ακινήτων), μετά τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως του νόμου για τους ΟΤΑ (Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης) καθίσταται και πάλι υποχρεωτική σε κάθε συμβόλαιο μεταβίβασης ακινήτου η επισυναφή βεβαίωσης του οικείου ΟΤΑ περί μη οφειλής ΤΑΠ (Τέλος Ακίνητης Περιουσίας).

Το σχετικό έγγραφο είχε αφαιρεθεί πριν από τρία χρόνια, ακριβώς για να μειωθεί η γραφειοκρατία στην αγορά ακινήτων.

Αν μάλιστα δεν επισυνάπτεται η σχετική βεβαίωση, το συμβόλαιο θεωρείται άκυρο. Παράλληλα, όπως καταγγέλλει η ΠΟΜΙΔΑ, το ακόμα χειρότερο είναι ότι η διάταξη αυτή έχει άμεση ισχύ, χωρίς την πρόβλεψη μεταβατικής περιόδου. Στην πράξη αυτό σημαίνει ότι όσα συμβόλαια συνταχθούν από σήμερα και μέχρι τον επόμενο μήνα, θα θεωρούνται ως μη γενόμενα. Εν ολίγοις, οι συναλλαγές στην αγορά ακινήτων οδεύουν προς «πάγωμα» λόγω της νομοθετικής αυτής παράλειψης.

Το βέβαιο είναι ότι πλέον, με την προσθήκη και της βεβαίωσης πληρωμής του ΤΑΠ, ο αριθμός των δικαιολογητικών που απαιτούνται για τη σύνταξη συμβολαίων μεταβίβασης ακινήτων, ή άλλων συναφών πράξεων, αυξάνεται σε 23, ανάλογα βέβαια με το είδος του ακινήτου. Τα τελευταία χρόνια έχουν προστεθεί, μεταξύ άλλων, το πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης, η βεβαίωση μηχανικού περί μη ύπαρξης αυθαιρεσίων, πιστοποιητικό περί μη οφειλής φόρου κληρονομιάς-δωρεάς και ΕΝΦΙΑ, έγγραφο περαίωσης διαδικασίας ρύθμισης ακινήτου (αφορά σε τυχόν ημιυπαίθριους χώρους) και πιστοποιητικό κτηματογράφου ακινήτου.

Μάλιστα, το «άγος» των κατόχων ακινήτων δεν σταματά στο σημείο αυτό, καθώς προβλέπεται και νέα διόγκωση της γραφειοκρατίας μέσω της εφαρμογής των διατάξεων για την ηλεκτρονική ταυτότητα κτηρίου, που περιλαμβάνεται στο νομοσχέδιο του υπ. Περιβάλλοντος για την προστασία του δομημένου περιβάλλοντος. Σε αυτό, θα προβλέπεται και η ανάγκη έκδοσης πιστοποιητικού για τη μη ύπαρξη πολεοδομικών αυθαιρεσίων και στις εννοικιαστές ακινήτων (σήμερα αυτό ισχύει μόνο για τις αγοραπωλησίες).

Μάλιστα, το «άγος» των κατόχων ακινήτων δεν σταματά στο σημείο αυτό, καθώς προβλέπεται και νέα διόγκωση της γραφειοκρατίας μέσω της εφαρμογής των διατάξεων για την ηλεκτρονική ταυτότητα κτηρίου, που περιλαμβάνεται στο νομοσχέδιο του υπ. Περιβάλλοντος για την προστασία του δομημένου περιβάλλοντος. Σε αυτό, θα προβλέπεται και η ανάγκη έκδοσης πιστοποιητικού για τη μη ύπαρξη πολεοδομικών αυθαιρεσίων και στις εννοικιαστές ακινήτων (σήμερα αυτό ισχύει μόνο για τις αγοραπωλησίες).

Η βελτίωση της αγοράς ακινήτων αύξησε τις οικοδομικές εργασίες

Κυρίως για ανακαινίσεις και αναβαθμίσεις ξενοδοχειακών μονάδων

Σημαντικά αυξημένη τόσο σε επίπεδο οικοδομικών αδειών όσο και σε επιφάνεια και όγκο εμφανίζεται η οικοδομική δραστηριότητα τον Μάιο, σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα. Ωστόσο, σε απόλυτα μεγέθη η οικοδομική παραμένει σε χαμηλά επίπεδα συνεπεία της οικονομικής κρίσης. Η αύξηση που καταγράφεται στα στοιχεία Στατιστικής Αρχής είναι αποτέλεσμα της μικρής βελτίωσης των συνθηκών στην αγορά ακινήτων και αποδίδεται στις ανακαινίσεις και αναβαθμίσεις υφιστάμενων ξενοδοχειακών μονάδων, γεγονός που εξηγεί και τη μεγαλύτερη αύξηση που προκύπτει στον όγκο των νέων οικοδομών σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία, το μέγεθος της συνολικής οικοδομικής δραστηριότητας (ιδιωτικής - δημόσιας), κατά τον Μάιο, στο σύνολο της χώρας μετρούμενο με βάση τις εκδοθείσες οικοδομικές άδειες, ανήλθε σε 1.237 οικοδομικές άδειες, που αντιστοιχούν σε 241,3 χιλιάδες τετραγωνικά μέτρα και 956,9 χιλιάδες m³ όγκου, παρουσίασε δηλαδή, αύξηση κατά 45,7% στον αριθμό των οικοδομικών αδειών, κατά 72,2% στην επιφάνεια και κατά 50,9% στον όγκο, σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2016. Ειδικότερα:

- Οι εκδοθείσες άδειες ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας, στο σύνολο της χώρας, κατά τον Μάιο 2017 ανήλθαν σε 1.229, που αντιστοιχούν σε 240,5 χιλιάδες m² επιφάνειας και 953,0 χιλιάδες m³ όγκου, παρουσίασαν αύξηση κατά 45,8% στον αριθμό των οικοδομικών αδειών,

κατά 75,5% στην επιφάνεια και κατά 52,7% στον όγκο, σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2016.

- Οι εκδοθείσες άδειες δημόσιας οικοδομικής δραστηριότητας κατά τον Μάιο 2017, στο σύνολο της χώρας, ανήλθαν σε 8, που αντιστοιχούν σε 0,8 χιλιάδες m² επιφάνειας και 4,0 χιλιάδες m³ όγκου. Το ποσοστό συμμετοχής της δημόσιας οικοδομικής δραστηριότητας στον συνολικό οικοδομικό όγκο, για τον μήνα Μάιο 2017, ήταν 0,4%.

- Κατά την περίοδο των τελευταίων δώδεκα μηνών, δηλαδή από τον Ιούλιο 2016 έως τον Μάιο 2017, το μέγεθος της συνολικής οικοδομικής δραστηριότητας (ιδιωτικής - δημόσιας) μετρούμενο με βάση τις εκδοθείσες οι-

κοδομικές άδειες, στο σύνολο της χώρας, ανήλθε σε 13.208, που αντιστοιχούν σε 2.643,5 χιλιάδες m² επιφάνειας και 11.386,4 χιλιάδες m³ όγκου. Σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο Ιουνίου 2015 - Μαΐου 2016 παρατηρήθηκε αύξηση κατά 6,7% στον αριθμό των οικοδομικών αδειών, κατά 4,5% στην επιφάνεια και μείωση κατά 17,8% στον όγκο.

Κατά την ίδια χρονική περίοδο, η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα εμφανίζει, στο σύνολο της χώρας, αύξηση κατά 6,8% στον αριθμό των οικοδομικών αδειών, κατά 15,8% στην επιφάνεια και κατά 11,1% στον όγκο, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο Ιουνίου 2015 - Μαΐου 2016. Το ποσοστό συμμετοχής της δημό-

σιας οικοδομικής δραστηριότητας στον συνολικό οικοδομικό όγκο, για την ανωτέρω περίοδο, είναι 2,6%.

Το πεντάμηνο Ιανουαρίου - Μαΐου 2017, η συνολική οικοδομική δραστηριότητα εμφανίζει, στο σύνολο της χώρας, αύξηση κατά 14,8% στον αριθμό των οικοδομικών αδειών, κατά 26,6% στην επιφάνεια και κατά 21,6% στον όγκο, σε σχέση με το αντίστοιχο πεντάμηνο του έτους 2016. Αντίστοιχα, η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα εμφανίζει, στο σύνολο της χώρας, αύξηση κατά 15,1% στον αριθμό των οικοδομικών αδειών, κατά 29,1% στην επιφάνεια και κατά 23,8% στον όγκο, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο Ιανουαρίου - Μαΐου 2016.

Ραγδαία άνοδος των αγορών ακινήτων από ξένους

Αύξηση 51,7% σημείωσε κατά το πρώτο τετράμηνο η εισροή κεφαλαίων από το εξωτερικό για την απόκτηση ακινήτων στην Ελλάδα σε σύγκριση με την ίδια περίοδο πέρυσι. Αυτό προκύπτει από τα σχετικά στοιχεία που συλλέγει η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), με βάση τα οποία εκτιμάται ότι ήδη κατά το φετινό διάστημα Ιανουαρίου-Απριλίου, τουλάχιστον 135 εκατ. ευρώ (σε ετησιοποιημένη βάση) έχουν τοποθετηθεί στην εγχώρια αγορά ακινήτων από το εξωτερικό. Αξίζει να σημειωθεί ότι στο σύνολο

του 2016 το σχετικό μέγεθος δεν είχε ξεπεράσει τα 270 εκατ. ευρώ, έχοντας όμως επίσης καταγράψει αύξηση της τάξεως του 45% σε σχέση με το 2015. Εν ολίγοις, όπως προκύπτει στην πράξη, η άνοδος του τουρισμού έχει αρχίσει να μεταφράζεται και σε σταθερή και σημαντική αύξηση των επενδύσεων στην αγορά ακινήτων. Σύμφωνα με φορείς της αγοράς ακινήτων, το «ρεύμα» αυτό αφορά τόσο εξοχικές κατοικίες όσο και διαμερίσματα ή ξενοδοχεία στην Αττική, καθώς το ενδιαφέρον των ξένων

αγοραστών δεν είναι μονόπλευρο. Άλλοι αναζητούν ένα εξοχικό για να μένουν κάποιες εβδομάδες τον χρόνο, άλλοι θέλουν, εκτός από αυτό, να έχουν και τη δυνατότητα να το μισθώνουν σε τρίτους, εκμεταλλευόμενοι τη ροή επισκεπτών στην Ελλάδα, που αναζητούν καταλύματα μέσω ηλεκτρονικών πλατφόρμας όπως η Airbnb και η HomeAway. Επίσης, ένα σημαντικό ποσοστό των ενδιαφερόμενων αγοραστών είναι άνθρωποι από χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κυρίως από την Κίνα, τη Ρωσία και

πλέον και από την Τουρκία, οι οποίοι ενδιαφέρονται για ακίνητα αξίας τουλάχιστον 250.000 ευρώ, προκειμένου να μπορούν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα της «Χρυσής Βίζα», ώστε να λάβουν και άδεια παραμονής για τους ίδιους και τους συγγενείς τους. Ως εκ τούτου, κινούνται και στην αγορά της Αττικής και δη εκείνης των νοτιών προαστίων, όπου προσφέρονται αρκετά ακίνητα αυτής της εμβέλειας, τα οποία έχουν και το πρόσθετο πλεονέκτημα ότι μπορούν να μισθωθούν και μέσω Airbnb.

ΑΝΑΛΥΣΗ Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Αξίζει η ιδιοκτησία εξοχικού;

Κάποτε αποτελούσε ένα στοιχείο κοινωνικής και οικονομικής καταξίωσης. Αφού αποκτούσαμε την κύρια κατοικία μας, στοχεύαμε και σε ένα εξοχικό. Ο συλλογισμός που συνήθως ακολουθούσαμε ήταν ο ακόλουθος: Αφού πάμε που πάμε πολυήμερες διακοπές τα καλοκαίρια, γιατί να μην αποκτίσουμε το δικό μας εξοχικό για να μην χαλάμε τόσο λεφτά στα ξενοδοχεία και να μην έχουμε ανάγκη κανένα;

Το εξοχικό ήταν συνήθως συνυφασμένο με την θάλασσα καθώς το βουνό αποτελούσε μια δεύτερη επιλογή - κυρίως κάποιες μέρες κοντά στο Δεκαπενταύγουστο, το Πάσχα και τα Χριστούγεννα που είναι πιο παραδοσιακά θρησκευτικές γιορτές και «ο αέρας του βουνού μυρίζει καλύτερα».

Με αυτό τον απλό συλλογισμό αναπτύχθηκε κατά τη διάρκεια των '80s και των '90s η αγορά εξοχικών κατοικιών στον Πρωτάρα, στην Αγία Νάπα και αλλού. Η κύρια πηγή γτόπων που προέβαιναν σε μια τέτοια επένδυση ήταν οι Λευκωσιώτες (όντας χωρίς «δικά» τους θάλασσα) οι οποίοι έδειξαν πολύ νωρίς πως προτιμούσαν την ελεύθερη περιοχή της Αμμοχώστου. Από τις αρχές της δε-

καετίας του 2000 οι Λευκωσιώτες τοποθέτησαν και τη Λάρνακα στον χάρτη των επιλογών τους, ενώ κάποια χρόνια αργότερα άρχισε να τους ελκύει και η Λεμεσός και σε κάποιο μικρότερο βαθμό η Πάφος. Την τελευταία την επέλεξαν συνήθως αυτοί που είχαν κάποιο είδος δεσμούς με την πόλη και επαρχία.

Ήταν όμως αυτή η επενδυτική κίνηση μια καλή επιλογή ή μήπως όχι;

Υπάρχουν πολλές οπτικές γωνίες για να εξεταστεί αυτή η απορία.

Από μια άποψη σε κάποια άτομα ο πιο πάνω απλός συλλογισμός τους βγήκε. Για παράδειγμα, αν ένας καθηγητής ή ένας αστυνόμος ή ένας τραπεζικός που είχαν σταθερό και σίγουρο μισθό στα τέλη της δεκαετίας του 1980 προέβαιναν σε αγορά ενός διαμερίσματος των δύο υπνοδωματίων στον Πρωτάρα προς 8.000 - 15.000 λίρες (τότε), ίσως αυτοί σήμερα να νιώθουν δικαιωμένοι για την επιλογή τους. Δεώ «ίσως» επειδή μπορεί στην πορεία το συγκρότημα στο οποίο αγόρασαν να αποδειχθεί τόσο κακός ποιοτικός στάθμης που σήμερα να είναι ένα ερείπιο. Στην πορεία όμως με τον ένα ή τον άλλο τρόπο μάλλον έβγαλαν τα λεφτά τους.

Άτομα όμως που αγόρασαν πολύ αργότερα σε δεκαπλάσιες από τις πιο πάνω τιμές, μάλλον δεν νιώθουν και πολύ άνετα σήμερα για την επιλογή τους. Η πτώση τιμών που σημειώθηκε από το 2009 και μετά σε σχέση με το ύψος των δανείων που έχουν σήμερα, καθιστούν την επένδυση δυσβόστατη.

Αλλά πέραν του καθαρά οικονομικού, ως δούμε το καθαρά πρακτικό του θέματος. Είναι αυτοί που λένε πως ένα εξοχικό είναι ξένη χαρά. Και αυτή η αντίληψη έχει τη λογική της. Έχετε ένα εξοχικό το οποίο τον περισσότερο χρόνο είναι κλειστό. Πάτε ένα Σαββατοκύριακο. Θα σπατάλησετε κάποιες ώρες να το καθαρίσετε για να το φέρετε σε κάποιο λογαριασμό και μετά θα έρθουν οι φίλοι σας για επίσκεψη και να τους φιλοξενήσετε. Αυτοί θα περάσουν κάποιες ώρες ενδεχομένως πολύ ωραία, αλλά όταν φύγουν εσείς θα πρέπει να ξανακαθαρίσετε και εξουθενωμένοι να προσπαθήσετε να «απολαύσετε» τις ώρες που απομένουν πριν επιστρέψετε στη βάση σας.

Αλλά και ξένη χαρά να μην είναι, πάλι το καθαίριμα, στήσιμο, ξεσπίσιμο, καθάρισμα, κλείσιμο για ολι-

γοήμερες διακοπές μπορεί να αποτελεί αποκρουστικό παράγοντα που τελικά σας κάνει να μετανιώσετε την ώρα που το αγοράσατε.

Στη σημερινή εποχή και στα νέα δεδομένα της Κύπρου, έχετε επιπλέον ένα σωρό από έξοδα να ανησυχείτε. Δημοτικά τέλη, φόρος σκυβάλων, αποχετευτικά τέλη, Δημοτικός φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας, ηλεκτρισμός, υδατοπρομήθεια κλπ. Επιπλέον αν είστε σοστοί έναντι των υποχρεώσεών σας θα πρέπει να πληρώνετε κοινόχρηστα, πάγιο ταμείο συντήρησης, και ασφαλιστική κάλυψη. Αν έχετε κήπο και πισίνα, τα έξοδα είναι πολλαπλάσια. Όλα αυτά ανέρχονται σε κάποιες εκατοντάδες αν όχι χιλιάδες ευρώ ετησίως, μόνο και μόνο για να λέτε πως έχετε εξοχικό.

Αν λοιπόν αγοράζοντας ένα εξοχικό, σκοπός σας είναι να το έχετε κλειστό και να το ανοίγετε εκείνες τις λίγες φορές που θα το χρησιμοποιήσετε εσείς, ίσως τελικά η ιδέα να μην είναι η καλύτερη επενδυτική κίνηση που μπορείτε να κάνετε. Με τόση δέσμευση κεφαλαίων που απαιτείται μπορείτε εναλλακτικά να αποφασίζετε κάθε φορά και έναν εναλλακτικό τρόπο να επισκεφτείτε

για διακοπές, τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό, να γνωρίσετε έτσι νέους τόπους, νέες κουλτούρες και να «ανοίξει το μάτι σας». Αλήθεια μπορεί να είναι εντελώς διαφορετικό. Αν το προσφέρετε μακροπρόθεσμα - as πούμε σε ετήσια βάση - τότε καλύπτετε τα έξοδα ετήσιας συντήρησής του και σας μένουν αρκετά χρήματα για να σας ενισχύουν οικονομικά ή/και να καλύπτουν τις δόσεις του δανείου που χρηματοδότησε την αγορά του. Χρειάζεστε φυσικά τον αξιόπιστο εννοικιαστή, τον καλοπληρωτή που θα προσέχει την ιδιοκτησία σας αποφεύγοντας τη δημιουργία ζημιών. Δύσκολο εγχείρημα, αλλά όχι ακατόρθωτο. Φυσικά αυτή η επιλογή σας αφήνει και χωρίς εξοχικό.

Υπάρχει και η επιλογή της βρα-

χυπρόθεσμης διάθεσης του εξοχικού σας. Αυτό απαιτεί μεγαλύτερη οργάνωση, σαφέστατα πιο πολύ τρέξιμο, αλλά το οικονομικό σας όφελος με σωστή διαχείριση είναι πολύ πιο ψηλό. Είναι πολύ πιθανόν σε μια καλοκαιρινή σαζόν να εισπράττετε περισσότερα από όσα αν το εννοικιάζατε σε ετήσια βάση. Πελάτες σας θα είναι άτομα τα οποία επιθυμούν να κάνουν διακοπές στην περιοχή σας, αλλά δεν επιθυμούν να καλύψουν πολλαπλάσια λεφτά για να την αράξουν σε ξενοδοχείο ή/και δεν τους βολεύει το ξενοδοχείο. Για παράδειγμα, μια τετραμελής οικογένεια θα πρέπει να βουλευτεί σε σουίτα ή δύο κανονικά δωμάτια σε ξενοδοχείο πληρώνοντας μερικές εκατοντάδες ευρώ ημερησίως, ενώ μπορεί να βουλευτεί σε ένα διάρι διαμέρισμα πληρώνοντας τα μισά λεφτά. Επιπλέον μπορείτε κι εσείς να το χρησιμοποιείτε όταν αποφασίσετε και είναι διαθέσιμο.

Γ' αυτό μια τέτοια επενδυτική κίνηση χρειάζεται αρκετή μελέτη πριν πραγματοποιηθεί.

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

ΒΙΒΛΙΟ
Σε νέα έκδοση τα διηγήματα του Στ. Κινγκ
 Οι εκδόσεις Κλειδάριθμος απέκτησαν τα πνευματικά δικαιώματα του Στ. Κινγκ και πρόκειται να εκδώσουν όλα τα βιβλία σε νέες εκδόσεις με καινούργιες μεταφράσεις. Σελ. 3

ΠΡΟΣΩΠΑ
Ο γεν. διευθυντής της Μετροπόλιταν Οπερας στην «Κ»
 Σελ. 4

ΦΕΣΤΙΒΑΛ
Η Φιλαρμονική της Βαρσοβίας στη Σύρο
 Η επιστροφή του Πίτερ Τιμπορίς στη διεύθυνση ορχήστρας ήταν μία από τις μεγάλες ειδήσεις του 13ου Φεστιβάλ του Αιγαίου στην Ερμούπολη της Σύρου. Ορχήστρα και αρχιμουσικός συνέπραξαν υποδειγματικά με τους σολίστ. Σελ. 5

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ
Η έκθεση «Summer of Love» στη Σάμο
 Σελ. 8

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΕΠΙΣΤΗΜΗ • ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ 20 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2017

Στην παραλία της αγωνίας

Η νέα ταινία του Κριστοφερ Νόλαν αφηγείται την ιστορική μάχη της Δουνκέρκης του Β' Παγκοσμίου Πολέμου

Του ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ

«Εχεις 400.000 άνδρες, παγιδευμένους σε ένα μέρος, σε μια παραλία με την πλάτη στη θάλασσα και τον εχθρό να τους περικυκλώνει από παντού. Και είναι θέμα χρόνου πριν έρθουν αντιμέτωποι με την παράδοση ή τον αφανισμό. Το ότι αυτή η ιστορία δεν τελειώνει ούτε με παράδοση ούτε με αφανισμό, είναι αυτό που την κάνει μία από τις σπουδαιότερες στην ανθρώπινη ιστορία. Μια ιστορία που ήθελα από καιρό να διηγηθώ», λέει ο Κριστοφερ Νόλαν σε ένα, πίσω από τις κάμερες, βίντεο σχετικά με τη νέα του ταινία. Η δική του ωστόσο «Δουνκέρκη» είναι κάτι πολύ παραπάνω από την αφήγηση ενός μεγαλειώδους γεγονότος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου για την ακρίβεια, γράφει τη δική της, κινηματογραφική, αυτήν τη φορά, ιστορία...

Από το πρώτο λεπτό της ταινίας, η απειλή, αν και ελάχιστα ορατή, είναι διαρκής. Όπως συμβαίνει στα καλύτερα θρίλερ, ο Νόλαν δημιουργεί μια ατμόσφαιρα βαριά, γεμάτη ένταση, όπου η οσμή του κινδύνου και του ίδιου του θανάτου είναι σχεδόν απτή.

Ελάχιστοι, βεβαίως, από όσους θα δουν την ταινία του έζησαν εκείνες τις τραγικές μέρες στα τέλη της άνοιξης του 1940, όταν περίπου 400 χιλιάδες Βρετανοί, Γάλλοι και Βέλγοι στρατιώτες βρέθηκαν εγκλωβισμένοι στις ακτές της Μάγχης, με τις δυνάμεις του Αξονα να τους σφουροκοπούν. Όλοι οι υπόλοιποι, ωστόσο, θα πάρουν μια (καλή) γεύση για το πώς θα πρέπει να ήταν τα πράγματα σε εκείνη την απέραντη, τρομακτική παραλία.

Τρομακτική και σήμερα

Και αυτό διότι και σήμερα η παραλία βρίσκεται εκεί και σε ένα βαθμό παραμένει... τρομακτική. Ο «μανιακός» της πιστής απόδοσης και του ρεαλισμού, πάντως, Νόλαν δεν υπήρξε περίπτωση να συμβιβαστεί με γυρίσματα σε κάποιο άλλο, λιγότερο αφιλόξενο μέρος: «Τις πρώτες δύο εβδομάδες των γυρισμάτων υπήρχαν τεράστιες καταιγίδες, έβρεχε, έκανε κρύο, είχαμε να αντιμετωπίσουμε όλα αυτά τα στοιχεία. Και βέβαια την παλιόρροια, η οποία ερχόταν πάντα πιο γρήγορα από ό,τι περίμενες. Εκεί όμως γυρίσαμε το καλύτερο υλικό μας...» αναφέρει σε συνέντευξή του ο διευθυντής φωτογραφίας Χόιτε βαν Χοϊτέμα. Δεν είναι παράξενο λοιπόν που ακριβώς αυτό το κολοσσιαίο –έτσι το χαρακτηρίζει ο Νόλαν–

Χιλιάδες παγωμένοι και φοβισμένοι στρατιώτες περιμένουν στον μύλο τα βρετανικά πλοία που θα τους οδηγήσουν στη σωτηρία. Αριστερά, ο σκηνοθέτης Κριστοφερ Νόλαν δίνει οδηγίες στον Κένεθ Μπράνα, ενώ δεξιά το σκάφος του Μαρκ Ρίλαντ προσπαθεί να φτάσει στη Δουνκέρκη με τα Spitfire στον αέρα.

Πρωταγωνιστούν το μονοκρητό της θάλασσας και του αέρα, οι εντολές των αξιωματικών, ο βρυκηθμός του Spitfire, η υποβλητική μουσική του Χανς Ζίμερ.

γύρισμα της παλιόρροιας στη Δουνκέρκη έγινε και το βασικό αφηγηματικό όχημα της ταινίας.

Υπακούοντας σε ένα κλασικό σχήμα «νολανικής» οργάνωσης, η «Δουνκέρκη» είναι τακτικά χωρισμένη σε τρεις υπο-αφηγήσεις. Η

πρώτη εξελίσσεται στην παραλία των Συμμάχων και στον λεγόμενο «μύλο», όπου οι παγωμένοι και φοβισμένοι στρατιώτες περιμένουν, σε μια εβδομάδα αγωνίας, τα βρετανικά πλοία που θα τους οδηγήσουν στη σωτηρία. Ανάμεσά τους ο Κένεθ Μπράνα, στον ρόλο ενός πλοιάρχου, στέκει ακίνητος σαν φάρος στην αποβάθρα, προσπαθώντας να οργανώσει το χάος της αποχώρησης.

Παράλληλα παρακολουθούμε την ιστορία ενός πατέρα (Μαρκ Ρίλαντ), ο οποίος μαζί με τον γιο του ξεκινά με το πολιτικό του σκάφος για να φέρει πίσω «τα αγόρια μας» από τη Δουνκέρκη. Γι' αυτούς ο χρόνος της αφήγησης αντιστοιχεί

σε μια μέρα, ενώ για τους πιλότους της RAF, που πετούν πάνω από το θαλάσσιο πέρασμα προσπαθώντας να γλιτώσουν τα πλεούμενα από τα γερμανικά βομβαρδιστικά, περιορίζεται μόλις στη μία ώρα.

Σχεδόν το 70% της «Δουνκέρκης» είναι γυρισμένο με κάμερα Imax και φιλμ των 65 mm. Αυτό πρακτικά σημαίνει τρομερή ευρύτητα πλάνων αλλά και ανάλυση των λεπτομερειών –ή «ένα δίκως φίλτρα παράθυρο στον κόσμο», όπως παρατηρεί ο διευθυντής φωτογραφίας–, ταυτόχρονα όμως πρόκειται για ένα εργαλείο αρκετά σκληρό και δύσχρηστο.

Αυτό φυσικά δεν υπήρξε περίπτωση να πτοήσει τον Νόλαν, ο

ο οποίος μαζί με τον Χόιτε μπήκε σε ένα αεροπλάνο τύπου EuroStar, με μια Imax προσαρμοσμένη σε κάθε φτερό, κινηματογραφώντας από εκεί τις επικές αερομαχίες που βλέπουμε στην ταινία. Και οι... πιλότοι του ωστόσο δεν είχαν ευκολότερο έργο. Ο Τομ Χάρντι και ο Τζακ Λόουιντεν, που τους υποδύονται, στριμώχτηκαν κανονικά στο ειδικά διαμορφωμένο κόκπιτ των αυθεντικών Spitfire και γύρισαν πετώντας τις περισσότερες σκηνές τους.

Αναφέραμε παραπάνω σχετικά με τους χρόνους της αφήγησης. Η μόνη «εμμονή» του Νόλαν με την έννοια του χρόνου είναι κι εδώ πανταχού παρούσα. Όπως συνέβαινε στο «Inception» ή στο πιο

πρόσφατο «Interstellar», ο χρόνος είναι και εδώ ο πραγματικός αντίπαλος, κόντρα στον οποίο διεξάγεται ο απόλυτος αγώνας επιβίωσης. Ανάμεσα στις (πολλές) σιωπές της ταινίας, τον χώρο γεμίζει ο επιτακτικός ήχος του ρολογιού –σαν κυρίαρχος μετρονόμος που από ψηλά ορίζει τις τύχες των ανθρώπων, μετράει τα λεπτά μέχρι την παλιόρροια, το διάστημα για να κλείσει η μπουκαπόρτα του πλοίου, την ώρα πτήσης που έχει ακόμη ένα μαχητικό με ελάχιστο καύσιμα.

Οι διάλογοι στη «Δουνκέρκη» κρατούνται στο μίνιμουμ: οι ήχοι που πρωταγωνιστούν είναι το μονοκρητό της θάλασσας και του αέρα, οι φωναχτές εντολές των αξιωματικών, ο βρυκηθμός της μηχανής του Spitfire και, βέβαια, το υποβλητικό μουσικό σκωρ του Χανς Ζίμερ που επιτείνει ακόμη περισσότερο το αίσθημα της αγωνίας. Εν μέσω τέτοιων εξωτερικών ερεθισμάτων, τα οποία ο Νόλαν φροντίζει να κυριαρχούν στα γυρίσματα, το έργο των ηθοποιών γίνεται σαφώς πιο ιδιαίτερο. «Όταν βρίσκεσαι στην παραλία, κοντά σου γίνονται πραγματικές εκρήξεις και ακριβώς από πάνω σου πετούν μαχητικά του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, στην ουσία δεν χρειάζεται να παίζεις απλώς αντιδράς σε όσα βλέπεις και ακούς τριγύρω», λέει σχετικά ο νεαρός ηθοποιός Τομ Γκλιν-Κάρνεϊ.

Ρεαλισμός

Μία επιπλέον «στρώση» ρεαλισμού στην ταινία, άλλωστε, έχει να κάνει με την ηλικία των πρωταγωνιστών της. Η κοινή κολιγουντιανή πρακτική είναι να χρησιμοποιούνται μεγαλύτεροι ηλικιακά και πιο έμπειροι ηθοποιοί, οι οποίοι παριστάνουν τους νεαρούς. Εδώ ωστόσο οι φαντάροι της παραλίας είναι στην πλειονότητά τους παιδιά 18-23 χρόνων, όπως δηλαδή και εκείνοι που έλαβαν μέρος στα πραγματικά γεγονότα.

Είναι δύσκολο να πούμε αν η «Δουνκέρκη» είναι ένα πολεμικό έπος του επιπέδου της «Διάσωσης του στρατιώτη Ράιαν» του Σπίλμπεργκ, για παράδειγμα. Στα (μόλις) 106 λεπτά της διάρκειάς της, ωστόσο, προλαβαίνει κανείς να απολαύσει ένα εκπληκτικό θρίλερ –το πρώτο αυθεντικό αριστούργημα της κινηματογραφικής σεζόν–, να απορροφηθεί στη δίνη του και τελικά να βγει από την αίθουσα λυτρωμένος, περίπου σαν τους επιζώντες Βρετανούς στρατιώτες όταν αντίκρισαν τα λευκά τείχη των ακτών του Ντόβερ.

Αιζένια

ΕΠΙΛΟΓΕΣ

20.8.17-26.8.17

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ
art@kathimerini.com.cy
kouroupakisa@kathimerini.com.cy

ΜΟΥΣΙΚΗ

Fringe me Up

Το Φεστιβάλ Παραστατικών Τεχνών Buffer Fringe, το Σπίτι της Συνεργασίας και το The Home Cafe σας προσκαλούν στο «Fringe me Up» με τους ταλαντούχους μουσικούς Γιώργο Καρπασίτη και Amy Israels. Τρίτη, 22 Αυγούστου, ώρα 8:00 μ.μ. - 11:00 μ.μ. Home for Cooperation, Μάρκου Δράκου 28 (απέναντι από το Ledra Palace, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλέφωνο 22445740, h4c@ahdr.info.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Οδύσσεια (L'Odyssée)

Συνεχίζεται ο Μαραθώνιος Θερινών Προβολών 2017 στο κινηματοθέατρο Κωνσταντία με την ταινία «Οδύσσεια» (L'Odyssée). Η οικογένεια Κουστό ζουν σε ένα όμορφο σπίτι που κοιτάει τη Μεσόγειο. Την ημέρα κολυμπάνε, τη νύχτα παρατηρούν τα αστέρια. Ένα παράδεισος επί Γης. Αλλά ο Ζακ δεν νιώθει ποτέ ικανοποιημένος. Πρωταγωνιστούν οι Lambert Wilson, Pierre Niney, Audrey Tautou και Laurent Lucas. Σκηνοθεσία του Jérôme Salle. Παρασκευή 25 Αυγούστου, ώρα 9:00 μ.μ. Θερινός Κινηματογράφος Κωνσταντία, Σόλωνος Μιχαηλίδη 15, Λευκωσία,

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Rooms to Contemplate

Συνεχίζεται η έκθεση Rooms to Contemplate στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου σε επιμέλεια του εικαστικού και επικουρού καθηγητή του Πανεπιστημίου Frederick δρα Σάββα Χριστοδουλίδη. Η έκθεση φιλοδοξεί να προβάλει και συνάμα να αναδεικνύει έργα της σημαντικότερης και πλουσιότερης ιδιωτικής συλλογής στην Κύπρο, αυτής του Πολιτιστικού Ίδρυματος. Συστηματοποιώντας τις προσπάθειές του για ελεύθερη πρόσβαση των πολιτών στη Συλλογή αλλά και την εκπαίδευσή τους γύρω από θέματα σύγχρονης τέχνης, το Πολιτιστικό Ίδρυμα αποδεικνύει για ακόμα μια φορά το εύρος της συνεισφοράς του στον τομέα των Τεχνών όσο και στον Πολιτισμό γενικότερα. Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου, Φανερωμένης 86-90, Λευκωσία. Ώρες λειτουργίας: Δευ-Κυρ 10:00 π.μ.-7:00 μ.μ. Πληροφορίες τηλέφωνο 22128157, info@cultural.bankofcyprus.com.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Lingua Franca Ensemble στην Πάφο

Μουσικοί από την Κύπρο, την Ελλάδα και τη Γερμανία συγκροτούν αυτό το δυναμικό σχήμα το οποίο θα εμφανιστεί στο πλαίσιο της Σκηνής που Ταξιδεύει. Τα μέλη του σχήματος φέρουν στις αποσκευές τους προσωπικά και μουσικά βιώματα, και προωθούν μια περιπλάνηση στη διάρκεια της οποίας οι παραδόσεις της Ανατολικής Μεσογείου σμίγουν με δυτικά στοιχεία συνθέτοντας ένα πολύχρωμο μουσικό τοπίο. Διαφορετικές μουσικές δημιουργίες και παραδόσεις οδηγούν το κοινό σε ένα ταξίδι συναισθημάτων, διεκδικώντας, μαζί με το κοινό τους, μια άλλη ψυχική και πνευματική ευφορία. Συμμετέχουν: οι Μιχάλης Χολέβας (Ελλάδα): Tarhu, gaylitambur, νέυ, Μιχάλης Κουλουμής (Κύπρος): Βιολί, Γιάννης Κουτής (Κύπρος): Ούτι, άσαση κιθάρα, φωνή και Ruven Rurrik (Γερμανία): Κρουστά. Σάββατο, 26 Αυγούστου, ώρα 8:30 - 10:00 μ.μ. Χάμι του Ιμπραήμ, Πάφος. Είσοδος ελεύθερη.

ΘΕΑΤΡΟ

13ο Φεστιβάλ Θεάτρου Λυμπίων

Για 13η συνεχόμενη χρονιά η θεατρική ομάδα «Παράβαση» Λυμπίων διοργανώνει το φεστιβάλ ερασιτεχνικού θεάτρου που είναι μοναδικό στο είδος του σε ολόκληρη την Κύπρο. Η έναρξη του φεστιβάλ θα δοθεί στις 25 Αυγούστου με το έργο του Μπρέχτ «Ο κύκλος με την Κιμωλία», από τη θεατρική ομάδα «Παράβαση». Στις 27 Αυγούστου ο θεατρικός όμιλος Κοντεστών και φίλων «Τέρψις» θα ανεβάσει το έργο του Δημήτρη Ψαθά «Μικροί Φαρισάσιοι», ενώ στις 29 Αυγούστου ο θεατρικός όμιλος Δερύνειας θα παρουσιάσει την κωμωδία «Εξουσιαζουσες» του Ανδρέα Κουκκίδη. Στις 31 Αυγούστου η θεατρική ομάδα Αντιδρώντες θα συμμετάσχει στο φεστιβάλ με το θεατρικό έργο «Φον Δημητράκης» του Δημήτρη Ψαθά και την 1η Σεπτεμβρίου η ομάδα γυμνασίου-λυκείου των θεατρικών εργαστηρίων της «Παράβασης» θα παρουσιάσει το σαιξπηρικό έργο «Όνειρο καλοκαιρινής νύχτας». Το φεστιβάλ θα ολοκληρωθεί στις 2 Σεπτεμβρίου με την ομάδα από το κορινθιακό θέατρο «Βασίλης Ρότας», η οποία θα παρουσιάσει την αρχαία κωμωδία του Αριστοφάνη «Εκκλησιάζουσες». Από: Παρασκευή, 25 Αυγούστου μέχρι Σάββατο, 2 Σεπτεμβρίου, ώρα: 8:30 - 10:00 μ.μ. Πολιτιστικό Κέντρο Λυμπίων, Αφροδίτης 4, Λύμια, Λευκωσία.

ΦΕΣΤΙΒΑΛ

3ο Λαογραφικό Διήμερο Κτήματος

Η Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης - Πάφος 2017 και ο Λαογραφικός Όμιλος «Κτήμα», δημιουργούν γέφυρες πολιτισμού μεταξύ των μεσογειακών παραδόσεων της Κύπρου, της Ελλάδας και της Χώρας των Βάσκων. Η κυπριακή παράδοση συναντά μουσικά σχήματα, χορούς, εικόνες και γεύσεις από την Πάφο, τη Θεσσαλονίκη, την Κρήτη και το Σαν Σεμπασιάν, στην Πλατεία Δημαρχείου. Οι εκδηλώσεις περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων παραγωγή ζιβανίας, έκθεση φωτογραφίας, παραδοσιακών αντικειμένων και επαγγελμάτων, αλλά και παρασκευή παραδοσιακών εδεσμάτων. Από Παρασκευή, 25 Αυγούστου μέχρι: Σάββατο, 26 Αυγούστου, ώρα 7:30 μ.μ. - 11:30 μ.μ. Πλατεία 28ης Οκτωβρίου, Πάφος. Είσοδος ελεύθερη.

ΑΡΘΡΟ | Της ΓΙΟΥΛΗΣ ΕΠΤΑΚΟΙΛΗ

Ένα βαζάκι θρούμπι

Τα χταποδάκια λιάζονταν στο σκοινό βιτρίνα του καταστήματος ήταν γεμάτη ψάρια. Πεσκανδρίτσες, σκάροι, μια συναγρίδα γύρω στα τέσσερα κιλά, ένας ροφός, μπαρμπούνια, μπαλάδες, σκορπίνες, όλα φρεσκοτάτα και λαχταριστά. Και οι τιμές απίστευτα καλές για τον Αθηναίο που έχει συνηθίσει να βάζει το χέρι βαθιά στην τσέπη εάν θέλει να φάει φρέσκο ψάρι σε εστιατόριο της πρωτεύουσας. Αλλά αυτός ο τόπος που επιλέξαμε για τις αυγουστιάτικες διακοπές μας, ένα μικρό νησί του βορειοανατολικού Αιγαίου, αντέχει ακόμη, αν και λαβωμένος από την υπεραιλιεση. Παραμένει καλός ψαρότοπος και με σπουδαίους ψαράδες.

Καθήσαμε στο τραπέζι μας μπροστά στη θάλασσα και όπως συνήθίζεται, μετά τον αρχικό ενθουσιασμό, αρχίζουν να βγαίνουν στην επιφάνεια μία μία οι ενστάσεις, που συχνά φλερτάρουν με τις νευρώσεις του ανθρώπου των αστικών κέντρων. «Το ψάρι εξαιρετικό, αλλά με τα υπόλοιπα δεν τα πάνε καλά». «Η καθαριότητα του μαγαζιού ελέγχεται». «Πρέπει να κουνάς το χέρι σου σαν τον ανεμόμυλο μισή ώρα για να δουν, δεν είναι σέρβις αυτό». Μόνο που τα περισσότερα

Τα καΐκια των ψαράδων συναγωνίζονται το ένα το άλλο σε ομορφιά.

απ' όσα ειπώθηκαν ήταν λίγο-πολύ αληθινά. Τις επόμενες μέρες που ζήσαμε το νησί, είδαμε ότι δεν είναι γραφικό, τα περισσότερα σπίτια είναι άναρχες κατασκευές χωρίς αισθητική—με εξαίρεση τα καΐκια τους, που συναγωνίζονται το ένα

το άλλο σε ομορφιά—, ο επαγγελματισμός σε ό,τι έχει να κάνει με τον τουρισμό είναι άγνωστη λέξη με ελάχιστες εξαιρέσεις.

Απέναντι σε όλα αυτά υπάρχει η μοναδική φυσική ομορφιά του νησιού με τη δαντελωτή ακτογραμμή γεμάτη ορ-

μίσκους, τις υπέροχες παραλίες και τα κρυστάλλινα, πεντακάθαρα νερά. Και εδώ ξεκινάει το ντιμπέιτ. Να αναπτυχθεί τουριστικά το νησί—καθόλου εύκολο φυσικά για ένα μέρος όπου το πλοίο της γραμμής περνάει δύο φορές την εβδομάδα μέσα στο καλοκαίρι— ή να παραμείνει έτσι όπως είναι; Η απάντηση δεν είναι εύκολη. Ούτε βέβαια πιστεύω στην ανάπτυξη με... μέτρο, γιατί όπως έχει αποδειχθεί πάρα πολλές φορές και σε διάφορες περιπτώσεις δεν υπάρχει μέτρο στην ανάπτυξη ούτε έλεγχος και περιορισμοί. Οπότε ας αλλάξουμε την ερώτηση, κάνοντάς την πιο προσωπική. Θα ξαναπάγαμε στους Φούρνους; Κατηγορηματικά ναι! Θα ξαναπάγαμε για τη γλυκύτατη ιδιοκτήτρια-μαγειρίσσα-σερβιτόρο του μικρού μεζεδοπωλείου στο λιμάνι, που δεν μπορούσαμε να την πείσουμε να μας φέρει ψωμί γιατί ήταν χθεσινό, για τη Φιλίω που με ξεπροβόδισε από το ενοικιαζόμενο δωμάτιο με ένα βαζάκι θρούμπι— «να το βάλεις στο ψάρι και θα με θυμηθείς», μου είπε. Η ανθρώπινη κουβέντα, η χειρονομία, πάντα θα στοργυλεύουν τις γωνίες. Θα ομορφαινούν τους τόπους. Για όσους, φυσικά, ακόμη, αυτό είναι αρκετό.

ΓΛΩΣΣΟ-ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Γιατί υπάρχουν τόσες πολλές γαλλικές λέξεις στα Ελληνικά;

Αδιαμφισβήτητα, η αγγλική γλώσσα τον τελευταίο αιώνα έχει διαδοθεί ευρέως σε όλον τον πλανήτη και δεν θα ήταν υπερβολή να χαρακτηρίζαμε όσους δεν την κατέχουν ως «αγγράμματους». Ωστόσο, στην ελληνική γλώσσα υπάρχουν πάμπολλα απομεινάρια της γαλλικής γλώσσας, μιας ακμάζουσας πάλαι-πότε παγκόσμιας γλωσσικής ποικιλίας, της οποίας η κυριαρχία άρχισε να υποχωρεί μετά την περίοδο του Β' Παγκοσμίου πολέμου, κατά την οποία η Αμερική αναδείχθηκε ως υπερδύναμη.

Τα Ελληνικά συχνά-πυκνά «γαλλίζουν». Για παράδειγμα, χρησιμοποιούνται πολλές λέξεις που σχετίζονται με το αυτοκίνητο και είναι γαλλικής προέλευσης: αμορτισέρ, παρ-μπριζ, σασί, καμπριολέ, ρεζερβουάρ, καπό, μοτέρ κ.ά. Επίσης, στον αθλητικό τομέα υπάρχει το γκραν-πρι, το τουρνουά, ο αγώνας «σκέ», τα μπαράζ, η μασκότ, η ρεβάν, το ρεκόρ. Στον κινηματογράφο και γενικότερα τη ψυχαγωγία συναντούμε τους όρους ντοκιμαντέρ, πλατό, φεστιβάλ, ζεν-πρεμιέ, πρεμιέρα, ρεπερτόριο, σουξέ, εφέ κ.ά. Ακόμη, η Ελληνική δανείστηκε μια γκάμα λέξεων που σχετίζονται με επαγγέλματα αλλά και με όρους της φιλοσοφίας

Μέχρι τα μέσα του 20ού αιώνα, η επιρροή της γαλλικής γλώσσας ήταν τεράστια, αποτελώντας την επίσημη γλώσσα της διπλωματίας. Αργότερα, ως «γλώσσα όχημα» σε ολόκληρη την υψήλιο, επικράτησε η Αγγλική λόγω κοινωνικο-πολιτικών παραγόντων.

από τη Γαλλική: γκαρσόν, στριπτιζέρ, φαρσέρ, καρτέλ, μασέρ, πεντικιούρ, μανικιούρ, αμοραλισμός, αλτρουισμός, αυτισμός. Από το ζαχαροπλαστείο θα αγοράσουμε κρουασάν ενώ σε ένα εστιατόριο θα παραγγείλουμε τη σπασιαλιτέ από το μενού του ρεστοράν και μετά θα πούμε το φραπέ μας. Η τούρτα που παρήγγειλα περιείχε παντεσπάνι, κουβερτούρα και γάλα εβαπορέ ενώ το κρασί ήταν σαμπανιζέ. Στη ζωγραφική συναντούμε τα παστέλ, το ατελιέ, οβάλ, τα χρώματα μπλε, ροζ, λιλά, καφέ ενώ ακόμα και η μόδα «μιλά» γαλλικά: κασκόλ, κολάν, σάρπα, μαγιό, ταγιέρ, φερμουάρ, μπουτικ, κραγιόν, κολιέ, μενταγιόν, παλτό, ντεκολτέ, μπουφάν κ.ά. Το σπίτι μας, επίσης, θυμίζει Γαλλία, αφού διαθέτει πρίζες, καναπέδες, μπιμπιλό, διαβατόρ ενώ κάποιες πολυκατοικίες έχουν και σασνσέρ.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι δεν έχουμε δανειστεί μόνο λέξεις αλλά και ολόκληρες εκφράσεις, οι οποίες μεταφράστηκαν απευθείας από τα Γαλλικά. Εκφράσεις όπως: έλαβε χώρα (a eu lieu), κατά πάσα πιθανότητα (selon probabilité), πήρε διαστάσεις (a pris des dimensions), αξίζει τον κόπο (ca vaut la peine), είμαι της γνώμης (je suis d'avis), δίνω σημεία ζωής (donner signe de vie), παίζω με τις λέξεις (jouer avec les mots), τηρώ σιγή (garder le silence), εκ πρώτης όψεως (de premiere vue) προέρχονται από τη Γαλλική. Επιπρόσθετα, μπορούμε να βρούμε και αρκετά μορφολογικά δάνεια όπως οι καταλήξεις -ερί (-erie) ουζερί, -ιερα (-ier) ψιστιέρα, κρουαζιέρα, -ε (-e) σουφλέ, πανέ, -εξ (-ex) στρωματέξ κ.ά.

Γίνεται αντιληπτό ότι οι περισσότερες λέξεις σχετίζονται με αρκετές εκφάνσεις της κουλτούρας, με τη Γαλλική να είναι άξιος πρεσβευτής της. Μέχρι τα μέσα του 20ού αιώνα, η επιρροή της γαλλικής γλώσσας ήταν τεράστια, αποτελώντας την επίσημη γλώσσα της διπλωματίας. Αργότερα, ως «γλώσσα όχημα» σε ολόκληρη την υψήλιο, επικράτησε η Αγγλική λόγω κοινωνικο-πολιτικών παραγόντων. Το γεγονός ύπαρξης χιλιάδων λέξεων γαλλικής προέλευσης στην Ελληνική δεν μαρτυρεί σε καμία περίπτωση ότι είμαστε Γάλλοι, ούτε ότι η Ελληνική είναι απόγονος της Γαλλικής. Αυτό που συμβαίνει είναι το φαινόμενο του γλωσσικού δανεισμού, μία φυσιολογική κατάσταση για τις γλώσσες και ένας από τους παραγόντες στον οποίο οφείλουν την ύπαρξή τους.

Ο Γιώργος Γεωργίου είναι Υποψήφιος, Διδάκτορας Τμήματος Επιστημών Αγωγής (Ειδ. Εκπαίδευση/Γλωσσολογία), Πανεπιστήμιο Κύπρου. georgiou.georgos@ucy.ac.cy
Facebook: Γλωσσο-Συναντήσεις

Η επιστροφή του «βασιλιά» Στίβεν

Διηγήματα του υπερφυσικού από τον μετρ του τρόμου – Σε νέα έκδοση όλα του τα βιβλία, με καινούργια μετάφραση

STEPHEN KING
Το παζάρι των χαμένων ονείρων
 μτφρ.: Μιχάλης Μακρόπουλος
 εκδ. Κλειδάριθμος, σελ. 704

Τον ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΑΜΑΛΟΥΚΑ

Οι εκδόσεις Κλειδάριθμος απέκτησαν τα πνευματικά δικαιώματα του Στίβεν Κινγκ και πρόκειται να εκδώσουν όλα του τα βιβλία σε νέες, πιο φροντισμένες εκδόσεις με καινούργιες μεταφράσεις, ανάμεσα σε αυτά και ορισμένα αμετάφραστα στα ελληνικά όπως το «Firestarter». Αναμφίβολα ένα χαρμόσυνο νέο για όλους τους –πολλούς– φαν του μεγάλου συγγραφέα που δεν μπορούν να διαβάσουν στη γλώσσα μας όλα τα έργα του καθώς πολλά είναι εξαντλημένα και βρίσκονται δύσκολα.

Το πρώτο βιβλίο που κυκλοφόρησε ο ανερχόμενος οίκος είναι η συλλογή διηγημάτων «Το παζάρι των χαμένων ονείρων» σε μια φροντισμένη έκδοση.

Στην παρούσα ανθολογία τα σημειώματα του Κινγκ για το παρασκήνιο των ιστοριών προηγούνται από τις ιστορίες. Η προσωπική μου γνώμη είναι να διαβαστούν μετά. Δεν υπάρχει τίποτα πιο ερεθιστικό από το να διαβάζεις για πρώτη φορά ένα διήγημα του Κινγκ και να μη γνωρίζεις τον χαρακτήρα του ούτε το πού και το πότε διαδραματίζεται.

Από την πρώτη ιστορία καταλαβαίνεις πως έχεις να κάνεις μ' έναν Κινγκ από τα παλιά, μ' αυτό το ακαταμάχητο χάρισμα της αφήγησης που σε κάνει να ξεπετάς είκοσι ιστορίες και ούτε να το καταλάβεις. Ιστορίες αστειές, όπως ο διαγω-

Με «Το παζάρι των χαμένων ονείρων» εισέρχεται ο Κλειδάριθμος στο σύμπαν του Στίβεν Κινγκ (δεξιά), ενώ το θρυλικό «Αυτό» (επάνω) θα κυκλοφορήσει σε δύο τόμους τον Σεπτέμβριο και στο σινεμά από τον Αργεντινό Αντι Μουσιέτι.

νισμός πυροτεχνημάτων (που αφήνουν μια γλυκόπικρη γεύση στο τέλος) και κλασικές ιστορίες τρόμου όπως το ανθρωποφάγο στέισον βάγκον, στο απόλυτο κινγκικό στυλ τρόμου των πρώτων δεκαετιών. Κι έπειτα ιστορίες για τα πολλά πρό-

σωπα που μπορεί να πάρει το κακό και να στοιχειώνει κάποιους ανθρώπους μέχρι το τέλος.

Και φυσικά η θεματική, όπως και η φαντασία, του Κινγκ δεν έχει όρια. Η μαγεία της ιστορίας «Ουρ», που κάνει την καρδιά του αναγνώστη

να σκιρτά. Πάλι εδώ ο χρόνος, (όπως στο 221163), πάλι οι νόμοι του παραδόξου. «Μην αλλάξεις τίποτα στο παρελθόν γιατί δεν ξέρεις τι κακό θα προκαλέσεις». Με το θέμα του χρόνου πιστεύω ακράδαντα πως ο μαέστρος θα μπορούσε να γράψει

φτηνές διασκεδάσεις. Κάθε ανάλογη ιστορία γραμμένη από τον Κινγκ εκτός από αληθινή είναι και κάπως τρομακτική, διότι όσοι γνωρίζουν τη ζωή του, ξέρουν ότι κι ο ίδιος ο Κινγκ θα μπορούσε να βρίσκεται στη θέση κάποιου «τελειωμένου» ήρωά του. Κι εκείνος που φαίνεται να το γνωρίζει καλύτερα είναι, φυσικά, ο ίδιος ο συγγραφέας.

Ο πόνος

Άλλα θέματα είναι ο πόνος, που σημάδεψε τον Κινγκ μετά το ατύχημά του κι έχει περιγράψει και σε άλλα βιβλία, όπως την «Ονειροπαγίδα». Το υπερφυσικό, που ο Κινγκ έχει την ικανότητα να σου το παρουσιάζει σαν φυσιολογικό, σαν να είναι ένα βήμα πιο πέρα, κι έτσι να σε τυλίξει στο δίκτυο του και να σε ταξιδέψει. Ηρωες με χαρίσματα, ήρωες φορτωμένοι με κατάρτες. Ηρωες που η μοίρα τους προίκισε με μια αποστολή-θείο δώρο κι αιώνα καταδικν ταυτόχρονα.

Τελευταίο άφησα τον φόβο για τα γηρατειά, την ιδέα του επερχόμενου θανάτου, αν υπάρχει «κάτι άλλο» μετά τον θάνατο, το άγνωστο «μετά». Αυτά δείχνουν να απασχολούν όλο και περισσότερο τον συγγραφέα τα τελευταία χρόνια. Πράγμα απολύτως φυσιολογικό, αφού ο Κινγκ ποτέ δεν κρύφτηκε, παρέμεινε ένας καθημερινός άνθρωπος με ανησυχίες και φοβίες όπως όλοι μας.

Με λίγα λόγια, μια ανθολογία διηγημάτων αντάξια του ονόματος του Στίβεν Κινγκ που μας κρατάει «χορτασμένους» αναμένοντας την καινούργια έκδοση του «It» (Το Αυτό) σε δύο τόμους που θα κυκλοφορήσει τον Σεπτέμβριο.

άλλο ένα έπος αντίστοιχο σε αξία και μέγεθος με τον Μαύρο Πύργο.

Κι έπειτα ο συγγραφέας περνάει στις καθημερινές, βαθιά ανθρώπινες ιστορίες. Των απελπισμένων, των φτωχών, που βρίσκουν παρηγορία στο μπουκάλι του αλκοόλ και στις

Το Νο1 σε πωλήσεις lifestyle περιοδικό στην Κύπρο

must

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2017

Η τρίτη... επανάσταση στην όπερα

Ο γενικός διευθυντής της Μετροπόλιταν Οπερας, Πίτερ Γκελμπ, μιλάει στην «Κ»

Της **ΕΛΕΝΑΣ ΜΑΤΘΑΙΟΠΟΥΛΟΥ**

Κατά το δεύτερο μισό του 20ού αιώνα και τις πρώτες δεκαετίες του 21ου, τρεις ριζικές επαναστάσεις επηρέασαν καθοριστικά την εξέλιξη της όπερας και εξασφάλισαν τη δημοτικότητα της στην εποχή μας, που διέπεται από κινηματογραφικά, τηλεοπτικά κριτήρια δραματικής πειστικότητας.

Πρώτη ήταν η «επανάσταση Μαρίας Κάλλας», που μετέτρεψε σε πιστευτό θέατρο μια τέχνη που έως τότε ήταν φωνητικά θεσπέσια αλλά συνήθως δραματικά γελοία. Δεύτερη, η εισαγωγή υπερ- (ή υπο)τίτλων που επιτρέπουν στο κοινό να συμμετέχει άμεσα στη δραματική πλευρά των έργων, και τρίτη ήταν η σειρά «Live from the Met», η ζωντανή αναμετάδοση επιλεγμένων παραγωγών της Μετροπόλιταν Οπερας (Met) της Νέας Υόρκης σε περισσότερες από 3.000 κινηματογραφικές αίθουσες παγκοσμίως. Ενδεικτικά την περυσινή σεζόν παρακολούθησαν 2.547.243 θεατές σε 54 χώρες.

Στην Ελλάδα οι παραγωγές μεταδίδονται στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και Θεσσαλονίκης

Η ζωντανή αναμετάδοση παραγωγών της Met γίνεται σε περισσότερες από 3.000 αίθουσες παγκοσμίως.

και σε κινηματογράφους της περιφέρειας. Εμπνευστής και υπεύθυνος γι' αυτή τη συναρπαστική καινοτομία είναι ο 64χρονος Πίτερ Γκελμπ, ο γενικός διευθυντής της Μετροπόλιταν Οπερας.

Γνωρίζομαστε περίπου 30 χρόνια, από τότε που ως υπεύθυνος δημοσίων σχέσεων της Συμφωνικής Ορχήστρας της Βοστώνης οργάνωσε συνέντευξη με τον μουσικό διευθυντή της ορχήστρας, Σέιτζ Οζάουα, για το πρώτο μου βιβλίο, τον «Μαέστρο». Λίγα χρόνια αργότερα ξαναβρεθήκαμε στο Σάλτσμπουργκ, όταν ήταν πλέον δυναμικός παράγων στην πανίσχυρη Columbia Artists Management, την εταιρεία εκπροσώπησης των διασημότερων κλασικών καλλιτεχνών, συμπεριλαμβανομένου του Χέρμπερτ φον Κάραιαν. Ο ελληνικός καταγωγής διευθυντής της εταιρείας, Ρόναλντ Ουίλφορντ, είχε αναθέσει στον Γκελμπ την επέκταση της εταιρείας στα οπτικοακουστικά μέσα (CAMI video), που εγκαινιάστηκε με την επιστροφή του θρυλικού Βλαντίμιρ Χόρβιτς στα στούντιο, και ηχογραφήθηκε στο πανέμορφο Ωδείο Τσαϊκόφσκι της Μόσχας. Η αλματώδης άνοδος του Γκελμπ κορυφώθηκε με τον διορισμό του, το 2006, στη θέση του γενικού διευθυντή της Μετροπόλιταν Οπερας της Νέας Υόρκης.

Στην κορυφή

Διατηρήσαμε φιλική επαφή και από καιρό είχε δεχθεί να δώσει συνέντευξη στην «Κ», όταν θα ερχόταν για 48 ώρες στο Λονδίνο για τον πρώτο «Οθέλλο» του Γιόνας Κάουφμαν στο Κόβεντ Γκάρντεν. Ετσι βρεθήκαμε στο ξενοδοχείο του το απόγευμα της προηγούμενης και καθίσαμε να τα πούμε στο αρκετά θορυβώδες μπαρ.

Ο Γκελμπ, γιος δημοσιογράφου των «Τάιμς της Νέας Υόρκης» και με μητέρα συγγραφέα-βιογράφο,

αντιπία του διάσημου βιολιστή Γιάσα Χάιφets (τον οποίο ο γιος της θυμάται σαν «αντιπαθέστατο άτομο»), έχει επαναφέρει τη Μετροπόλιταν Οπερα στην κορυφή των λυρικών θεάτρων. Στόχος του από την αρχή ήταν να «αναζωογονήσει» τη Met.

«Σε αντίθεση με το μουσικό επίπεδο που από δεκαετίες ήταν εξαιρετικό, η θεατρική πλευρά είχε παρακμάσει. Οι επιλογές του ρεπερτορίου ήταν ξεπερασμένες και η Met αποκομμένη από το ευρύτερο κοινό και τις εξελίξεις της όπερας στον υπόλοιπο κόσμο τα τελευταία 25 χρόνια. Στην πρώτη μου συνάντηση με τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου εξήγησα ότι έμοιαζε σαν ένα αποκομμένο νησί που χρειαζόταν γέφυρες για να επανασυνδεθεί με τη στεριά και υποσχέθηκα ότι, αν με επιλέξουν, θα επιχειρούσα αυτή την ανανέωση», τονίζει.

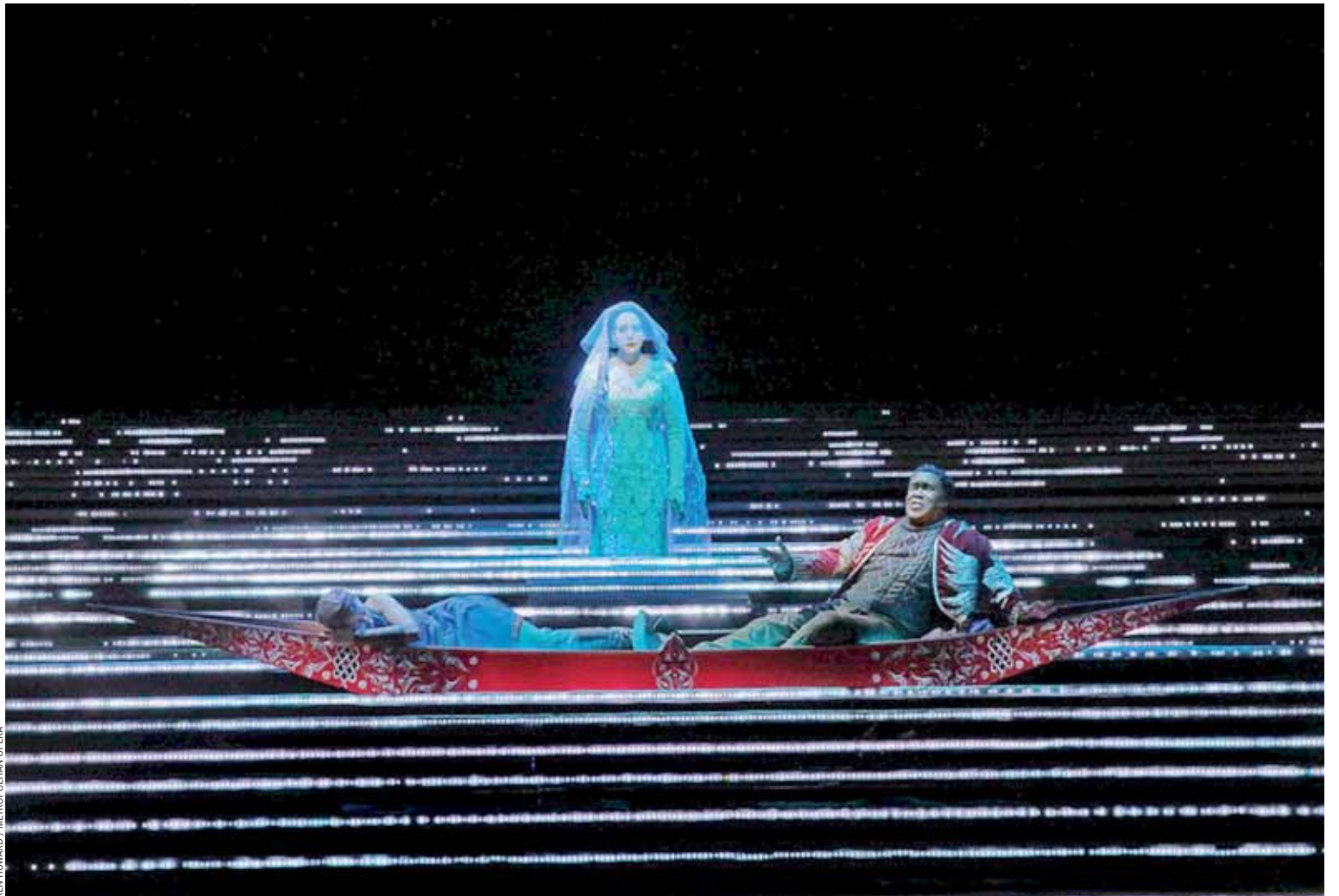
Πώς συνέλαβε την ιδέα για τις ζωντανές αναμεταδόσεις και τον τεχνικά πρωτοποριακό τρόπο που κινηματογραφούνται, που κάνει τους θεατές στις αίθουσες κινηματογράφων να αισθάνονται ότι βρίσκονται μέσα στην ίδια τη Met; «Ενα από τα πλεονεκτήματα ήταν η πείρα μου ως παραγωγού οπτικοακουστικών προϊόντων. Μέρος όσων κάνω σήμερα αποτελεί σύγχρονη προσέγγιση σε πρωτοποριακές προσπάθειες του παρελθόντος. Ενας από τους διαπρεπείς προκατόχους μου, ο Τζούλιο Γκάτι Καζάτσα, διευθυντής της Met για 30 χρόνια, ξεκίνησε τις ζωντανές ραδιοφωνικές αναμεταδόσεις κάθε Σάββατο. Όταν ανέλαβα, με στόχο να κάνω τη Met πιο σύγχρονη και να διευρύνω το κοινό της, ήξερα ότι η επέκταση των ζωντανών ραδιοφωνικών αναμεταδόσεων σε οπτικοακουστικές, που θα προβάλλονταν σε αίθουσες κινηματογράφου, θα μπορούσαν να απογειώσουν τη Met από το τέλμα που ανέφερα».

Πιστό κοινό

«Ο λόγος για τον οποίο αισθανόμουν τόσο βέβαιος ήταν ότι ήδη είχαμε ένα απέραντο και πιστό ραδιοφωνικό κοινό σε όλη την Αμερική, που σίγουρα θα αγκάλιαζε αυτή την πρωτοβουλία. Χωρίς αυτό το ραδιοφωνικό κοινό, αμφιβάλλω αν θα τολμούσα να ξεκινήσω κάτι τόσο πρωτοποριακό. Το επιχειρηματικό σχεδιάγραμμα ήταν απλό: να ετοιμάσω ένα οπτικοακουστικό προϊόν και να πείσω το διοικητικό συμβούλιο να του δώσει το πράσινο φως».

Προτού παρουσιάσει στο Δ.Σ. το σχέδιό του, πλυσίωσε κορυφαίους λυρικούς καλλιτέχνες, όπως ο Πλάσιντο Ντομίνγκο και η Ρενέ Φλέμινγκ, για να τους πείσει να το στηρίξουν. Στη συνέχεια, έπεισε τα συνδικάτα της Met ότι τους συμφέρει γιατί θα αυξήσει τις αποδοχές και των μελών τους και του θεάτρου (σήμερα αποφέρει έσοδα 90.000.000 εκατομμύρια δολάρια).

Αρχικά το πείραμα βασιζόταν στην προϋπόθεση ότι αν δεν πετύχαινε θα σταματούσε μετά την πρώτη σεζόν. Αλλά από την αρχή ήταν ολοφάνερο ότι θα πετύχει. Οχι μόνον ανύψωσε το γόπητρο της Met διεθνώς, αλλά βοήθησε και τον τομέα διανομών. «Διότι όταν είσαι σε θέση να προσφέρεις σ' έναν καλλιτέχνη μια τέτοια εμπειρία διεθνή προβολή, του προσφέρεις ένα εργαλείο για να γίνει star», σημειώνει.

Σκηνή από την εντυπωσιακή όπερα «L'Amour de Loïns» (Αγάπη από μακριά), με λωρίδες από LED φώτα σε όλη τη σκηνή, σε σκηνοθεσία Ρόμπερτ Λεπάτζ.

«Ζω, αναπνέω, εργάζομαι και ονειρεύομαι τη Met», λέει ο Πίτερ Γκελμπ.

Σκηνή από την όπερα «Ο χρυσός του Ρήνου», ένα από τα μέρη της επικής τετραλογίας «Το δαχτυλίδι του Νιμπελουνγκ» του Βάγκνερ, η παραγωγή της οποίας λέγεται ότι κόστισε περίπου 16 εκατ. δολάρια.

Πρωτοποριακές θεωρούνται για τη Met οι σκηνοθεσίες του Λεπάτζ, όπως της «L'Amour de Loïns» (φωτ.).

Σωτήρας ή κατάρτα ο σκηνοθέτης;

Τι εφόδια χρειάζεται κάποιος για να γίνει διευθυντής ενός μεγάλου λυρικού θεάτρου; «Αίσθηση του παραλόγου! Θέληση για ασταμάτητη δουλειά. Ζω, αναπνέω εργάζομαι και ονειρεύομαι τη Met». Ο εργασιομανής και υπερπαραγωγικός Γκελμπ κοιμάται ελάχιστα και ξυπνάει γύρω στις 4 το πρωί, ώστε να επικοινωνεί με την Ευρώπη, ήδη πέντε ώρες προσηλά, πριν αρχίσει την ημέρα του στο γραφείο.

«Πρέπει να σκέπτεσαι το κοινό σου και το καλλιτεχνικό περιεχόμενο που θα του προσφέρεις, το οποίο δεν θα είναι μόνο αυτό που θέλει, αλλά και να το οδηγείς έτσι ώστε να εξελισσεται. Πρέπει να ξέρεις ότι είναι αδύνατον να βρυσκεσαι πάντα παντού. Επειδή στη δουλειά μου υπάρχει μια κρίση κάθε ώρα, προσπαθώ να μείνω ήρεμος. Ο Ρόναλντ Ουίλφορντ με δι-

δαξε ότι το να χάνεις τον έλεγχο είναι πάντα αντιπαραγωγικό και ένδειξη αδυναμίας. Ετσι προσπαθώ να μην το κάνω. Θυμάμαι κάτι που μου είπε ο Ρόμπερτ Λεπάτζ, όταν σκηνοθετούσε την Τετραλογία μας: «Θεωρώ τα προβλήματα φίλους μου». Ο Λεπάτζ είναι ένας από τους πρωτοποριακούς σκηνοθέτες (μεταξύ των Ντέιβιντ ΜακΒίκαρ, Ουίλιαμ Κέντριτζ, Τζούλι Τέιμωρ) που προσέλαβε ο Γκελμπ, προκαλώντας ενίοτε έντονες αντιδράσεις στη συντηρητική ομάδα των συνδρομητών που συνεισφέρουν καθοριστικά στον προϋπολογισμό της Met. Ο ρόλος του σκηνοθέτη είναι σήμερα καυτό θέμα στον χώρο της όπερας. Σωτήρας ή κατάρτα;

Συνύπαρξη

Τον Γκελμπ ενδιαφέρουν σκηνοθέτες «ικανοί να συγκινήσουν

το κοινό και συγχρόνως να ηγηθούν την όπερα ένα βήμα μπροστά σαν τέχνη. Οσοι μπορούν να το καταφέρουν –ακόμη κι αν όχι πάντα– είναι σωτήρες. Επειδή αυτό που καθιστά την όπερα συναρπαστική είναι η συνύπαρξη μουσικής, θεατρικότητας και του οπτικού παράγοντα, οι σκηνοθέτες που θεωρούν ότι το δικό τους κομμάτι είναι σημαντικότερο από τ' άλλα είναι κακοί σκηνοθέτες, είναι κατάρτα. Και οι μαέστροι που θεωρούν το δραματικό στοιχείο λιγότερο σημαντικό από το μουσικό και το φωνητικό είναι κακοί μαέστροι όπερας. Πρέπει να υπάρχει ισορροπία και θεωρώ τον εαυτό μου «προξενίτρα». Προσπαθώ να προσλάβω καλλιτέχνες που θα συνεργαστούν αρμονικά: σκηνοθέτες που σέβονται τη μουσική και μαέστρους που σέβονται τη σκηνή».

Συμφωνική εξέλιξη στην Ερμούπολη

Ο αγχωμένος Νεοϋορκέζος, ελληνικής καταγωγής, τσελίστας και ο δημοφιλής και επικοινωνιακός πιανίστας στο Φεστιβάλ Αιγαίου

Του ΔΗΜΗΤΡΗ Γ. ΚΙΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ

Η επιστροφή του Πίτερ Τιμπόρις στη διεύθυνση ορχήστρας ήταν μία από τις μεγάλες ειδήσεις του 13ου Φεστιβάλ του Αιγαίου στην Ερμούπολη της Σύρου. Πέρυσι ο αρχιμουσικός και καλλιτεχνικός διευθυντής του φεστιβάλ βρισκόταν σε ανάρρωση από εγχείρηση και είχε διευθύνει ελάχιστα και καθιστός. Φέτος επανήλθε δυναμικά για να διευθύνει στο θέατρο «Απόλλων» όλες τις συμφωνικές συναυλίες, επικεφαλής της Πανευρωπαϊκής Φιλαρμονίας της Βαρσοβίας, μόνιμης ορχήστρας του φεστιβάλ τα τελευταία χρόνια.

Από τις συναυλίες παρακολούθησαμε τρεις, αρχής γενομένης την Τρίτη 18 Ιουλίου 2017, όταν ο Νικ Κανελλάκας, Νεοϋορκέζος ελληνικής καταγωγής με μεγάλη εμπειρία στη μουσική δωματίου και γνώριμος μας από το περυσινό φεστιβάλ, ερμηνεύσε το Κοντσέρτο για τσέλο και ορχήστρα του Αντονίν Ντβόρζακ. Ο λεπτοκαμωμένος σολίστ εμφανίστηκε στη σκηνή αγχωμένος σαν πρωταγωνιστής ταινίας του Γούντι Αλεν, αλλά ο ιδρώτας του δεν πήγε χαμένος, αφού η ερμηνεία του ήταν εξαιρετικά φροντισμένη, δεξιοτεχνικά άρτια και με μεγάλη μουσική ευαισθησία.

Τονικά ασφαλέστατη

Καταχειροκροτήθηκε και θα ήταν κέρδος για τους ακροατές αν ο ερμηνευτής είχε ανταποκριθεί στον ενθουσιασμό τους και είχε παίξει εκτός προγράμματος κάποιο απόσπασμα από την πρώτη σουίτα για βιολοντσέλο σόλο του Γιόχαν Σεμπάστιαν Μπαχ, με την οποία ο ίδιος

Ο αρχιμουσικός Πίτερ Τιμπόρις, πλαισιωμένος από τη Φιλαρμονική της Βαρσοβίας, επανήλθε στο πόντιο του φεστιβάλ μετά την περυσινή περιπέτεια της υγείας του.

Ορχήστρα και αρχιμουσικός συνέπραξαν υποδειγματικά με τους σολίστ στα δύο κοντσέρτα.

άνοιξε, ακόμη πιο αγχωμένος, τη συναυλία του Σαββάτου, 22 Ιουλίου. Ήταν μια ωραία και ισορροπημένη ερμηνεία, με συναισθημα, στοχαστικότητα, τονικά ασφαλέστατη και με ωραίο ήχο, που απέδωσε ανάγλυφα τις μουσικές ιδέες του μεγάλου συνθέτη. Ακολούθησε η Σονάτα για βιολοντσέλο και πιάνο, έργο αρ. 40, του Ντμίτρι Σοστακόβιτς, με τον πιανίστα Σπύρο Σουλαδάκη. Οι δύο νέοι και ταλαντούχοι μουσικοί μάς χάρισαν σε άρτια σύμπραξη μια πραγ-

ματικά λαμπερή ερμηνεία γεμάτη μουσικότητα και αυτοπεποίθηση, επανέλαβαν δε εκτός προγράμματος το 2ο μέρος της σονάτας με ακόμη μεγαλύτερη ερμηνευτική φλόγα.

Ενδιάμεσα, την Πέμπτη, ακούσαμε το Κοντσέρτο για πιάνο και ορχήστρα αρ. 19 του Βόλφγκανγκ Αμαντέους Μότσαρτ με σολίστ τον Χρίστο Παπαγεωργίου. Ο δημοφιλής πιανίστας και ραδιοφωνικός παραγωγός διατηρεί τη γνωστή ευλωπία του και στα πλήκτρα, μας έπαιξε μια

ερμηνεία πολύ εκφραστική και επικοινωνιακή, χωρίς ψευδοακαδημαϊσμό, αλλά με προσοχή να μην παραφορτώσει το έργο με κακώς εννοούμενα ρομαντικά στοιχεία. Στο τρίτο μέρος επέτρεψε στον εαυτό του μεγαλύτερη ελευθερία και ένα τζαζ παιχνιδίσμα στη φραστική, και παρασύρθηκε λίγο στην ταχύτητα.

Ανάδειξη της μελωδίας

Ορχήστρα και αρχιμουσικός συνέπραξαν υποδειγματικά με τους

σολίστ στα δύο κοντσέρτα, ενώ στο δεύτερο μέρος και των τριών συναυλιών ερμηνεύσαν την Τέταρτη Συμφωνία του Πιοτρ Ιλιτς Τσαϊκόφσκι. Η πολύ σωστή αντίληψη του ύφους του συνθέτη, η ανάδειξη της πλούσιας μελωδικής σκέψης και της οργάνωσης του έργου ήταν μεγάλα συν της ερμηνείας, ενώ συνολικά η ορχήστρα εμφανίστηκε βελτιωμένη σε σχέση με πέρυσι, και συγκεκριμένα προβλήματα, όπως η ορθοτονία των κόρνων, φέτος είχαν επιλυθεί. Η ικανότητα του αρχιμουσικού να κινητοποιεί τους περίπου πενήντα πέντε νεαρούς μουσικούς στο να δίνουν τον καλύτερο εαυτό τους, όπως και η δική τους προθυμία να ανταποκριθούν σε αυτό, ήταν επίσης σημαντικός παράγοντας της επιτυχίας.

Η εντυπωσιακή έναρξη με τα χάλκινα πνευστά ήταν πολύ σωστή τονικά και εν συνεχεία ο αρχιμουσικός κατάφερε να φωτίσει τις μεταβαλλόμενες διαθέσεις κατά την εξέλιξη των διαφορετικών ενοτήτων του πρώτου μέρους: στο τμήμα moderato assai, quasi andante ήταν τόσο ωραίο να βλέπεις όλα τα έγχορδα να κινούνται απολύτως συγχρονισμένα δεξιά και αριστερά στο κάθισμά τους, με κίνηση φυσική και αρμονική σαν ένα κυματάκι, για να βγάλουν καλύτερα και πιο καλοσχηματισμένη τη μουσική φράση, επάνω στην οποία ακουμπούσαν με ανάγλυφη πλαστικότητα οι φράσεις των πνευστών οργάνων. Μας συνεπήραν η βαθιά μεγαλόπνοση μεγαλοχολία του δεύτερου μέρους, τα ανάλαφρα γελαστά πιτσιλάκια του τρίτου, η δυναμική ορμή του φινάλε.

Σπούδασε με τους καλύτερους!

GUEST LECTURER

Μιχάλης Ορφανίδης
Senior make up artist Beauty Line

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
must
MAGAZINE

Αισθητική
ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΚΛΑΔΟΙ
ΔΙΠΛΩΜΑ - ΠΤΥΧΙΟ

Ο κλάδος:

- Προσφέρει άρτια θεωρητική και πρακτική κατάρτιση στον κλάδο της Αισθητικής. Δίνει τη δυνατότητα για πετυχημένη επαγγελματική αποκατάσταση καθώς και ανέλιξη στον τομέα αυτό.
- Παρέχει γνώσεις σ' ένα ευρύ φάσμα βασικών αρχών της ανατομίας, δερματολογίας, κοσμητολογίας, διατολογίας κ. ά. επιστημών που διέπουν τον τομέα της Αισθητικής.

Προοπτικές Απασχόλησης φοιτητών:

- Σε ινστιτούτα Αισθητικής
- Σε Κέντρα Ιατρικής Αισθητικής
- Σε εταιρείες προώθησης ειδών Αισθητικής, καλλυντικών και μηχανημάτων
- Σε τηλεοπτικούς σταθμούς
- Σε καταστήματα πώλησης προϊόντων περιποίησης και μακιγιάζ

ΚΡΑΤΙΚΗ ΧΟΡΗΓΙΑ

Ελαιώνων 245, 2048 Στρόβολος Τηλ: +357 22 814555 www.globalcollege.ac.cy info@globalcollege.com.cy

Ακούστε μας Παντού!

Ακούστε το Love FM 100.7 όπου κι αν είστε αυτό το καλοκαίρι μέσα από το www.lovefm.com.cy ή μέσα από το application **MADLIVE** που κατεβάζετε δωρεάν στο κινητό σας.

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ

Του ΚΩΣΤΑ Θ. ΚΑΛΦΟΠΟΥΛΟΥ

Στην ακροθαλασσιά

Από τον φλοίσβο ως τη γραμμή του ορίζοντα η ακροθαλασσιά είναι, και παραμένει, αφετηρία και τέρμα της διαφυγής του ανθρώπου των πόλεων, που μετατρέπεται τους καλοκαιρινούς μήνες σε ταξιδιώτη, παραθεριστή, λούμενο, τουρίστα, ψαρά, κατασκηνωτή, κολυμβητή, εκδρομέα, επιβάτη κρουαζιεροπλοίων ή της άγονης γραμμής και λαθρεπιβάτη των θαλασσινών περιπετειών, ήδη από την εποχή του Οδυσσέα, του Σεβάρ ή του πειρατή Λαφίτ, σαν ένας σύγχρονος, μεταλλαγμένος Ροβινσώνας Κρούσος, όπως τον περιέγραψε εξαντλητικά ο Γάλλος κοινωνιολόγος Ζαν-Ντιντιέ Ουρμπέν, στη μελέτη του «Sur la plage» («Στην ακροθαλασσιά», εκδ. Ποταμός, 1999). Ομως, ο Ουρμπέν είχε ήδη ξεκινήσει τη δική του περιήγηση με το έργο «L' idiot du voyage. Histoires de touristes» (1991), συνδέοντας τον τουρίστα με τις λέξεις (από το φερόνυμο κεφάλαιο) και τις λέξεις με τα ταξίδια.

Είκοσι έξι χρόνια μετά, ο Στέλιος Ι. Βαρβαρέσος θα συνθέσει, στα ίχνη του Ουρμπέν, αλλά και άλλων μελετητών, τη δική του εκδοχή για τον ταξιδιώτη και τον τουρίστα, με το βιβλίο «Η χαμένη τέχνη του ταξιδιού. Ένας εναλλακτικός οδηγός αναζητήσεων» (Παπαζήσης, 2017). Πρόκειται για την πρώτη ενδελεχή επισκόπηση του «πολιτισμού των ταξιδιών» της σύγχρονης εποχής από έναν Έλληνα πανεπιστημιακό, σε συνδυασμό όμως, κι εδώ έγκειται η ειδοποιός διαφορά με άλλα σχετικά έργα, με την προσοπική και πολύχρονη ταξιδιωτική εμπειρία του συγγραφέα. Ο Βαρβαρέσος, με αφετηρία του Παρισι των 70s, «με κάποιους τρελούς και συντροφιά ένα πακέτο Gauloises bleu κι έναν retit café noir», συνθέτει το πορτρέτο ενός σύγχρονου (ελληνικής προέλευσης και κοπής) Φιλέα Φογκ, που θαρρεί κανείς πως κάποιες φορές δραπετεύει από τις σελίδες του Βερν, συναντώντας ενδιάμεσα τον Τσάτουιν, τον (πάντα απαρύμνο) Τατί, τον Μοράν, τον Κέρουακ, αλλά και τους «δικούς μας», τον Καζαντζάκη, τον Λι Φέρμωρ, τον Βιστωνίτη (παραδόξως όμως απουσιάζει ο Ουράνης και ο Θεοτοκάς) κ.ά., από τον χώρο της λογοτεχνίας, της φιλοσοφίας, των τεχνών και των ανθρωπιστικών σπουδών. Πρόκειται για ένα καλογραμμένο, ογκώδες, αλλά αρκετά εύχρηστο «εγχειρίδιο»,

Διαφημιστικές αφίσες της δεκαετίας του 1960.

Πολύ πριν χαρακτηριστεί ως ακόμα μία «βαριά βιομηχανία», ο τουρισμός θα λειτουργήσει ουσιαστικά «ως αντίβαρο της βιομηχανικής ανάπτυξης και της διπλής μετανάστευσης».

γύρω από τόπους και τα τοπία, καθώς και την τυπολογία του ταξιδιού και του τουρισμού, διανθισμένο με τις προσωπικές εμπειρίες του συγγραφέα-ταξιδιώτη, που μεταδίδει βίωμα, γνώση και θεωρία στον «συνειδητό ταξιδιώτη», και που καλύτερα θα μπορούσε ο παραθεριστής να συμπεριλάβει στις θερινές αναγνωστικές επιλογές του.

Αν ο Βαρβαρέσος ξεκινά την (αντι)τουριστική και ταξιδιωτική περιπλάνησή του από την παρισινή μπρότζελ, ο Μιχάλης Νικολακάκης («Μοντέρνα Κίρκη». Τουρισμός και ελληνική κοινωνία 1950-1974», Αλεξάνδρεια, με πρόλογο του Μάκη Ζαχαράκη) προσεγγίζει κριτικά το «ελληνικό καλοκαίρι», ξεδιπλώ-

νοντας μεθοδικά τους «τουριστικούς χάρτες» μιας άνισης ανάπτυξης, σε μια χώρα που κάποτε θεωρούσε αυτόνοπη τη φιλοξενία, αγνοώντας τους όρους «τουρισμός», «παροχή υπηρεσιών», «εστίαση» και, συνακόλουθα, τα ανεξάντλητα φυσικά αποθέματα, μέχρι να τα εκμεταλλευτούν δεόντως το κράτος και ο ιδιωτικός τομέας, άλλοτε προγραμματισμένα κι άλλοτε άναρχα. Καθώς το «ανάλαφρο» εξώφυλλο ερωτοτροπεί με τις vintage εικόνες του ελληνικού καλοκαιριού των '60s, όπως αποτυπώνονταν στο περιοδικό ΕΙΚΟΝΕΣ και στεγαζόταν στα «Ξενία» της εποχής, αλλά και με τα «επικίνδυνα καλοκαίρια» του Γιάννη Μαρή, στο Ναύπλιο, τη Μύκονο ή την Αθήνα, ο οποίος εξιδανίκευσε όσο κανείς άλλος τη διαρκώς αναπτυσσόμενη τουριστικά Ελλάδα, ο συγγραφέας αναπτύσσει μεθοδικά και νηφάλια τη θέση του, πως ο τουρισμός, εκείνη την περίοδο, είναι τελικά «αποτέλεσμα κοινωνικής κατασκευής και σειράς κανονιστικών ρυθμίσεων». Πολύ πριν χαρακτηριστεί ως ακόμα μία «βαριά βιομηχανία», θα λειτουργήσει ουσιαστικά «ως αντίβαρο της βιομηχανικής ανάπτυξης και της διπλής μετανάστευσης», ενώ θα

αλλοιώσει σταδιακά εγχώριες πολιτιστικές παραδόσεις και κοινωνικές συμπεριφορές. Παράλληλα, κατανοεί κανείς τις προϋποθέσεις της (συχνά αλόγιστης) τουριστικής ανάπτυξης στο πλαίσιο «χρηματοδότηση-επενδύσεις-περιφερειακή ανάπτυξη», ανεξαρτήτως πολιτικών εξελίξεων και κυβερνητικών εξαγγελιών, ενώ επαναφέρει στον νου καίρινα και εικόνες από το «ελληνικό καλοκαίρι», σε συνδυασμό με τις διεισδυτικές παρατηρήσεις του συγγραφέα ως προς τις αναπαραστάσεις που «σκηνοθέτησαν» το ελληνικό τοπίο και νοηματοδότησαν τον ελληνικό τουρισμό.

Κι αν ο αναγνώστης «στην ακροθαλασσιά» αναζητήσει ενδιάμεσα μια λογοτεχνική νότα δροσιάς, μπορεί κάλλιστα να καταφύγει «Στην παραλία» (Υψίλιον, σε μετάφραση του Γ. Κεντρωτή), του Τσέζαρε Παβέζε: ιταλική επαρχία και ιταλικό καλοκαίρι (αν και γραμμένο στο καταχειμώνα του '40-41) πέρα από τον Φασισμό και τον Πόλεμο, ανέμελα νιάτα, κοσμοπολιτισμός, υπόρπτος ερωτισμός και βιταλισμός από έναν σημαντικό συγγραφέα και ποιητή που αυτοκτόνησε, 67 χρόνια πριν στο Τορίνο, έναν Αύγουστο σαν κι αυτόν.

ΚΡΙΤΙΚΗ

Της ΛΙΝΑΣ ΠΑΝΤΑΛΕΩΝ

Παρ' ολίγον έρωτες

ΙΑΚΩΒΟΣ ΑΝΥΦΑΝΤΑΚΗΣ
Ομορφιά έρωτες
εκδ. Πατάκη, σελ. 176

Το οπισθόφυλλο μας υπόσχεται «δεκαπέντε διηγήματα για την κρυφή ομορφιά κάθε έρωτα». Ωστόσο, στη συλλογή του Ιάκωβου Ανυφαντάκη δεν υπάρχει ούτε ομορφιά ούτε έρωτας. Υπάρχουν η μικροπολιτική των σχέσεων, δοσοληψίες και γλίσχρες αποζημιώσεις, η ανία της μοναξιάς, προδοσίες και απωθημένα και σεξ. Οι ήρωες, εγκλωβισμένοι σε μίζερες, απελπιστικά κοινότοπες ζωές, πασχίζουν να τις αρτύσουν με συννευρέσεις που τους αφήνουν ακόμα πιο απαρνήγοι, ασυντρόφειτους στη δυστυχία τους. Στον «Δρόμο για τον παράδεισο» ο οικόσιτη μετανάστρια φροντίζει, ποικιλοτρόπως, τον ηλικιωμένο πατέρα, χωρίς, όμως, να αμείλει και τις ανάγκες του γιου. Τα χαρτονομίσματα του τελευταίου κάλυπταν με το παραπάνω τις δικές της. Στον «Πράσινο» ο επίδοξος λοκατζής, ύστερα από μια απογοητευτική επίσκεψη σε πορνείο, επιβιβάζεται σε ένα ταξί, και το ταξί, αυτοκίνητο, ο οδηγός του οποίου τον ανταμείβει για την κόουρα με τριακόσια ευρώ.

Άλλοι είναι υπερβολικά κουρασμένοι για σεξ. Στο «In transit» η ακύρωση μιας πτήσης φέρνει δύο

αγνώστους, έναν άντρα και μια γυναίκα, στο ίδιο κρεβάτι. Ιδιωτικές εκκεμήσεις τους κρατούν ακίνητους, μακριά τον έναν από τον άλλο, και καθώς είναι ξαπλωμένοι απομακρύνονται, παραδομένοι ο καθένας τους σε ενδοστροφείς ονειροπολήσεις. Το περιεργό είναι ότι, μολονότι κανένας από τους δύο δεν είχε διάθεση για εξομολογήσεις, μέχρι να ξαπλώσουν στο ίδιο κρεβάτι ο αναγνώστης ξέρει κάθε βαρετή λεπτομέρεια των ζωών τους. Διόλου διακριτικός δεν είναι ο Ανυφαντάκης ούτε στη «Διακριτικότητα», όπου αποκαλύπτει όλα τα ερωτικά της ηρωίδας του. Όταν εκείνη συναντά έναν παλιό εραστή της, αρχίζει να συζητά μαζί του «για τα παλιά, που δεν είχαν τόσο ενδιαφέρον τότε, ούτε είχαν αποκτήσει ενδιαφέρον στο μεταξύ». Ωστόσο, ακόμα και τα τρέχοντα που βασανίζουν την ηρωίδα, δεν διαθέτουν ιδιαίτερο σασπένς ώστε να δικαιολογούν την πλεοναστική έκταση του διηγήματος.

Αντιθέτως, πολύ ενδιαφέρον διήγημα είναι ο «Κυνήγος». Μια κόρη βοηθά τον πατέρα της να αντικα-

ταστήσει το παλιό στρώμα, όπου πλάγιαζε με τη νεκρή πα μητέρα της. Η δυσφορία της κόρης για την αποφορά του στρώματος επιτείνεται από την αξιοθρήνητη προσπάθεια του πατέρα της να στριμώσει το καινούργιο στις ακατάλληλες διαστάσεις του κρεβατιού.

Τον έβλεπε καθισμένο στο άβολο στρώμα, ξεθεωμένο από τον άκαρπο κόπο. «Η κλίση τον πετούσε μπροστά και έπρεπε να στηρίζεται με τα πόδια του για να μην πέσει». Καμία σχέση με ομορφους έρωτες, αλλά οπωσδήποτε καλό διήγημα, όπως και το «44016», όπου ο πόθος υποχωρεί ξανά μπροστά στο

αμοιβαίο πένθος. Τα ψηφία του τίτλου κωδικοποιούν τα χρόνια που πέρασαν από την αυτοκτονία του συζύγου της ηρωίδας, την ηλικία του αυτόχειρα και τη διάρκεια του γάμου τους. Κλεισμένη στο μπάνιο του δεύτερου συζύγου της, η ηρωίδα φαντάζεται το άλλο μπάνιο όπου ξεψύχησε ο πρώτος της άντρας, και σαν να ήταν το πάτωμα και πάλι πλημμυρισμένο με αίμα σχηματίζει τα πέντε ψηφία, διερωτώμενη τι άραγε να σημαίνει η

πρόσθεσή τους. Μπορεί μες στη σύγχυση της να πέντε να γίνονται τέσσερα («εκείνη βλέπει τα τέσσερα ψηφία») αλλά φυσικά το άθροισμα παραμένει δεκαπέντε.

Αν εξαιρέσουμε τα πεζά «Πράσινο» και «Summertime in Prague», όπου διακρίνεται μια φιλότιμη γλωσσική προσπάθεια, τα υπόλοιπα κείμενα αρκούνται σε εκφραστικές ευκολίες, προεξάρχοντος του μικροπεριόδου λόγου, που επιβαρύνουν την κοινοτοπία της μυθοπλασίας. Η γραφή αποτολμά ενίοτε εξζητημένες παρομοιώσεις, μάλλον άκομψες. Ακαλαίσθητη πχει, λόγω χάρην, η διατύπωση της σκέψης ότι στην ώριμη ηλικία «η ερωτική πράξη μοιάζει περισσότερο με το προσεκτικό κουβάλημα ενός μεγάλου βαρελιού ψηλά σε έναν λόφο, παρά με το χαρούμενο ποδοβολτό που σε συνεπαίρνει όσο είσαι νέος». Αν ο Ανυφαντάκης αντί για σεξ μιλούσε όντως για έρωτες, ενδεχομένως να τα πήγαινε καλύτερα. Διότι ένα από τα δυσκολότερα εγχειρήματα της λογοτεχνικής γλώσσας είναι η απόδοση με λέξεις της αμιγούς, άναρτηρης σωματικότητας της σεξουαλικής πράξης. Ένα εγχείρημα που λίγοι λογοτέχνες, εγχείρησι και ξένοι, καταφέρνουν να μετατρέψουν σε επίτευγμα, χωρίς να γελοιοποιηθούν κατά την προσπάθεια.

500 ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΙΑ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ

Η Κάτια Δημοπούλου είναι δημοσιογράφος. Εκεί διατελέσει διευθύντρια των περιοδικών Diva, Status, Harper's Bazaar, Marie Claire, 4essera. Η «Βουτιά» είναι το πρώτο της βιβλίο.

Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας;

Το «Αμερικανικά μαθήματα» του Ιταλο Καλβίνο, την «Πετρούπολη» του Αντρέι Μπέλι και τα «Τετράδια νεύρων» της Ζυράννας Ζατέλη.

Ποιος ήρωας/ηρωίδα λογοτεχνίας θα θέλατε να είστε και γιατί;

Καμία και κανένας. Όλοι οι ενδιαφέροντες είναι γεμάτοι οδύνη και ελαττώματα. Ηρωίδα κόμικ με υπερδυνάμεις, ναι.

Με ποιον συγγραφέα θα θέλατε να δειπνήσετε;

Με τον Μισέλ Ουελμπέκ γιατί μοιάζει πολύ μοναχικός και κλειστός. Σαν στρείδι κι έχω μεγάλη περιέργεια να δω πώς θα ήταν σε κάτι φυσιολογικό όπως είναι ένα δειπνο.

Ποιο ήταν το τελευταίο βιβλίο που σας έκανε να θυμώσετε;

Δεν μπορώ να θυμώσω με τα βιβλία. Μπορώ να τα βρίσκω ενδιαφέροντα ή όχι, συναρπαστικά ή καθόλου, αλλά αδυνατώ να θυμώσω. Τα βιβλία είναι ένα πεδίο δεδομένης αθωότητας και ελευθερίας τόσο για τους συγγραφείς όσο και για τους αναγνώστες, οπότε την παρέχω και σε αυτούς και σε μένα.

Και το τελευταίο που σας συγκίνησε;

Η «Λάιλα» της Μέριλιν Ρόμπινσον. Για τον μαγικό τρόπο της να μιλάει για τη μοναξιά, για τις πληγές που συσσωρεύονται πάνω στον άνθρωπο εξαιτίας της φτώχειας, της άγνοιας, της αδιαφορίας και της εγκατάλειψης. Για τον τρόπο της να φτιάχνει κάτι τεράστιο με ταπεινά υλικά. Για την ικανότητά της να διαφωτίζει και να αμφισβητεί με πάθος την απλοϊκή κατανόηση του εαυτού μας και του κόσμου.

Ποιο κλασικό βιβλίο δεν έχετε διαβάσει και ντρέπεστε γι' αυτό;

Είναι πολλά που δεν έχω διαβάσει και δεν ντρέπομαι, αλλά

πρέπει επιτέλους να διαβάσω το «Πόλεμος και Ειρήνη».

Η «Βουτιά» είναι βουτιά στο κενό, στην επιθυμία, πού;

Βουτιά στα ενδότερα. Στην υπαρκτική αγωνία, στα ερωτήματα περί ταυτότητας, βουτιά στη δύναμη των συγκυριών. Και συγχρόνως βουτιά στη θεραπευτική δύναμη της θάλασσας. Βουτιά, δηλαδή «αφηνόμενοι».

Καλοκαιρινό ανάγνωσμα αλλά με άβουλη περιπέτεια να νσιό του

Αιγαίου το βιβλίο σας;

Διαδραματίζεται κατά τη διάρκεια 31 ημερών του καλοκαιριού. Υποθέτω πως, αν δεν λιώσει, θα διαβάζεται και τον χειμώνα. Είναι μια περιπέτεια αναζήτησης. Αναζήτηση ενός νέου νοήματος της ύπαρξης, αναζήτηση της μνήμης αλλά και αναζήτηση κάποιου που έχει εξοφραστεί. Αυτή η εσωτερική περιπέτεια γίνεται και εξωτερική όταν συναντιέται με τα διλήμματα που θέτει η οικολογική κρίση.

Έχετε FB, Twitter κ.λπ.; Εάν ναι, εμποδίζουν ή εμπλουτίζουν το γράψιμο και το διάβασμα;

Συμμετέχω σε κάποια και, παρότι δεν είμαι πολύ δραστήρια σε αυτά, με ενδιαφέρουν και μου αρέσουν. Οπως συμβαίνει με τα πάντα, έχει να κάνει με το πώς τα χρησιμοποιείς. Πολύ συχνά με οδηγούν σε καινούργια πράγματα και πληροφορίες που θα έχανα αν δεν ήταν οι ανάρτησεις φίλων για νέα η παλιά βιβλία, μουσικές και ειδήσεις.

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΙΝΟ ΚΑΚΟΥΤΣΙ

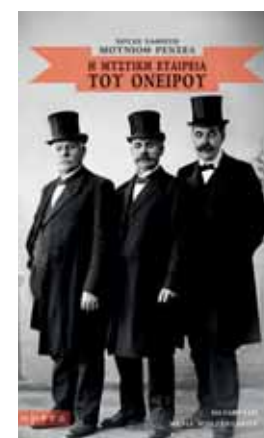
Φρίντα Κάλο, Viva la Vida

μτφρ.: Τίτικα Δημητρούλια

εκδ. Αγρα, σελ. 92

Ο Ιταλός συγγραφέας συγκροτεί, μέσω του «ποικιτικού» μονολόγου της σπουδαίας Μεξικανής ζωγράφου, τον κόσμο της, την προσωπικότητά της, την εποχή της. Η Φρίντα Κάλο αφηγείται γεγονότα που σημάδεψαν τη ζωή της, μιλάει για το ατύχημα, τη σχέση της με τον μεγάλο καλλιτέχνη Ντιέγκο Ριβέρα, δεν παραλείπει, ωστόσο, να αναφερθεί στα ιδανικά της, στη φιλία της με τον Τρότσκι, στις άλλες ερωτικές σχέσεις της, στο πάθος της για το Μεξικό. Αντιμάχονται τα δύο άκρα: από τη μία, ο όλεθρος, ο θάνατος και, από την άλλη, η ίδια η ζωή, το πάθος για ζωή, για τα χρώματα, για τόσα χρώματα όσα έχει και η ζωγραφική της.

ΧΡΥΣΑ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΧΟΥΑΝ ΧΑΘΙΝΟ ΜΟΥΝΙΘ ΡΕΝΧΕΛ

Η μουσική εταιρεία του ονειρού

μτφρ.: Μαρία Μπεζαντάκου

εκδ. Opera, σελ. 144

Αν και οι Ισπανοί συγγραφείς δεν μας έχουν συνθησίσει σε ιστορίες του φανταστικού, ο Χουάν Ρένχελ παρουσιάζει μια σειρά ιστοριών που ξεπηδούν από απαγορευμένους κόσμους και πόρτες που δεν έπρεπε να ανοίξουν ποτέ, μιλάνε για πνεύματα και μεταφορά ψυχών σε άλλα σώματα, για μαργαριτάρια που περικλείουν το σμπαν και συντελούνται στο ατμοσφαιρικό Λονδίνο. Ο 43χρονος Ρένχελ είναι από τους πιο αναγνωρισμένους διηγηματογράφους της Ισπανίας, με πολυάριθμα βραβεία στο εναργητικό του, και επιδεικνύει μια «ήσυχη» γραφή με εκπληξίς της φαντασίας που έρχονται σχεδόν φυσικά, χωρίς υπερβολές. «Η μουσική εταιρεία του ονειρού» είναι το πρώτο του βιβλίο στα ελληνικά.

ΣΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΣΤΗΛΕΣ

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΜΑΣΑΧΟΥΣΕΤΗ

Η ζωή πριν από 200 χρόνια

Αυτό ο κόκκινος ακυρώνας, γραφικό κατάλοιπο μιας περασμένης εποχής, αποτελεί τμήμα του ανοικτού μουσείου στο Στέρμπριτζ της Μασαχουσέτης. Το Old Sturbridge Village αναπαριστά με ακρίβεια τη ζωή στην αγροτική Νέα Αγγλία στις αρχές του 19ου αιώνα. Οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να περιηγηθούν σε όλον τον χώρο, να μπουν στα κτίσματα, να περιεργαστούν αντικείμενα, εργαλεία και έπιπλα, αλλά και να διασταυρωθούν με ανθρώπους ντυμένους με τα καθημερινά ρούχα του 1810.

ΓΟΥΕΚΦΙΑΝΤ

Η Ινδία του Χάουαρντ Χότζκιν

Η σταθερή επιρροή που εξασκούσε η Ινδία στον σπουδαίο Βρετανό ζωγράφο Χάουαρντ Χότζκιν (1932-2017) εξετάζεται διεξοδικά στην Herworth Wakefield, στο Γιόρκσαϊρ. Είναι η πρώτη έκθεση με αυτό το θέμα. Ο Χότζκιν είχε επισκεφθεί την Ινδία για πρώτη φορά το 1964 και έκτοτε επήσπερε σχεδόν κάθε χρόνο. Η έκθεση, που θα διαρκέσει έως τις 8 Οκτωβρίου, παρουσιάζει πάνω από 35 έργα ζωγραφικής, σπάνιες φωτογραφίες από το αρχείο του Χότζκιν καθώς και σελίδες ημερολογίου.

ΖΙΒΕΡΝΙ

Henri Manguin

Χαρακτηρισμένος από τον Γκιγιόμ Απολινέρ ως αισθησιακός ζωγράφος, ο Henri Manguin (1874-1949) άφησε ισχυρό αποτύπωμα στις αρχές του 20ού αιώνα όταν οργανώθηκε το κίνημα των Fauves. Επηρεασμένος από τους ιμπρεσιονιστές και τους επιγονούς τους, ο Manguin ζωγράφισε πολλά θέματα με μοντέλο τη γυναίκα του, Ζαν, κάνοντας ιδιαίτερη χρήση του χρώματος. Η έκθεση έργων του έως τις 5 Νοεμβρίου στο Μουσείο του Ιμπρεσιονισμού στο Ζιβερνί είναι ένα καλλιτεχνικό γεγονός.

ΚΑΤΟΒΙΤΣΕ

Η ζωή σε μινιατούρα

Ενα από τα αστικά σύνολα της πολωνικής πόλης Κατοβίτσε δέχεται τις τελικές διορθώσεις για λογαριασμό του εξαιρετικού στο είδος του Μουσείου Μινιατούρας Kolejkowo. Είναι κομμάτι του ευρωπαϊκού πολιτισμού, αλλά η έμφαση δίνεται στην πλούσια αλλά άγνωστη πέραν της Κεντρικής Ευρώπης ιστορία της Σιλεσίας, όπου πολλοί τέχνες άνθησαν από τον 17ο έως τον 19ο αιώνα. Το Κατοβίτσε έχει το ιστορικό απόθεμα αυτής της κληρονομιάς και το Μουσείο Μινιατούρας είναι δημοφιλής προορισμός.

ΒΕΡΟΛΙΝΟ

1917: Η Ρωσία και η Ευρώπη

Ο ανδριάντας του Λένιν, γνωστός ως «Eislebener Lenin», που μεταφέρθηκε από τα γερμανικά στρατεύματα από τη Ρωσία στη Γερμανία, είναι ένα από τα εκθέματα της έκθεσης «1917. Επανάσταση. Ρωσία και Ευρώπη», που παρουσιάζεται έως τις 15 Απριλίου 2018 στο Γερμανικό Ιστορικό Μουσείο στο Βερολίνο. Η έκθεση προκαλεί μεγάλο ενδιαφέρον, καθώς είναι μια επεξεργασμένη γερμανική παραγωγή πάνω στη Ρωσική Επανάσταση.

Επιμέλεια: **ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ**

Το νέο κυβερνητικό κέντρο του Οσλο

ΝΟΡΒΗΓΙΑ

Η μεγάλη αρχιτεκτονική δραστηριότητα που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια στο Οσλο έχει ήδη μεταμορφώσει το παράκτιο μέτωπο της πόλης με τη νέα Οπερα και τα νέα μουσεία. Τα σχέδια για αναμόρφωση του κυβερνητικού κέντρου της νορβηγικής πρωτεύουσας είναι μια επιβεβαίωση για τη σοβαρότητα με την οποία η χώρα ξαναασκεδιάζει την πρωτεύουσά της. Το Οσλο αποκτά σταδιακά μητροπολιτικά χαρακτηριστικά. Το νέο συγ-

κρότημα που θα είναι η έδρα της κυβερνήσεως είναι ένα σύμπλεγμα κτιρίων, το οποίο υπολογίζεται να παραδοθεί το 2027 με έναρξη εργασιών οικοδόμησης το έτος 2020.

Εως τώρα η κρατική κατασκευαστική εταιρεία Statsbygg έχει καταλήξει σε δύο προτάσεις. Η μία προέρχεται από την Team Ubris (που βασίζεται στην επανεισαγωγή μεγάλων δημοσίων χώρων στο κέντρο της πόλης) και η άλλη πρόταση προέρχεται από την G8+ (που βασίζεται στη δημιουργία

νέας κεντρικής πλατείας). Στο κυβερνητικό κέντρο θα συνυπάρχουν διάφορα υπουργεία.

Το σύνολο της έκτασης στην οποία θα δημιουργηθεί το νέο κέντρο ανέρχεται σε 150.000 τ.μ. και θα προσφέρει περίπου 5.700 θέσεις εργασίας. Θεωρείται η μεγαλύτερη αρχιτεκτονική παρέμβαση στον δημόσιο χώρο στην ιστορία της Νορβηγίας. Η ανάπλαση περιλαμβάνει την αποκατάσταση τριών υπαρχόντων κτιρίων και την προσθήκη έξι νέων κτιρίων στην ιστο-

ρική περιοχή Regjeringskvartalet. Το Οσλο έχει μεταβάλει τη διεθνή εικόνα του τις τελευταίες δεκαετίες με τη συστηματική αναδιοργάνωση του δημόσιου χώρου και την προσθήκη νέων κτιρίων δημόσιας αρχιτεκτονικής γοήτρου. Παράλληλα, η ευημερία της χώρας έχει προσελκύσει επενδύσεις στον ιδιωτικό τομέα που έχουν πλέον αποτυπώσει στη νορβηγική πρωτεύουσα ένα ευκρινές πλέον αποτύπωμα στην post-Millennium εποχή. Το 2018 αναμένεται να ανοίξει

το νέο Μουσείο Edvard Munch, αφιερωμένο στον εθνικό ζωγράφο της Νορβηγίας. Είναι ένα νέο κτίριο σχεδιασμένο από τους Ισπανούς Herreros Arquitectos, που κέρδισαν τον σχετικό διαγωνισμό ήδη από το 2009, αλλά το έργο είχε καθυστερήσει για λόγους τεχνικούς και οικονομικούς. Τα εγκαίνια του Μουσείου Munch στην παρακία ζώνη, κοντά στην Οπερα, θα σηματοδοτήσουν συμβολικά την αρχιτεκτονική ανάπλαση του Οσλο, που αλλάζει πλέον ταχύτητα.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ

Γράφει ο **ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ**

Τι πρέπει να γνωρίζουν τα παιδιά (και τα εγγόνια)

Ο κύριος της σημερινής φωτογραφίας ονομάζεται Μαρκ Ολιβερ Εβερρετ, γνωστότερος ως E, αρχηγός της δημοφιλούς αμερικανικής «ίντι» μπάντας Eels. Ο Μαρκ έχει γράψει και μια αυτοβιογραφία, ο τίτλος της οποίας προέρχεται από ένα του τραγούδι: «Things the Grandchildren Should Know» («Πράγματα που θα έπρεπε να γνωρίζουν τα εγγόνια»), ενώ πρωταγωνιστεί στο ντοκιμαντέρ του BBC «Parallel Worlds, Parallel Lives» («Παράλληλοι κόσμοι, παράλληλες ζωές»), για τον πατέρα του, Χιου Εβερρετ (1930 - 1982). Τον έχασε από ανακοπή στα 19 του. Τον βρήκε ο ίδιος. Οπως λέει στην ταινία, ήταν από τις σπάνιες φορές που άγγιξε τον πατέρα του και αυτή όταν ήταν νεκρός.

Ο Χιου Εβερρετ υπήρξε φημισμένος φυσικός. Το 1957 εξέδωσε την επιστημονική μελέτη «Ερμηνεία των Πολλών Κόσμων». Χονδροειδώς: για κάθε επιλογή που κάνουμε, γεν-

«Μεγαλώνοντας γίνομαι σαν τον πατέρα μου, παρότι είχα ορκιστεί ότι αυτό δεν θα συμβεί ποτέ. Τώρα πια μπορώ να πω ότι τον αγαπώ».

νιέται ένα νέο, παράλληλο σύμπαν στο οποίο επέλεξε άλλο σύντροφο, άλλη δουλειά, άλλη ζωή. Περιφρονήθηκε από την επιστημονική κοινότητα της εποχής και ασχολήθηκε με την εθνική άμυνα των ΗΠΑ, τα τελευταία χρόνια όμως οι θεωρίες του βρίσκουν ολοένα και περισσότερους αποδέκτες διεθνώς.

Κβαντοφυσικά, παράλληλα σύμπαντα – ο Μαρκ ποτέ του δεν κατάλαβε τι σκεφτόταν ο απόμακρος πατέρας του. Πάντως, όταν το 1996 η καταθλιπτική αδελφή του Μαρκ αυτοκτόνησε, στο σημείωμα που

άφησε, έγραφε: «Ίσως συναντήσω τον μπαμπά σε ένα παράλληλο σύμπαν».

Ο κύριος Γκρι νιώθει δέος για τις θεωρίες του Χιου και αγαπάει τα τραγούδια του Μαρκ Εβερρετ. Το αγαπημένο του τραγούδι είναι ακριβώς αυτό, «Things the Grandchildren Should Know»: «Πάω για ύπνο πολύ νωρίς. Όλοι το βρίσκουν παράξενο. Ευπνάω πολύ νωρίς το πρωί όσο απογοητευτική κι αν ήταν η προηγούμενη ημέρα. Ετσι νιώθω φρέσκος. Δεν πολυβγαίνω απ' το σπίτι. Δεν μου αρέσει να είμαι μέσα σε κόσμο. Με κάνει νευρικό και περιεργό. Δεν μου αρέσει ούτε σε θεάματα να πηγαίνω. Είναι καλύτερο για μένα να μένω σπίτι. Κάποιος ίσως πονέει ότι μισώ τους ανθρώπους, αλλά δεν είναι έτσι ακριβώς. Κάνω κάμποσες βλακείες, αλλά η καρδιά μου βρίσκεται εκεί που πρέπει. Και αυτό, το ξέρω. Πήρα ένα σκύλο, τον πάω μια βόλτα. Και όλοι οι άνθρωποι θέλουν να χαϊρετά-

σουν. Συνήθισα να κοιτάζω κάτω τις ρωγμές του πεζοδρομίου. Μαθαίνω να χαϊρετάω χωρίς μεγάλη δυσκολία. Μεγαλώνοντας γίνομαι σαν τον πατέρα μου, παρότι είχα ορκιστεί ότι αυτό δεν θα συμβεί ποτέ. Τώρα πια μπορώ να πω ότι τον αγαπώ. Ποτέ μου δεν κατάλαβα τι περνούσε απ' το μυαλό του. Νιώθω ότι τώρα βρίσκεσαι εδώ μαζί μου αν και πεθαμένος.

»Δεν είναι όλα καλά ούτε όλα κακά. Μην πιστεύετε όλα όσα διαβάζετε. Είμαι ο μόνος που ξέρει πώς έχουν τα πράγματα και σκέφτηκα να σας τα πω προτού την κάνω. Οπότε, στην τελική, θα ήθελα να πω ότι είμαι ευγνώμων. Προσπάθησα να κάνω το καλύτερο και να χαρώ όσα είχα. Γνώρισα την αληθινή αγάπη και το αληθινό πάθος και τη διαφορά ανάμεσα στα δύο. Μετάνωσα για ορισμένα πράγματα, αλλά αν μπορούσα να το πάρω όλο από την αρχή, ε, αυτό είναι κάτι που θα ήθελα πολύ να κάνω».

Το καλοκαιρινό «κατεπείγον» της αγάπης

Η «Κ» επισκέφθηκε την έκθεση «Summer of Love» στο Πυθαγόρειο Σάμου και μίλησε με την επιμελήτρια Κατερίνα Γρέγου

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΗΝΑΚΗ

Το να μιλάς για την αγάπη και μάλιστα για την πολιτική της διάσταση σήμερα ακούγεται αφελές – ίσως και μελοδραματικό. Το 1967, όμως, ακριβώς 50 χρόνια πριν, ο δυτικός κόσμος πέρασε το «Καλοκαίρι της αγάπης», την πρώτη προσπάθεια να ιδωθεί η πρωταρχική και ιδιωτική αυτή ανθρώπινη συνθήκη ως πολιτική, θέλοντας να ξεπεράσει τα όρια του ζευγαριού ή της οικογένειας και να μετατραπεί σε δημιουργική δύναμη για τη συγκρότηση κοινότητας.

Φέτος, το Art Space Pythagorion της Σάμου, η εικαστική πρωτοβουλία του Ιδρύματος Schwarz και της δραστήριας και επίμονης Χιόνας Ξανθοπούλου-Schwarz, επανεπισκέπτεται το «Καλοκαίρι της αγάπης». Η επιμελήτρια της έκθεσης, Κατερίνα Γρέγου, φωτίζει την έννοια του «κατεπείγοντος», όπως ίσχυε το 1967, όπου η πολιτική και η αγάπη έμοιαζαν επιτακτική απάντηση στο γεωπολιτικό συγκείμενο της περιόδου: Πόλεμος των Εξι Ημερών, πόλεμος του Βιετνάμ, ελληνική δικτατορία, αλλά και, κατά ειρωνεία της τύχης, αίτηση του Ηνωμένου Βασιλείου για ένταξη στην τότε ΕΟΚ.

Το «Καλοκαίρι της αγάπης» ήταν το απαύγασμα της πολιτικής ανυπακοής, του αντιαυταρχισμού, των μεγάλων αντιπολεμικών διαδηλώσεων, των «παιδιών των λουλουδιών» και του «flower power». Η

Αφορμή, το «Καλοκαίρι της αγάπης» του 1967, το απαύγασμα του αντιαυταρχισμού, των αντιπολεμικών διαδηλώσεων, του «flower power».

Κατερίνα Γρέγου, την οποία συνάντησε η «Κ» στη Σάμο, θεωρεί ότι τα ζητήματα εκείνης της περιόδου, ακόμη κι αν έχουν περάσει 50 χρόνια από τότε, παραμένουν ανοικτά. «Όπως και πέρυσι με την έκθεση γύρω από το προσφυγικό, έτσι και φέτος, μου ήταν αδιανόητο να επιμεληθώ μια έκθεση ειδικά στη Σάμο, η οποία να μην περιστρέφεται γύρω από τα ζητήματα της αγάπης και του πόνου των ανθρώπων σήμερα. Κοιτάζτε» –λέει δείχνοντας τα παράθυρο– «απέναντι είναι τα βουνά της Τουρκίας. Στο Βαθύ, έχουμε τα κέντρα φιλοξενίας. Πώς να τα αγνοήσεις όλα αυτά; Πώς να αγνοήσεις τα σωσίβια και τις βάρκες;» αφηγείται στην «Κ» η διεθνώς αναγνωρισμένη επιμελήτρια, η οποία έχει αναλάβει την καλλιτεχνική επιμέλεια

Στο ωραίο κτίριο του Art Space Pythagorion, του Ιδρύματος Schwarz, η Κατερίνα Γρέγου δημιούργησε μια σύγχρονη ιστορία για ένα «παλιό» θέμα: την αγάπη ως πολιτική πράξη.

της πρώτης Μπενάλε της Ρίγας.

Στο ίδιο πνεύμα, το «Καλοκαίρι της αγάπης» στη Σάμο κτίζεται γύρω από τη θεωρία για την πολιτική αγάπη που έχει αναπτύξει ο θεωρητικός της λογοτεχνίας και πολιτικός φιλόσοφος Michael Hardt (γενν. 1960), μιλώντας για τη «συλλογική μεταμόρφωση» που μπορεί να προκαλέσει η αγάπη. Η Κατερίνα Γρέγου θεωρεί ότι αυτή η θεωρία είναι πιο επίκαιρη από ποτέ, αφού σε πλανητικό επίπεδο έχουν εγερθεί ζητήματα εθνικισμού, ξενοφοβίας, σεξισμού, ομοφοβίας, κάτι που παρατηρείται ακόμη περισσότερο στην Ευρώπη.

Η περιήγηση στον χώρο του Art Space Pythagorion, ένα παλιό ξενοδοχείο της περιοχής, που, μάλιστα, κατασκευάστηκε επί Επταετίας και ανακατασκευάστηκε από το Ιδρυμα

Schwarz και τους αρχιτέκτονες Πιέν Πετράκου και Στέλιο Λουλούργα, για τις ανάγκες των εκθέσεων, των εκπαιδευτικών προγραμμάτων του χειμώνα και των residencies των καλλιτεχνών, είναι ένα μικρό εικαστικό σεμινάριο για την αγάπη σήμερα, πάντοτε, όμως, στη συγκεκριμένη κοινωνική της διάσταση. Το βίντεο της Bonajo («Night Soil – Economy of Love», 2016) συγκινεί με την καταγραφή των γυναικών εργαζομένων του σεξ στο Μπρούκλιν, οι οποίες βρίσκουν στην εργασία τους τον τρόπο να χειραφετηθούν. Ο Grimonprez, στο δικό του βίντεο («Every day words disappear», 2016), αντιπαράβλλει τη φιλοσοφία του Hardt με το φιλμ του Ζαν-Λικ Γκοντάρ «Alphaville», για να μιλήσει για την αγάπη ως αντίδοτο στον φόβο.

Από το Ινστιτούτο Κοινωνικής Ιστορίας του Αμστερνταμ βλέπουμε τις αφίσες του 1967 για τη σεξουαλική απελευθέρωση και τον πόλεμο στο Βιετνάμ, ενώ η Itakura δημιουργεί οδόσημα, τα οποία στη μία τους πλευρά αναφέρουν διεκδικήσεις του 1967 και στην άλλη εκείνες του 2017. Ο Μιχαήλ Καρίκας δημιουργεί μια εγκατάσταση με βινύλια της εποχής και εμβληματικά βιβλία, κατασκευάζοντας ένα πολύχρωμο σαλόνι σπιτιού, ενώ οι Κοζάκας και Veneigem έχουν δύο βίντεο σε διάλογο, πραγματευόμενοι τον κόσμο μακριά από τα αδιέξοδα του καταναλωτισμού, του περιβάλλοντος και της κοινωνικής ανισότητας, χρησιμοποιώντας εικόνες από την Ελλάδα. Ο Mäetamm εκθέτει μια σειρά δέκα ζωγραφικών έργων, ακραία

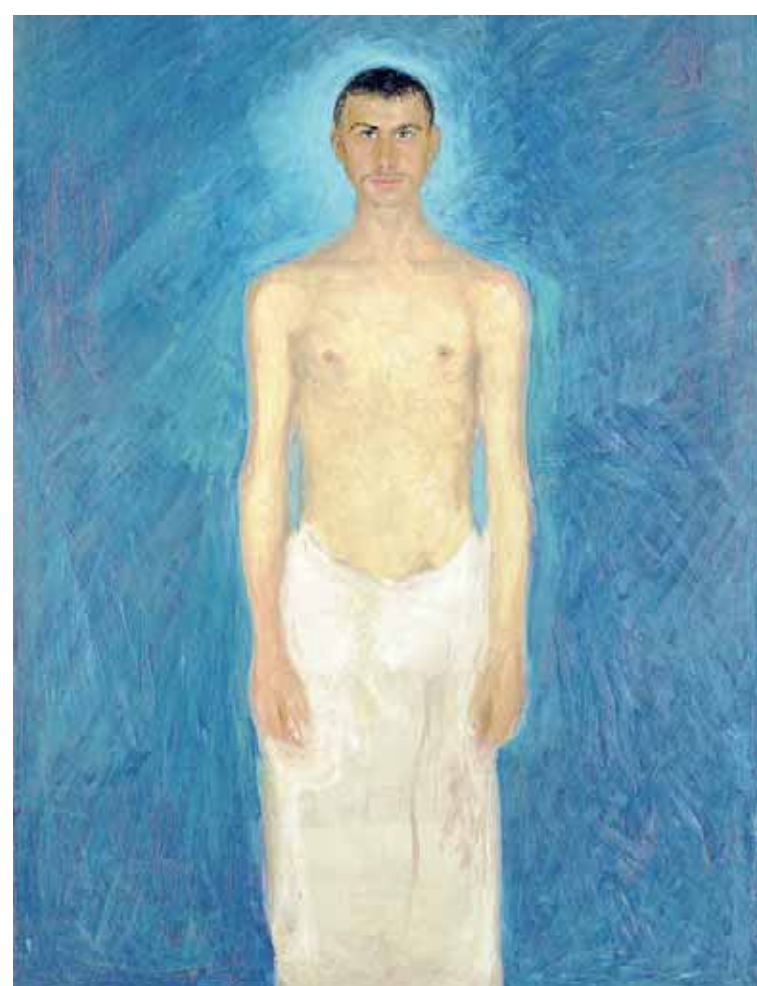
ρορ αισθητικής, με συνθήματα που αντέχουν μέχρι το παρόν.

Η Monko, με το «Lucy in the sky» (2017), χρησιμοποιεί υλικά του '60, όπως το βινύλιο και η ταπετσαρία, μιλώντας για το τσιγάρο ως φαλλικό σύμβολο αλλά και για το χάπι αντισύλληψης που έκανε θραύση την ίδια δεκαετία. Ο Orlow, από πλευράς του, στην εγκατάσταση «The short and the long of it» (2010-2017), με σχέδιο, κείμενο, φωτογραφία και βίντεο, αφορμάται από την αποτυχία 14 πλοίων να διέλθουν τη Διώρυγα του Σουέζ λόγω του Πολέμου των Εξι Ημερών, μένοντας καθλωμένα για οκτώ χρόνια, δημιουργώντας μια νέα κοινότητα.

«Με τα έργα αυτά», όπως μας λέει η Κατερίνα Γρέγου, «μπορούμε να αρχίσουμε να αντιλαμβάνομαστε

την αγάπη ως κάτι πιο κοινό. Η τέχνη, από τον ρασιοναλισμό του '70 και μετά, έχασε την μάλα της αγάπης, ιδιαίτερα με την κυριαρχία της εννοιολογικής τέχνης. Μαζί, χάθηκε και το κιούμορ. Η έκθεσή μας δεν είναι, όμως, νοσταλγική. Αλλωστε, δεν πιστεύω καθόλου σήμερα στο «flower power». Αυτό που κάνουμε φέτος εδώ είναι περισσότερο πολιτική δήλωση ότι η αγάπη έχει παραγκωνιστεί. Α να μην ξεχνάμε ότι σήμερα, η αγάπη είναι έκφραση της αποδοχής του διαφορετικού. Τα κέντρα φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών, εδώ στη νησί και αλλού, είναι ακριβώς μια έκφραση αγάπης».

Art Space Pythagorion, Πυθαγόρειο Σάμου. Έως 15 Οκτωβρίου.

Ρίχαρντ Γκερσλ, «Hμίγυμνο αυτοπορτρέτο», 1902-04 (Leopold Museum).

Ρίχαρντ Γκερσλ, ο ιδιοφυής αυτόχειρας

Του ΝΙΚΟΥ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΥ

Νέος, ταλαντούχος, αυτόχειρας. Στη Βιέννη του εξπρεσιονισμού. Η περίπτωση του Ρίχαρντ Γκερσλ, του Αυστριακού ζωγράφου των αρχών του 20ού αιώνα, έρχεται στο προσκήνιο μέσα από τη μεγάλη έκθεση στη Neue Galerie της Νέας Υόρκης. Είναι η πρώτη έξοδος έργων του Γκερσλ αυτού του βελγικού και απτής της σημασίας που διοργανώνεται στις ΗΠΑ και μάλιστα σε ένα μουσείο όπως η Neue Galerie, που ειδικεύεται στη γερμανική και αυστριακή τέχνη του συμβολισμού, του εξπρεσιονισμού και όλων των μεταβατικών ρευμάτων πριν από τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Ένας νέος εκείνης της εποχής ήταν ο Ρίχαρντ Γκερσλ, ρηξικέλευθος όσο και εύθραυστος, με έναν ψυκισμό στο μεταίχμιο δημιουργίας και αυτοκαταστροφής.

Αυτοκτόνησε στα 25 του χρόνια το 1908 και ο πρόωρος θάνατός του ακολούθησε –χωρίς να συνδέεται ευθέως– την αποκάλυψη της ερωτικής σχέσης που διατηρούσε με τη Ματθίλδη, τη γυναίκα του Αυστριακού συνθέτη Αρνολντ Σένμπεργκ. Ο Γκερσλ είχε συνδεθεί με

Ρίχαρντ Γκερσλ, «Grinzing, άνοιξη» (1906). Ιδιωτική συλλογή, Ν. Υόρκη.

τους Σένμπεργκ με βαθιά φιλία, που διακόπηκε απότομα μετά την αποκάλυψη του ερωτικού σκανδάλου. Στην έκθεση, μια αίθουσα είναι αφιερωμένη αποκλειστικά στη σχέση ανάμεσα στον Ρίχαρντ Γκερσλ και τον Αρνολντ Σένμπεργκ. Ο Σένμπεργκ ήταν εννέα χρόνια μεγαλύτερος και έζησε 66 χρόνια πε-

ρισσότερο από τον Γκερσλ.

Η έκθεση στη Neue Galerie είναι μια συνδιοργάνωση με την Πινακοθήκη Schirn της Φρανκφούρτης και θα παραμείνει ανοικτή έως τις 25 Σεπτεμβρίου. Είναι μια παραγωγή που βασίζεται στις γνώσεις και στο ταλέντο της επιμελήτριας και ιστορικού τέχνης Jill Lloyd,

που θεωρείται κορυφαία σε θέματα γερμανικής και αυστριακής τέχνης πριν και μετά το 1900. Το βιβλίο της «Γερμανικός εξπρεσιονισμός, πριμιτιβισμός και μοντερνισμός» (Yale University Press) είχε τιμηθεί με το βραβείο National Art Book στις ΗΠΑ. Από τις πιο πρόσφατες εκδόσεις της στη Neue Galerie ήταν «Ο Μουνκ και ο εξπρεσιονισμός».

Ο Ρίχαρντ Γκερσλ μελετάται ολοένα και περισσότερο ως μια από τις κεντρικές και επιδραστικές περιπτώσεις της αβάν-γκαρντ σκηνής της Βιέννης την τελευταία περίοδο της Αυστροουγγρικής Αυτοκρατορίας. Ο Γκερσλ ήταν ιδιαίτερος και πρωτότυπος και το ημίμυνο αυτοπορτρέτο του σε πολύ νεαρή ηλικία δείχνει τη σχέση που είχε με την εικονοκλαστική σκηνή της Βιέννης και τον αντιακαδημαϊσμό του 1900. Όσο και επιδραστικοί να ήταν οι εκπρόσωποι του Sezession, στην εποχή τους ήταν τρόπον τινά περιθωριακοί, καθώς στη Βιέννη κυρίαρχο ήταν το πιο συντηρητικό γούστο. Ο βραχύς βίος του Ρίχαρντ Γκερσλ και η τραγική αυτοχειρία του συνετέλεσαν στη δημιουργία ενός πέπλου μυστηρίου γύρω από το όνομά του.

Ερωτας στη δίνη του πολέμου

Διαλυμένες ανθρώπινες σχέσεις μέσα στα ερείπια του ισπανικού εμφυλίου

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Ο **ισπανικός** εμφύλιος, με το πολιτικό, ιστορικό και τραγικό φορτίο του, έχει κατά καιρούς υπάρξει πηγή έμπνευσης για δεκάδες μυθιστορηματικές δημιουργίες. Μια τέτοια του Καταλανού συγγραφέα Joan Sales μεταφέρει στη μεγάλη οθόνη ο Αγκουστί Βιγιαρόνγκα («Μαύρο ψωμί»), ολοκληρώνοντας μια τριλογία ταινιών που αναφέρονται σε αυτή την κορυφαία πτυχή της σύγχρονης ιστορίας της πατρίδας του. Ο «Αβέβαιος θρίαμβος» ωστόσο δεν είναι μια πολεμική ταινία αντιθέτως, διαβάζεται ως ερωτικό

δράμα, τοποθετημένο μέσα στη δίνη του πολέμου.

Στο μέτωπο της Αραγωνίας το 1937, ο Λουίς, νεαρός αξιωματικός του ρεπουμπλικανικού στρατού, βρίσκεται αδρανής με τη μονάδα του σε κάποιο χωριό της επαρχίας. Παρότι παντρεμένος με παιδί, γνωρίζει και ερωτεύεται την Καρλάνα, μια ντόπια χήρα αρχόντισσα, που κουβαλά πολλά μυστικά. Ταυτόχρονα ο καλύτερός του φίλος, Σολέρας, είναι κρυφά ερωτευμένος με τη γυναίκα του Λουίς. Δύο ερωτικά τρίγωνα σχηματίζονται, καθώς οι καταστάσεις ωθούνται στα άκρα και οι άνθρωποι καλούνται να επιβιώσουν –και ψυχικά– σε ένα περιβάλλον πόνου και καθημερινής εξαχρείωσης.

Ο Βιγιαρόνγκα επιλέγει να δείξει την τραγικότητα του εμφυλίου πολέμου με όχημα την ψυχογραφική ανάλυση των ηρώων του. Οι άνθρωποι αυτοί, έξω από την κυρίως δράση του μετώπου, μοιάζουν ρηγμαμένοι, εσωτερικά πτυχιμένοι – και μάλλον αδιάφοροι για την τελική έκβαση του πολέμου. Σε ένα φιλμ έντονα αντιρωτικό, οι πάντες επαναπροσδιορίζουν τις σχέσεις τους – με τον έρωτα, τη φίλια, τη θρησκεία, την πολιτική ιδεολογία κ.ο.κ. Όλα αυτά

Η ιστορία του «Αβέβαιος θρίαμβος» εξελίσσεται σε μια προσωρινά ειρηνική ζώνη, εν μέσω του ισπανικού εμφυλίου.

στο πλαίσιο του ατμοσφαιρικού δράματος το οποίο, αν και έχει αδυναμίες, είναι συναισθηματικά ειλικρινές και πολιτικά έντιμο με το θέμα του.

Όσο για τις διάφορες άλλες κινηματογραφικές ταινίες που κινούνται γύρω από τον ισπανικό εμφύλιο, μπορούμε με μια πρώτη ματιά να ξεχωρίσουμε τρεις επιλογές. Αρχικά, τη μεταφορά του κλασικού «Για ποιον χτυπά η καμπίνα» (1943) του Χέμινγουэй, από τον Σαμ Γουντ, με τους Γκάρνι Κούπερ και Ινγκριντ Μπέργκμαν να υποδύονται ιδανικά ένα ζευγάρι που γνωρίζεται και ερωτεύεται μέσα στον πόλεμο. Την παράσταση, βεβαίως, κλέβει με τη «θεατρική» –και βραβευμένη με Όσκαρ– ερμηνεία της στον ρόλο της Πιλάρ η Κατίνα Παξινού. Από την άλλη,

το πιο σπουδαίο ίσως φιλμ σχετικά με το θέμα είναι το «Γη και ελευθερία» του Κεν Λόουτς. Ο Βρετανός σκηνοθέτης, με καθαρό πολιτικό στίγμα και κριτική ματιά, μιλάει για τη μάχη κατά του φασισμού αλλά και τις ενδογενείς κόντρες του δημοκρατικού στρατοπέδου. Πρωταγωνιστής του είναι ένας άνεργος Βρετανός κομμουνιστής (Ιαν Χαρτ), ο οποίος θα φτάσει στην Ισπανία το 1937, για να πολεμήσει στο πλευρό διαφορετικών δημοκρατικών ομάδων. Τέλος, για όσους προτιμούν και μια δόση... παραμυθιού, ο «Λαβύρινθος του Πάνα» του Γκιγιέρμο ντελ Τόρο περιγράφει με τρόπο απολαυστικά υπερρεαλιστικό –και οπτικά υπέροχο– την ανάγκη φυγής από το καθεστώς της καταπίεσης και της ανελευθερίας.

ΤΟ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Στο «**Baby Driver**» ο Εντγκαρ Ράιτ («Ο Σκοτ Πίλγκριμ εναντίον των 7 πρώην») εφαρμόζει επιτυχημένα την καταγιστική συνταγή της περιπέτειας μετά... μουσικής. Ο ήρωάς του, ένας απίστευτα ταλαντούχος οδηγός διαφυγής από ληστείες, παγιδεύεται σε μια «δουλειά» καταδικασμένη σε αποτυχία. Απέναντί του ένα απαιτητικό αφεντικό (Κέβιν Σπέσι) και δύο ημιπάρφρονες «συνάδελφοι» (Τζον Χαμ, Τζέιμι Φοξ). Διασκεδαστική και με καλό ρυθμό ταινία δράσης, με τη μουσική σε υψηλά ντεσιμπέλ και λαμπερούς πρωταγωνιστές.

Στο «**Atomic Blonde**» η Σαρλίζ Θέρον μεταμορφώνεται σε αμείλικτη κατασκοπο της βρετανικής ΜΙ6, που αναλαμβάνει μια επικίνδυνη αποστολή στο Βερολίνο, παραμονές της πτώσης του Τείχους. Το ατελείωτο κυνηγητό, το παιχνίδι των διπλών πρακτόρων και οι κλασικές ανατροπές του θρίλερ διανθίζονται ιδανικά από την «κομίστικ» ατμόσφαιρα και τα ευρηματικά τρικ του πρωτοεμφανιζόμενου σκηνοθέτη (και πρώην stuntman) Ντέιβιντ Λέιτς. Δίπλα στη Θέρον, απολαυστικός είναι και ο Τζέιμς Μακαβόι στον ρόλο ενός μπόεμ κατασκοπού.

Αβέβαιος θρίαμβος ***

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΔΡΑΜΑ

Σκηνοθεσία: Αγκουστί Βιγιαρόνγκα

Ερμηνείες: Οριόλ Πλα, Νούρια

Πριμ, Μαρσέλ Μποράς, Τερέλ Παβέθ

MEGAONE
2017 - 2018

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΡΑ

Η ενημερωτική εκπομπή του MEGAONE, που σας μεταφέρει με αμεσότητα και εγκυρότητα όλα τα γεγονότα, επιστρέφει δυναμικά στις **28 Αυγούστου**.

Η **Νατάσα Ιωάννου** μαζί με τη δημοσιογραφική ομάδα του MEGAONE, βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της επικαιρότητας και θα σας ενημερώνουν με ζωντανές συνδέσεις και ανταποκρίσεις για όλη την επικαιρότητα.

ΠΡΕΜΙΕΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ 28 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΠΡΩΙ ΣΤΙΣ 11:00

www.tvonenews.com.cy

MEGAONE
2016 - 2017

ΣΑΝ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Η **Αλεξία Αναστασία** θα μας ξεναγήσει στους πιο όμορφους προορισμούς της Κύπρου και θα κάνει τα πιο απίθανα πράγματα!

Θα μαγειρέψει, θα τραγουδήσει, θα παίξει... και θα μας έχει συνοδοιπόρους στα ταξίδια της!

ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ ΣΤΙΣ 18:20

www.tvonenews.com.cy

Καλή ποπ σαν δροσιτικό καλοκαιρινό κοκτέιλ

Τρία νέα άλμπουμ ξεχωρίζουν από την πρόσφατη ποπ παραγωγή

Του ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ

Στον πολύχρωμο και αεικίνητο κόσμο της ποπ μουσικής, το καλοκαίρι προσφέρεται κυρίως για μεμονωμένα σινγκλ, επιτυχίες των 2-3 μηνών που θα δώσουν τον ρυθμό στα κλαμπ και ταυτόχρονα θα θέσουν νέα ρεκόρ «κτυπημάτων» στο YouTube. Υπάρχει ωστόσο και η άλλη πλευρά: οι (λεγόμενοι) ποπ καλλιτέχνες δηλαδή, οι οποίοι προτιμούν να κυκλοφορούν ολοκληρωμένα άλμπουμ, με αρχή, μέση και τέλος, τα οποία μάλιστα βλέπουν ως ευκαιρίες εξέλιξης ή και μεγάλων αλλαγών στη μουσική τους. Για τον λόγο το αληθές ακολουθούν τρία παραδείγματα καλλιτεχνών διεθνούς φήμης, οι οποίοι φέτος το καλοκαίρι κυκλοφόρησαν νέους δίσκους, εξερευνώντας διαφορετικά μουσικά μονοπάτια.

Η Λάνα Ντελ Ρέι. Η πιο ιδιαίτερη πιθανότητα ποπ σtar του καιρού μας, είχε μέχρι τώρα σαν σήμα-κατατεθέν της εκείνη τη vintage μελαγχολία, ποτισμένη με μια δόση κανονικής κατάθλιψης και ρομπότ προς την καταστροφή. Δεν ήταν λίγοι μάλιστα εκείνοι που προέβλεπαν πως η Λάνα θα ήταν το επόμενο μεγάλο αστέρι που θα μας άφηνε νωρίς, τυφλωμένο από τη λάμψη του – και άλλα τέτοια γραφικά. Εκείνη όχι μόνο είναι ακόμα εδώ, αλλά τιτλοφορεί και την πιο πρόσφατη δουλειά της «Lust for Life», λαχτάρα για

ζωή δηλαδή, την οποία μάλλον χαίρεται με την καρδιά της στα 32 της χρόνια. Φυσικά και η Αμερικανίδα τραγουδοποιός δεν είναι αφέλιμη, ώστε να μεταβάλει πλήρως την (επιτυχημένη) ταυτότητά της. Τα φωνητικά του «Lust for Life» διατηρούν στο ακέραιο την ατμοσφαιρική μελαγχολία τους, το ίδιο και οι μελωδίες, που μοιάζουν εδώ ακόμα πιο απογυμνωμένες σε σύγκριση με το προηγούμενο «Honeymoon». Η διαφορά ωστόσο έγκειται στους στίχους. Η απέραντη θλίψη και οι αυτοκαταστροφικές σχέσεις που κυριαρχούσαν πριν, εδώ εμφανίζονται μόνο σαν αναμνήσεις, επουλωμένα σημάδια προηγούμενων μαχών. Αντί για αυτά υπάρχει η χαρά του έρωτα («Love», «Lust for Life», «White Mustang»), η αποθέωση της γυναικείας φύσης («God Bless America - And All The Beautiful Women In It») ακόμα και η ανησυχία για το μέλλον της χώρας της («When The World Was At War We Kept Dancing»). Και οι συνεργασίες όμως εδώ είναι διαφορετικές, με τους χιπ-χοπ/R'n'B καλλιτέχνες The Weeknd και ASAP Rocky να δίνουν έναν άλλο, πιο σύγχρονο, τόνο στον δίσκο. Ο τελευταίος πάντως, όπως δείχνουν και οι ρίμες του (Uh, her sophistication makes you wanna quit the bitch you datin'/ Let's skip the games, let's quit the playin'), ξέρε να αποδιείξει και τον πρέποντα... σεβασμό.

Λάνα Ντελ Ρέι, Lorde και Arcade Fire κυκλοφόρησαν φέτος νέους δίσκους, εξερευνώντας διαφορετικά μουσικά μονοπάτια.

Δίπλα στη φτασμένη Λάνα στέκεται άνετα και μια ακόμα πιο νέα, αλλά εξαιρετικά ταλαντούχα συνάδελφός της. Η εικοσάχρονη Νεοζηλανδή Lorde έχει αρχίσει ήδη τη δική της κατάκτηση της παγκόσμιας σκηνής και το πιο πρόσφατο άλμπουμ της «Melodrama» μοιάζει με ιδανικό... εργαλείο. Με στίχους και μουσική δική της, η Lorde υπογράφει έναν δίσκο που μοιάζει με δροσιτικό καλοκαιρινό κοκτέιλ. Οι πλούσιες ηλεκτρονικές φόρμες που χαρακτηρίζουν το ντεμπούτο της «Pure Heroine», υπάρχουν και εδώ εμπλουτίζονται ωστόσο από τη διακριτική μελαγχολία του πιάνου, τον όγκο της ηλεκτρικής κιθάρας

και πολλά άλλα συστατικά, τα οποία κάνουν το μείγμα... εκρηκτικό. Εκρηκτικό σαν το «Home-made Dynamite», ένα από τα καλύτερα κομμάτια του άλμπουμ, χαρακτηριστικό της «συναίσθηματικής αναγέννησης», όπως έχει η ίδια χαρακτηρίσει τη συγκεκριμένη δουλειά της. Το πιο συναρπαστικό όμως είναι να παρατηρεί κανείς, μέσα από τη μουσική, το μοναδικό στιγμιότυπο της μετάβασης μιας καλλιτέχνιδος από την εφηβεία (το «Pure Heroine» κυκλοφόρησε όταν ήταν 16 ετών) στην ενήλικη δημιουργική ζωή. Οι τρίτοι της παρουσιάσθης μας είναι οι Arcade Fire. Η μπάντα από το Μόντρεαλ βέβαια ανήκει

Η Λάνα Ντελ Ρέι είναι από τις πιο ιδιαίτερες «ηρώιδες» της σύγχρονης ποπ μουσικής. Πάνω, τα εξώφυλλα των Arcade Fire, της Λάνα Ντελ Ρέι και της Lorde.

προφανώς στον χώρο της ροκ, ωστόσο η δημοφιλία τους και πολύ περισσότερο το ύψος του τελευταίου άλμπουμ τους αρκούν για να τους τοποθετήσουν στο φάσμα των mainstream μουσικών δυναμειών. Το «Everything Now», το οποίο έρχεται τέσσερα χρόνια μετά το «Reflektor» του 2013, σηματοδοτεί τη στροφή (;) του συγκροτήματος προς έναν πιο ποπ, χορευτικό ήχο, κατάλληλο περισσότερο για τις πολύχρωμες πίστες των κλαμπ, παρά για ροκ ξεφωτιστάκια. Από όλα πάντως τα ενδιαφέροντα κομμάτια του, εμείς προτιμάμε τα παιχνιδιάρικα, ατμοσφαιρικά φαλτσέτα του «Electric Blue».

PIK1 ΤΗΛ.: 22862000

21.30 Pink Panther

- 07.30 Συναυλία αφιέρωμα στο Μάνο Λοΐζο - (Ε)
- 10.15 Στην άκρη του παράδεισου - (Ε) Σειρά εποχής.
- 11.30 Πέτρινο ποτάμι, IV - (Ε) Δραματική σειρά εποχής.
- 13.00 Με οδηγό την Ελπίδα - (Ε)
- 13.30 Αμύνεσθαι περί Πάτρης Εκπομπή με τον Πέτρο Κωσταντίνου.
- 14.00 Zoom Art
- 14.10 Σάββατο κι απόβραδο - (Ε)
- 15.30 Κέδροι της Κύπρου - (Ε) Ντοκιμαντέρ.
- 16.00 Τετ - Α - Τετ - (Ε) «Πάνος Μουζουράκης» (στη νοηματική)
- 17.00 Μάθε τέχνη κι άσπινε - (Ε)
- 17.30 Σπίτι στη φύση - (Ε) Περιβαλλοντική εκπομπή.
- 18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (στη νοηματική)
- 18.15 Η τιμή τιμής δεν έσειε Κυριώτικο σκετς.
- 19.20 Χωρίς αποσκευές - (Ε)
- 20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 21.30 Η εκδίκηση του Ροζ πάνθηρα (Revenge of the Pink Panther) Κλασική κωμωδία, με τους Πίτερ Σέλερς, Χέρμπερτ Λομ, κ.ά.
- 23.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 23.15 Επ. προγραμμάτων

PIK2 ΤΗΛ.: 22862000

16.30 Η ζωή της Κέιτλιν

- 07.15 Παιδική ζώνη
- 16.00 Οικογενειακή υπόθεση (Family Biz) Οικογενειακή σειρά.
- 16.30 Η ζωή της Κέιτλιν (Caitlin's way, II) Οικογενειακή σειρά.
- 17.00 Euromaxx
- 17.30 Στη γλώσσα του ρυθμού (Rhythms that speak) Σειρά ντοκιμαντέρ.
- 18.00 Τα ωραιότερα μέρη του κόσμου
- 19.00 Αυτά που γνώριζαν οι Αρχαίοι Σειρά ντοκιμαντέρ του Discovery Channel.
- 20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (στη νοηματική)
- 21.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (στην αγγλική)
- 21.40 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (στην τουρκική)
- 21.50 Σάββατο κι απόβραδο - (Ε)
- 23.20 Προϊστορικά όντα Paleoworld.
- 23.50 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)

MEGAONE ΤΗΛ.: 22477777

23.10 3,096 days

- 07.00 Dot. - (Ε) Μαγκαζίν.
- 08.30 MEGAONE Kids Παιδική ζώνη.
- 11.30 Η ώρα η καλή - (Ε) Ελληνική κωμική σειρά.
- 12.30 Δεν έχω λόγια - (Ε) Μουσικό τηλεπαιχνίδι.
- 13.30 ΦΑΚΑΤΕΤΟΥΣ - (Best of) (Ε) Σατιρική εκπομπή.
- 14.30 MasterChef - (Ε) Εκπομπή μαγειρικής.
- 16.30 Επτά θανάσιμες πεθερές - (Ε) Σειρά κωμωδιών με αυτοτελείς ιστορίες.
- 18.15 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 18.30 Τροχός της τύχης - (Ε) Τηλεπαιχνίδι.
- 20.20 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 21.20 Κυριαρχία (Transcendence) Ταίνιο επιστημονικής φαντασίας, με τους Τζόνι Ντεπ, Μόργκαν Φρίμαν.
- 23.10 3,096 days Βιογραφικό δράμα με τους Θουρ Λίντχαρντ, Αμέλια Πίττσον, κ.ά.
- 00.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 00.20 MasterChef - (Ε)
- 01.00 Την τύχη μου μέσα - (Ε) Κωμική σειρά.
- 02.00 DanSing for you 2 - (Ε)
- 05.00 UNA Fatsa - (Ε) Ψυχαγωγικό τηλεπαιχνίδι.

ANT1 ΤΗΛ.: 22200200

12.45 Save with Jamie

- 06.20 Πρωινή ενημέρωση Ενημερωτική εκπομπή.
- 07.00 Καρμπολά - (Ε) Κυριακή σειρά.
- 07.30 Λύκε, λύκε είσαι εδώ - (Ε) Κυριακή σειρά.
- 08.30 Wipe Out - (Ε)
- 09.20 Santa Γιολάντα - (Ε) Κυριακή σειρά.
- 10.10 Για την αγάπη σου - (Ε)
- 11.00 Δείξε μου τον φίλο σου - (Ε) Κυριακή σειρά.
- 12.45 Save with Jamie Εκπομπή μαγειρικής με τον Jamie Oliver.
- 13.40 Ο πόλεμος των άστρων - (Ε)
- 15.15 Daddy Cool - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 17.00 My Way Εκπομπή μαγειρικής.
- 18.00 Τα νέα του ANTI σε 10'
- 18.10 Οι συμμαθητές, III - (Ε) Κωμική σειρά.
- 20.20 Τα νέα του ANTI
- 21.20 Δείννο λιλθιων Θεατρικό.
- 23.30 Η Σαλώμη φιλούσε υπέροχα Θεατρικό.
- 01.30 Τίτλοι ειδήσεων
- 01.40 Prime Suspect Αστυνομική σειρά με τους Μαρία Μπέλο, Μπράιαν Φ. Ο' Μπάρν, κ.ά.
- 02.40 Γιάννης ο όμορφος - (Ε) Ελληνική κωμική σειρά, με τον Γιάννη Σεργετιά.
- 03.30 CIS: Miami, IX - (Ε) Ελληνική σειρά.

ΣΙΓΜΑ ΤΗΛ.: 22580100

21.15 Ο Καβαλάρης των FM Stereo

- 07.05 Βουράτε γεπόνιο - (Ε)
- 08.10 Παιδική ζώνη
- 08.50 Κάνε παζάρι - (Ε)
- 09.40 Masterclass Εκπομπή μαγειρικής με τον Βαγγέλη Δράσκα.
- 10.25 Happy traveller Ταξιδιωτική εκπομπή μαγειρικής.
- 11.20 Προορισμός Ευτυχία - (Ε) Ταξιδιωτική εκπομπή με την Ευτυχία Ανδρέου.
- 12.05 Στην κουζίνα με τον Άρη Εκπομπή μαγειρικής.
- 12.45 Κάνε παζάρι - (Ε)
- 13.35 Ο δυναστείας - (Ε) Κωμωδία, με τους Σωτήρη Μουστάκα, Ρένα Παγκράτη, κ.ά.
- 15.15 Celebrity Travel Ταξιδιωτική εκπομπή.
- 16.05 Junior Music Stars - (Ε)
- 17.50 Τα γεγονότα σε συντομία
- 18.00 Παραδοσιακή βραδιά - (Ε)
- 20.15 Τομές στα γεγονότα
- 21.15 Ο Καβαλάρης των FM Stereo Κωμωδία, με τους Στάθη Ψάλτη, Καίτη Φίνου, κ.ά.
- 22.45 Scandal - (Ε) Δραματική σειρά, με τους Κέρι Ουάσινγκτον, Τόνι Γκόλντγουιν.
- 23.35 Γεγονότα σε τίτλους
- 23.40 Καταγίδα - (Ε) Δραματική σειρά.
- 00.15 NCIS, VIII - (Ε)
- 01.05 NCIS, VIII - (Ε)
- 01.45 CIS: Miami, IX - (Ε) Ξένη σειρά.

ALPHA ΤΗΛ.: 22212400

23.00 Sherlock Holmes 2

- 06.45 Στη γεσιονιά μας - (Ε)
- 07.30 Έρωτας με επίδοξηση Ο.Γ.Α - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 08.15 Τα μαύρα μάθκια - (Ε)
- 09.30 60' Ελλάδα - (Ε) Οδοιπορικό με τον Νίκο Μάνεση.
- 10.45 Οικογενειακές ιστορίες - (Ε) Deal - (Ε) Τηλεπαιχνίδι.
- 12.15 Αστέρης Ραχούλας - (Ε)
- 13.00 Θα σε δω στο πλοίο - (Ε)
- 13.45 Στην υγεία μας ρε παιδιά - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 16.15 Οικογενειακές ιστορίες Το σοί σου - (Ε) Κωμική σειρά.
- 17.50 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 18.00 Μην αρχίζεις τη μουρμούρα - (Ε)
- 19.30 Παραμύθι... αλλιώς - (Ε) Κωμική σειρά μεσαιωνικής εποχής.
- 20.15 ALPHA NEWS
- 21.15 Monster in law Κωμωδία, με τους Τζέινφερ Λόπεζ, Τζέιν Φόντα, κ.ά.
- 23.00 Σέρλοκ Χολμς 2: Το παιχνίδι των σκιών (Sherlock Holmes: A game of shadows). Ταίνιο δράσης, με τους Ρόμπερτ Ντάουιν Τζούνιορ, Τζούνιορ Λο, κ.ά.
- 01.00 Men of honor
- 01.45 Επαναληψιές προγραμμάτων

MAD ΤΗΛ.: 22472472

- 07.00 Morning Hits
- 09.00 Super Mad Hits Intl
- 10.00 Zone Classic 00s
- 10.30 Greek Super Heroes
- 11.00 Greatest Hits 4 Sundays
- 13.00 Χρονολογική 90s
- 13.30 Brand New Clips
- 14.00 Alternative Intl
- 14.30 30 Best Videos
- 16.30 MAD Top - (Ε)
- 17.30 Rock On Mixer
- 18.30 Super Mad Hits Intl
- 20.30 Λάικ στα λαϊκά
- 21.30 Greek Super Heroes
- 22.00 Zone Classic 00s
- 23.00 Στη Διασάσων

PLUS ΤΗΛ.: 22600600

- 06.40 Παιδική ζώνη
- 09.10 Άστρα είναι θα περάσουν
- 09.55 Τηλεαγορά
- 11.00 Summer Weekend
- 14.00 Τηλεαγορά
- 17.00 Summer Style
- 19.15 Trips For All
- 19.45 Cookeat
- 20.35 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 21.00 Το ταξίδι της ζωής
- 22.00 Απόλυτος κίνδυνος (The Sum Of All Fears) Δραματική περιπέτεια, με τους Μπεν Άφλεκ, Μόργκαν Φρίμαν, κ.ά.

CAPITAL ΤΗΛ.: 25577577

- 09.20 My best friend Οικογενειακή ταίνια.
- 11.15 Ο τετραπέρατος Ελληνική ταίνια.
- 13.00 Hope Floats Ρομαντικό δράμα.
- 15.10 Over her dead body Ρομαντικό κωμωδία.
- 17.00 Skyscraper
- 18.50 Shallow hall Ρομαντικό κωμωδία.
- 21.00 Ξένη ταίνια
- 23.00 Men of honor Με τους Ρόμπερτ Ντε Νίρο, Κούμα Γκούνιγκ Τζ.

MOVIES BEST

21.00 Lost in The Sun

- 08.20 Mandie And The Cherokee Treasure
- 10.15 99 Homes
- 12.15 The Silent Mountain
- 14.00 Ribbit
- 15.25 Match Point
- 17.35 Reasonable Doubt
- 19.10 Sophie & Sheba
- 21.00 Lost in The Sun
- 22.45 Parker
- 00.45 Boychoir
- 02.25 The End Of The Tour
- 04.10 Fading Gigolo
- 05.40 Momentum

GREEK CINEMA

22.00 Τζένη Τζένη

- 07.45 Τρία κορίτσια απ' την Αμερική
- 09.10 Ο τυχεράκιος
- 10.30 Εθελοντής στον έρωτα
- 12.10 Ορκίζομαι είμαι αθώα
- 14.00 Ο τασχινης
- 15.40 Η αρχόντισσα της κουζίνας
- 17.15 Ο κατεργάρης
- 18.45 Κατηγορώ τους ανθρώπους
- 20.30 Η κυρία του κυρίου
- 22.00 Τζένη Τζένη
- 23.50 Ένα βότσαλο στη λίμνη

Το άγνωστο ασκηταριό κρεμασμένο στον βράχο

Εκδοση για τον Άγιο Νικάνορα και τον μοναχισμό στον Αλιάκμονα

Της ΓΙΩΤΑΣ ΜΥΡΤΣΙΩΤΗ

Βρίσκονται διάσπαρτα στην Ελλάδα και στον χώρο των Βαλκανίων. Κολημένα σε βράχους ή σε σπηλιές, απρόσιτα, εγκαταλελειμμένα επί αιώνες διασώζουν συνήθως υπολείμματα των κτισμάτων τους και έργα τέχνης εξαιρετικής αξίας από αναχωρητές που επέλεξαν την επώδυνη ασκητική ζωή. Ένα από τα σπάνια δείγματα τέτοιων μνημείων είναι το ασκηταριό του Αγίου Νικάνορα, γνωστό ως Ζάβορδα, σλαβική λέξη (za b'rdο) που σημαίνει «πίσω από το φρύδι» (ή την κορυφογραμμή) του βουνού (ή του λόφου). Αυτό ακριβώς είναι και το τοπίο που επέλεξε ο εκ Θεσσαλονίκης Άγιος Νικάνορας, στις αρχές του 16ου αιώνα, για να ασκηθεί στην πνευματική ζωή ιδρύοντας το ασκηταριό στην κορυφή του λόφου, αλλά και ένα μεγάλο μοναστικό συγκρότημα προς τιμήν της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, το σπουδαιότερο στη Δυτική Μακεδονία.

Κτισμένο στην εσοχή ενός απόκρημνου και λείου βράχου, στη μέση του πουθενά, στα όρια των νομών Γρεβενών και Κοζάνης, σαράντα μέτρα ψηλά από την όχθη του ποταμού Αλιάκμονα που ρέει σε βαθύ φαράγγι, έστειλε έρμητο αλλά αλώβητο σχεδόν από τον χρόνο. Δεν είχε πατήσει ανθρώπου πόδι επί δεκαετίες μετά την εγκατάλειψή του. Η ανεμόσκαλα του είχε καταστραφεί. Η πρόσβαση σε αυτό ήταν αδύνατη, με αποτέλεσμα να παραμένει αδιερεύνητο από τους σύγχρονους ερευνητές και παντελώς άγνωστο στη βιβλιογραφία.

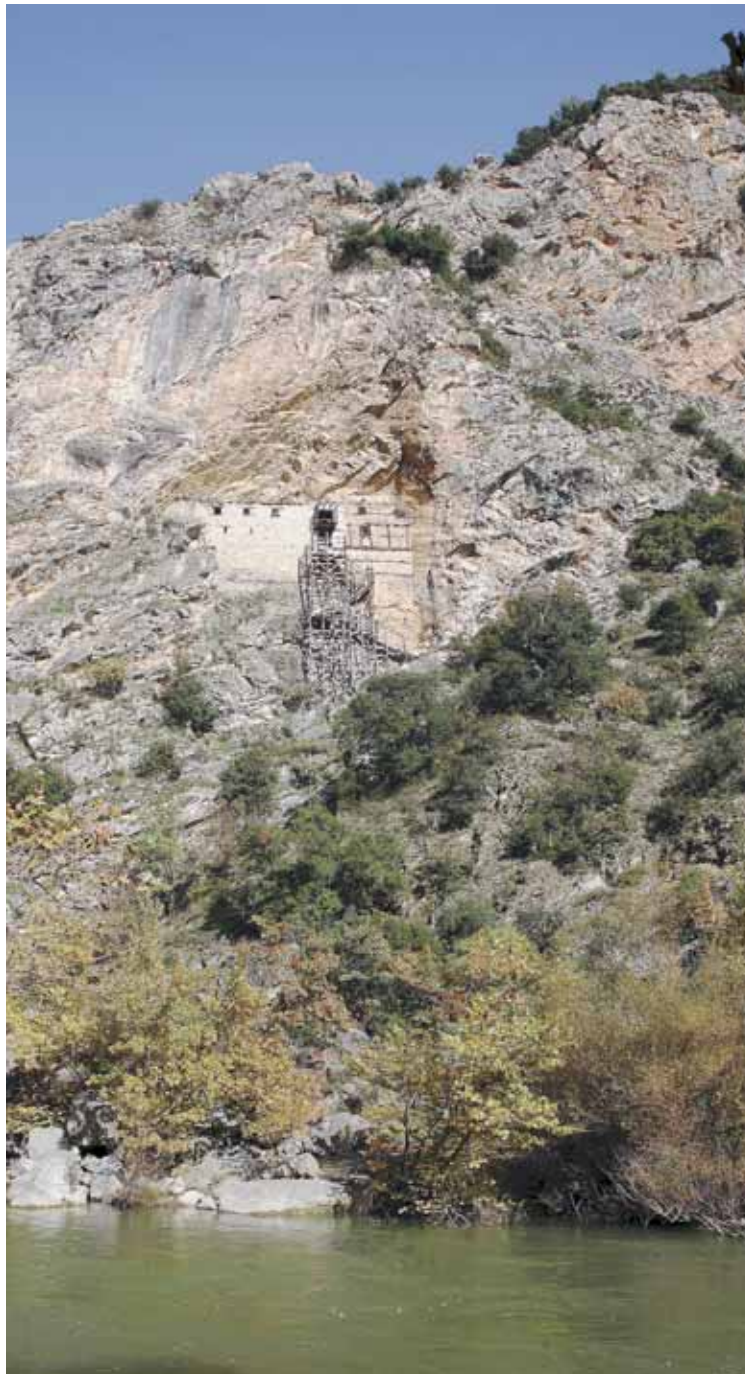
Νέοι και τολμηροί μόνο κατάφεραν να το προσεγγίσουν αναρριχόμενοι από την κατακόρυφη πλευρά χωρίς οποιονδήποτε εξοπλισμό, στηριζόμενοι με τα δάχτυλα των χεριών και με τα πόδια στις αβαθείς εσοχές του βράχου. «Ήταν το 1972, όταν οι νεαροί σε ηλικία μοναχού του μεγάλου Μετεώρου Βησσαρίων, Γερβάσιος, Ιουστίνος και Μπτροφάνης

τόλμησαν την επικίνδυνη ανάβαση. Με το θάρρος που τους έδινε η νεότητά και με την πείρα που απέκτησαν αναζητώντας εγκαταλελειμμένα ασκηταριά πουσαστών στους ψηλούς και ολισθηρούς βράχους των Μετεώρων έκαναν το πρώτο βήμα για την εξερεύνησή του. Αναρριχήθηκαν με τη βοήθεια σχοινού στο οποίο έδεσαν μια πρόχειρη και επισφαλής ανεμόσκαλα». Μπήκαν στο ασκηταριό και ανακάλυψαν τον θησαυρό του: τοιχογραφίες του 15ου αιώνα (1462-63) και μεταγενέστερες (16ου αιώνα) στην πρόσοψη και στον ναό.

Από την πρώτη εκείνη περιπετειώδη ανάβαση πέρασαν σαράντα πέντε χρόνια. Η περιγραφή της και, κυρίως, τα πολύτιμα ίχνη που συγκέντρωσαν από τη ζωή των πουκαστών στο καλλιτεχνικά εμπλουτισμένο ιερό οικοδόμημα, αποτελούν το περιεχόμενο μιας πολύτιμης έκδοσης.

Ο τόμος «ΖΑΒΟΡΔΑ - Το ασκηταριό του Αγίου Νικάνορα» των Γκόικο Σούμπιτσιτς και ιερομονάχου Ιουστίνου κυκλοφόρησε πρόσφατα από το Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών της Σερβικής Ακαδημίας Επιστημών και Τεχνών (παραγωγή Grafostil, Κραγκούγεβατς). Αποτελεί τη 46η μονογραφία της Σερβικής Ακαδημίας για την οποία εργάστηκαν Έλληνες και Σέρβοι επιστήμονες με τον ελληνομαθή καθηγητή Γκόικο Σούμπιτσιτς, ιστορικό τέχνης, μέλος της Ακαδημίας Βελιγραδίου και Αθηνών. «Η Ελλάδα είναι η δεύτερη πατρίδα μου», λέει στην «Κ» μιλώντας για τη νέα έκδοση του Ινστιτούτου που έγινε με πολυπρισματική προσέγγιση αναδεικνύοντας το ασκηταριό του Αγίου Νικάνορα ως το σημαντικότερο των Βαλκανίων.

Το βιβλίο ήρθε ως θείο δώρο (χάρη και στη γενναιοδωρία του πρέσβη της Ελλάδος στη Σερβία, 2009-2013, Δημοσθένης Στωϊδίη) για το ιστορικό μοναστήρι. Αποτελεί ένα πολύτιμο τεκμήριο καθώς διασώζει μαρτυρίες και εικόνες που χάνονται. Το νέο

Το μνημείο στον βράχο πάνω από τον Αλιάκμονα, με την παλιά ανεμόσκαλα.

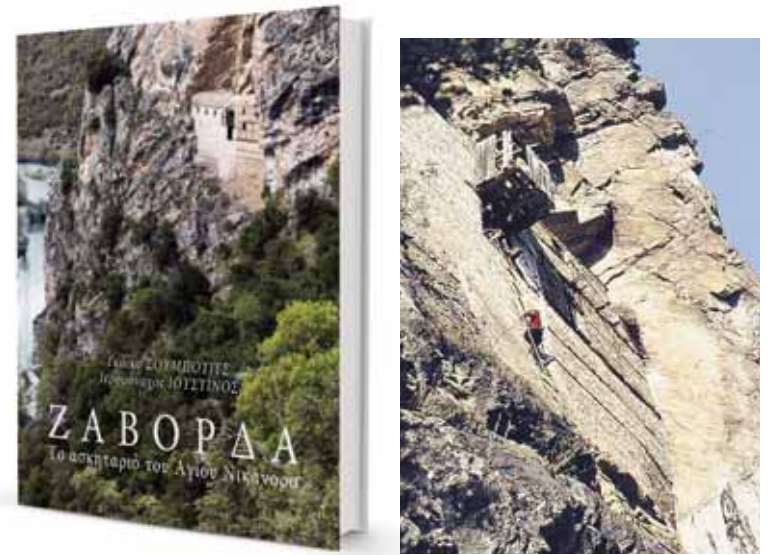
Επί δεκαετίες δεν είχε πατήσει ανθρώπου πόδι, η ανεμόσκαλά του είχε καταστραφεί, η πρόσβαση ήταν αδύνατη, με αποτέλεσμα να μένει αδιερεύνητο.

υδροπλεκτικό φράγμα του Λαριώνα αλλοίωσε το τοπίο. Η κλειστή χαράδρα κάτω από την οποία ο Αλιάκμονας ακολουθούσε τη φιδισιά διαδρομή μετατρέπεται σταδιακά σε λίμνη. Το ασκηταριό, αναστηλωμένο σήμερα, απέκτησε νέα εύκολη πρόσβαση αποκτώντας ταυτόχρονα άμεση σύνδεση με το μοναστήρι στην κορυφή του λόφου. Βεβαίως οι επιπτώσεις έσβησαν σταδιακά την αρχική του ατμόσφαιρα.

Το ασκηταριό είχε την τύχη, όμως, να μελετηθεί νωρίς από δύο μελετητές που είχαν ήδη ασχοληθεί με τα ασκηταριά των Μετεώρων και της ευρύτερης περιοχής. «Αν αγνοείς τα Μετέωρα δεν μπορείς να κατα-

νοήσεις την οργάνωση του χώρου και τους μηχανισμούς πρόσβασης στα ασκηταριά είτε με ανεμόσκαλα είτε με τροχαλίες, υπολείμματα της οποίας παρέμεναν ανέπαφα την εποχή που το προσεγγίσαμε», επισημαίνει ο ιερομόναχος Ιουστίνος. Το βιβλίο, εξηγεί, δεν προέκυψε αμέσως καθώς «την περίοδο εκείνη η προσοχή μας ήταν κυρίως στραμμένη σε άλλους ιερούς τόπους, πρωτίστως στα Μετέωρα. Αλλωστε, με την πάροδο του χρόνου οι γνώσεις μας επεκτεινόταν, επανεξετάσαμε σχολαστικά το υλικό, το εμπλουτίσαμε με ψηφιακές φωτογραφίες, σχέδια (Νικόλα Ντούντιτς, Ντράγκομιρ Τοντόροβιτς, Γιάννη Γκίκα) και χάρτες (Μιρέλα Μπουτίριτς).

Η διεπιστημονική συνεργασία δεν εστιάζεται μόνο στον κτίτορα και στο ομώνυμο ασκηταριό. Σκιαγραφεί τον παρά τον Αλιάκμονα μοναχισμό, ο οποίος «σχετίζεται με αυτόν του Αθω, της Θεσσαλονίκης, της Βέροιας, των Σερβίων και των Μετεώρων». Οι συγγραφείς συνεξετάζουν το θρησκευτικό πλαίσιο μέσα στο οποίο άνηψε ο μοναχισμός στην περιοχή (τουλάχιστον

Ο Άγιος Νικάνορας στο καθολικό της μονής.

από τον 12ο αιώνα), τους μηχανισμούς ανάβασης των ερημιτών, την καλλιτεχνική επεξεργασία ξύλου που διασώζουν η σκαλιστή θύρα με σταυρούς του Γολγοθά και τμήματα αναλογίου με μοτίβο τον «πράκλειο κόμβο». Καταγράφουν τις ενθυμίες των επισκεπτών από τον 16ο έως τον 20ο αιώνα χαραγμένες στις τοιχογραφίες και περιγράφουν αναλυτικά τις εικονογραφικές παραστάσεις.

Στη λιτή απεικόνιση της πρόσοψης κυριαρχούν η μορφή του προστάτη Αγίου Γεωργίου με την παράσταση μαρτυρίου στον τροχό, η σκηνή της βαπτίσεως και ο Αρχάγγελος Μιχαήλ. Το εσωτερικό του ναού φέρει δύο εικονογραφικά στρώματα. Το αρχικό (1462-63) κατά την κτητορική επιγραφή και το δεύτερο από το πρώτο μισό του 16ου αιώνα.

Μέτρα προστασίας

«Η εποχή που άφησε μαρτυρίες στην αγγολογική γραμματεία, σε πολυάριθμα ασκηταριά και στην εντοχία ζωγραφική τους στα ευρύτερα Βαλκάνια είναι ο 13ος και ο 14ος αιώνας» μας πληροφορούν οι συγγρα-

φείς. Κτίσματά τους στο Κοσσυφοπέδιο (Korisa, Kratovo), στις όχθες των λιμνών Αχρίδας και Πρέσπας, στην κοιλάδα του ποταμού Iskar (Βουλγαρία), στην Αλεξανδρούπολη (Αβάντα), στα Μετέωρα και στον Κίσοβο της Θεσσαλίας, στο Γηρομέρι Παραμυθίας, στη Βαρνάκοβα Αιτωλοακαρνανίας, στον Λούσιο ποταμό της Αρκαδίας, στον Βροναμά Λακωνίας, δείχνουν την οργάνωση της ασκητικής ζωής στον ορθόδοξο κόσμο. Μέσα σε μια περίοδο αναγεννήσεως στον εκκλησιαστικό χώρο (16ος αιώνας) που εστιάζεται στο Οικουμενικό Πατριαρχείο και στα μεγάλα μοναστικά κέντρα (Άγιον Όρος, Μετέωρα) με οικονομική βοήθεια προερχόμενη κυρίως από τις παραδουναβίες περιοχές, εντάσσεται και ο μοναχισμός στη κλειστούρα του Αλιάκμονα. Ο κοιμητηριακός ναός του Αρχαγγέλου Μιχαήλ μαρτυρεί εγκατάσταση πολυάριθμων μοναχών. Δυστυχώς βρίσκεται στα όρια της καταρρέουσας. Τα μέτρα προστασίας επείγουν για την ανάδειξή του στο σπουδαίο μνημειακό σύνολο του άγνωστου μοναχισμού στον Αλιάκμονα.

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΑΚΙΝΗΤΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ χωράφι 2 σκάλες στους Αγίους Τριμυθιάς, οικιστικό, σε περιοχή με πολυτελείς επαύλεις. Τιμή €145.000. Τηλ.: 99689357.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ χωράφι στην Αγία Βάρβαρα, στην Πάφο, με θέα στη θάλασσα, 3 χιλ. από το κέντρο της πόλης της Πάφου, 4,683τ.μ., 1.000μ. από τον κύριο δρόμο Λεμεσού - Πάφου. Εφάπτεται σε δημόσιο δρόμο με ρεζίμα, νερό. Συντελεστής δόμησης 10%. Τιμή €200.000. Για περισσότερες πληροφορίες τηλ. 99400224 ή 26732420.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ή ενοικιάζεται σπίτι από ιδιώτη στο κέντρο του χωριού Κακοπετριάς. Για περισσότερες

πληροφορίες στο τηλέφωνο 99964213.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ διαμέρισμα 1 υπν. στην Ακρόπολη, οδός Ευέλθοντος 6, περιοχή Αγίας Παρασκευής. Βρίσκεται στον 1ο ορόφο, πλήρως επιπλωμένο. Ενοίκιο €320 τον μήνα (συμπεριλαμβανονται και τα κοινόχρηστα). Για πληροφορίες στο 99510660.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ

Η οικογένεια της κ. Μαρίας Στυλιανού από την Λευκωσία ζητά οικιακή/βοήθη που θα αναλάβει την καθαριότητα της οικίας. Μισθός 400 ευρώ τον μήνα. Για περισσότερες πληροφορίες αποσταθείτε στο τηλ. 99666789.

Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για συμμετοχή στο Σχέδιο στήριξης του έντυπου Τύπου (εφημερίδες)

Το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών απευθύνει Ανοικτή Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για Συμμετοχή στο Σχέδιο Καταβολής Ήσσονος Σημασίας (De Minimis) για Στήριξη του Έντυπου Τύπου (Εφημερίδων), το οποίο έχει εγκριθεί με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 25/5/2017. Λεπτομέρειες για το Σχέδιο, τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις συμμετοχής, καθώς και το έντυπο αίτησης είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του ΓΤΠ www.prio.gov.cy (σε ειδικό banner). Οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να υποβάλουν τις αιτήσεις τους δια χειρός ή ταχυδρομικά μέχρι τις 11/9/2017, στο Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών, οδός Απελλά 5-7, 1080 Λευκωσία.

Mitas Yiannos
Director

The Car Shop
I. M. Cyprus Ltd

The Car Shop Cyprus I.M. Ltd

Τηλ.: +357-22666555
Κιν.: +357-99620161
Φαξ.: +357-22356060

The Car-Shop:
Λεωφ. Λεμεσού, 92
(απέναντι από ΓΕΕΦ)
2014 Λευκωσία

theacarshop@cytanet.com.cy

Neodent Dental & Speech Center

Μαρία Μίτα
BSc Εγγεγραμμένη Λογοπαθολόγος

Αγίου Γεωργίου 65, Αρ. Διαμ. 201, Ανθούπολη
Τηλ. 22 385815 / 99 129129 email. neodentmaria@hotmail.com

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ MBA ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΥΣ
(Υποβολή Αιτήσεων μέχρι τις 4 Σεπτεμβρίου 2017)

Το Mediterranean Institute of Management (MIM) ενημερώνει τους ενδιαφερόμενους νέους πτυχιούχους ότι οι αιτήσεις για το διεθνές αναγνωρισμένο Πρόγραμμα MBA 2017-2018 θα πρέπει να υποβληθούν μέχρι τις 4 Σεπτεμβρίου 2017. Η δε γραπτή εξέταση για εισδοχή στο Πρόγραμμα θα διεξαχθεί στις 6 Σεπτεμβρίου 2017. Στόχος του αγγλόφωνου, πλήρους φροντιστηρίου Προγράμματος MBA του MIM είναι να προσφέρει στους νέους πτυχιούχους τόσο ακαδημαϊκή μόρφωση σε επίκαιρα θέματα Διεύθυνσης όσο και την ευκαιρία να αναπτύξουν επαγγελματικές διευθυντικές δεξιότητες στις πραγματικές συνθήκες της αγοράς εργασίας της Κύπρου, μέσω πρακτικής κατάρτισης (internship) σε διάφορες επιχειρήσεις / οργανισμούς / κυβερνητικά τμήματα, καθιστώντας τους έτσι περισσότερο ελκυστικούς προς δυνητικούς εργοδότες.

Το Πρόγραμμα είναι δομημένο σε τρία τρίμηνα. Αρχίζει τη Δευτέρα 11 Σεπτεμβρίου 2017 και ολοκληρώνεται το Σεπτέμβριο του 2018. Το διδάκτρα του Προγράμματος είναι €3.426 με δυνατότητα φοιτητικής χορηγίας και καταβάλλονται σε ισόποσες δόσεις ανά τρίμηνο.

Στο Πρόγραμμα μπορούν να συμμετάσχουν πτυχιούχοι οποιουδήποτε κλάδου. Όσοι επιθυμούν να διεκδικήσουν μια θέση στο Πρόγραμμα πρέπει να υποβάλουν την ηλεκτρονική αίτηση συμμετοχής που είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του MIM: www.mim.ac.cy

Για πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στον Προϊστάμενο του MIM, κ. Άκη Νικολαΐδη, τηλ. 22806117 και ηλεκτρονική διεύθυνση nicolaid@kepa.mlsi.gov.cy ή στη Λειτουργό του MIM, κ. Έλενα Χριστοδουλίδου τηλ. 22806106 και ηλεκτρονική διεύθυνση echristodoulidou@kepa.mlsi.gov.cy.

Η ενημέρωση δεν πάει διακοπές

Διαβάστε τώρα

Την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ και το Beautiful People
σε χρυσική ψηφιακή έκδοση στο κινητό ή στο Tablet σας.

Όπου και αν βρίσκεστε

ΚΑΤΕΒΑΣΤΕ ΤΟ ΤΩΡΑ

 Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

kathimerini.com.cy